

Книга
Овруцького
ЗАМКОВОГО УРЯДУ

1678 р.

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ
у м. КИЄВІ

ВОЛИНСЬКИЙ ТЕКСТ:
ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

БІБЛІОТЕКА НАУКОВОГО ЗБІРНИКА
«ВОЛИНЬ-ЖИТОМИРЩИНА»

Вип. 2.

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ
у м. КИЄВІ

Книга
Овруцького
ЗАМКОВОГО УРЯДУ

1678 р.

Підготувала до видання О. Ю. МАКАРОВА

Житомир “ПОЛІССЯ” 2013

ББК 63.3(4Укр)44+81.2 Укр-8
УДК 81-112
К 53

Випущено на замовлення департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Житомирської облдержадміністрації у рамках Програми забезпечення відкритості в діяльності Житомирської обласної державної адміністрації, Житомирської обласної ради та розвитку інформаційної сфери області на 2013-2015 роки, затвердженої рішенням Житомирської обласної ради від 20.12.2014 року № 765 в частині випуску соціально значимої літератури місцевих авторів.

Затверджено до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка

Серію засновано в 1997 р.

Підготувала до видання О. Ю. МАКАРОВА

Відповідальні редактори:

доктор філологічних наук В. М. МОЙСІЄНКО (Житомир, Україна),

доктор габлітований Я. РІГЕР (Варшава, Польща)

Книга Овруцького замкового уряду 1678 р. Серія «Волинський текст: пам'ятки української мови». – Вип. 2. /Підгот. до вид. О. Ю. Макарова. – Житомир, 2013. – 244 с.

ISBN 978-966-655-711-0

До видання увійшли справи актової книги Книга Овруцького замкового уряду за 1678 р. Опубліковані документи ілюструють картину тогочасних правових та культурних відносин на українських землях, які на той час входили до складу Речі Посполитої. У книзі відображено особливості ділового мовлення Овруцької канцелярії, писарі якої при веденні документів послуговувались одночасно двома мовами – українською та польською. До тексту додаються вступна стаття, індекси україномовної та польськомовної частини справ, словники малозрозумілих слів та латинізмів, іменний та географічний покажчики.

Для мовознавців, істориків, юристів.

ББК 63.(4Укр)44+81.2 Укр-8
УДК 81-112

ISBN 978-966-655-711-0

© О. Ю. Макарова, транслітерування тексту,
вступна стаття, індекси слів, словники, іменний та
географічний покажчики, 2013

ОВРУЦЬКА ЗАМКОВА КНИГА 1678 Р. ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ

Актова книга Овруцького замкового уряду 1678 р.¹ – одна з найдавніших овруцьких рукописних пам'яток канцелярійно-урядового стилю, збережених у фондах історичного архіву (ЦДІАУ) в м. Києві. Оригінали овруцьких рукописів за попередні роки втрачено, лише окремі акти-виписи надруковано в різних збірках історіографічних матеріалів².

Книги канцелярій Правобережної України в II пол. XVII ст. є важливими документами розвитку й функціонування української та польської мов у нових умовах, які склалися після підписання Люблінської унії (1569 р.). Судові записи канцелярій часто вносили до актових книг із розповідей осіб, які брали участь у процесі, тому ці тексти нерідко фіксували живу розмовну мову того часу. Порівняно з пам'ятками інших стилів цього періоду актові книги найменшою мірою підлягали редагуванню відповідно до тогочасного мовного узусу.

Порівняно з особливостями ведення книг на етнічно польських теренах, специфіка овруцьких полягає в їх двомовності: протоколи та есхатоли більшості справ писали тогочасною українською мовою, а основні частини – польською. Певна частина справ має іншу структуру: протокол – українською мовою, основна частина та есхатол – польською або частина основного викладу велася українською мовою. Усе це свідчить про двомовність писаря та легкість переходу з однієї мови на іншу.

Книга починається з іюраменту – присяги. Усього в книзі 70 аркушів. Крім актів за 1678 р., в один конволют переплетені також книги за 1679 та 1680 рр. Палітурка книги – картон, обтягнутий шкірою. Пам'ятка збереглася в цілком задовільному стані, лише зрідка трапляються затерті частини сторінок, що суттєво не впливає на читабельність тексту.

Визначити кількість писарів, які працювали над книгою, важко, адже на 70 аркушів книги виявлено щонайменше п'ять почерків, а в тексті більшості справ маємо вказівки на одного писаря – Стефан Вишпольський, коморник граничний київський, писар гродський овруцький. Автограф овруцького писаря знайдено лише в кінці книги за 1679 р. Крім Стефана Вишпольського, у книзі є вказівки

¹ Актова книга Овруцького замкового уряду. – Центральний державний історичний архів України в м. Києві. – Ф. 15. – Оп. 1. – Спр. 1.

² Акти видруковано переважно в “Архиве Юго-Западной России”, опубліковані протягом 1859-1914 рр., “Актах, относящихся к истории Южной и Западной России”, опубліковані протягом 1863-1867 рр.

на інших писарів, які брали участь у деяких судових процесах: Федір Обухович – мозирський земський писар, Войцех Рильський – війський житомирський, київський гродський писар, Міхал Трипольський – київський земський писар.

Нижче подаємо зразки підписів овруцьких писарів, які трапляються в кінці окремих справ.

Підписи овруцьких писарів. I

Функціонування української та польської мов у II пол. XVI – XVII ст. віддавна стало предметом лінгвістичних студій. Українсько-польські мовні взаємовпливи тієї доби описували переважно польські та українські дослідники³. Ці дослідження ґрунтувалися передовсім на аналізі мови пам’яток художнього, релігійного та адміністративного стилів, а також словників давніх української та польської

³ *Martel A.* La langue polonaise dans les pays ruthènes. Ukraine et Russie Blanche 1569-1667. – Lille, 1938; *Шевельов Ю.* Польська мова в Україні в XVI-XVII ст. Пам’яті Антуана Мартеля, Україна // Українознавство і французьке культурне життя. Ч. 2. – Париж, 1949. – С. 99-107; *Šerech Y.* On Slavic Linguistic Interrelations. Ukrainian Influence on the Polish Language in the 16th and 17th Centuries // The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S., Inc., Fall-Winter. III/2 (8), 1953. – С. 697-730; *Дзендзелівський Й.* Українсько-західнослов’янські лексичні паралелі. – Київ, 1969; *Мойсієнко В.* Акти Житомирського уряду кінця XVI початку XVII ст. – важливе джерело вивчення тогочасної української літературно-писмної мови // Акти Житомирського гродського уряду: 1590 р., 1635 р. – Житомир, 2004. – С. 5-41; *Мойсієнко В.* Мовна ситуація в Україні у першій половині XVII ст. та її відбиття у практиці ведення актових книг міських канцелярій // Україна – Польща: мовно-культурологічний діалог слов’янства. Київські полоністичні студії. Зб. наук. праць. – VIII. – К., 2006. – С. 83-102; *Совтис Н.* Українські лексичні запозичення в польській літературній мові : дис... канд. філол. наук : 10.02.03, НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ, 2005; *Rospond S.* Studia nad językiem polskim XVI wieku. – Wrocław, 1949; *Hrabec S.* Elementy kresowe w języku niektórych pisarzy polskich XVI – XVII wieku. – Toruń, 1949; *Karpluk M.* O języku Macieja Strykowskiego, historyka i poety z drugiej połowy XVI wieku. Regionalizmy, cechy ruskie i poetyzmy w dziedzinie fonetyki. – Wrocław, 1977; *Karpluk M.* Z prawosławnego słownictwa ruskiego w polszczyźnie XVI wieku // Slavia Orientalis. – T. XXXIX. № 1-2. – 1990. – С. 65-71; *Rytter G.* Wschodniosłowiańskie zapożyczenia leksykalne w polszczyźnie XVII wieku. – Łódź, 1992; *Kość J.* Polszczyzna południowokresowa na polsko-ukraińskim pograniczu językowym w perspektywie historycznej. – Lublin, 1999; *Kowalska D.* Język polskich zapisek sądowych z Kamieńca Podolskiego z II połowy XVI w. // Studia nad polszczyzną kresową. T. XI. – Warszawa, 2004. – С. 279-296; *Rieger J.* Kilka uwag o polszczyźnie pisarzy-Rusinów w XVII w. // Der Text und seine Spielarten im polnischen Barock. Bausteine zu einer Epochensynthese. Herausg. Von H. Schmid unter Mitwirkung von H. Meyer und B. Hartmann. Verlag Otto Sagner. – München, 2005. – С. 197-208.

мов. Судові книги, писані польською мовою на Правобережній Україні, наразі малодосліджені. Зокрема, овруцькі актові книги досі не ставали об'єктом спеціального лінгвістичного опису.

ГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАМ'ЯТКИ

Скорописна манера XVII ст. продовжує усталені в попередньому столітті графічні та орфографічні засади. Натомість, як зауважив Зенон Клеменевич, така наступність загалом не означала, що відпрацьованих принципів притримувався кожен автор. Ця обставина призвела до появи варіативності в графіці, що затримувало нормалізацію, але іноді відбивало справжню фонетичну реалізацію⁴. Описане вище судження стосується польської мови, але є абсолютно справедливим і для української, підтвердженням чого є *Овруцька замкова книга*.

Почерки виконавців записів книги різняться, хоча простежується низка спільних рис, які полягають у вертикальній витягнутості літер, їхній чіткості, вітєватості верхніх та нижніх суглобів; нахил літер переважно спрямований праворуч. Трапляється, що справу починає один писар, а закінчує інший, на що вказують різні почерки. Здебільшого скорописи відрізняються витонченістю та “густиною” письма.

Частині кириличних графем (*в, б, ж, з, т, у, ф*) притаманна бінарна варіативність. Невід'ємною рисою української графіки книги є надрядкові знаки. Над рядок писар виносить літери *д, ж, з, к, л, м, н, р, с, т, х, ч*, причому літери *ц, в, ш* існують у двох графічних варіантах. Часто за допомогою надрядкових знаків позначаються приголосні в кінці слова та складу. Графема *ъ*, що стояла після надрядкового, як правило, не вживається. Наприклад: *авѣнтик 10⁵ || авѣѣнтикъ 9*. Мелетій Смотрицький у “Граматиці”⁶ радить уживати букви над рядком лише тоді, коли вони закінчують склад. У польських частинах справ надрядкові знаки використовуються вкрай рідко.

Польські частини справ написані графікою складеного типу I порядку, яка характеризується непослідовністю використання діакритики (вона практично відсутня над літерами *ó, ś, ć, ź, ż*, натомість польські носові звуки, як правило, послідовно передаються на письмі за допомогою літер *ę* та *ą*), сталим використанням двознаків (*cz* – [ч], *rz* – [ж], *ph* – [ф]) та тризнаків (*pch* – [ф]). Загалом польська

⁴ *Burzywoda U., Ostaszewska D., Rejter A., Siuciak M. Polszczyzna XVII wieku. Stan i przeobrażenia. – Katowice : Śląsk, 2002. – С. 34.*

⁵ Тут і надалі цифра після прикладу вказує на аркуш оригіналу Актової книги Овруцького гродського уряду 1678 р.

⁶ *Смотрицький М. Грамматика. / Підготовка факсимільного видання та дослідження пам'ятки В. Німчук – К. : Наукова Думка, 1979. – С. 37.*

графічна система, відображена в Овруцькій книзі, є цілком усталеною.

Для позначення скорочень писар зазвичай використовує титло, двокрапку та кружечок, який означав кінцевий склад *go*: *miloste*^o 26, *je*^o 35, *grodzskie*^o 1, *Owuckie*^o 28. Титло завжди ставиться над словом *дня* 1. Використання двокрапки є більш характерним для польських записів: *jml*: 1 - 'jego miłość', *Kr. ml*: 55 - 'królewska miłość'.

Характерна риса пам'ятки – змішування графічних систем двох мов. Ідеться про здебільшого бінарну варіативність у позначенні окремих звуків, викликану процесами інтерференції або неусталеністю графічних традицій певної мови.

Писар часто використовував у польській та українській частинах давні букви кириличного алфавіту *ω*, *ε*: *owruckiemu* 15, *wd* 36 зв., *jego* 37. Якщо *omega* вживається здебільшого на початку слова, то у використанні літери *ε* не простежується жодної закономірності. В українській частині вона виступає паралельно з *ε*: *Ремияна* 1а || *Ремияном* 1, *ego* 5а || *ego* 5а, *делу* 7 || *делу* 6 зв., *Миколаем* 15 || *Миколаєм* 14, *интерцызы* 35 || *интерцыза* 35, *теды* 53 зв. || *теди* 35 та ін.

Так само паралельно незалежно від позиції вживаються писарем графеми *ѵ* та *ѵ*: применники *ѵ* та *ѵ*, префікси (*ѵписаня* 52, *ѵписаня* 36), у середині слів (*Дедович* 9, *Дедович* 10, *Кисѵвским* 14 зв.) та ін.

В україномовних записах трапляються латинські графеми *j*, *z*, *u*: *zєmьскего* 9, *цржожоному* 36. Характерним є написання буквосполучення *ja* замість *я* на початку слова: *јасне* 9 зв., *јак* 14 зв.

Іноді писар переходить з однієї графічної системи на іншу в межах слова (*становьши* 1) або ж змінює мову викладу в межах речення: ... **przełożeniem jasnielmoznego jego mlstpana Jana z Leszna Leszczynskiego Kanikozacielskiego Koronnego generała Wielkopolskiego** у *того* автентикъ печат коронная канцелярии великое *єст* прытисненая, а подпис руки *јасне велможного ego ml*[^] пана Канулира тими словами: **Jan z Leszna Kamelec z wielki Koronny**^o которий то автентик *возного помененаго Демянъ Дмитрович водлугъ права...* 9 зв.

Закономірним є використання в українській частині диграфа *кz* на позначення [г]: *кгородскомъ* 41 зв., *Новокгородским* 66, *Синьгурь* 1а, *кграничным* 14 зв., *Покгирского* 36. На цю графічну особливість указують дослідники давніх пам'яток, зокрема Іван Огієнко писав: "Ще з XV-го віку чуже *z* в нас часом передавали через *кz*, як то робилося й у грецькому письменстві, а з 1591-го року в нас появився для цього особливий значок *г*, узятий з тогочасної грецької азбуки"⁷. Ця графема була узаконена ще в граматиці Мелетія Смотрицького (1618 – 1619 рр.) як різновид грецької гами для передачі вибухового звука на противагу

⁷ Огієнко І. Історія української літературної мови. – Вінніпег : Наша Культура, 1949. – С. 84-112. – С. 108.

фрикативному [г]⁸.

Зрідка писар сплутує букви кирилиці та латиниці, як у словах *того скрупъту* 15 зв., *w zamyku* 57.

Крім згаданих вище, варто звернути увагу ще й на такі особливості польської графічної традиції, що відбилася в письмі пам'ятки:

1. Група приголосних [šć] іноді позначається традиційно *szcz*. Частіше звук [š] писар передає великою літерою *s* або літерою *S*, схожою на *P*, хвостик якої опущено під рядок, а висота круглої частини більша, ніж у звичайної *p*. Скорочена форма *szcz* була започаткована в друкарні Лазаря (1586 р.), а практика її використання велася і в інших офіційних друкарнях.

2. Непоодиноким явищем є фонетично не мотивоване подвоєння приголосних: *dokazał* 39 зв., *jnteressu* 38 зв., *odjachał* 40, *julli* 41, *swiadczył* 41 зв., *usiłowall* 38 зв. Писар послідовно подвоює приголосний *ł* у кінці дієслів минулого часу однини чоловічого роду.

3. Писарі *Овруцької замкової книги* по-різному пишуть латинську літеру *f*: одні на позначення звука [ф] використовують графему *f*, а інші ще користуються сполученням літер *ph*, *pch*: *Jozepcha* 2 зв., *Zopchiey* 3 зв., *Jozepha* 14 зв., *Stephanowi* 15. Диграф *ph* використовується частіше.

4. Написання носових голосних *ę* та *ą*, як правило, відповідає тогочасному узусу. Лише в деяких словах маємо запис, котрий передає їхню асинхронійну вимову: *przystompi* 9 зв., *uzędu* 9 зв., *policzancach* 22. Відбиття деназалізації носових маємо у словах: *stanąwszy* 27, *za duszę moię* 67, *tę kaplicę* 22 зв., *na chwale Bogu* 23. Деназалізацію засвідчують також переважно гіперстаранні записи: *serce skruszonę* у *ponizonę* 21 зв., *dobrodziejstwo swoię* 26, *ciało moię* 67, *ojcowie karmalicę* 22 зв., *należęcemu* 23, *postanowienie nasze takowę* 8; *a iesliby tę niedoszły* 8; *tedy po nich, które na pierwey będą sądzonę* 8 зв. Написання носових голосних у вигляді *ę* та *ą* встановилося в першій половині XVI ст., що, очевидно, відповідало їхній вимові⁹. Прийняте орфографічне положення було досить послідовно реалізоване в XVII ст.¹⁰

Окремо виділимо специфічні риси орфографії, характерні для польської частини *Овруцької замкової книги*:

1. Графема *u* інколи виступає на місці *ó* – *wcytowie* 3 зв., *tuwіwіac* 42 зв., *naprzud* 22, *przyiaciuły* 32 зв., *Swiriduwkę* 57 зв., що, очевидно, відповідає вимові¹¹ і є

⁸ Смотрицький М. Граматика. – С. 34.

⁹ Поп. Stieber Z. Historyczna i współczesna fonologia języka polskiego. – Warszawa, 1966. – С. 30.

¹⁰ Поп. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S. Gramatyka historyczna języka polskiego. – Warszawa, 2006. – С. 36.

¹¹ Поп. Stieber Z. Historyczna i współczesna fonologia języka polskiego. – С. 33-34.

характерним для тогочасної орфографічної практики польських писарів.

2. У деяких словах писар припускається помилки, передаючи звуки [ś]: *czesznikowi* 49 зв. = *cześnikowi*, *wnieszenie* 63 зв. = *wniesienie*; [ż]: *uzędu* 9 зв. = *urzędu*, *karzdy* 22 зв. = *każdy*, *nalerzy* 22 зв. = *należy*, *przynalerzy* 9 зв. = *przynależy*, *nieborzczykow* 25 зв. = *niebożczyków*, та [ć]: *sianożęczami* 7 зв. = *sianożęciami*.

3. Нерідко виявляємо сплутування літер *w* || *ł* – *posłuł* 39 = *posłów*, *marszałek* 35 зв. – *marszałkową* 35 зв. = *marszałek*, *podstarzałych* 68 зв. – *podstarzawych* 66 зв. = *podstarzałych*, *zeznała* 65 зв. – *zeznawa* 6 зв. = *zeznała*, *wączę* 26 зв. = *łączę*, хоча інколи літера *w* виступає на місці *ł* у кінці слова або складу – *kazaw* 10 = *kazał*, *jezdziw* 33 = *jeździł*, *zeznaw* 34 зв. = *zeznał*, що, найімовірніше, свідчить про фонетичну особливість, ніж про сплутування графем.

4. Інколи на місці *ł* трапляється літера *l*: *Mikołay* 15 зв., *marszałek* 35 зв., *dalem* 37 зв., *rochwałki* 40, *rochwałki* 39 зв. Рідше *ł* на місці *l*: *spiławszy* 28. Накреслення графемами *ł* у книзі є цілком послідовним, отже, подані приклади можемо розглядати як опіску.

5. Графемами *i*, *j*, *y* писар використовує ще досить хаотично (виняток становлять позиції всередині слова): *iako* 10, *jakie* 54 зв., *owrucky* 3, *Petrya* 3, *iedney* 15, *kiłowski* 15 зв., *umionamy* 37 зв., *jz* 38 зв., *moу* 53 зв. Інколи над *y* писар проставляв дві крапки: *ÿ*. Зазвичай така графема застосовувалася на місці *ji*.

Важливими характеристиками української та польської графічних систем у скорописних пам'ятках XVI – XVII ст. є написання слів разом та окремо, використання великої літери та знаків інтерпункції.

Матеріал пам'ятки показує, що на час її створення написання слів разом та окремо, принаймні в українській частині тексту, було цілком послідовним. Писар завжди поєднує з наступними словами прийменники (*увоєводстве* 7, *зусуьцьпнтоу* 7, *натом* 7), інколи сполучники (*икънигами* 9, *ивъ* 17, *ипередомною* 14 зв.). Для порівняння можна було б узяти більш ранні скорописні пам'ятки, наприклад, житомирські та луцькі актові книги, де написання разом є характерним для значно більшої кількості слів.

У польських частинах записів нерідко разом написані прийменник з іменником: *naurząd* 1, *dowski* 1 зв., *dodworu* 1 зв., *wręce* 1 зв.; прийменник з займенником: *wtym* 5, *natym* 6 зв., *oczum* 13; рідше сполучника з наступним словом: *услуга* 69 зв., *yurodzonych* 33, *uwszystkę* 50 зв., *atak* 3 зв.; частка *nie* з дієсловом: *niedopuszczal* 14. Завжди окремо пишуться складені назви населених пунктів та місцевостей: *Biało Kurowici* 45, *Sorno Pol* 2 зв., *Biała Ruś* 38 зв.

У досліджуваній книзі написання великих та малих літер набуває послідовності в межах окремих справ. У правописному узусі XVII ст. ще не було конкрет-

них положень стосовно великих літер, котрі, окрім виділення початку речення, застосовувалися також для вираження емотивної функції¹². Ще Мелетій Смотрицький у “Граматиці” визначив конкретні правила написання великої букви: “Її слід уживати на початку віршованої строфи, після крапки, на початку власних назв, слів на означення санів, наук та їх частин”¹³.

Для україномовної частини пам’ятки характерним є більш чітке та послідовне використання великої літери порівняно з польськомовною, де великою буквою писар починає мало не кожне слово. У кириличних записах велику літеру писар, як правило, використовує на початку речень. Майже завжди в певних мікроконтекстах із великої букви пишуться слова: *ego ml: Пань 7, в замьку ... ГѠруцькомь Передо мною 6 зв., намесником подстароства ГѠруцького и Книгами нинешними Кгородскими 9, ловчим Новокгородским Подстаростим кгородским 14 зв.* Писарі були досить послідовними у використанні великої літери під час написання імен та прізвищ: імена майже завжди з малої, а прізвища – з великої літери. Винятки становлять ті випадки, коли великої літери для якогось звука ще не існувало. Наприклад, прізвище *редчич 29* та назва документу *реляция 69 зв.* пишуться завжди з малої; можливо, великої літери *р* у графічній системі писарів *Овруцької книги* ще не було (принаймні в опрацьованому тексті пам’ятки її не виявлено). Так само не відзначено в пам’ятці великих букв для написання *б, д, л, о, у, х, ц, ш*. З великої літери писалися всі слова (крім службових частин мови) у назвах документів.

Не простежуємо певної закономірності й у використанні великої літери в польських записах: слова, які в одному рядку писалися з великої літери, уже в іншому починалися з малої та навпаки. Наприклад, у першій справі ім’я шляхетного генерала Яна Дідовича пишеться з великої літери, а прізвище – з малої, хоча графема на позначення великої *D* широко використовується під час написання інших слів: *Demian 1 зв., Do akt 10 зв., Dellatorow 11 зв.* Ім’я та прізвище писаря Андрія Редчича в тій само справі написано з великої літери. Інколи писар перші дві літери пише великими: *URodzonego 1 зв., SPrawiedliwie 56 зв.* Щоправда, наведена нами теза не є абсолютною, адже топоніми, які трапляються в текстах пам’ятки, написані з великої літери, а отже, певні неписані правила щодо написання великої та малої літери для окремих семантичних груп слів уже існували.

Розділові знаки, особливо такі, як кома, двокрапка або крапка з комою, трапляються далеко не в усіх справах. Двокрапку писар використовував для скорочення слова (Кг: *ml – ‘królewskiej miłości’*), кома могла позначати межі речень, а могла й не мати функції розділового знака як такого. У 27 справі вперше в цій

¹² пор. *Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S. Gramatyka historyczna języka polskiego.* – С. 39.

¹³ *Смотрицький М. Граматика.* – С. 37.

пам'ятці використано дужки, причому їхнє використання є цілком пунктуаційно умотивованим: у дужки писар уписує варіант прізвища Pohorska – (*Pogirska*) 35 зв.

ФОНЕТИЧНІ РИСИ ОВРУЦЬКОЇ ЗАМКОВОЇ КНИГИ

Важливою інформацією для дослідження мови пам'ятки були б факти про те, звідки походив писар та яка мова була для нього рідною. Можна зробити припущення про місцеве походження писаря з огляду на фонетичні особливості, які відбивають вплив поліських говірок і зафіксовані в окремих справах книги.

Однією з показових рис, виявлених у пам'ятці, є функціонування *e* на місці **e* в ненаголошеній позиції: *тисяча* 36, *просечи* 35. Також у ненаголошеній позиції відзначаємо написання *ε* (*ε*) на місці *ě*: *на вряде* 14 зв., *ниншними* 14 зв., *великое* 9 зв., *Дедович* 9. Аналогічний рефлекс маємо в наголошеній позиції: *Сапега* 1а, *дело* 26 зв., *дедичний* 1а, *Аньдрея* 1а, *намесъникомъ* 6 зв., *повѣте* 7.

Водночас у деяких словах із польської частини справ виявлено підвищення артикуляції ненаголошеного *e* ($e < *ě / ě$): *dziedzicznej* 36 зв. (здебільшого, однак, маємо *dziedzicznej* 36 зв.), *kalicyli* 41 ('*kaleczyli*'), *wiedzić* 49 зв. ('*wiedzieć*'), а також в позиції наголошеній *wolno jako chcic* 17 ('*wolno jako chcieć*'), *przewielibny* 15 зв. ('*przewielebny*'), *zawiram* 54 зв. ('*zawieram*'), що загалом є наслідком не поліського, а південноукраїнського впливу.

Характерним є збереження давніх етимологічних **e* та **o* в новозакритих складах у ненаголошеній позиції (хоча це може бути передовсім написання традиційне): *шестсотъ* 38, *семьдесятъ* 38, *позвов* 1 зв. У справі № 30 виявлено зовсім нетиповий для поліських пам'яток рефлекс **o > i* в новозакритому складі, щоправда, в онімах: *Јана Покгирского* 36, *Jan Pogirskij* 36 та його доньки *Constantiey Pogirskiej* 36 зв. У прізвищі Янового батька *Alexandra Lenkiewicza Pohorskiego* 36 зв. такої зміни не відображено.

Послідовно на письмі відбито явище конвергенції – **y_i > u*. Процес простежуємо в написаннях *u* на місці *y_i*: *ниншними* 38, *тисяча* 40, *каторци* 26 зв. || *каторьци* 36, *добровольци* 36, *справленцих* 53 зв., *теди* 7, *урядовим* 54 зв. Наведені приклади свідчать про втрату розрізнювання давніх **i* та **y* та тенденцію до втворення типового українського передньо-середнього [и], хоча й не виключаємо підтримання подібних написань характерною поліською рефлексациєю: звук [и^і] або [и^у] ще дотепер поширений у цих говірках.

Розвиток милозвучності української мови пов'язаний із занепадом зредукованих. Зокрема, це стосується чергування *y* || *o*¹⁴. В українських пам'ятках

¹⁴ Жовтобрюх М., Русанівський В., Склярєнко В. Історія української мови. Фонетика. – К., 1979. – С. 225, 226.

цілком певні випадки аналізованого явища відзначено від XII – XIII ст. Поліські пам'ятки від XVI – XVII ст.¹⁵, а серед них і *Овруцька замкова книга*, засвідчують таке чергування: *на вряде* 49 зв. || *на уряд* 9, *вписана* 35 || *уписана* 36. Вартим уваги є використання *o* на межі двох слів для запобігання нагромадженню приголосних звуків. Цю рису виявлено лише в сполученні слів *передо мною* 1.

У досліджуваній книзі асимілятивно-дисимілятивні процеси та спрощення відбито в похідних словоформах від *городський* та *овруцький*, які представлено в обох частинах книги: *овруцком* 36, *овруцьким* 14 зв.; *кгородские* 1, *grodzkiego* 43, *nowogrodzkiego* 44 зв. У польській частині асимілятивні процеси маємо в словах *paucwyszszego* 66 зв., *przynioszszu* 45 зв., *przywiesc* 44 зв. Прикладом дисиміляції, спричиненої впливом української мови, є займенник *nicht* 49, який у книзі в такому вияві трапляється кілька разів. Послідовно відбито на письмі асиміляцію прийменника *z* (<*s): *s tą* 51 зв., *s posrzodka* 38 зв., *s tamtąd* 64, *s potienionym* 2 зв., хоча на території Великопольщі та Малопольщі вже від XV ст. поширилася дзвінка реалізація цього прийменника¹⁶.

Наслідки йотової асиміляції, що в подальшому в українській мові призвела до витворення подовжених звуків, писарі переважно відображали написанням *ь*: *поданьсьмь* 9, *судьи* 9. Часто писарі обмежувалися простим накресленням однієї літери: *поданєм* 17 зв. Випадків накреслення двох графем для відбиття цього явища не виявлено.

Зміна *l* на *ў*, пов'язана із занепадом та вокалізацією зредукованих, в Овруцькій замковій книзі ще послідовно не виявлена. Зокрема, це стосується написання форми дієслів минулого часу однини чоловічого роду. На час створення книги в мові писарів абсолютно переважають традиційні записи на *-ль* (*л*): *отрималь* 10, *просиль* 10, *созналь* 10, *быль* 9, *подаль* 9. Форма дієслова минулого часу на *-вь* (*в*) трапляється в тексті пам'ятки лише один раз: *уписав* 9 зв. Учені справедливо відносять зміну *л* на *в* до XII ст.¹⁷ У мові давніх пам'яток це явище відбито слабо, оскільки їхні автори або переписувачі здебільшого дотримувалися в цьому сенсі традиційних написань¹⁸.

В окремих словах відзначено ствердіння *p* (властива риса поліських говірок):

¹⁵ *Мойсієнко В.* Фонетична система українських поліських говорів у XVI – XVII ст. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – С. 262.

¹⁶ *Kuraszkiewicz W.* Pochodzenie polskiego języka literackiego w świetle wyników dialektologii historycznej. – Wrocław, 1953. – С. 110.

¹⁷ *Шахматов О., Кримський А.* Нариси з історії української мови та хрестоматія з пам'ятників письменської старо-українщини XI – XVIII вв. – К., 1924. – С. 35.

¹⁸ *Гумецька Л.* Нарис словотворчої системи української актової мови XIV – XV ст. – К. : Вид-во АН УРСР, 1958. – С. 314.

писаромъ 13, *Вєнтурому* 2а. Крім того, на письмі відбита тверда вимова **ц** у словах *мєца* 6 зв., *двадцать* 6 зв.

Брак зазначення на письмі палатальності в польській частині справ можна пояснити результатом графічної описки або ж відбиттям веляризації, спричиненої українським впливом. Прикладом того є слова ‘*miłosierdziu*’, ‘*niszczenia*’, ‘*macierzystych*’ у вигляді *miłoserdziu* 21 зв., *nyszczenia* 60, *macierystych* 35 зв. Однак не можна остаточно пояснити ствердіння в слові *miłoserdziu* українським впливом, оскільки така форма зустрічається і в польських пам’ятках¹⁹. Пом’якшення в словах *Paniem* 58, *ubieźpieczaiąc* 69 зв. розглядаємо як гіперпоправне.

Окремо виділимо декілька особливостей польської фонетики, які відображають український мовний вплив.

Реалізація давньої групи **ir > ir || yr* (без зміни) є давньою фонетичною рисою польської мови, яка також характерна й для мови української; зафіксована вона в словах *szyrzej* 42 зв. (укр. *ширше*), *cztyry* 40 зв., *cztyrech* 68 зв. (укр. архаїчне і сучасне діалектне *чтири / умтири*), *we Włodzimirzu* 59 зв. (укр. *Володимир*), *siekirą* 42 зв. (укр. *сокира*), *obdzirano* 22 (укр. *обдирати*), *Zytomirskim* 22 (укр. *Житомир*). Трапляється також реалізація з обниженням артикуляції *i*: *czterech* 70, *czterna* 33 зв. Функціонування груп *ir || yr* в описаних випадках можемо розглядати як архаїчне явище, підтримуване українським впливом.

Розширення **y** до **e** перед сонорним у формах О. в. множ. відіменникових прикметників – *pustownemi* 59 зв., *blotnemi* 59 зв., *lasowemi* 59 зв., *brzegowemi* 59 зв., дієприкметників – *zasianemi* 61 зв., *oranemi* 61 зв. характерне для польських говірок. Процес змішування закінчень *-emi || -ymi* у відмінюванні прикметників розпочався на початку XVI ст.²⁰

Подібну зміну фіксуємо в формі дієслова *czyniemy* 64 (у цьому випадку можливе також вирівнювання граматичної форми дієслова).

¹⁹ Słownik polszczyzny XVI wieku. T. XIV. – С. 168.

²⁰ Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S. Gramatyka historyczna języka polskiego. – Warszawa, 2006. – С. 247

ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИХ ЧАСТИН МОВИ

В українській і польській мовах саме впродовж XVI – XVII ст. поряд зі збереженими давніми формами утворилася значна кількість нових – різноманітних інноваційних закінчень, характерних лише для польської або української систем відмінювання. Значний вплив на формування парадигми імен у той час справив процес розмежування особових та неособових понять.

У пам'ятці виявлено характерне для XVI ст. співіснування закінчень *-у* || *-ові* в Д. в. одн. В українському тексті закінчення *-ові* виступає лише в онімах: *Дедовичови* 9, *Федорови* 49, *Францишкови* 36, *Янови* 9. У всіх інших випадках маємо *-у*: *листу* 69, *замку* 2, *јораменту* 9, *малжонку* 43, але значно менша кількість україномовного матеріалу книги не дає підстав зробити висновки про устabilьненість цього закінчення. У польському тексті зауважимо паралельне функціонування форм на *-и* та *-ові*, що вказує на відсутність правил щодо використання цих закінчень: *listowi* 37 зв. || *listu* 49, *posagowi* 29 зв. || *posagu* 35 зв., *pozwowi* 37 зв. || *pozwi* 3, *rodzicowi* 5 || *rodzicu* 5, *sadowi* 17 зв. || *sadu* 27 зв.

Зрідка у формах О. в. одн. чол. роду іменників, окрім *-ом*, виступає закінчення *-ем*. В українській частині справ іменники на твердий та шиплячий приголосний основи лише в окремих випадках закінчуються на *-ем*: *паном* 11 зв. || *панем* 35, *рєєнтєм* 15, *Редьчичєм* 35 || *Редьчичомь* 47, що може бути впливом польської мови, оскільки *-ом* у цих випадках значно переважає: *декретомь* 11 зв., *подписомь* 29, *коморникомь* 14 зв., *маршалком* 35, *намесникомь* 14 зв., *малжонкомь* 11 зв., *Лєоном* 35, *Михаломь* 10. Функціонування *-ом* паралельно з *-ем* у польській частині справ у формах *swieszczennikom* 34 зв. || *swieszczenikiem* 6 розглядаємо як вплив української мови.

У формах О. в. одн. чол. і середн. роду займенників та прикметників відзначаємо використання закінчення М. в. одн. *-ем*, яке з II пол. XV ст. функціонувало поряд з *-им*, *-ым*²¹, наприклад: *takowem prawem* 62, *listem otworzysem* 62, *wieczystem zapisem* 17, *oczewistem przyznaniem* 17 зв., *sposobem zastawnem* 29 зв., *pod ktorem grodem* 29 зв. Водночас це явище можемо пояснити впливом іменникової парадигми. Закінчення *-ым* у цих формах значно переважає: *tym toym listem zastawnym* 36 зв., *dobrowolnym zapisem* 36 зв. і т.д.

Як польський вплив розглядаємо закінчення Р. в. одн. чол. роду *-его*, яке лише один раз фіксується у формі *земьскего* 9 і загалом не є характерним для української мови пам'ятки, а *-ого* в таких формах абсолютно переважає: *земьского* 7, *кгородского* 2, *паньского* 1, *хабного* 34, *шляхетного* 9 зв., *велможьного* 9 зв., *вечистого* 7 || *вечастого* 9, *граничного* 1, *заставьного* 37 зв.

В україномовній частині пам'ятки в О. в. множ. іменників другої відміни

²¹ Klemensiewicz Z. Historia języka polskiego. – Warszawa, 1980. – С. 301

маємо давню флексію **-и** (що позначалась як *ы* або *и*) для твердих основ та **-і** для м'яких: *тими словы* 17, *паны* 14, *листи* 30 зв. (прикладів іменників м'якого типу відмінювання в пам'ятці не виявлено), яку все частіше заступало нове аналогічне закінчення **-ами**: *акътами* 6 зв., *подписами* 35, *словами* 9 зв., *добрами* 6 зв. Подібна ситуація спостерігається й у польській частині. У досліджуваній книзі закінчення **-ami** || **-mi** закріпилося у переважній більшості словоформ: *karczmami* 12 зв., *kiiami* 10 зв., *kozakami* 24, *тлупати* 36 зв., *obronami* 3 зв., але – *konmi* 16 зв., *pieczęści* 26 зв., *polmi* 36 зв. Форми *pany* 49 зв., *słowy* 50, *czasÿ* 19, як і в українській мові, є давніми, оскільки ще в старопольську добу витіснилися закінченням **-ami**.

В аналізованій пам'ятці форма М. в. множ. іменників другої відміни представлена двома закінченнями **-axъ** та **-exъ**: *панахъ* 27 зв., *печатех* 17. Флексія **-exъ** в слові *печатех* походить з **-ьхъ*, **-axъ** витворилася за аналогією до таких само відмінкових форм іменників **-ā**, **-jā** основ. У польській мові закінчення **-ech** домінувало за старопольської доби. В *Овруцькій замковій книзі* абсолютно переважає флексія **-ach**: *członkach* 41, *Lewkowiczach* 49, *listach* 44, *malżakach* 33 зв. Закінчення **-exъ** < (**-ěхъ*) збережено в єдиній формі – *w leciech* 24 зв.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЄВІДМІНЮВАННЯ

Форми на зразок *читалѣм* 15, *казалам* 9 зв. (жін. рід) очевидно витворилися під впливом польської мови (пол. *czytałem, kazałam*). Форма *читаломъ* 52 підлягла фонетичній адаптації **-ем** на **-ом** за аналогією до інших відповідників з польським *e* і українським *o*. Дієслова минулого часу на **-ем** у книзі домінують. Утворення на **-омъ** використовувалося винятково в сталому юридичному сполученні слів і, напевно, є польською архаїчною формою. Минулий особовий час був новим явищем для української літературної мови XVI – XVII ст. і витворився він не без польського впливу на базі колишнього перфекта. Поширення синтетичного перфекта в усіх стилях і на всій території впливу давньої української літературної мови припадає на XVI – XVII ст., тобто на період найактивнішого польського мовно-літературного впливу²².

Деякі особливості дієвідмінювання, відзначені нами в польській частині книги, пов'язані з впливами української мови на польську. Декілька разів фіксуємо використання форм минулого часу без особових закінчень, а на особу вказує займенник або особова належність зрозуміла з контексту. Наприклад, фрагмент з тестаменту Северина Потоцького: *ja ... podał u uwiązał, ... maiętnosc legował klasztorowi Berdyczowskiemu* 22. Ця особливість є характерною для східних польських говірок, а витворилася вона під українським впливом.

²² Русанівський В. Джерела розвитку східнослов'янських літературних мов. – К., 1985. – С. 12.

У польській частині справ поширені архаїчні форми дієприслівника на *-szy* після приголосних – *doszedzszy* 25 зв., *ostrzegszы* 29 зв., *osiadzшы* 42, *wypadzшы* 42 зв., котрі в пам'ятках XVII ст. з етнічно польських теренів уже були витіснені сучасними закінченнями *-wszy*, *-lszy*: *doszedzlszy*, *ostrzegzlszy*, *osiadzlszy*, *wypadzlszy*. Проте наведені з книги приклади можуть відображати і фонетичну рису – спрощення в групі приголосних, адже в книзі ми зафіксували і дієприкметник на *-lszy* після приголосного: *znalazwszy* 39²³.

Форми плюсквамперфекта ще досить часто трапляються в книзі та виражають дію, яка є ранішою він попередньої минулої, а також дії, котра відбувалася в окреслених часових рамках: *był zostawił* 22; *ia sam dalem był* 22 зв.; *jakosmy pierwiew między sobą byli z bratorskiey miłości podzielili* 7 зв.; *przyszli byli ... w roku niedawno przeszłym* 42; *y od tamtey sosny do drugiej poszli byli* 42; *gdy ... rzucili się byli protestujących ratowac* 42 зв.; *ktory zeszli byli* 49 зв. Минулий складений час в українській мові відображав описані вище значення довше, ніж у польській, але зберігся в говірках обох мов²⁴ та продовжує використовуватися в книжній мові з метою стилізації²⁵.

ЛЕКСИКА

Овруцька замкова книга є зразком канцелярійно-урядового стилю, який на українських землях почав формуватися в XIV ст., а в XVI – XVII ст. уже мав чітко визначені функції, структуру та характерний набір лексичних засобів. Мова українських та польських урядових текстів XVII ст. вирізняється відкритістю до міжмовних впливів і відповідно рясніє численними запозиченнями.

В українській частині *Овруцької замкової книги 1678 р.* значну кількість лексики іншомовного походження становлять латинізми. Як правило, це були правничі та судові терміни й поняття, які потрапляли до мови українських канцелярій переважно за посередництва польської мови:

автентикъ 9 – пол.²⁶ *autentyk*, лат. *autenticum* ‘прав. документ, який має силу доказу; первопис документа’²⁷;

²³ Сплутування *l* і *w* описано вище у розділі «Графічні особливості пам'ятки».

²⁴ *Бевзенко С.* Українська діалектологія. – Київ, 1971. – С. 176.

²⁵ пор. *Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S.* Gramatyka historyczna języka polskiego. – С. 309.

²⁶ Скорочення «пол.» означає форму, в якій дана лексема виступає в польському тексті книги та в *Słownik polszczyzny XVI wieku*.

²⁷ Дефініції термінів вибрано зі словників (*Słownik łaciny średniowiecznej w Polsce*. – Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Kraków.; *Słownik łacińsko-polski*. – Warszawa : Uniwersitas, 2001.; *Słownik staropolski* / red. S. Urbańczyk. – Kraków: IJP PAN, 1953-2002.; *Słownik języka polskiego* / S. Linde – Warszawa : Drukarnia XX. Pisarzów, 1807.; *Словник староукраїнської мови XIV–XV ст.* /

акта 1 зв. – пол. *akt, akta* лат. *acta* ‘судові та урядові книги; збір документів’;
генерал 10 – пол. *general, jeneral*, лат. *generalis* ‘найвища юридична посада’;
екзекуція 27 – пол. *egzekucyja*, лат. *executio* ‘виконання вироку’;
екстракт 20 – пол. *ekstrakt*, лат. *extractum* ‘витяг, відпис, копія документа’;
індемнітатія 35 – лат. *indemnitas* ‘непорушність, гарантія безпеки’;
інсерованіє 7 – пол. *inserować, inserowany*, лат. *insertio* ‘долучення до тексту документа’;

інтерцыза 35 – пол. *intercyza*, лат. *intercissa* ‘угода, яка переважно стосується справ власності; письмова угода, частина документа’;

јорамєнт 1 – пол. *jurament*, лат. *iuramentum* ‘присяга; формула присяги’;

канцелярія 9 зв. – пол. *kancelarija*, лат. *cancellaria* ‘уряд, який упорядковує листи та правничі акти’;

маніфєстація 4 зв. – пол. *manifest, manifestacyja* лат. *manifestatio* ‘протест про порушення публічних або приватних прав; свідчення перед судом’;

мунімен 35 – пол. *moniment, muniment*, лат. *munimentum* ‘оборона, охорона, гарантія безпеки’;

нонь патєжанть 35 – лат. *non patenter* ‘не відкриття, не виявлення’;

облята 17 – пол. *oblata, oblatowanie*, лат. *oblata* ‘дослівний відпис (копіювання) справ (акт) до судових книг’;

оригінал 9 – пол. *oryginal, oryinal*, лат. *originalis* ‘документ, з якого здійснюють перепис, копіювання справи (акту)’;

патєнтъ 35 – пол. *patent*, лат. *patens* ‘відкритий, доступний документ, лист’;

пер облятим 9 / пер облятам 36 – лат. *per oblatio* ‘відповідно до свідчень’;

персоналітеръ 6 зв. – лат. *personaliter* ‘особисто, власною персоною’;

посєсія 10 зв. – пол. *posesya*, лат. *possessio* ‘посідання; фізичне володіння’;

протєстація 10 – пол. *protestacyja*, лат. *protestatio* ‘публічне освідчення, зізнання’;

рєєнтєм 15 – лат. *regens* ‘керівник, управитель’;

рєіндукція 34 – лат. *re-inductio, reinducio* ‘повторний запис актів до замкових книг’;

рєляція 45 – пол. *relacya, relacja*, лат. *relatio* ‘зізнання у суді; публічний протест, скарга’;

рєс 36, на рєст 15 – лат. *res* ‘річ, предмет справи, суперечки’;

скрыпт 15 зв. – пол. *skrypt*, лат. *scriptum* ‘лист, урядовий документ’;

субделєгатъ 2 – пол. *subdelegat*, лат. *subdelegator* ‘судовий урядник нижчого щабля’;

Л. Гумецька, І. Керницький. – Київ, 1977-1978.) згідно до контекстів, в яких ці терміни виступають у пам’ятці.

сукцессоръ 28 зв. – лат. *successor* ‘наступник, спадкоємець’;
сусцепть 9 – пол. *suscepta*, лат. *susceptio* ‘прийняття, стягнення’;
тестаментъ 26 зв. – пол. *testament*, лат. *testamentum* ‘усне або письмове розпо-
рядження останньої волі, заповіт’;

Очевидно, на час створення книги запозичені лексеми або замінили українські, або стали необхідним лексичним матеріалом у зв’язку з браком питомих термінів на позначення певних юридичних реалій. Суттєвим є те, що більшість цих термінів в україномовній частині пам’ятки виступають без жодної конкуренції з українськими відповідниками, хоча зрідка вжиті паралельно, наприклад: *дело* 26 зв. || *акт* 32 зв., *записане* 35, *вписане* 9 || *инсероване* 7, *лист* 29 || *скрипт* 14 зв., *принятие* 14 зв. || *сусцепта* 9. Писар широко використовує латинську правничу термінологію, яка наповнювала український словник сфери судочинства. Після підписання Люблінської унії та фактичного (починаючи з XVII ст.) переходу канцелярій Правобережної України на дві мови за посередництва польської мови здійснилася друга хвиля латинізації мови українських канцелярій. Запозичення, здійснені цим шляхом, переважно пристосовувалися до української фонетики та принципів словозміни.

Польська мова на століття раніше піддалася значному впливові латини. Від XVI ст. характерною рисою розвитку мови судочинства стає проникнення до неї латинських запозичень²⁸.

Тексти *Овруцької замкової книги* дозволяють ствердити, що латинізми часто заступали (з огляду на частотність) питомі польські терміни, які мали те саме значення. Рідше вони використовувалися писарем у тексті паралельно. Прикладом такої конкуренції польських і латинських виразів є пари на зразок *sprawa* 45 зв. – *act* 48 зв.; *księgi* 1 – *akta* 15 зв.; *skazanie* (*skazania* 21 зв.), *rozkazanie* 13 – *dekret* (*decretu* 43); *wypis* 20 – *ekstract* 20; *zebranie* (*zebrania* 24 зв.) – *conwentia* (*conventu* 3), хоч у випадку *osoba* 26 зв. – *persona* абсолютно переважає перший, польський вислів. Лексема *persona* трапляється в протоколах справ у похідній формі *personaliter* у контексті “*personaliter stanowszy*”. У польській частині знаходимо низку прислівників, запозичених з латини. Часто вони вживаються паралельно з власне польськими прислівниками: *indemnitati* 21 (лат. ‘*indemnitas*’ = непорушно, безпечно) – *nieporuszenie* 8; *nomine* 36 (пол. ‘w czyimś imieniu, na podstawie’) – *imieniem* 40 зв.; *intra* 14 зв. (пол. ‘przed’) – *przed* 33 зв. / *przede* 42 зв.; *festi* 31 (пол. ‘natychmiast’) – *natychmiast* 12 зв.

²⁸ Zajda A. Studia z historii polskiego słownictwa prawniczego i frazeologii. – Kraków : Wyd. Uniw. Jagiellońskiego, 2001. – С. 6.

Латинізми виступали в сполонізованих формах, але також писар часто вставляв у польськомовний текст цілі латинські формулювання або окремі слова: ... *substantiey v protestaciey u w pozwie specificowaney u nim prawde et spolli zabrania Dellatorow jncarceribus zatrzymanie oczyniszyny (!)*... 1 зв.; ... *do spasowania pomienionej banitiei wydanym approbatę jteru post arestum* ... 3; ... *stanela potym zas post obitum urodzonego jego mlst pana Alexandra*... 3. Наведені приклади підтверджують тезу, що польська мова канцелярій на території етнічної Польщі була значною мірою змакаронізованою, і саме такою її успадкували українські канцелярії. Над те, такої ж макаронізації зазнавала й українська мова актів XVII ст., підтвердженням чому є досліджувана нами *Овруцька замкова книга*.

Проникнення полонізмів до української мови у XIV – XV ст. підтверджують матеріали «Словника староукраїнської мови XIV – XV ст.», де полонізми означено кваліфікатором *смп* – старопольська²⁹. У пам'ятках канцелярійно-урядового стилю, писаних на Правобережній Україні в XVII ст., кількість запозичень з польської мови становить досить вагомий відсоток від усієї лексики. Тенденцію до підвищення рівня використання полонізмів яскраво ілюструють акти Житомирського гродського уряду 1590–1635 рр., аналіз яких показав незрівнянно менше запозичень в актах 1590 р. порівняно з актами 1635 р.³⁰, а в Луцькій книзі 1561 р. полонізмів виявлено взагалі небагато³¹. Передовсім це пов'язано з двомовністю українських канцелярій та виробленням тогочасної мовної традиції судочинства, яку в межах Речі Посполитої диктувала саме польська мова.

В Овруцькій замковій книзі зафіксовано такі полонізми:

водлугъ 10 – пол. *według* ‘відповідно до’³²;

воєводство 20 – пол. *województwo* ‘повіти, підпорядковані управлінню одного воєводи’;

возны 10 – пол. *woźny* ‘помічник судді; нижчий судовий урядовець, який передає позови’;

кграничны 14 зв. – пол. *graniczny* ‘який знаходиться біля кордону або близько

²⁹ Лавриненко А. Польские языковые влияния в староукраинской деловой письменности XIV-XV веков. – Rzeszów, 2008. – 326 с.

³⁰ *Мойсієнко В.* Акти Житомирського гродського уряду: 1590 рік – 1635 рік. – Житомир, 2004. – С. 33.

³¹ Усне повідомлення В. Мойсієнка.

³² Дефініції термінів вибрано зі словників (Словник староукраїнської мови XIV–XV ст. / Л. Гумецька, І. Керницький. – Київ, 1977-1978.; *Słownik polszczyzny XVI wieku* / Kom. red. : S. Bąk. – Wrocław, 1966.; *Słownik staropolski* / red. S. Urbańczyk. – Kraków : IJP PAN, 1953-2002.; *Słownik języka polskiego* / S. Linde – Warszawa : Drukarnia XX. Pisarzów, 1807.) згідно до контекстів, в яких ці терміни виступають у пам'ятці.

кордону’;

гродская (книга) 20 зв. – пол. *grodzki* ‘приналежний до певного суду’;

грунтъ 18 – пол. *grunt* ‘земське майно’;

дєдичны 7 – пол. *dziedziczny* ‘приналежний згідно до спадкового права’;

добра (*лежачиє*) 6 зв. – пол. *dobro* ‘маєтність рухома або нерухома’;

заставьны (*лист*) 37 зв. – пол. (*list*) *zastawny* ‘документ, умова, яка стосується застави’;

застава 36 – пол. *zastaw, zastawa* ‘забезпечення зобов’язання (зазвичай сплати боргу) на майно через передачу довіреній особі певного майна’;

зешлы 21 – пол. *zeszły, zszły* ‘померлий’;

квитовъны 30 – від пол. *kwit* ‘документ, який засвідчує чиюсь свободу від виконання певного обов’язку’;

коморник 1 – пол. *komornik* від XVI ст. ‘урядовець зі сторони воєводи, костеляна, підкоморного, судового, який виконує допоміжні судові справи’;

ксєндз 15 зв. – пол. *ksiądz* від XVI ст. ‘християнський духовник’;

ловчи 14 зв. – пол. *łowczy* ‘замковий урядовець, який виконував контроль над ловчими справами’;

малжонки 2 – пол. *małżonkowie* ‘чоловік і дружина’;

малжонька 29 – пол. *małżonka* ‘жінка у шлюбі’;

марьшалок 36 – пол. *marszałek* ‘королівський урядовець’;

отварте 35 – пол. *otwarcie* ‘відкриття’;

очєвисто 29 – пол. *oczywiście, oczwiście* ‘особисто, власною персоною’;

очєвистимъ 29 – пол. *oczywisty, oczwisty* ‘правдивий, певний; наочний’;

пєвны 48 – пол. *pewny* ‘визначений, окреслений, непорушний’;

поданъє 35 – пол. *podanie* ‘подання, письмове звернення до уряду; готовність виконання повинності’;

подкоморєго 32 зв. – пол. *podkomorzy* ‘двірський урядовець; земський урядовець, який судив граничні справи’;

позву 45 – пол. *pozew* ‘виклик до суду, скерований до певної особи’;

приналежности 18 – пол. *przynależności* ‘рухома майно’;

притєсненє 20 зв. – пол. *przyciśnienie* ‘утиск, примус за допомогою суду’;

урожонны 29 – пол. *urodzony* ‘шляхетного походження та суспільного стану’;

шляхєтны 9 – пол. *szlachetny* ‘пов’язаний зі шляхтою, який походить зі шляхти’.

Кількість українських запозичень в польській частині пам’ятки значно менша, ніж польських позичок в українській, до них відносимо лексеми *w siele* 49, *czerczeze* 7 зв., *kozak* 24, *grabiez* 47, *dułem* 40 зв. = *duło*, укр. ‘дуло’, *swieszczennika* 3, *boiarom* 10 зв., *hreczki* 47 зв., (*z*) *podaczkami* 58 зв.

Прикладами українського мовного впливу є слова праслов'янського походження, котрі в нашій пам'ятці віддзеркалюють українські фонетичні риси: *potocznikow* 1 зв. (пол. 'potocznik', укр. 'помічник'), *sieliszcze* 7 зв. (пол. 'siedlisko', укр. 'селище'), *sześćset* 37 (пол. 'sześćset', укр. 'шістсот'), *sześćdziesiąt* 25 зв. (пол. 'sześćdziesiąt', укр. 'шістдесят'); *boronic* 37 (пол. 'bronić', укр. 'боронити'); *na tom* 62 зв. (пол. 'na tym', укр. 'на тому'), *przejniac musi* 66 (пол. 'przejać', укр. 'прийняти').

У книзі виявлено прислівник *zaraz* у значенні 'одразу'³³: *zaraz po śmierci pomienionego jego mości* 13 зв.; *poddani zaraz wszelakie posłuszeństwo jego m panu podstarosciemu grodzkiemu oddawac zaczęli* 34 зв.; *przykazał, aby ten pozew zaraz do panow swoych odniesli* 46 зв.; а також у значенні пол. 'teraz' – укр. 'зараз': *na dowod tego wszystkiego tuz, zaraz, na urządzie stojąc* 39 зв.; *w ktorej to sümę pienciu set złotych polskich zawiodłem i zastawiłem temu z panu Lewkowskiemu u potomkom iego jako z zaraz* 53 зв. Результатом мовної інтерференції є тавтологія та відсутність семантичної відповідності у використанні цих прислівників: *pan Fedor Lewkowsky rozumiejąc byc ze Deynieki zaraz zrazu, jako poczył uchodżic* 50 зв.

Очевидно, впливом польської мови можна пояснювати функціонування вказівного займенника *onych* та означального займенника *innych* 43 зв., що виступає в книзі поруч з *innye* 18 та *иншого* 9.

Українською інновацією, зафіксованою в книзі, є словоформа *першого* 44. Цей числівник у рукописах XVI – XVII ст. здебільшого функціонував як *первого* та рідше *первиого*, де польський вплив очевидний (пол. 'pierwszego').

Інтерференційні процеси у сфері антропонімії та топонімії відбувалися у зворотному напрямку, ніж у фонетиці та флексії загальних назв: українські власні назви набували польського вигляду. Проявляється це здебільшого у звучанні імен та прізвищ, котрі в книзі виступають і в українському, і в польському звучанні: *Jan* 41 *Diedowicz* 42 зв. || *Dedowicz* 41 || *Didowicz* 44, *Fedor Lewkowski* 42 зв. || Левьков 36, *Niemiryzc* 58 зв. || *Niemirycki* 25. У топонімії така інтерференція стосується паралельного функціонування суфіксів *-szczyzn-* || *-szczyn-*: *Rakowszczyzna* 14 || *Rakowszczyzna* 27 зв., *Korczynszczyzna* 7 зв., *Bużynszczyzna* 7 зв.; а також фонетичної форми деяких онімів: *Kościuszki* 18 зв. || *Kościszki* 18 зв.

Особливістю канцелярійно-урядового стилю є висока частотність використання сталих сполук, так званої юридичної фразеології. Витоки цих кліше сягають чеського та латинсько-польського діловодства XIV–XV ст.³⁴. Такі

³³ Поп. *Rzeczek S.* Podręczny słownik dawnej polszczyzny. – Wrocław-Warszawa-Kraków, 1968. – С. 912.

³⁴ *Мойсієнко В.* Акти Житомирського гродського уряду. – С. 37.

конструкції поширені і в українському, і в польському текстах книги. Оскільки українською мовою в книзі писалися протокол та есхатол, які самі по собі є сталими формулюваннями, саме вони становлять основну частину українського тексту книги. Адвербіалізовані сполучення слів, або як їх ще називають – складені прислівники, у мові пам'ятки не вирізняються своїм різноманіттям. Відтак, в українській частині прикладів останніх маємо лише два: *пер облятам* 36, запозичений з латини і пристосований до української морфології (лат. *per oblationem* 'згідно з дослівним описом'), та *слово v слово* 38, який зберігся в українській мові до сьогодні. Крім зазначених адвербіалізованих сполук в книзі часто виступають такі канцелярійні формули як *устне прошоньи, вишь мянованыи, становши персоналитер, такъ се в себе мает*. Усі вони повторюються від справи до справи і використовуються писарями у сталих канцелярійних штампах.

У польській частині справ маємо адвербіалізовані сполуки на зразок: *teraz u na potym* 29 зв., *w tę słowa* 18, *tym czasem* 40 зв., *tak a nie unaczey* 3 зв. та запозичені з латини *stanowszy personaliter* 1 зв. ('власною персоною'), *per oblatam* 20 ('через дослівний опис'), *iterum atq iterum* 47 зв. ('раз за разом').

Сталою формулою, якою розпочинається кожна справа, є: «*На вряде гродском в замку его королевской милости Овруцком ...*»; закінчуються справи словами: «*... до книг нинешних гродских Овруцких слово в слово есть уписано*» або «*... до книг нинешних гродских Овруцких дали вписать, што отримали*».

Дослідження актових книг Овруцького замкового уряду є ще одним підтвердженням важливого аспекту міжмовної комунікації, який відбувався в сфері ділового спілкування – білінгвізму канцелярій Правобережної України другої половини XVII ст.

Судові книги творилися на основі переписування справ з так званих «чернеток», котрі, на жаль, не збереглися. Крім того, до книг вносилися обляти (активиписи), серед яких нерідко траплялися й документи з інших судів та канцелярій.

Овруцька замкова книга з одного боку показує збереження архаїчних рис, а з іншого – відзеркалює риси типові для окресленого періоду розвитку двох мов, серед яких особливої уваги заслуговують різноманітні мовні інновації та запозичення. Численні полонізми в україномовній частині справ та порівняно невелика кількість українізмів, представлених у польській, є свідченням міжмовних контактів, які мають давню історію³⁵.

Порівняно з польськокомовними частинами справ, україномовні тексти є зовсім невеликими за обсягом і у зв'язку зі своєю функціональною специфікою рясніють канцеляризмами та кальками, нерідко перейнятими з польської мови та латини. *Овруцька замкова книга 1678 р.* фіксує польську мову, яка відповідала тогочасному узусу і показує порівняно небагато рис, пов'язаних з українським впливом. Аналіз гродських книг, писаних раніше в інших судах Українського Правобережжя (Брацлав, Вінниця, Житомир, Кам'янець-Подільський)³⁶, показав, що окрім іншої мовної структури (справи писані або винятково польською, або польською мовою писані лише їх частини), сама мова тих книг відображає набагато вищий ступінь інтерференції з українською мовою, ніж овруцькі записи з др. пол. XVII ст.

Україномовні частини справ *Актової книги овруцького замкового уряду 1678 р.* публікуються за «Правилами видання пам'яток, писаних українською мовою та церковнослов'янською української редакції», підготовлених В. В. Німчуком (Київ, 1995). Польські частини справ транслітеровано

³⁵ Lesiów M. Historia wzajemnych kontaktów i wpływów języka polskiego i ukraińskiego // Z badań nad polsko-ukraińskimi powiązaniami językowymi. – Lublin, 2003. – S. 11-23

³⁶ Пор. документи судів: брацлавського, вінницького, житомирського, кам'янецького (1590-1635), опубліковані частково в окремих частинах “Архиву Юго-Западной России”, а також в: Kowalska D. Język polskich zapisek sądowych z Kamieńca Podolskiego z II połowy XVI w. / Studia nad polszczyzną kresową. T. XI. – Warszawa, 2004. – С. 279-296. oraz Крикун М., Піддубняк О. Документи Брацлавського воєводства 1566-1606 років. – Львів, 2008.

відповідно до «Zasady wydawania tekstów staropolskich»³⁷. Особливістю є відображення надрядкових літер за допомогою курсиву замість виділення їх у дужки, що значно полегшує читання текстів. Членування тексту на слова, уживання великої літери та розділових знаків здійснено на основі правил сучасних українського та польського правописів. Авторські розділові знаки замінено символами, оскільки вони не завжди збігаються з правилами сучасної пунктуації:

, – ◻
. – •
: – ^
; – ˘
() – ()

Слова, в написанні яких писар, ймовірно, припустився помилки, та форми, які заслуговують особливої уваги, зазначено відповідно знаком оклику та знаком питання в квадратних дужках – [!], [?]. Реконструйовані елементи тексту вписано в трикутні дужки – < >. Пропущені, внаслідок неможливості прочитання, частини тексту позначено трикутними дужками з кількістю крапок, яка відповідає ймовірній кількості пропущених знаків – <...>. Підписи писарів означено як [+], [M], [Corl], [V]. Межі сторінок рукопису означено подвійною похилою рисою, а їх номери винесено відповідно на поля. Арабський варіант запису літерного позначення цифр (дати, порядкові номери справ) здійснено в квадратних дужках одразу після оригінального їх накреслення.

В українському та польському словопоказчиках представлено всі зафіксовані в текстах *Овруцької замкової книги* слова та їхні форми. Усі словоформи паспортизовано. Слова розміщені у алфавітному порядку. Також до тексту книги додано «Словник малозрозумілих слів», «Словник латинізмів», географічний та іменний показчики.

Насамкінець хочу висловити щирю подяку тим людям, без підтримки та допомоги яких ця публікація б не відбулася – своїм науковим наставникам проф. Вікторові Мойсієнку та проф. Янушові Рігеру. За слушні критичні зауваження та поради уклінно дякую працівникам Кафедри української мови Житомирського державного університету ім. Івана Франка – завідувачеві кафедри Галині Гримашиевич, викладачам Валентині Титаренко, Лесі Ящук та Сергієві Яценку. За допомогу в редакції «Словника латинізмів» щиро дякую докторантці Варшавського університету Моніці Весоловській.

Ольга Макарова

³⁷ Woronczak J. Zasady wydawania tekstów staropolskich. – Wrocław, 1955.

**АКТОВА КНИГА ОВРУЦЬКОГО ЗАМКОВОГО УРЯДУ
1678 Р.**

ЗМІСТ ПАМ'ЯТКИ

- 1а // Книги кродские оуруцкие разныхъ справъ за старства
вельможного его мл п̃на Миколая Сапеги, за подстарства его мл
пана Рѣмьяна Сурина, ловъчого новокгородского,
а за писан слова его мл п̃на Стефана Вышполского
року а̃ѡи а̃ѡѡ а̃ѡп [1678, 1679, 1680]
Мсѣ май двадцат третї ден
- а̃. Юрамент пна Андрея Рѣдчича на наместниковъство подстарства
оуруцкого выконанї.
- в̃. Рѣл полож • позву по их мл пановъ Прушинскихъ ѡд пановъ
Корытьковъ малжонъковъ.
- г̃. Рѣл возного еждженя при их мл^ па̃нах судових кгород^ оуруц до добр
Сѡлевска в справе их мл^ панов Суриновъ малж.
- д̃. Посесыя его мл пану Миколаю Вишполскому Сѡлевского и Липову.
- ѣ. Манифестацыя п̃ана Павла Ходаковского ѡ згинене справ.
- Май двадцат четвертї ден.
- ж̃. Рѣл^ возного еждженя на екзекуцыю до села Боровое в справе его
мл пана Вацьлава Сурина.
- з̃. Сѡблята делу добр дедичних межи паны Синкгурами.
- к̃. Сѡблята авътенътику на возногоство Янови Дѣдовичови.
- ф̃. Протес^ их мл п̃нѡвъ судових кгородс^ оуруц^ на Куприяненка.
- ї. Посесыя пану Кголянскому в певны добра за декретом.
- а̃ї. Поссыя за декретом трибуналским w добра Сѡбыходы их мл п̃номъ
Сурином малжонком служачая.

вї. Протѣст ѿд его мл п̃на ловчого новокгородского на его мл п̃на Стецкогo, войскогo житомирского, и п̃на Мирецкогo.

гї. Манифѣстацыя ѿд того ж его мл ѿ неважност тестаменту его мл пана Немирича ѿлевьскогo.

дї. ГѸблята скриту межи паны Триполскими и п̃ном Вышполским.

еї. Протес^ его мл• ксендза Терлецкогo на его мл п̃на Потоцкогo.

зї. ГѸблѣта запису даровизны ѿд п̃на Ивана Григоревича Ходаковскогo его мл^ пану Климицкому служачогo.

зї. Поссесы̃ в добра Яцкевичи, Костюшки и иншиє, его мл п̃ну Вентурому Ганскому служачая.

иї. ГѸблѣта екстракту посесыи с книг кгородских водства Киевьскогo ѿд пана Ивана Григоровича Ходаковскогo, его мл пану Климичицкому служачая.

фї. ГѸблѣта тестаменту зошлого его мл п̃на Северина Потоцкогo.

к̃. Реляцыя воз^ еждженя на екзекуцыю при уряде кгород^ ѿвруцьком до села Раковщины в справе п̃нов Бялобреских.

Июня четвертого д̃ня.

ка̃. Рел^ воз• еждженя при тих ж^ п̃нах судовых до того ж села Раковщины в справе его мл п̃на писара кгород^ ѿвруцькогo.

Июня шостого д̃ня.

кв̃. Рел^ воз^ еждженя при тих же их мл п̃нах судових до Лугин в справе сукъцессоров пани Черниковое.

Июня сѣмого д̃ня.

к̃г. Сознане запису реформацыи ѿд его мл п̃на Потоцкого малжон.

к̃д. Сознане запису квитового ѿд его мл^ п̃на Стефана Вышполского, писара кгород^ ѿвруц^, паном Бовсуновским служачого.

За

// Июня ѿсмого д̃ня.

к̃е. Реляцыя возного еждженя при п̃нах судовых на екзекуцыю до Лугин v справе п̃на Збирковьского.

к̃ж. Реляцыя возного еждженя на екзекуцыю до Варевиго v справе п̃на Крыницького.

к̃з. Реляцыя еждженя на екзекуцыю до Лугин и до добр пановъ Ставецьких v справе его мл п̃на подкоморого киевского.

к̃и. Реляцыя еждженя на реиндукцыю до добр Хабного v справе его мл^ пана Сурина подстарос• кгород• ѿвруц•.

Июня десятого д̃ня.

к̃ф. С̃блята интерцызы межи его мл паном Потоцкимъ а велможным его мл п̃ном маршалком Речицким и малжонкою его мл.

л̃. С̃бл̃та запису ѿд его мл п̃на маршалка Речицького его мл^ пану Францишьку Потоцькому служачого.

Мець июл четвѣрты ден.

л̃а. Протестацыя ѿд п̃на суди зем^ Мстиславьского на панов Милькевичовъ.

Июля ѿсмого д̃ня.

л̃в. Протест ѿд п̃на Далкевича на его мл п̃на Потоцкого.

Мсць сѣнтѣбрь девятѣ ден.

лї. Протес• ѿд пїнов Бовсуновских на панов Бовсуновскихъ.

лї. Протестаця ѿд пїна Рѣмьяна Сурина на пїнов Бреских.

// Сѣнтѣбра ѿснадцатого днѣ.

4а

лд. Рѣляця возного даня листу заручного бояром ѿруцким в справѣ пїна Вышъполского, писара ѿруцъкого.

Мсць ѿкѣтябр перши ден.

лѣ. Протест^ ѿд пановъ Суринов малжонков на пїна Терлецъкого.

Ѓкѣтябра ѿснадцатого днѣ.

лѣ. Рѣляц^ положѣня познов ѿд их мл пїнов Суринов по пїна Терлецъкого.

лѣ. Рѣляця полож^ поз^ ѿд его мл пїна подстаростего кгородского ѿруцъкого по их мл• пнѡвъ Бреских, малжонковъ.

Ѓкѣтябра двадцат девятаго днѣ.

лз. Протест^ ѿд пїна Вышполского на его мл• пїна ловчого киевского.

лї. Рел^ воз^ в справѣ их мл^ ѡтцов езуитов Ксиваровских в справѣ пев.

лф. Посесы ѿд его мл пїна Потоцъкого пїну Федору Левковскому служ^.

Мцѣ ноябрь семѣ ден.

м. Протест^ ѿд панов Левковских мал^ на их мл панов Ельцовъ.

мѣ. Протестаця ѿд того ж на пановъ Ходаковских.

Ноябрь дванадцатый ден.

мв. Посесыя од пнѡвъ Геєвских паном Левковским служаая.

Ноябр^ чотырнадцатый ден.

мг. Запис сознаный од пановъ Геєвских пану Михалю Левковскому.

5а

// Ноябрь шеснадцатый ден.

мд. Запис од пна Потоцкого пану Федору Левковскому.

ме. Протес^ од пана Вышполского на пна Лонцкого.

мж. Манифестаця пна Вышполского на козаков Ханенковых.

мз. Посесыя на Седоровича и Свиридов ку пне Кнегининского.

ми. Посесы то же на Красную Волоку.

мф. Гблята запису од пана Миколая Сурина на застав его мл пну Ремиянови Суринови служаого.

н. Гблята запису од пна Костантого Сурина тому ж его мл служ^.

на. Гблята екстракту с книг кгородских володимирских з уписанем в ним посесыи од их мл^ пнов Суринов тому ж его мл.

нв. Гблта екстракту с книг кгород^ володимир^ роборацыи запису од пана Костантего Сурина его мл пну Ремияну Сурину.

нг. Гблта копй тестаменту его мл^ пна маршалковое Речицкое.

нд. Гблта тестаменту зошлого пна Єрего Пелчицького.

не. Гблта листу од пна Грушиное до его мл ксендза Тыравского.

нж. Гблта посесыи в Грозинцы его мл пану ловчому новокгородскому служаая.

ТЕКСТ ПАМ'ЯТКИ

// Книги кгородские оуруцкие за староства велможного его
мл пана Миколая Сапеги, за подстароства его мл паня Ремияна
Сурина, ловчого новокгородского, а за писарства его мл пана Стефана
Вишьполского, коморника граничного киевского року паньского
АХОП, АХОЧ, АХПго
[1678, 1679, 1680го]

ã. 1. Юрамент, презь пана Аньдрия Редчича выконаныи, на
намесникоуство подстароства Оуруцкогого.

Року тисеча шестсоть семьдесять осмого
мса мая двадцать третего дня.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Оуруцком передо мною,
Ремияном Суриномъ, ловчим новокгородским, подстаростимъ кгородским
оуруцким, и книгами нинешними кгородскими оуруцкими.

Становши personaliter, urodzony jml^ Andrzej Redczycz za wydaniem
sobie przez woznego generała, szlachetnego Jana Didowicza, rotы jurament
wykonał w tę słowa: “Ja, Andrzej Redczyc, przysięgam Panu Bogu
wszechmogącemu, w Troycy Świętej jedynemu, na tym, jz będąc destinowanym
na urząd podstarostwa grodzkiego owruckiego od urodzonego jml^ Remiana
Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego,
mam sprawiedliwie wszelakie sprawy do act przymowac, protestacie criminalnę
od osob osiadłych, a ktory by osiadłosci nie miał, tedy takowych protestacy
do act przymowac nie mam y we wszystkim // y we wszystkim sie, według 1 зв.
права на tym urzędzie, sprawowac powinien będę, на czym jako sprawiedliwie
przysięgam, tak mi Panie Boze dopomoz y niewinna mejka Chrystusa Pana,
ktory jurament за wykonaniem wysz mianowanego comparęta do act przyięty
y zapisany iest. [+]

В. 2•. Рѣляцы возного положеня позвов по их мл панов
Прущинских ѿд п̃нов Кoryтков малжонков•.

Року тисеча шестсотъ семьдѣсятъ ѿсмого
мѣца мая двадцать третего днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл СѸвруцькомъ передо мною,
Рѣмяномъ Сурином, ловчим Новокгородскимъ, подстаростим кгородскимъ
ѿвруцким, и актами кгородскими старостинскими.

Stanowszy personaliter, wozny generał wdśtwa kiiowskiego, wołyńskiego,
brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku
zapisaniu do act niniejszych zeznał rellacją swoją temi słowy, jz on roku
terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mśca maia osmnastego
dnia pozew Główny Trybunalskiy Koronny Lubelsky awtentyczny Sądowi
Głównemu Trybunałowi Koronnemu Lubelskiemu Sądzie należący odniósł
do wsi Koptewszczyzny, w powiecie owruckim a w woiewodstwie kiiowskim
leżącej. Ktory pozew przyniosszy do dworu tam będącego a zastawszy w
tym dworze urodzonych panow Floriana y Kazimirza Pruszyńskich, onym
samym ten pozew oczewiscie w ręce oddał y opowiedział, jz ten pozew jest
pisany po jch mściow samych, jako principałow, y małżaki jch mści, y innych
comprincipałow, pomocznikow y sług onych w pozwie mianowanych, na
jstantią jnstigatora sądowego y urodzonych jch mśc pana Stanisława Korytka y
jey mści paniey Justyny Pruszyńskiego Korytkowey, małżakow. A to w sprawie
o gwałtowną [!] najachanie na majątnosc dellatorow – wies Potapowicze, w
powiecie owruckim a w woiewodstwie kiiowskim leżącej, tamze dellatorow
posieczenia, obuchami zbiecie y wszyskiej substantiey y protestaciey y w pozwie
2 specificowaney y nim prae de et spolli zabrania dellatorow jn carceribus // jn
carceribus zatrzymanie, o czym szyrzy ten pomieniony pozew wszyskiej rzecz
w sobie wyraża, a drugi takowyze pozew do przysłuchania się w tej sprawie
wywodzenia jnquisitiey albo sorateniey tymze pozwanym od tychze actorow
tegoz dnia oddał. Za ktoremi to pozwami mianowany wozny rok y termin
strom obom przed Sądem Głównym Trybunalskim Koronnym Lubelskim w
roku terazniejszym, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmym, od położenia tego
pozwow za niedziel szesc, gdy ta sprawa z rejestru granions [?] excessus, albo
jako i gdzie prawo y ordinatia trybunalska naznaczỹ do sądenia przypadnie
y sądzona będzie ku rozprawie prawney stanowic się obom strom złożył y

naznaczył, y o tym tę swoię rellacją zeznawszy, prosił, aby actami connotowana była, co otrzymał. [+]

**Г•. 3•. Реляция возного еждженя на ексекуцію при их мл
панах судовъх до добр Олевъска в справе их мл пановъ Суриновъ,
малжонковъ.**

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса мая двадцать третего днѣя.

На вряде кгородскомъ v замьку его кр мл Овруцькомъ передо мною, Андреемъ Редчичомъ, яко субъделекгатомъ, од урожоного его мл пана Ремияна Сурина, ловчого новокгородского, подстаростего кгородского овруцького.

Stanowszyoczewiscie, wozny generałwojewództwkiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku zapisaniu do xiąg niniejszych jawnie y dobrowolnie zeznał rellacją swoię temi słowy, jz on, mając przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, szlachetnych pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, za requisitią urodzonego jego mlst pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego, roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mśca maia dwudziestego dñia, przy urodzonych jch mściach panu Stepchani Wyszpolskim, komorniku // komorniku granicznym kiiowskim, pisarzu grodzkim owruckim, y panu Andrzeiu Redczyczu, jako subdelegacie, 2 зв. na mieyscu urodzonego jego mści pana podstarosciego grodzkiego owruckiego, do odprawowania exicutiey distinowanym był w miescie Olewsku w dobrach dziedzicznych urodzonego jego mlst pana Jozepcha Memiryca, w wojewdstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżących, dla odebrania przez executią tych dobr za decretem Sądu Głownego Trybunału Koronnego Lubelskiego. Pierwszym zyskiem roku tysiąc szescset trzydziestego szostego dnia dwudziestego osmego miesiāca maia na conserwatach wđstwa wołyńskiego za appellacią od Sądu Grodzkiego Kiiowskiego z roczkow nowembrowych, w roku tysiąc szescset trzydziestym trzecim sądzonych, miedzy urodzoną jej mśc panią Mariną z Łochowa, pierwszego małženstwa Jerzyną Lasociną, na on czas Stanisławową Szczyrską, powodową stronę, a urodzonym jego mścią panem

Alexandrem Miemiryeczem, pozwanym w sprawie przez powodową stronę, pozwanemu o expulsią z majątności sioła Starego Obychodow y miasteczka Sarnopola roznych rzeczy zabrania jntentowanej wytoczoną otrzymanym, za którym zyskiem po odprawionym processie według prawa za remisą od Sądu Ziemskiego Kiiowskiego wydaną na conserwatach wdstwa wołyńskiego. Roku tysiã szescset trzydziestego szostego, dñia trzydziestego, m̃sca juny na jnstantiã teŷze pomienioney actorki na tymze jego m̃sci panu Alexandrze Memiryczu, pozwanym względem zabronienia y niedopuszczenia czynienienia odprawy, w przod woznemu s pomienionym decretem zyskiem trybunalskim, z listem uwiãzczyã, od Sądu Ziemskiego Kiiowskiego wydanym, do dobr pozwanego sioła Białokurowicz jezdzącemu za summę p̃ndzy dwadziescia tysiãcy złotych polskich szkod przez nie wzywanie y gwałtowanę wybicie z dobr sioła Starego Obychodow y miasteczka Sarnopola y wszystkich pozytkow z nich przychodzących, jako y przewodow prawnych w processach mianowanych,

3 stronie powodowey prawem dozywotnim służącey // służącey, pochodzących decretem pomienionym Sądu Głownego Trybunała Lubelskiego wskazane y przysãdzone za remisã Sądu Ziemskiego Kiiowskiego w tej sprawie wydanã otrzymanã, a potom za te rellatiã wydanego pozwu od tegoz mianowanego jego m̃sci pana Alexandra Memirycza do spasowania pomienionã banitiei wydanym approbatę jterũ post arestum roku tysiã szescset trzydziestego osmego m̃sca juny dwudziestego osmego dnia stanela, potom zas post obitum urodzonego jego m̃sci pana Alexandra Memirycza, iako tez post notatũ statũ jej m̃sci paney Maryny z Łochowa Sczyrskiej za urodzonego jego m̃sci pana Kaspra Orzechowskiego za wydaniem corki jej m̃sci za jego m̃sci pana Remiana Suryna, terazniejszego podstarosnego owruckiego, na jego m̃sci panu Jozepchie Karolu Memiryczu Olewskim. Powtorna banitia w tejsze sprawie wysz mianowaney na conserwatach wdstwa wołyńskiego roku tysiã szescset szescdziesiãt trzeciego m̃sca juny szostego dnia stanela, o czym ten proces, w tej sprawie zaszy, wszystkie rzecz w sobie wyraza, za ktoremi to banitiami y aprobatã, gdy dnia wysz mianowanego do miasta Olewska wysz pomieniony urząd grodzsky owrucky zjachał, tam zastawszy woymta tamecznego, Petrya Hołubika, drugiego woymta ze wsi Dowhosiela, Andrzeia Łukianskiego, trzeciego woymta ze wsi Białokurowicz, Hrycka Topika, ze wsi Snowidowicz, takze ze wsi Kopiszcz y ze wsi Chorzyna y s Kiszyna, poddanych do włosci olewskiej należących, którym banitie y approbaty wyzej pomienionę jn presentia swieszczennika tamecznego y przewelebnego jego m̃sci xiędza Terleckiego, przeora conwentu

tamecznego zakonu karmalitanskiego, pokazawszy onym, przeczytawszy jurisdiciją swoje urzędową przez wysz mianowanego woznego, według prawa ufundowali bezpieczeństwo wszelakie stronom obudwum przez tegoż woznego obwołać // obwołać kazali, y pomienionym wojtom z obronami prawnymi, 3 3B. jezeliby jakie od panow swoich mieli, przystąpić kazali, a ze pomienieni wojtowie z gromadą tameczną zadnych obron nie wnosili y owszem to przed pomienionemi jch mściami pany officialistami grodzkiemi owruckiemi powiedzieli, że jn absentia pana naszego, który do cara moskiewskiego udał się w protectią radnieyszy będziemy, że przy nas y całosci naszej będziemy mieli pana y protectora niczym tey reinductiey według prawa przewidzianego y processow prawnych nie donegowali. A tak pomienieni jch mści panowie officialistowie nemine contradicente et impugnante pomienionę dobra – miasto Olewsk, pustę tylko mieysce, gdzie zamek y miasto było ze wsiami pustemi, s których wuytowie pomienieni präsentes byli do posesiey realney jch mściom panu Remianowi Surynowi, łowczemu nowogrodzkiemu, podstarosciemu grodzkiemu owruckiemu, y jej mści paney Zopchiey Orzechowskiego Surynowej, małżąkom, przez wysz mianowanego woznego podali, o czym pomieniony wozny, ze tak, a nie ynaczy było, tę swoię prawdziwą rellatię zeznawszy, prosił, aby do xiąg przyięta y zapisana była, co otrzymał. [+]

**д. 4• Посѣсыя jeho мл пану Миколаеву
Вышполскому в добра Летков и Липовую.**

Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѡсмого
мѣца мая двадцат третего днѣя.

На вряде кгородском в замку его кр мл Сѡвруцьком передо мною,
Михалом Кончаковским, намѣсником подстароства ѡвруцкого, и книгами
нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

Stanowszÿ oczewisto, wozny generał wđstwa kiiowskiego, wołynskiego,
brasławskiego y czernichowskiego, szlachetny Jwan Simko, ku zapisaniũ do
xiąg ninieyszych grodzkich owruckich, jako тылко acta grodzkie owruckie
otwartę zostali, zeznał w moc prawdziwey rellaciej swej temi słowÿ, jż on
4 roku terazniejszego, тисячъ szescset siedmdziesiątego osmego // osmego,
mѣca februarÿ dwudziestego pierwszego dnia, mając przy sobie stroną
dwoch szlachcicow – szlachetnych panow Nikona Moszkowskiego y Stefana
Borleckiego, był na sprawie y potrzebie urodzonego jeho młci pana Mikołai
Wyszpolskiego w dobrach siele Letkowie, wdŝtwie kiiowskim a powiecie
owruckim leżącey. Tamze według listu dobrowolnego zapisu od urodzonego
jeho młci pana Stephana Wyszpolskiego, komornika granicznego wdŝstwa
kiiowskiego, jej młci paney Annÿ z Bran [!] Stephanowej Wyszpolskiej,
komornikowej granicznej kiiowskiey, małżakow, pomienionemu jeho młci
panu Mikołaiowi Wyszpolskiemu pod datą roku тисячъ szescset siedmdziesiąt
osmego mѣca februarÿ dnia wtorego, na sũmę trzy тисяча złotych polskich,
to iest połtora тисяча złotych, na pomienionej wsi Litkowie, a połtora тисяча
złotych na wsi Lipowey, w woiewodstwie kiiowskim a w kluczu makarowskim
leżącey, danego y przed actami grodzskimi włodimirskimi personaliter
zeznanego, o czym ten zapis szyrzeÿ w sobie opisuię. Tedy on wozny roku,
mѣca ÿ dnia wyzÿ mianowanÿch, we wsi Litkowie będąc, w pomienionej
suñie połtoru тисячÿ złotych polskich, ze wszystkimi gruntami, polami,
borami, poddanemi osiadłemi ciągłemi, podsusiedkami z jch podatą roboczną
y powinnością wszelaką, takze gruntami y siedliskami pustemi, y drzewem
bartnym ze pszczołami y bez pszczoł, y ze młynem tam będącym, y inszemi
wszelakimi małemi ÿ wielkimi pozytkami y przynależnosciami, w realną
posesią przerweczonemi jeho młci panu Mikołaiowi Wyszpolskiemu podał y
intromitował y dzierzącym jeho młci zostawił. A potym tego roku y miesiaca

a dnia dwudziestego osmego s tąż wyzy mianowaną stroną, szlachtą, y na sprawie tegoż jego m̄sci pana Mikołaiia Wyszpolskiego, był we wsi Lipowej y w wojewodstwie kiiowskim a w kluczu makarowskim, gdzie tamze w półtoru tysięcy złotych według pomienionego zapisu w dobra wszystkie, w tej wsi Lipowej będące, y sumą, wies y grunty wszelakie, także poddanych ciągłych, osiadłych y podsusiedkow // y podsusiedkow z jch podatą wszelaką y roboczną, 4 зв. y inszemi pozytkami, przychodami y przynależnościami, y siedliskami pustemi, z rudnią y ze młynami tam będącemi, w posesią spokojnego dzierzenia temuz jego m̄sci panu Mikołaiowi Wyszpolskiemu, w dzierzeniu y spokojną posesią podał y intromitował y dzierzącymi jego m̄śc zostawił. Ktorey posesyey pomienionemu woznemu tak we wsi Litkowie, jako y we wsi Lipowej, y tu v xiąg przy zeznaniu nikt nie bronił y s prawem zadnym sie nie odzywał, co jz tak, a nie ynaczey pomieniony wozny prawdziwie zeznawszy, prosił, aby ta jego rellacia do act grodzkich *owruckich* przyięta y zpisana była, co otrzymał. [+]

Ѣ. 5. Манифѣстація пана Павла Ходаковського о згиненє справ.

Року тисеча шѣстсотъ сѣмьдѣсятъ осмого
мѣца мая двадцатъ третего днѣя.

На врядѣ кгородскомъ v замку его кр мл Овруцькомъ передо мною, Михаломъ Кончаковскимъ, намѣсникомъ подстароства овруцького, и книгами нинѣшними кгородскими овруцкими.

Personaliter stanowszy, urodzony jego m̄śc pan Paweł Chodakowský, jako tylko acta tutejsze doysc mógł, po uspokoieniu rebelliey deynieckiey, y skoro tylko acta tuteyszą grodzkie owruckie otwartę zostali, postrzegaiąc całosci y wolności swey, manifestuie się o to, jz gdy nieprzyiaciel rebellizant kozak podczas woyny y expeditiey Beresteckiej nie tylko manifestuiącemu, ale y innym sąsiadom różną czyniąc agrawacie z swoją wywarł [!] się jmpresą. A na ten czas rodzic manifestuiącego, urodzony jego m̄śc pan Piotr Chodakowský w domu swoim we wsi Chodakach, wýprawiwszy syna swego, wz wysz pomienionwego manifestuiącego, na pospolitę ruszenia, zostawał przy ktorym, jako przy rodzicu, wszystkie dispositie domu, zapisy, obligi, recognitię, possessie, oryginały tak dziedzicznym prawem // prawem, jako y zastawnym, tak mere manifestuiącemu, 5

jako y drugim panom, braci manifestującego, rodzonym y stryiecznym służące, zostawali oraz przy zruinowaniu y spaleniu domu, odebraniu substantiey. Tudzież przy okrutnym zabiciu roku tegoz y expeditiey teyze beresteckiey przez wysz mianowanego nieprzyjaciela rodzica manifestującego wszystkie dispositie domu y familiey jch mścich, jako to zapis mianowicie wliwkowey, wieczystą przedazą od jego mści pana Hrehorego Chodakowskiego jego m̄ panu Wasilowi Przzybuzskiemu, a potym zas tenze wliwkowym prawem rodzicowi manifestującego a manifestującemu successionalnym y dziedzicznym prawem, jako po rodzicu owegoz spadły y należący. Drugi zapis zastawy od jego mści pana Romana Markianowicza Chodakowskiego od owegoz samego na pewnę dobra we wsi Chodakach leżące, rodzicowi manifestującego na złotych sto służący, a manifestującemu uti soccessori et heredi dobr oyczystych y macierzystych successivo modo przynależący. Trzeci zapis od jego mści pana Supruna Chodakowskiego, stryia rodzonego, manifestantis na dobra chodakowskie w ostrowie Zabołockim leżące, w sumie pięciudziesiąt złotych, onerowanę zastawnym prawem manifestującemu, małżące y potomkom onego służący. Czwarty zapis od jego mści pana Klima Chodakowskiego, stryieczno rodzonego manifestantis na pewnę dobra y grunta we wsi teyże y ostrowie tymze leżące, sumę złotych czterdziestu, onerowanę manifestującemu służący. Piąty zapis od pana Hrehorego y Jwana Hrebickich Chodakowskich, syna y oycy, w tymze ostrowie y wsi teyze na pewnę grunta y ostrowy, sumą złotych sta onerowany manifestującemu temuz, małżące y potomkom onego służący. Szosty zapis od jego mści pana Hrehorego Fedorowicza Chodakowskiego, stryia rodzonego, manifestantis na dobra, w teyze wsi, ostrowie zas Zładyckim leżące, manifestantis, małżące y potomkom onego służący, na sumę złotych polskich pięćdziesiąt zeznaney, y inszę dispositie oryginały familiey domu, 5 3B. acti granicznę zapisy y ich oryginały, cerografy, decreta // decreta ziemskie y grodzkie, y trybunalskie, jngnisitie, recognitie rozne na rozne osoby, kwity do wszelakich dobr y sum należące, przez tegoz nieprzyjaciela popalonę y zruinowane zostały oraz przy zruinowaniu domu, jako tez przy okrutnym zabiciu rodzica manifestantci postrzegaiąc. Tedy manifestans całosci dobr swoich wszelakich y zapisow contractow y ych processow poginelych przez spalenie nieprzyjacielskie s kimkolwiek zachodzących tę swoię manifestacją zanosi y prosi, aby actis connotata była, co otrzymał. [+]

3. 6°. Реляцяя ежѣдження на екзѣкуцыю возного до села Боровое в справе его мл пана Вацлава Сурина.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса мая двадцатъ четвѣртого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замьку его кр мл Сѡвруцькомъ передо мьною, Рѣмяномъ Суриномъ, ловчимъ новокгородскимъ, подьстаростимъ кгородскимъ ѡвруцкимъ, и книгами нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

Stanowszÿ oczewisto, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszch zeznał rellacją swoię temi słowÿ, jz on roku teraznieyszego, tysiãc szeset siedmdziesiąt osmego, m̄sca maja, osmnastego dñia, maiãc przy sobie stronę szlachtę, pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, przy urodzonych jch m̄sciach panach Remianie Surynie, łowczym nowogrodzkim, podstaroscim grodzkim owruckim, panu Stephanie Wyszpolskim, komorniku w̄dstwa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, za requisitiã urodzonego jego ml̄st pana Waclawa Suryna był we wsi Borowej, woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim będaćeÿ, do miasteczka // do miasteczka Chupkowa przynalezitey, o mil szesc od Chupkowa ku Owruczemu 6 leżãcey, dobrach jch m̄sciow panow Tyszkiewiczow, podkomorzich brzeskich małżãkow, dla odprawienia mocnej executiey za decretem, banitieÿ wieczneÿ, w Sãdzie Głównym Trybunale Koronnym Lubelskim roku tysiãc szeset siedmdziesiąt siodmego m̄sca octobra szesnastego dnia na jnstantiã tegoz jego m̄sci pana Waclawa Suryna powoda na welmozných jch m̄sciach panu Ostaphiiu Tyszkiewiczzu, podkomorzym y wujcie dziedzicznym brzeskim, y paneÿ małżãce jego m̄sci, takze jego m̄sci panu Mikołaiu Tyszkiewiczzu, synu urodzonego jego m̄sci pana Mikołaja Tyszkiewiczza, wolanowskim urzãdniku chupkowskim, y innych wyzey banitieÿ mianowanej pozwaných, przywiedzionej przez actora jngnititey otrzymaneÿ. A to w sprawie przez mianowanego actora i zeszelej corki onego o gwałtownę nasłanie przez pozwaných na miasteczko Pulinÿ, Sokołow y innę, y tam roznych violenty poczynienie, dani miodowey, czynszow zabranie, szkod na dziesięc tysiãcy naczynienie jntentowaneÿ. Za ktorã to banitiã gdy wyzy mianowanego do wsi Borowej pomienieni jch m̄sci panowie officialistowie przyiachali, tam u atamana tamecznego Andrze<i>a Szestaka, przy bytnosci urodzonego pana Mikołaiia Bilskiego, podstarosnego

włosci chupkowskiej, y swieszczenika teyze wsi Borowej, nazwanego Jakowa, jurisdictionią swoją urzędową przez wysz mianowanego woznego ufundowaną, y bezpieczeństwo wszelakie obwołać kazali pomienioną banicią przed pomienionym panem Bilskim, podstaroscim, swieszczenikiem y atamanem tamecznym, przeczytawszy, y o tej sprawie dostatecznie onym opowiedziawszy, do odprawowania executiey przystąpili. A ze pomienioný pan Mikołay Bilsky jmieniem wielmoznego // wielmoznego jego mści pana Ostaphego Tyszkiewicza, podkomorzego brzeskiego, y paney małżaki jego mści, s takowemi obronami stawiając pomienionemu urzędowi, to odpowiedział, jz tę dobra, wies Borowa y Chupkow, lubo za rzeką Słuczą, która woiewodstwo wołyńskie ze wodstwem ki<i>owskim graniczy, lecz jednak z tych dobr wszelakie podatki do skarba należytego do woiewodstwa wołyńskiego oddaiemy, za czym tez urząd grodzký wodstwa wołyńskiego, a nie urząd grodzky owrucky woiewodstwa kiiowskiego, executią odprawowac powinien był, a do tegoze jego mści pan podkomorzy brzesky na tę condemnatę ma gleyt od jego kr mści sobie dany, y relacją ad casandã zapisaną, co na terminie nalezytym produkowac declarował, s tych tetracy odprawienia mocney executiey fortiter et pugnował y zabronił. A tak pomieniony wozný, ze tak, a nie jnaczej było, na tym tę swoię prawdziwą rellację zeznawa, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co otrzymał.

[+]

3. 7. Облята делу добрами дедичными лежачими межи их
млтjami паны Андреемъ и Олизаром Сынкгурами учиненымъ.

Року тисеча шестьсотъ семьдесятъ осмого
мса мая двадцатъ четвертого дня.

*(Tego działu original uziol sługa jch p^ Karola Tyszkiewicza – Alexander
<...>lo)*

На уряде кгородскомъ• в замьку его кр милости Овруцькомъ передо
мною, Михаломъ Кончаковскимъ, намесьникомъ подьстароства
овруцького, и акьтами нинешьними кгородскими старостиньскими.

Персоналитерь // становши, урожонъ его мл^ пан Янь Трипольскій для 7
вписаня до книг нинешнихъ кгородскихъ овруцькихъ подалъ пер облятам
ориинал делу вечистого добрами дедичными, лежачими v воеводстве
Киевскомъ а повете Овруцькомъ, будущими межи ихъ мл паны Андреем
и Олизаромъ Сынкгурами, братею рожною, списаным з сусцьпштою
на том ориинале на тыле презъ его мл^ пана Акьсака, судю земьского
киевьского, написаною, о чомъ тотъ дел нижеи инсерованъ ширѣ в себе
описуем, которого, подавши, просил, абы принять и въ книги нинешние
вписанъ былъ. Я теде урядъ о къ [!] дель примуючи до кьнигъ читаломъ,
которъ так се v себе маем.

Roku tysiąc szescset szesnastego miesiąca septembra osmnastego dnia.
Ja, Andrzej, y ja, Olizar Syngurowie, bracia rodzeni, czyniąc dosic jntercyzie
y postanowieniu naszemu miedzy sobą uczynionemu przez przyiaciela
naszego zbopolnego jego mści pana Fedora Obuhowicza, pisarza ziemskiego
mozyrskiego, abys my tego dnia y roku wysz mianowanego według tey
jntercyzy, przyaciol miedzy sobą obrawszy y wysadziwszy, dział wieczysty
uczynili, tak grunty, jako y poddanych miedzy siebie podzielili, co za pomocą
Bożą y zgodą naszą zobopolną przez^ jch mściow panow przyaciol, tego dnia
nic niepochibiając, wszystkiemu dosic y zesmy uczynili y takim sposobem 7 зв.
miedzy sobą postanowili. Mnie, Andrzejowi Syngurowi, z działu tego dostały
się grunty y siedliszcza tę mianowaną // mianowaną y przynależącą według tego,
jakosmy pierwiey miedzy sobą byli z bratorskiey miłosci podzielili y do tego
czasu spokojnie dzierzeli y uzywali, to iest sieliszcze Hodunowskie, na ktorym
dworem sobie zbudował, posiadliwszy się do tego mego dwora, siedliszcza

przynależące – Udodowscyżna, Bułyżynszczyzna, Korczynszczyzna, y do nich pola rozrobionę y czerczeze, sianozęci przynależące, takze y poddanych między siebemy rozebrali. A mianowicie ci poddani mnie Andrzeiowi się dostały: Siemion Szulha y z synami, to jest Fiłon, Misko, Jerko, Mamiyło, Tyszko, Waczuła Udodowiczowie y bratankowie jch Misko Jwanowicz, Kondrat Makarowicz Udodowiczowie, Jurko y Michal Łukaszowiczowie, Jwan Pryma z synami, Wasko Sołohub, Perepiechenko Jwan, Pryma Jacukowey Parepieczenkowey, Sak Hawryłowicz, Piotrok Czorny, Jarmoła Maximowicz, Filip Chomicz, Stefan Chomicz, Jakub, Paweł, Mikołaj, Bohdan, Jurko Ławrynowiczowie, Jwan Siemaszko, Stas Marcinowicz, Michal, Ambrozey, Stefan, Fedor, Siemion Piotrowcowiczowie, Ohapka wdowa. Tę poddani z gruntami mianowanemi y s przynależnościami wszelakimi, y s powinnościami wysz mianowanemi mnie, Andrzeiu Syngurowi, się dostały, a na część zas mnie, Olizara Syngura, tę siedliscza z gruntami y rozrobkami, czerczezami, sianozęczami y wszelakimi 8 przynależnościami się dostały, to jest mianowicie seidliscze z dworem oycowskim, zbudowanym z ogrodami, rozrobkami sianozęczami y wszelakimi powinnościami do tego // do tego dworu mego przynależącemi, siedliscze Meteykowszczyzna y<..> Ksieniowszczyzna. Do tegoz brat moy, pan Jendrzey, postąpił mnie z miłości braterskiej za wynalazkiem przyjacielskim dla lepszej zgody y miłości braterskiej za odmianę niwe Motuzowska y Hoholczyną, to jest niwę Ambrozeiowską, a drugą niwę Jarmolinę na Stupiszczach s czerczezami y przynależnościami wszelakimi. Poddani takze na część mnie Olizara przynależące ci mianowicie: Anton Hohołko y z synem, Artem, Bohdan, Tymoch Szyrniewiczowie, Paweł Hutor z synem Zdanem, Fedor Hutorenko, Fedor Sawicz, Fedor Hutor, Siemion Sawicz y Olexy, Filip Lewonowey Prýma, Yhnat y Paweł Piekurowie, Siemion Karponos, Miniuk, Szymko, Jasko, Stas. Ktory ten rozdziałek y takie postanowienie między sobą uczyniwszy wiecznie y nieporuszenie, to między sobą spokojnie trzymac y uzywac mamy, takze y poddani nasi z obu stron, jako y my uzywali, y oni uzywac maią spokojnie, bez wszelakiej przeszkody, jeden przeciw drugiego. A iezeliby jeden drugiemu z nas y poddanym naszym, jaką przeszkodę, w czymkolwiek uczynił, tedy ma przepadac za ręki, albo winy sto złotych polskich, daiąc moc o to siebie pozwac do kozdego prawa y urzędu grodzkiego, ziemskiego y trybunalskiego, a dla lepszej pewności y mocy mamy y powinni będziemy ten dział y postanowienie nasze takowę sobie przyznac na rokach ziemskich kiowskich, o Trzech Krolach 8 3B. Swęcie Rzymskim, wedlug nowego calendarza, sądzonych y odprawowanych

w roku, da Pan Bog, przysłył, tysiąc szescset siedmnastym, a iesliby tę nie doszły, tedy po nich, które // którą na pierwey będą sądzonę. Tez powinni będziem wykonać pod zakładem na kozdego z nas winy sta złotych polskich, iesliby który z nas temu postanowieniu y rozdziałkowi naszemu^a dosic uczynic y wykonać nie chciał, daiąc moc za tym listem naszym siebie pozwać do kazdego prawa y sądu grodzkiego, ziemskiego y trybunalskiego, a co sie dotycze^a przywileiow y listow na tę maiętnosc naszą służących, tę do xiąg actykowac, iesli który z nas tego będzie potrzebował, gdyz ja, Andrzey, jako brat starszy, te sprawy u siebie mam y chowam. Do ktorego tego naszego listu y postanowienia ja, Andrzey Syngur, ręką swą własną podpisałem się y pieczęć przyłożył. A ja, Olizar Syngur, nie umiejąc pisac, pieczęć swą przyłożywszy. Obadwa³⁸ ustnie prosilismy o przyłożenie pieczęci y o podpis rąk jch mosciow panow przyziaciół nizey podpisanych. Pisan w Nozdzyszu roku y dnia wyzy mianowanego y napisanego y того орыиналу лисъту дельчого печатех притесъненихъ пять а подъпис рукъ тыми словы^a Анъдрѣ Сынъкгуръ рукою xiądz Łukasz Rozanecky, kanonik kiiowsky, Marfey Trypolsky, ręką własną, ustnie proszony pieczętarz, od osob wyzy pomienionych przy pieczęci, 9 ręką podpisał Mikołay Rembiesky, ręką Jan Sokołowsky, generał ręką swą^a А на тыле того // орыиналу делу вечистого сусцепта ego мл^ пана Стефана Аксака, судъи земъскего киевского, тыми словы естъ написана: Anno Domini tysiąc szescset trzydziestego szostego dnia piętnastego january, за oczewistym podaniem per oblatam u sądu przez pana Pieslaka suscepta, Stepchan Aksak, sędzia ziemsky kiiowskы, которы же то орыинал делу вечистого за поданъемъ и прозьбою з вышь мянованого подаваючого а за моимъ урядовымъ принятъемъ до кънигъ нинешънихъ кгродъскихъ овъруцькихъ слово v слово естъ уписанъ. [+]

⁴³ “obydwa”

Ї. 8. Обляга авътентыку на уряд возновских шляхетному Янови
Дедовичови служащихъ.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса мая двадцат четверьтого днѣя.

На врьд кгородскомъ в замку его кор мл[^] Свруцьким передо мною,
Ремьяном Сурыном, ловчим новокгородским, подстаростим кгородским
овруцьким,^о и книгами нинешними кгородскими старостинскими^о.

Становши персоналитер, шляхетнѣ Янъ Дедович, вознѣ генераль
воеводства Киевского и иннихъ,^о для вписаня до книг нинешних пер
облягам подаль авътентикъ од его кор мл[^] себе на врьд вознодства
даны^о, просячы, абы былъ до книгъ прыняты^о и въписаны, и ѿ прыданя
возного на уписане роты юраментъ просиль^о, которѣ авътентикъ на
9 зв. уряд прынявши роту юраменту, в статутъ // в статуте ѿписаную през
возного, шляхетного Демьяна Дмитровича, выдах^о и до иного уписат,
казалам, которѣ такъ ве в себе маем[^]: Michał z Bozey łaski Krol Polski,
wielkie xiąże litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, zmużdzkie, kiiowskie,
wołyńskie, jnflanskie, smolenskie, siewierskie y czernihowskie^о oznaymuiemy
tym listem naszym wszem wobec y kozdemu z osobną, komu to wiedziec
naliezy, szmy szlachetnego Jana Dedowicza ze wsi Hoszowa za woznego
generalnego woiewodzstw naszych kiiowskiego, wołyńskiego, braclawskiego^о
y czernihowskiego^о obrac y postanowic• umyslilismy, iakoz tym listem naszym
obieramy i postanowiamy, dajac y pozwalajac onemuz moc zupełną y wolnosc
wszelaką wszystkie prawa woznemu generalnemu przyzwoitę odprawowac.
Tak iednak nim un [!]³⁹ do takowego uzędu przystompi, aby przysięę wiary•
według rotы w statucie opisaney, poza ktorymkolwiek urzędem albo sądem
przynalerzytym wykonały według zwyczaiu od tegoz uzędu był postrzyzony, co
do wiadomosci kozdego podaiac, roskazuiemy, aby pomienione woiewodzstwa
skoro przysięę w w[^]swoiey odda y postrzyzony będzie onegoz za prawdziwego
woznego generalnego znak^о ymieli^о, odprawowania wszelakich spraw onemu
przynalezitych nie bronili dla łaski naszej^о, na co dla lepszey wiary pieczęć
naszą koronną przycisnac roskazalismy. Dan w Warszawie dnia xxv [25]
miesiąca maia roku panskiego m[^]d[^]c[^]lxx [1678] panowania naszego pierwszego

³⁹ “он”

roku za sprawą у przelozeniem jasniewelmoznego je m̃ pana Jana z Leszna Leszczynskiego, kancelarza wielkiego Koronnego, generała Wielkopolskiego, у того автентикъ печат коронная канцелярии великое ест прытисненая, а подпис руки јасне велможьного его мл^ pana Канулира тими словами. Jan z Leszna // z Leszna, kancelarz wielki Koronny^o, которъ то автентик возны, 10 поменены Демьянъ Дмитрович, водлугъ права и звичаю по бли<.....>^o и помененого, Јана Дедовича на уряд возновскй постригши [!], и ѿ томъ дель релляцію свою созналъ^o, и просилъ поменены Јанъ Дедович возны генерал^, абы тот автентикъ слово v слово до книг нинешних кгородских јвруцьких были вписаны^o, што отрымалъ^.

ф. 9. Протѣстація ѿд их мл п̃нов судовых кгород^ ѿвруц^ на Яцка Куприяненка.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ ѿсмого
мса мая двадцат четвертого дня.

На вряде кгородском в замку его кр мл Гвруцьком передо мною, Михаломъ Скипором, субделекгатом до тое справы ужитимъ. И передо мною, Михалом Коньчаковским, намесником подстароства ѿвруцького, и книгами нинешними старостинскими.

Personaliter stanowszy, urodzoný jego m̃śc pan Remian Suryń, łowczy nowogrodzky podstarosta grodzky owrucky, także urodzony je go m̃ pan Stephan Wyszpolsky, komornik graniczny kiiowsky, pisarz grodzskj owruckj, soleniter opowiadali у protestowali się przeciwko sławetnemu Jackowi Kupryianenkowi, mieszczaninowi owruckiemu, na ten czas dzierzawcy prowentow do starostwa owruckiego należących, w ten sposób, jz protestantes z woli wielmoznego jego mości pana starosty owruckiego, dosyc czyniąc powinności swoiey urzędowej, tak dla odprawowania aktow grodzkich owruckich, iako tez dla odprawowania ex<cutiā>, tak w sprawach skarbowych, za nieoddanie pogłownego, iako tez za dekretami trybunalskimi dnia dwudziestego trzeciego miesiąca maia roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, tu do Owrucza ziechali. Uniwersały // wielmoznego jego mości pana starosty owruckiego^o, tak do 10 зв. boiarow do zamku owruckiego przynależących^o, iako tez do jch mościow panow obywatelow powiatu owruckiego, pisane publiczne, kazawszy, acta grodzkie

owruckie otworzyli, gdzie pomieniony Jacko Kupryianenko snac⁴⁰ jeszcze rebeliey kozackiey nie przepomniawszy, furibunde postempuiąc przeciwko protestantom, kiiami protestantow pozabiiac, y w Norini rzece wtopieniem groząc, wesbis in honestis zelzył y drugim tak mieszczanom, iako y boiarom, do buntow podał okazią, przez co nie tylko pokoy pospolity y bezpieczeństwo violanis, ale tez niemniey powagi wielmoznego jego m̃ pana starosty owruckiego contemnit, a za tym winy na takowych violatorow w sprawie opisane na osobę swoje zaciągnął, o co wszystko protestantis iterum atq̃ iterum protestowawszy, wolną melioratią tak protestatiey, iako tez w pozwie sobie zostawiwszy, na ten czas o przyięcie tey protestatiey prosili, co otrzymali^.

ї. 10•. Поѣсія пану Кголянскому за декретом трибуналским в пєчныє <..>.

Року тисеча шестсоть сємьдєсять осмого
мсца мая двадцат четвєртого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Овруцьком передо мною, Михалом Конъчаковъским, намєсником подстароства овруцького, и книгами нинєшними кгородскими овруцкими.

Stanowszy oczewisto, wozny generał woiewodstwa kiiowskyego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Jwan Simko, skoro tylko po odwarciu xiąg grodzkich owruckich dla zapisania do akt ninieyszych, zeznał rellacie swoje temi słowy, jż on, mając przy sobie stronę
11 szlachć ludzi // ludzi wiarygodnych, pana Nikona Moszkowskiego y pana Jana Szymanskiego, za requisitią urogzoney jej mlšt paney Katarzyny Rostkowskiego Mikołaiowey Golanskey, y pana Łukasza Franciszka Golanskiego, syna jey m̃sci, roku teraznieyszego, tysiəc szescset siedmdziesiąt osмого, m̃sca marca dwudziestego wtorego dnia, za banicią wieczną w Sądzie Głównym, Trybunale Koronnym Lubelskim na conserwatach woiewodstwa wołyńskiego. W roku przeszłym, tysiəc szescset szescdziesiąt trzecim, dnia dwudziestego czwartego m̃sca julli od zeszłego urodzonego jego m̃sci pana Mikołaja Golanskiego y paney Katarzyny Rostkowskiego Mikołaiowej Golanskiej, małżaków, na urodzonym jego m̃sci panu Andrzejowi Swiderskim y Zulannie Swiderskiego

⁴⁰ „srzac”

Krzysztophowey Domarackiey, potomkach pana Pawła Swiderskiego, w sprawie o nieoddanie sumy czterech tysięcy złotych polskich przez rodzica pozwanych urodzonemu Adamowi Korczewskiemu winney. A od pana Korczewskiego zesłemu panu Mikołaiowi Golanskiemu y pani małżące onego za wliwkim prawa służącey otrzymaną jezdził do wsi Stołpni, Kidibora y Korczowki w powiecie zytomirskim, w wojewodstwie kiiowskim leżących, dobr pomienionego pana Pawła Swiderskiego, rodzica pozwanych. A to dla podania tych dobr w posesią w sũmie mianowaney decretem przysądzoney jej mšci pani Mikołaioweý Golanskieý y synowi jej mšci, do ktorých dobr, gdy przyiachał, a ze w tych wsiach pomienionych zadnego poddanego nie zastał, wszystkie precz poszli. Tedy nemine contradicente pomienionę dobra pustę grunta jej mlšt paniej Golanskieý y synowi jej mšci do posesiey podał y intromitował, ktorej jntromisieý tych dobr nicht nie bronil, ani sie z zadnym prawem nie odzywał, y tak jej mšc pani Golanska z synem swoym dzierzęcemi y posesorami tych dobr zostali. A tak pomieniony wozny na tej sprawie bywszy y to, co urzędowi onego należało odprawiwszy, na tym tę swoją prawdziwą zeznał rellacją, prosząc, aby do act przyięta była, co otrzymał. [+]

11 зв. // 11. аї. **Посєсыя за декрєтомъ трибуналскимъ в добра СѢбиходи их
мл паномъ Суриномъ малжонкомъ служачая.**

Року тисеча шєстсотъ сємьдєсѣят ѡсмого
мєца мая двадцѣт чєтѣврєтого днѣя.

На врьдє кгродскомъ в замку єго кор мл СѢвруцькомъ передо мною,
Михаломъ Кончаковъскимъ, намєсникомъ подстароства ѡвруцького, и
книгами нинєшними кгродскими ѡвруцькими.

Stanowszy personaliter, wozny generał woiewodzstwa kiiowskiego,
wołynskiego y innych woiewodzstw, szlachetny Jwan Simko, urzędowi
ninieyszemu dobrze znaiomy dla zapisania do xiąg ninieyszych grodzkich
owruckich w moc prawdziwey relatıey swey, skoro tylko po otwarciu tychze
xiąg grodzkich owruckich jawnie, ustnie y dobrowolnie zeznał temi słowy,
jz on roku przeszłego, tysiąc szescset siedmdziesiąt siedmego, miesiąca
decembra dwudziestego dnia, mając przy sobie stronę szlachtę ludzi dobrych,
szlachetnych pana Stephana Kierzkowskiego y pana Andrzeia Hruziewicza,
ad requisitionem juridicam urodzonych jch mości pana Remiana Suryna,
łowczego nowogrodzkiego, y panıey Zophıey z Orzechowa Remianowey
Surynowey, łowczyney nowogrodzkiey, małżonkow, był na sprawie y
potrzebie we wsi Obychodach, majątnosci, w woiewodztwie kiiowskim a
powiecie owruckim leżącey, gdzie według dekretu Sądu Głównego Trybunału
Koronnego Lubelskiego spraw specjalnych woiewodzstw kiiowskiego,
braclawskiego y czernihowskiego w roku wysz pisanym, dnia osmnast<ego>
12 między // między rzeczonymi jch mościami pany Surynami, małżonkami,
actorami a przewielibnym w Bogu jego mości xiędzem Muzinem⁴¹ Tyrawskim,
rectorem Collegiä Xawerowskiego, et tota communicate tegoz Collegiũ
Societatis Jesu pozwanemu w sprawie, y actıey przez niegdy urodzoną jey
mośc paniä Maryne Zochowskiego primo voso Lasocino^o, secundo Szerzyrsko,
tertio voso Kasporowä Orzechowskă, a rodzicielkie teraznieyszych actorow o
gwałtownej odebranie pomienionych dobr wsi Obychodow, y tamze niemało
szkod poczynienie zeszłemu tez z tego swiata, przewielebnemu w Bogu, je řs[^]
xiędzu Ignacemu Jelcowi, officialowi y namiesnikowi biskupstwa kiiowskiego
a fundatorowi tegoz Collegiũ Xawerowskiego, czasu y sposobě przez tegoz

⁴¹ Marcinem

jego mości xiędza Jelca naniesionych y w dekrete tymze trybunalskim specificowanych originaliter intentowaney^o, w ktorey sprawie Sąd teraznieyszy Trybunalski Koronny Lubelski nakazał, aby pozwani summę dziesięcy tysięcy złotych polskich actorom za pomienione szkody od actu decretu <..>sentis na dzien y święto świętego Jędrzeia Apostoła, święta rzymskiego, w grodzie Włodzimirskim zapłacili, a indefectu solutionis in duabus pomienione dobra, wies Obychody, cum omnibus attinencys et usufructibus do realney possessiey podali y postompili ferowanego^o. Ktory to wozny z pomienioną stroną szlachtą in fundū et corū posteritū przybywszy[^] // a zastawszy tamze urzędnika jch 12 3B. mościow oycow jezuitow Collegiū Xawerowskiego, szlachetnego Alexandra Puchalewicza, y o tym, jz z dekretem trybunalskim na uwiązanie y podanie w possessiā dobr, wsi Obychodow, jch mościom panom Surynom, małzonkom, onemu opowiedziawszy, requirował upomienionego urzędnika, iesliby nie bronił podług decretu trybunalskiego dobr mianowanych w possessiā jch mościom panom Surynom, małzonkom, podac^o. Jakoz pomieniony urzędnik, pewne iuz maiąc od panow swoich, aby te dobra jch mośc panom Surynom małzonkom podał w possessiā pozwolenia natychmiast y przez tegoz woznego y szlachtę przy nim będącą do jstotnego y spokojnego uzywania pomienione dobra jch mści panom Surynom, małzonkom, według decretu trybunalskiego podał y postompil. Jakoz y pomieniony wozny z powinności swey woznowskiey we wszystkie y wszelakie y pozytki pomienionych dobr, wsi Obychodow, z poddanemi tam na ten czas będącemi, ich powinnościami y wszelakiemi pozytkami^o, czynszami, daniami miodowemi, chałupami, posadami, ogrodami, siedliskami tak dwornemi, iako y chłopskimi rzekami^o, rzeczkami^o, borami^o, lasami^o, zaroslami^o, łowy zwierzynnemi^o, młynami^o, y ich wymiołkami^o, karczmami^o, y innemi wszelakiemi in genere et specie z dawna do tych dobr wsi Obychodow nalezytymi, circumferentiami y przynależnościami pomienionych jch m panow Surynow, małzonkow, jntromittował // jntromittował, y poddanym 13 tameyszym, aby jch mośc panom Surynom, małzonkom, iako panom swoim nowym, wszelakie poddanstwo y posłuszenstwo pełnili, przykazał y przyporęczył, ktorey to possessiey nikt z strony nie contradicował y z zadnym prawem nie odzywał się. O czym wszystkim pomieniony wozny prawdziwą rellatią przede mną urzędem uczynił y zeznał, prosząc, aby to actis connotatum było, co otrzymał[^].

12. вї. •Протѣстація ѿд его мл пана ловчого новокгородского на его
мл пана возного житомирского и на п^ Марѣцкого.

Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѿсмого
мса иуния второго днѣ.

На вряде кгородскомъ в замьку его кор мл Гвруцькомъ передо мною,
Стефаном Вишьполским, коморником кграничньми Киевским, писаромъ
кгородскимъ гвруцькимъ, яко субьделекгатомъ до тоє справы ужитым.
И передо мною, Михалом Кончаковским, намесникомъ подстароства
гвруцького, и книгами нинешньми кгородскими гвруцькими.

Personaliter stanowszy, urodzony jego moŝc pan Remian Suryn, łowczy
nowogrodzki podstarosci owrucki, iako opiekun dziatek y małżaki zeszłego jego
moŝci pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego^o, postrzegaiąc całosci dobr
tymze dziatkom y małżonce po zeszłym jego moŝci panu mieczniku kiiowskim
należących, wprzod przeciwko urodzonemu jego moŝci panu Waclawowi
Steckiemu, woyskiemu zytomirskiemu, bratu rodzonemu pomienionego jego
moŝci pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego, iako roskazuiącemu, za
13 зв. ktorego wolą y roskazaniē // factum nizey mianowane stało się, szlachetnemu
panu Mireckiemu, słudze y podstarosciemu jego moŝci pana woyskiego
zytomirskiego, na urzędach w dobrach nierozdzielonych, tak potomkom y
małżące zeszłego jego moŝci pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego,
iako tez jego moŝci panu Waclawowi Steckiemu, woyskiemu zytomirskiemu,
należących, w woiewodztwie kiiowskim leżących, zostawaiącemu wolą
y roskazanie<m> pana swego wykonywaiącemu opowiadał y solenniter⁴²
protestował się o to^o y w ten sposob, jz je m̄ pan woyski zytomirski, nie
pamiętaiąc nic, na miłosc przyrodzoną braterską, iako tez na powinnoŝc
opiekunską, nie maiąc zadnego respektu na dziatki niebozczyka jego moŝci
pana miecznika kiiowskiego, ani tez na prawa pospolite, nic się nie oglądaiąc,
zaraz po smierci pomienionego jego moŝci pana Jana Steckiego, miecznika
kiiowskiego, wszystkie dobra dziedzicznę po rodzicu jch moŝci pozostałe w
woiewodztwie kiiowskim leżące do possessiey swoiey odebrawszy, wszystkie
jnraty s tych dobr na swoy obraca pozytek. A nie mniej pomieniony pan Mirecki
na urzędach w dobrach pomienionych Hincach^o, Stecczanie, Łubianie y innych

⁴² “solemniter”

tu w wojewodztwie kiiowskim zostaiących, z ramienia jego m̃ pana Waclawa Steckiego, woyskiego zytomirskiego, zostawiając roznemi aggraciatami poddanych ciemie<.>zy, y mało nie w poł jntrate, z tych dobr przychodzącą, dzieli się. A gdy roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, dnia dwudziestego siodmego maia protest otworzywszy, acta grodzkie owruckie z kolegą swoją // swoją, jego m̃ panem pisarzem grodzkim owruckim, dla odprawowania executiey na rozne miejsca iezdząc, iako opiekun pomienionych dziatek, do wsi Steczczanki, dobr dziedzicznych jch m̃sciow panow Steckich, zaiachał, częścią za prozbą jej m̃sci paney miecznikowey kiiowskiej, iako tez s powinności swojej opiekunskiej, chcąc się dowiedzieć, co za intrata s tych dobr idzie, y poddanych chcąc spisac, jezeli krzywdy jakiey nie maia, pomienionego pana Mireckiego żadał bonis modis, aby woýtom y poddanym do gromady zeysc się rosказаł, gdzie mianowany pan Mirecky nie tylko zeby miał iako pokrewnemu pana swego y opiekunowi dziatek zesłego jego m̃sci pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego, ochotnie się stawic y gromadzie się zniszc, ale ieszcze furibunde sobie postępując verbis lesicis protestanta tractuiąc, iechac sobie stąd, iezeli przy zdrowiu zostawac chcecie, gdyz takie mam rosказanie pana mego jego m̃sci pana woyskiego zytomirskiego, aby actu zadnemu opiekunowi, ani tez jej m̃sci paniey miecznikokowey [!] ⁴³ kiiowskiej, zadnych rządow w tych maiętnosciach nie dopuszczał. A tak protestans oswiadczywszy tymze^ kolegą swoim, jego m̃sci panem pisarzem, takze jego m̃scią panem Michałem Skiporem y woznym przy sobie maiającym, y wielą szlachty przy protestantu przytomnemi, cum dobre scontentowany odjachał, przez ktory to takowy swoy nieprawny postępek tak jego m̃sc pan woysky zytomirsky, jako tez y pan Mirecky, prawo pospolite violarunt, a za tym do szkod niemałych małżakę y dziatki jego m̃sci pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego, które czasu prawa pozwami y regestrami vireficowanę będą przyprawili y winy w prawie opisanę na osoby swoię zaciagneli, zostawiw by, tedy protestans wolną melioratią tey protestaciey albo ynszey uczynienie małżace y potomkom jego msc pana Jana Steckiego, miecznika kiiowskiego, i sobie inquantu, by tego potrzeba ukazywała, na ten czas o przyięcie tey protestacy prosił, co otrzymał. [+]

⁴³ Подвоєння складу у даному випадку відбулося помилково у наслідок перенесення частини слова в наступний рядок. Подвоєння складу при перенесенні трапляється вкрай рідко.

**гї. 13•. Манифестація од его мл пна ловчого новокгородского
против протеста меж его мл пна Немирыча олевского.**

14 зв.

// Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѡсмого
мса юня второго днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Сѡвруцькомъ передо мною, Стефаномъ Вышполским, коморникомъ кграничными киевским, писаромъ кгородским ѡвруцьким, јако субъделекгатомъ до принятия тои sprawy ужитымъ. И передо мною, Михалом Коньчаковским, намесникомъ подстароства ѡвруцького, и книгами нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

Personaliter stanowszy, urodzony jego mśc pan Remian Suryn, łowczy nowogrodzsky, podstarosci owruckj, jako tylko po<...> wiadomoscotestamencie przez urodzonego jego mści pana Jozepha Karola Niemiryca na Olewsku dnia dwudziestego trzeciego msa marca roku tysiąc szescset szescdziesiąt trzeciego w Warszawie spisany, y actami grodzkimi włodziimirskimi roborowany, przeciwko prawu na ukrzywdzenie wielu creditorow sprawionego, swym y innych^ wszystkich creditorow jmieniem elemilitate et intra creditates pomienionego testamentu exrationi bq^ in termino in ferendis iterum atq iterum protestuję, prosząc, aby ta protestacia do act była zapisana, co otrzymał Remian Suryn, łowczy nowogrodzky, podstarosci grodzky owrucky.

**дї. 14•. Сѡблята скрипты меж их млстѣями паны Триполскими ак
је мл паномъ Миколаємъ Вышполским.**

Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѡсмого
мса юня второго днѣя.

На вряде кгородском v замку его кр мл^ Сѡвруцькомъ передо мною, Рѣмяном Сурином, ловчим новокгородским, подстаростим кгородским ѡвруцьским, и книгами нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

15 Персоналитер становшы, урожены его кр мл^ панове Жанъ и Сѡстаф Трыполские для вписаня до книг нинѣшных кгородских ѡвруцьких пер ѡблятам подали скрипты меж собою и паном Михаломъ // Михалом Кончаковским з одной, а уроженым паном Миколаєм Вишполским,

регентем кгородским јвруцьким, з другоє стороны, вписаным на рѣст в том скрипте нижеи выражоную, ѿ чом тот скрипть шчиреи в собе ѿписует, которого подавши, просили, абы прынят и въ книги нинешние уписаны быль. Ја теды уряд прымуючы, читалем, которыи полским писмом в тие слова его уписаны. Мiędzy urodzonemj jch mosciami pany – jego mosci panem Janem y Ostafim Trypolskiemi, bracią rodzoną, iako tez y jego moscią panem Michałem Konczakowskim, successorami dobr zeszłego jego mosci pana Andrzeia Moszczanickiego z iedney, a urodzonym jego moscią panem Mikołaiem Wyszpolskim, regentem кгородским оwруckим, z drugiey strony, staneło takie, a nie odmiennę postanowienie, jz jch msci panowie Trypolscy, znosząc dług na dobra zeszłego pana Moszczanickiego, przez samego jego mości pana Moszczenickiego [!] zaciągniony, a urodzonemu jego mosci panu Stephanowi Wyszpolskiemu, pisarzowi grodzkiemu ѿwруckiemu, zostały w inny ex praessique w zapisię wyrazony, o ktory dług y promisią przewody prawne jego mośc pan pisarz grod<z>owrucki na jch mosciach panach Trypolskich y wszystkich successorach dobr zeszłego pana Moszczanickiego otrzymał był, a za zesłaniem wwysz [!] pomienionego jego mości pana Mikołaiа Wyszpolskiego, regenta grod<z>kiego оwруckiego, сына jego mości pana pisarza, na reinductią z woznym y z szlachtą do tychze dobr prawu zeszłego jego mości pana Moszczenickiego [!] podległych, reinductią w tez добра^ jch m panowie Trypolscy, nie broniąc poddanych respectem tego dłугу do dalszey umowy z je m panem pisarzem jnuentarzem opisanych y siedliska w tymze jnuentarzu specificowanę, łany y innę attinentie puszczaią, jednak nic nie dereguiąc, // 15 зв. dalszey umowy z samym jego mością panem pisarzem оwруckим coad realem possessionem jego mości panu Mikołaiowi Wyszpolskiemu podaiemy j na to się rękami naszymi zobopolnie przy przyiacielskiey decisiey podpisuiemy. Działo się w Rakowszczyźnie dnia dziesiątego маÿ anno millesimo sexcentesimo septuagesimo octacio y того скрупты [!] подпись рукъ тими словы: Mikolay na w^ Wyszpolski, regent grodzki оwруcki, iako będąc zesłany od j m pana rodzica mego do Rakowszczyzny na reinductią podpisuie się [+], ustnie proszony o podpisu, iako przy [+] Jan Gryws<..>, ustnie proszony od ich m^ w tey complanatiey mianowanych do dalszey umowy z jego moscią samym^ jego m panem komornikiem kiiowskim, podpisałem się Andzey Redczycz, которыи гето скрипт^ за поданем выш менованых ѿсобь^ z прозбою, а за прынятем моим урядовым до книг нинешних слово v слово ест вписано.

ѣ. 15•. Протѣстацыя од его мл ксѣндза Терлецького на его мл пана Францишька Потоцького.

Року тисеча шѣстсотъ сѣмьдѣсятъ осьмого
мса иуныя второго днѣя.

На вряде кгородьскомъ в замьку его кр мл Овруцкомъ передо мною, Рѣмяномъ Суриномъ, ловчимъ новокгородскимъ, подстаростимъ кгородскимъ овруцкимъ, и книгами нинѣшньними кгородскими овруцкими.

Personaliter stanowszÿ w Bodze przewielibny jego mŃchiadz Kazimierz z Terła Terlecky, przeor konwentu olewskiego zakonu ordinis carmalitanum beatissimÿ
16 Virginis Mariã de morte carmelo, jako tylko akta // acta grodzkie owruckie otwarte sã, przeciwko urodzonemu jego moŃci panu Franciszkowi na Potoku Potockiemu opowiadał y protestował się o to, jz comparens będac voconany [!] od jego moŃci pana Potockiego dla odprawowania nabozenstwa podczas pogrzebu ciãła wielmożney jey moŃci panieÿ Anastaziey Lenkiewiczowny Pogirskiey do miasta Wieleńnik^ quarta die Mariÿ Anni prassentis, pod który czas, gdy comparens będac w domu jego moŃci pana Potockiego occupatus, kapłanskimi zabawami nesciri, jezeli z woli y za wiadomościã jego moŃci pana Potockiego poddani jego m̃^ ze wsi Suszczan nazwaney, mianowicie Fedor Michał Bukrÿ•, czwarty woyt, y innych kilkanascie, których nomina et cognomina onym samym dobrze sã wiadomę, cum armis z rucznicami^o, z samopałami y innym oręzem dnia szostego marca anni praessentis in absentia comparenta violento modo do miasta Olewska y klasztoru tam będacęgo przyszedzsy, poddanych dziedzicznych olewskich, do tegoz klasztoru przez fundusz przynaleztych, mianowicie Łukasza, Jwana, Filipa, Michayła Kowalãt z jch zonami, dziecmi y wszelakim dobytkiem, bydłem, konmi^o y ruchomościã, na wozy onych, jako tez y swoię, zabrawszy z tamtãd pervim [!] // wykocili^o y do wsi Suszczan za mil dwie
16 зв. od conwentu pomienionego do dobr dziedzicznych jego moŃci pana Potockiego zaprowadzili^, o którym to takowym tych pomienionych poddanych jego moŃci pana Potockiego niesłuszny postempku, gdy się protestans dowiedział przez pisanie swoię y tez przez przyacioł y duchownę osoby solutował w tym jego moŃci pana Potockiego, aby pomienionych poddanych klasztornych wydał• y z onych wykotcow uczynił sprawiedliwosc• gdzie jch m̃ pan Potocki obietnicami protestanta wwodząc hucusã [!] w tym zadney satisfactiey nie uczynił^o y w tym samym takowy niesłuszny postemppek tych pomienionych poddanych swoich

onym poblazył^a, przez który to takowy gwałtowny swoy proceder pomienieni wykotcy [?] prawo pospolite zniewazyli^a, a za tym winy, w prawie na takowych violatorow postanowione, na osoby swoje zaciagneli^a, o co wszystko jn foro competente prawnie czynie declarowawszy, wolną melioratią tey protestathey przez pozwy, lubo tez uczynienie jnszey szyrzey jn quatum, by tego potrzeba będzie sobie zachowawszy, na ten czas o przyjęcie tey terazniejszey protestathey prosił, co otrzymał[^].

[Kop[^]]

**// 16. ії. Ъблята запису даровизны ѿд п̃на Ивана Григоревича
Ходаковсого его мл пану Стефанови Климицькицкому, служачого. 17**

Року тисеча шестсотъ семьдесят ѿсмого
мѣца іюня второго д̃ня.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Ъвруцкомъ передо м̃ною, Михалом Кончаковским, намесникомъ подстароства ѿвруцкого, и книгами нинѣшними кгородскими ѿвруцкими.

Personeliter stanowszy, urodzony jego m̃śc pan Jan Konarsky dla wpisania do xiąg niniejszych grodzkich owruckich podał per oblatā original zapisu wieczystey darowizny, według prawa sprawiony, z susceptą jego msci pana Jana Witynskiego, podwoiewodzego kiiowskiego, od pana Jwana Hrehorowicza Chodakowskiego urodzonemu jego msci panu Stephanowi Klimczyckiemu na rzecz w tym zapisie nizej mianowicie wyrazoną, dary y służący, o czym ten zapis darowizny y suscepta na nim napisana szyrzey w sobie opisuię, ktorego podawszy, prosił, aby był przyjęty y w xięgi upisany. Ja tedy urząd dla wpisania do xiąg przymuiąc, czytałem, który tak się w sobie ma:

Ja, Jwan Hrehorowicz Chodakowsky, odstąpiwszy prawa jurisdictioney własne woiewodstwa y powiatu sobie y dobram swoym należnego poddawszy, sami siebie y z dobrami swemi ku dosic uczynieniu wszystkich condyty nizej opisanych czynie jawno y w̃znawac tym listem dobrowolnym darowiznym wieczystem zapisem moym, komu to wiedziec należy, jż ja, mając dobra swoje dziedzicznę, w gruncie Chodakowskim w woiewodstwie kiiowskim w ostrowie przezywaioncym Zaleszczyinie, od oyc̃a mego^a mnie prawem dziedzicznym należącą, nikomu niczym niezawiedzionę j volnę, y swobodnę, tedy ja, wiedząc,

ze kozdemu szlachcicowi wolno jako chcic dobrami swemi wszelakimi leżącemi y ruchomemi szafowac y disponowac. W tych tedy gruntach mianowanych Chodakowskich ostrowie nazwanym Zaleszczyznie w części przyrodzoney mnie po oycu moym panu Hrehorym Chodakowskim należącej, to jest połowicę wszystkich dobr moých, w tym ostrowie mianowanym wiecznie y nigdy nie odzownie, sposobem darownym urodzonemu jego mśc panu Stephanowi Klimczyckiemu daię, daruię y tym zapisem innym zapisuię za wszystkimi pozytkami mianowanemi y niemianowanemi, to iest s polami, 17 зв. siedliszczami, dąbrowami, borami, lasami z drzewem bartnym // ý nie bartnym y inszemi wszelakimi pozytkami na tym gruncie naýdującemi się małemi y wielkimi, wszystko w pospolitosc zawarszy, którą to dobra y w posesią zaraz przez woznego y szlachtę, ktorych sobie pomienioný jego mści sposobi podaie, y puszczam, jako zem juz podał y pusciłem wolno. Tedy iest ý będzie jego m panu Klimczyckiemu jako własnością swoją szafowac y spokojnie używac, y z nich wszelakie pozytki brac, ý paszni pachac, dwory sobie budowac, y insze^ wszelakie pozytki według woli y najlepszego upodobania swego przywłaszczac ý rozszýrzac, y komu chcąc dac, przedac, darowac, y jako chcą onemi szafowac. A ja juz od daty tego zapisu mego sam przez siebie, ani przez jnszę naprawnę osobý y pokrewną swoię, zadney szkody, przeszkody, aniktorego jmpedimentu czynic nie mam y nie będę mógł s potomkami y successorami memi, a to pod winami ziemskimi y szkodami uszelakimi, a w niedorzymaniu przeze mnie jakieýkolwiek konditiei, wolno tedy jest jego m^ mnie samego y potomkow moých do wszelakiego sądu y urzędu mnie y dobram moým należnego pozwac. Ja tedy stawszy o cokolwiek zapozwan będę, pozwu y roku niczym nie zbiiając sprawic się mam y powinien stronie y sądowi będę <..>, czym się zgoła nie wymawiając, tylko in instanti usprawedliwic się mam y powinien będę pod temiz szkodami ziemskimi wysz mianowanemi j na tom dał ten moy list dobrowolný, darowný, zapis wieczystý s podpisem ręki moiey y pieczęcią moią, takze s podpisami rąk panow przyiacioł moych nizeý mianowanych y przyłożeniem pieczęciey. Pisan w Chodakach roku panskiego tysiąc szescset czterdziestego piątego miesiąca maia dwunastego dnia y того запису при печатех подпись рук тими слоуы: Jwan Hrehorowicz Chodakowsky, ręką swą proszony pieczętarz, Jwan Jesipchowicz Chodakowsky, ręką swą прошоный печатар, Јацько Сингаєвський, рукою proszony pieczętarz, Stanisław Łagowsky^, a сусцепьта тими словами вписанааго tysiąc szescset czterdziestego szostego mšca marca dziewiątego dnia za oczewistem przyznaniem tego zapisu wieczystego przez

pana Jwana Chodakowskiego, przyjął Jan Witynsky, podwojewódzcy kiiowskÿ, которÿи же то запис за поданѣм и прозбою з виш меноваными особы, а за приняѣм моего урядовÿм до книг нинѣшних у дес слово в слово естъ уписано.

18

**// зї. 17•. Посѣсыя в добра Яцкѣвичи, Костюшки и въ иншиѣ
кгрунта и приналежности его мл^ пану Венторѣму Чанскому⁴⁴,
служащому.**

Року тисеча шестсотъ семьдесят ѡсмого
мсца июня второго дñя.

На урядѣ кгородськомъ в замьку его кр мл ГѢвруцькомъ передо мñoю, Михаломъ Конъчаковъскимъ, наместникомъ подъстароства ѡвруцького, и книгами нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

Stanowszÿ oczewiscie, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetnÿ Jan Simko, w moc prawdziwey rellacieÿ swej ku zapisaniu do xiąg ninieÿszych grodzkich owruckich zeznał w tę słowa, jż on roku teraznieÿszego, tysiąc szestset siedmdziesiąt osmeго, msĉa junÿ, pierwszego dñia, maiąc przy sobie stroną двух szlachtetÿ – pana Stanisława Popławskiego y pana Jana Listwinskiego, był na sprawie y potrzebie urodzoneго jego msĉi pana Wentureго Hanskiego we wsiach, tu w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżącÿch, to iest na przod we wsi Jackiewiczach ÿ we wsi Malcach y w Rudniach, do tych wsiow należącÿch, y na gruncie Staszkiewiczowskim, takze na częsciach i gruntach, we wsi Moszkach będących. Ktore wsi y добра pomienionę dziedzicznym prawem niegdy zesły jego msĉ pan Alexander z Ciekлина Ciekliniski // Cieklinскÿ 18 зв.
w possesieÿ sweÿ miał y trzymał, y pozyczywszÿ gotowey ystotney sũmÿ piętnastu tysięcy złotych polskich u zesley niegdy urodzoneÿ jej msĉi paniey Theophili Niemiryczownÿ, pierwszego Alexandroweÿ Hanskieÿ, a wtoreго małženstwa Alexandroweÿ Cieklinskieÿ, małżaki sweÿ, y w tey mianowanej sũmie, tak tę wysz pomienionę добра, jako y inszę generaliter wszelakie, ktore ieno miał, przerzeczoney jej msĉi panieÿ małżace sweÿ zapisem swoim dobrowolnym do oddania spełna pomienioney summy piętnastu tysięcy złotych

⁴⁴ Ганскому

polskich zapisał, y wszystkie dobra swoię tą sůmą onerował, y do possessyej spokojnej urzędownie przez woznego podał, y ten zapis na rokach ziemskich kiiowskich przed sądem oczewiscie zeznał, o czym ten zapis szyrzy w sobie opisuię, według ktorego zapisu niegdę zesła jej mlči pani Cieklińska w posesiey spokojnego dzierzenia tych dobr az do zgonu zycia swego zostawała, a potym ostatniey woli swey testamentem tę sůmę y dobra pomienionę z gotową possessią y dobra swoię własną dziedziczną – wies Kostiuszki, zesłęy niegdę jej msči paniey Annie Hanskiego, pierwszego Andrzeiowej Peredilskiej, wtorego Kazimirzowej Stanisławskiej, a trzeciego małzenstwa Danielowej Hulewiczowej, curce swej Aniotce rodzonej, pomienionego jego msči pana Hanskiego do zywota iej legowała. A po zeysciu pomienionej jej msči paniey Hulewiczowej tez wszystkie wysz pomienionę dobra, y suinę, y dobra swoię dziedziczną, wies Kosciuszki, tuz jej msči pani Cieklińska legowała y zapisała // y zapisała czasj wiecznemi urodzonemu jego msči panu Wenturemu Hanskiemu, wnukowi swemu, tymze ostatniej woli swej testamentem, o czym ten testament szyrzy swiadczj^o. Teraz tedy po zeysciu s tego swiata pomienionej jej msči paniey Hulewiczowej, ciotki jego msči pana Hanskiego, rodzonej według pomienionego testamentu jej msči paniey Cieklińskiej, wysz rzeczony wozny tę wszystkie dobra sůmą onerowanę y zapisaną wies Jackiewiczze, wies Malce y Rudnie s poddanemi wszystkimi, y ich powinnością robotą, y wszelaką, y podatą z dworami, budowaniem, z gruntami, polami, borami, lasami, z drzewem bartnym ze pszczołami y bez pszczoł, y gruntami Staszkiewiczowskiemi, y z częściami dobr y gruntow we wsi Moszkach będących y do wysz mianowanych dobr należących, ze wszystkimi pozytkami y ich przynależnościami, z dawna y teraz przysłuchaiącemi urodzonemi jego msči panu Wenturemu Hanskiemu, mocą urzędu swego woznowskiego w moc, w dzierzenie y spokojnę używanie az do oddania pomienionej sůmj piętnastu tysięcy złotych polskich podał y intromitował^o, a wies Kostiuszki, takze s poddanemi wszystkimi, z jch powinnością robotą y podatą wszelaką, z gruntami y przynależnościami, generaliter wszelakimi prawem dziedzicznym wieczystym do spokojnej prawnej wieczystej posesiey temuż jego msči panu

19 3B. Wenturemu Hanskiemu podał y intromitował^o // y intromitował, y w tych wszystkich wsiach jego msči pana Hanskiego za pana sobie poddani wszyscy, ochotnie przyniosszy, powinność y posłuszeństwo wszelakie pełnić poczełi^o, y według praw sobie służących jego msč pan Wentury Hanski urzędownie przez woznego pomienionych dobr wszystkich w spokojnej prawnej jntromisiej

został, ktorey jntromissiey tak jego msči panu Hanskiemu, jako y woznemu, nicht nie bronіл, y s prawem zadnym się nie odzywał. Tak tam przy podaniu, jako y tu w grodzie przy zeznaniu, co jz tak, a nie ynaczeÿ było, pomieniony woznÿ prawdziwie zeznawszÿ prosił, aby ta iego teÿ intromissiey rellacia do xiąg ninieyszich grodzskich owruckich zapisana była, co otrzymał. [+]⁴⁵

**// иї. 18. Ъблята экстракту посесиеѣ с книг кгородских воєводства 20
Києвського од пана Ивана Ходаковскаго Григоревича п̃ну
Климчицкому служачая.**

Року тисеча шестсотъ семьдѣсятъ ѡсмого
мѣца июня второго дня.

На вряде кгородскомъ в замку *его кр мл Ъвруцкомъ* передо м̃ною, Михалом Кончаковским, намесником подстароства ѡвруцького, и книгами *нинешними* кгородскими ѡвруцькими.

Personaliter stanowszy, urodzonÿ jego msč pan Jan Konarskÿ dla wpisania do xiąg ninieyszich grodzskich owruckich podał per oblatam extract posesÿ z xiąg grodzskich woiewodstwa kiiowskiego awtentyce wydanÿ od urodzonego pana Jwana Hrehorowicza Chodakowskiego urodzonemu jego msči panu Stephanowi Klimeczyckiemu na rzecz w tym ekstrakcie mianowicie wÿrazoną słuŹacÿ, o czym ten extract szyrzeÿ w sobie opisuię, ktorego podawszy prosił•, aby był przyięty y w xięgi upisany. Ja tedy urząd dla wpisania do xiąg przymuiąc, czytałem, y temi słowy iest pisany wypis z xiąg grodzskich woiewodstwa kiiowskiego roku тисяч szescset czterdziestego szostego msča marca dziewiętego д̃ня. Na roczkach sądowych grodzskich kiiowskich od dnia dwudziestego pierwszego msča february w roku na dacie wysz *napisanym* przypadłych y sądowie odprawowac zaczątych przed nami – Janem Witynskim, podwoiewodzym, a Theodorem Humenickim, sędzią, urzędnikami sądowemi grodzskimi kiiowskimi, stawszy oczewisto, wozny generał woiewodstwa kiiowskiego, szlachetny Jwan Chodakowsky, ku zapisaniu do xiąg ninieyszich zeznał temi słowÿ, yz roku przeszlego тисяч szescset czterdziestego piątego, msča maia, dwudziestego д̃ня byłem na sprawie y potrzebie urodzonego pana Jwana Hrehorowicza Chodakowskiego, w grunciѣ // chodakowskim, w 20 зв.

⁴⁵ Розмашистий підпис в кінці сторінки, який своїм накресленням нагадує літеру «Н»

ostrowie nazwanym Zaleszczyźnie, a mając przy sobie dwóch szlachciców – pana Semena Meleniewskiego y pana Mikołaja Kalenskiego, tam ze pomienioný pan Chodakowsky według listu dobrowolnego zapisu swego darownego wieczystego od siebie jego msči panu Stephanu Klimczyckiemu danego na część pewną gruntu Chodakowskiego w ostrowie mianowanym Zaleszczyźnie, to iest połowice części swej, która iest <...>iego po<.>ycu jego panu Hrehorym Chodakowskim, między bracią y uczęśnikami jego Chodakowskimi pomienioną część grunta w tym ostrowie leżącą ze wszystkimi pozytkami małemi y wielkimi na tey części naydującemi się pusił y podał. Tedy ja s powinności urzędu swego y według listu dobrowolnego zapisu wieczystego darownego, który zapis szyrzey w sobie we wszystkim opisuję za dobrowolnym postąpieniem y pozwoleniem przez pana Chodakowskiego dobra tę, część mianowaną, pomienionemu jego msči panu Klimczyckiemu w possessię spokoyną wieczystego używania podał y uwiązał jego msči w tę dobra. A jz tych dobr części tey, tak tam na gruncie, jako y tu przy xięgach, nicht ni o czym nie bronił, pomieniony wozny zeznawszy prawdziwie, prosił, aby ta possessya zeznania iego do xiąg zapisana była, co odzierzał, s których y ten wypis pod pieczęcią grodzką kiiowską jest wydan, pisan w Kiiowie, korygował Wyhowsky. У того екстракту печат кгородская Киевская есть притеснения, а подпис руки писарское теми слови Woysesch Rylský, woysky zytomirsky, pisarz grodzky kiiowský, которыи де тоє кь стран посесие• за поданем и прозбою з виш меноное особы, а за принятем моим урядовим до книг нинешних ест уписан. [M]

Року тисеча шѣтсотъ сѣмъдѣсятъ ѡсмого
мѣца июня второго днѣя.

На врядѣ кгородскомъ в замъку єго кр мл Овруцькомъ передо мъною, Михалом Кончаковским, намѣсникомъ подстароства овъруцького, и книгами нинѣшними кгородскими овруцькими.

Personaliter stanowszÿ, urodzonÿ jego mŝc pan Franciszek na Potoku Potocky praemissa solleniter manifestował y protestował, ze acta owruckie, przed tem non patebant dla ktorych nieotwarcia y do grodu niesprowadzenia, nizey mianowanÿ testament nie był actykowanÿ y osobliwie protestował naprzeciwko wielmoznemu jego mlst panu Janowi Karolowi Potockiemu, podkomorzemu brasławskiemu, jako opiekunowi swemu, testamentem od zesłego niegdy jego mlči pana Seweryna Potockiego, rodzica swego, naznaczonemu o zatrzymanie dotąd nie wiedziec, dla czego tego testamentu, przez ktorę zatrzymanie y do act niepodanie w roznych okazjach szkody niemałe ponosił. A jż teraz acta patents tedy praecauendo su ad jndemnitati^a, jako прѣтко до рѣк од мianowanego jego mŝc pana podkomorzego ten testament dostał dla wpisania do xiąg ninieÿszych grodzkich owruckich per oblatam podał, o czym ten testament szyrzey w sobie opisuię, ktorego podawszy, prosił, aby był przeięty y w xięgi ninieysze upisany. Ja tedÿ, urząd do xiąg przymuiąc, czytałem, ktorÿ tak sie w sobie ma.

W ymie Oyca, Syna y Ducha Świętego, w Troycy Święteÿ nierozdzielnego, Amen. Ja, Soweryn s Potoka Potocky, widząc się byc w leciech podeszłych na nieomylny // na nieomylny a nayspewnieyszy wyrok Bozky, w 21 зв. ktorым się nicht smierci uchronic nie moze, pomniący o wszem, jako smertelny, lubo na ciele chorÿ y słaby, przy smysłach iednak doskonałych skazania Bozkiego, dla niepewnej godzinÿ smierci oczekiwaiąc, Naywyszszemu wszystkimo stworzenia Stworcy niegodny podziękowawszy, ze tylе czasu y zdrowego umysłu na ublagania maiestatu iego Świętego y rozporządzenia domu z szczegulnego dobrodzieystwa swego, pozwolic raczył, zeby po smierci moiey zadnych terminow prawnych y turbacy nie znaydowało się, lecz wszystko wedle woli Bozkieÿ y tego rozporządzenia moiego stało sie y odprawowało,

zabiegaiąc iakimkolwiek nieznaskom [!]⁴⁶, albo ludzkim zamysłem, wyraznemi, rzetelnemi y iasnemi słowŷ z dobrej woli swoiey bez zadney namowy, lecz jako sam Bog do serca dał, y iako naysłuszney widziałem ten ninieyszy testament y ostatnią wolą w pogrzebie, legatiach y wszystkich dobr mnie od pana Boga danych, czynie dispositiã jch mciów panow opiekunow y executorow nizey opisanych, zãdaiąc y horącã prosząc, aby dla miłosci Bozey y sumnienia swego we wszystkich punctach, iako tu wypisano tę moię ostateczną wykonali wolą, a na te wszystko niewymownemu y nigdy nieogarnionemu miłosierdziu Boga w Troycy iedynego mocno ufaiąc, który serce skruszonę y ponizonę od niepoiętej dobroci swoiey nie zwykł oddalac, rzetelnie się manifestowawszy zem w wierze świętey katolickiey bieg zycia swego prowadził y do ostatniego zycia mego kresu prowadzić^ będę dusze swoię w ręce Pana wszystkiego stworzenia y szczyrey dobroci, takze miłosierdziu, oddaię przy niegodney suplice, aby Naywyszy Stworca, nie pomniã na grzechy y ułamności moię, ale jako Bog miłosiwy przyiã do siebie raczył, ciału zas moię, ze do ziemi wracac się // wracac się powinno. Ponieważ tą intentiã fundaciã nizey opisano uczyniłem do klasztoru karmalitanskiego Berdyczowskiego, zebym tam z małżakã moią pierwszã y z synami spolnie pochowany był, y teraz ta iest wola moia. Jednak, jezeliby dla nieskonczonego w tamtych kraiach pokoju tu, w tych kraiach smierc mie zaszła, tedy w kosciele oyczystym domu mego w Potoku przez miłą małżakę moię, paniã Zofiã Trescinskiego Potockã, y przez urodzonych panow Karola, Jana y Andrzeia Potockich, synowcow moych, za staraniem onych a kosztem według obrzędow chrzescianskich y stanu szlacheckiego pochowane było, zadnych iednak zbytkow swieckich na pogrzebie moym niezazywaiąc y srebra na trumnę moię nie kładac, dla tego swieze przykłady, ze podczas swey woli kozackiey y za nastãpieniem nieprzyiaciela ciału zmarłych z grobow wymowano y one obdzirano. Na który to kościół w Potoku, gdzie ciało moię będzie leżało, złotych polskich pięćset leguię y zapisuię, s tey sũmy szesciu tysięcy złotych, która zostaię u małżaki y potomkow sławney pamięci pana Krzysztofa Gniewosza, które maiã byc przez executorow testamentu mego oddanę, a po oddaniu y odebraniu mianowanej sũmy jego m̃ xiãdz official lubelskŷ, pleban potocky, za dusze moię grzeszną według uwagi zniosszy się z jch mciãmi panŷ executorami, mszã swętã w kazdy tydzien odprawowac maiã, porzãdek tez taky czy nie około ubogiej maiętnosci

⁴⁶ nesnaskom [?]

moiey, y tak ią rozporządzam y miec chcę naprzod, gdy Pan naywysszy da pokoy. Maiętnosc, wies Skomorochy, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie zytomirskim leżącą, ktorom już prawnie legował klasztorowi berdyczowskiemu, tylkom sobie na niey dozywocie był zostawił, po smerci moiey ma byc oycom karmalitom do klasztoru berdyczowskiego oddana ze wszystkim, takze sūme na maiętnosci siebie policzancach będącą, ktorom juz takze temuz klasztorowi berdyczowskiemu zapisał, tylkom sobie dozywotcie [!] był zostawił. Tedy y tę sūmę // sūmę ostatnią wolą testamentem moym po zywoicie moym leguię do 22 3B. tego, zem tymze oycom karmalitom zapisał na maiętnosci moiey sūmę dwadziescia tysięcy w Lublinie. Tedy uwalniając maiętnosc moię od tego ciężaru, sūmę piętnascie tysięcy u panow Aksakow s prouisią, za tak wiele lat zatrzymaną, według zapisu na wsiach Preżowach y Korpiłowce będącą, tymze oycom karmalitom leguię a residium, to iest pięc tysięcy z maiętnosci moiey, za uspokojeniem tamtych kraioy, małżaka moia, jako pani dozywotnia, płacic powinna będzie z jntraty tamtych maiętnosci. Tedy juz za łaską Bożą temuz klasztorowi dosic się czym według przepomozenia mego, a oycowie karmalicy, przy tem klasztorze będące, gdy Pan Bog da pokoy, po odebraniu (sobie) sobie maiętnosci y sum, mają tez podług obligi swoiey, ktorą mi się obligowali, dosic z siebie czynic, y na karzdý [!] dzien mszą świętą miewac, czego executorowie testamentu mego, a po doysciu lat syn moy, Franciszek Potocky, ma postrzegac^o, a ze kaplica przy klasztorze y kosciele berdyczowskim nie iest przez mnie skonczona, iako by miała być, gdzie ciała niebożczykow Andrzeia y Szymona, synow moych, y ciało małżaki moiey, Nastaziey Pilipowskiego Potockiey, leżą. Tedy tak chce miec, aby, gdy pan Bog da pokoy, y przydą xięza karmalici do maiętnosci tych przez mnie temuz klasztorowi fundowanych, tedy ci z xięza karmalici tę kaplice powinni sporzadzic y dokonczyc w murowaniu y we wszystkim, co nalerzy [!]. Gdyz tymzē xięzy karmalitom na murowanie tey kaplice y na sporządzenie posadzki y innych rzeczy do Lwowa y rzemiesnikow lwowskich ia sam dałem był kilkanascie set złotych, ktore y teraz przy nich zostaią, takze y wszelakie ochędostwo, tak oltarz, iako y apperata do oltarza, ktorę należą iako na ochędozniey sprawie, w te tenze klasztor ma, gdyz intraty s tych maiętnosci y sum pienięznych oycowie karmalici niemała mają miec, ktore na ochędostwo tey kaplici, iako się y w zapisie dołożyło tego, obracac mają kosciół w Wielechnikach, ktorym // ktorym zbudował na chwale Bogu 23 wszechmogacemu, ma juz ode mnie pierwszy testament fundusza y osobliwy fundusz przez mnie uczyniony, ktore przy xiędzu pliebanie wielednickim,

xiędzu Stanisławie Czyrskim, y teraz zostaią y w ktorých co za nabozenstwo pleban przy tym kosciele będący y w ktore dni odprawowac maią. Tedy ten testament funduszu mego, jako y samy osobliwy fundusz, tym teraznieyszym testamentem moym we wszystkim stwierdzam y approbuie, y miec chce, aby się podług tych funduszow sprawowano, czego postrzegac maią przerweczeni panowie Jan Karol y Andrzej Potocscy, synowcowie moję, jako executorowie tego testamentu mego. A po doysciu lat syn moy ma tego we wszystkim postrzegac y doglądac. A ze tenze kosciół wielednický iest spustoszoný y oszarpaný przez swowolą kozacką, tedy w ozdobie onego, gdy Pan Bog da pokoy, z dobr moych, iako y tych, ktorem na tenze kosciół fundował, ratowac y naprawowac maią przerweczeni executorowie testamentu mego pospołu i xiędzem plebanem welednickim. A iż tegoz koscioła wielednickiego apperaty y ochędozstwo zostaię tu przý mnie, s ktorego srebra kielich w zastawie u oycow karmalitow lubelskich we stu kilku złotych zostaię, tedy ten kielich z yntrat moych wykupioný ma byc y tę ochędozstwo koscielnę wszystkie podług rejestru przy xiędzu plebanie wielednickim będącym, iako y kielich odszukaný, temuz kosciółowi wielednickiemu oddaię, maią byc^a maiętnosci moie leżące dziedzicznę zastawnę, y sūmy pieniężną wszystkie, y wszelakie przez nie z błogosławieństwa Bozego y z starania pracy moiey nabýtę, w woiewodstwie kiiowskim będącę, włosc wielednicką y chłuplanską ze wszystkimi poddanymi y przynaleznościami do tey włosci należącymi, synowi memu miłemu, urodzonemu Franciszkowi Potockiemu, iako prawem Bozym y prawem przyrodzonym należącemu dziedzicowi, tym ostatniey woli moiey testamentem leguię i zapisuię // y zapisuię takze maiętnosci y tu w woiewodstwie lubelskim leżącą, części w Potoku, część oyczystą y części zastawnę w sumach od niebozczyka pana Kostantego Sługockiego y pana Alexandra Sługockiego, będące ze wszystkimi tych części pozytkami, przynaleznościami y poddaniami, iako y samę sūmy, na tychze częsciach y poddanych będącę, leguię y zapisuię, a ze pod tę zamieszanie w oyczyźnie czasy uchraniając się rąk nieprzyiacielskich pewną sūmę moię do sýnowca mego – pana Arnolfa⁴⁷ Potockiego, y rzeczy ruchomych niemało, co się wszýstko rachuię na osmnasie tysięcy y kilka set złotych, do schowania dałem onimu [!], ufaiąc jako sýnowcowi, przy nim zostawiłem, ze nad wolą moię złotych polskich dziewięć tysięcy s tey sūmy moiey na maiętnosc Wolą Rzeczycką y Dąbrowę panu Grodskiemu udał y

23 зв.

⁴⁷ Можливо, Arnolda?

prawo na się y potomki swoię otrzymał, o co wszystko protestacia jest ode mnie w trybunale lubelskim uczyniona, do ktorey prawnie dochodzić tak summę, jako y rzeczy w niey opisanych, umysliłem, ze potym obaczywszy sie teyze summę^a własney moiey dziewięci tysięcy cessią y transfuzią prawa swego na mnie y dziatki moię uczynił^a. Ja z miłości moiey strywiowskiej residium tey summy, ktora przy nim zostaię, y rzeczy w protestaciey opisanę opuszczam. Jezeliby jednak kiedykolwiek iaką prepeditią małżące moiey tak w zastawney tey maiętnosci, jako y inszych ode mnie dozywociem zapisanych, czynić chciął, albo się w opiekę, iaką nie potrzebuie, nad wolą moię udawał, tedy prawnie dochodzić wszystkiego według protestacy uczynioney małżące moiey zlecam y te tedy summę, jako y insze wszystko, co sie wyzey pomieniło, tak maiętnosci dziedzicznę zastawnę // zastawne, gdziekolwiek będące summy długiem 24 prostym komukolwiek przez niepozyczonę, mianowicie panu Ryłskiemu dwa tysiące przez mnie samego danę y innę wszelakie synowi memu przerzeczonemu, Franciszkowi Potockiemu, tym^a ostatniey woli testamentem moym leguię y zapisuię, ktorego^a, gdy pan Bog wszechmogący chowac będzie racył, ma zostawac przy miłej małżące moiey, paniey Zofiey Trzyscinskiej Potockiey, jako matce swoiey, ktorey na wszystkich dobrach moych ruchomych y nieruchomych, to iest dziedzicznych zastawnych y summach pienięznych, takze y wszystkich sprzętach do moych zapisalem dozywocie w grodzie Sędomirskim. Tedy ten zapis dozywocia tymze testamentem moym approbuię, ufaiąc cale, ze jako matka dziadkom swoim krzywd nie uczyni y owszem według jch lat da ym przystoynę cwiczenie, a zem w grodzie Sędomirskim zapisał długiem małżące moiey szesc tysięcy złotych na maiętnosci mey wszystkiey, tę według zapisu jey samey y successorom ieę sluzyc maią, a ze jeszcze w tamtych kraiach pokoy doskonaly z kozakami nie stanął, zeby miła małżaka moia nie mogła przysc do zazywania tamtych maiętnosci // maiętnosci, 24 зв. tedy przy tuteyszych maiętnosciach, w woiewodstwie lubelskim• będących, to iest wsiach Woli Rzeczyckiey y Dąbrowie y częsciach w Potoku y poddanych, takze folwarkach y gumnach zostaiąc, onych pacifici zazywac y dziatkom moym z nich promitowac ma bez czynienia zadnych przeszkod od wszelakich osob krewnych y blizkich moych, takze rzeczy ruchome wszystkie, jakoby dla stada, srebra miedzy ciny y inszę sprzęty domowę małżące moiey, ktora przez wszystkie czasy onnie⁴⁸ [!] w leciech moych podeszłych uslugowała y o zdrowiu

⁴⁸ Можливо, оне?

moym radziła, daię, daruię corce moiey Annie, jesli iey Pan Bog da przysc do lat, y postanowienia zapisuię posagu złotych polskich dwadziescia^ tysięcy ze wszystkich dobr moych. Jezeliby jednak jntraty y spustoszenie maiętnosci tamtych do zebrania tey sūmy nie wyniosło, tedy według proportiey maiętnosci y intrat na ten czas urodzonego swego y rodzicielki upominac się będzie. A zostawuiąc executorami tego testamentu mego urodzonych jch mlciōw panow Karola, Jana y Andrzeia Potockich, synowcow moych, dla prac, ktorę by w 25 postępkach prawnych // prawnych, albo w jakimkolwiek ukrzywdzeniu poozostały [!] małżaki y dziatki moych podymowali, summe pięć tysięcy y trzysta złotych, z osobna panu Andrzeiowi dwiescie złotych, ktorem był winien s teyze summÿ (^ exekutuiąc summę pięćset złotych, ktoremi naznaczył do kościoła Potockiego^) u jej mlči panieÿ Jordanowey, teraznieyszey przeszley małżaki sławney pamięci jego mlči pana Krzysztopcha Gniewosza, y potomkow jego mlči pozostałych, tymze przerzeczonym executorom testamentem moym leguię y zapisuię^o sługom moym y czeladzi, tak słuzały, jako y dwornej prostey, ktory tylko mnie usługowali, aby jm zasługi ych wedle woley moeÿ y zasług jch nagrodzono aby byli contenci, osobliwie pannie Zuzannie Boieleckieÿ złotych• dwiescie, panu Lewkowskiemu złotych dwiescie, Maliszewskiemu złotych dwiescie, Suchodolskiemu złotych dwiescie, Białoszyckiemu złotych dwiescie, Niemirÿckiemu złotych pięćdziesiąt, Bieleckiemu złotych sto y 25 3B. srebra, Białonszczaku // Jędzeyowi złotych szesdziesiąt, slosarzowi złotych dwadziescia, Janowey złotych dwadziescia, Białobrzieskiemu według obligowey złotych pięćdziesiąt; tym wszystkim z maiętnosci tamtey wielednickieÿ doszedszy małżaka moia placic powinna będzie. A iezeliby ktory z nich chciał na gruntach wielednickich albo slobodach osiesc, tedy w tych summach jm dawac według summy ode mnie naznaczoneÿ. O poddanych tez proszę, aby według zachowania mego zostawali y krzywdy zadney w prawach swoych dawnych nie mieli, a yz tez roznę processa z roznemi osobami, ode mnie względem dobr wielednickich zarzētę y nieskonczonę, mianowicie z successorami nieborczykow panow Wilanow y innemi osobami zostaią, tedy tez processa y długi recznię [!] u kogokolwiek będące y znajduiące się na osobę syna mego Franciszka Potockiego wszystkie, a wszystkie ogułem wlewam y transfunduię, a opiekunami dla obrony pewnieyszey dziatkom moym zaznaczam 26 y unizenie pokornie upraszam // upraszam, mianowicie jasniewielmoznego jego mlči pana Jana na Zamoysciu Zamoyskiego, woiewodę kiiowskiego, mego mlciwego pana; jasniewielmoznego jego mlči pana Krzysztofa z Łohoyska

Tyszkiewiczza, woiewodę czernihowskiego, jako dobrodzieia mego, z ktorego domu jeszcze za zywota z dawnych czasow dobrodzieystwa doznawałem, rozumiem, ze y po zywocie moym łaskę y dobrodzieystwo swoię pozostałym potomkom moym oswiadczyć raczy⁴⁹, jego mçi pana Jerzego Sornela, sędziego ziemskiego lubelskiego, jego młci pana Adama Drzewickiego, podsędka ziemskiego lubelskiego, jego młci pana Jana Czerminskiego, jego młci pana Moyisea Szeniutę, stryia małżaki mey, jego mçi pana Waclawa Szeniutę, brata przyrodnego małżaki mey, jego młci pana Jana Karola Potockiego, podczaszego podolskiego, jego mçi pana Andrzeia Potockiego, jego młci pana Mikołai Bieleckiego, aby jch młc nie względem zasług moych jch młciom, ale względem ludzkosci y dobrodzieystwa // y dobrodzieystwa swego tey prace sie podiawszy 26 zB. łaskawie potomkom moym y miłey małżace moiey stawili, za co Pan naywyszszy sam będzie nagrodą jch młciom, y tak tedy ostatniey woli moiey ten testament wonczę⁴⁹ [!] y zawieram, usilnie prosząc, aby we wszystkim podług woli moiey ostatniey y opisania sie stało napominając w tym, aby nikt y zadna osoba tak z krewnych blizkich moych y dalekich osob sprzecznemi nie byli y przeciwko tey ostatniey woli moiey nie przeczyli y nie naruszali, ktorego kozdego sprzecznego tey ostatniey woli moiey y nie dosic czyniących na sąd Pana Zbawiciela mego pozywam j na to ten ostatniey woli moiey testament moý zostaw⁵⁰ [!] się s pieczęcią y podpisem ręki moiey, takze s pieczęciami y s podpisami rąk jch mł panow przýł moych, ode mnie do podpisu oczewiscie uproszonych, na podpisach wzeymianowanych [!]. Działo się w Woli Rzeczyckiey roku tysiąc szescset pięcdziesiąt dziewiętego msća january dwudziestego czwartego dnia. У того testamentу при печати их подпис руками слова⁴⁹ Seweryn Potocky, Mikołay Bielecky z Bielcem <...>, ktorии дело testament за поданем и прозбою з виш менованого ego мл, а за принятемь моим урядовим до књигъ нинешних кгородских оvrуцких слово v слово ест уписано. [+]

⁴⁹ łączę

⁵⁰ został

**// к̃. 20•. Реляция возного ежджена на екзекуцию при
уряде кгород^ оуруцком в справе панов Бялобрэзькихъ до села
Раковщизны.**

Року тисеча шестсотъ сѣмьдѣсят ѡсмого
мса иуныя второго д̃ня.

На вряде кгородскомъ в замьку его кр мл Оуруцкомъ передо м̃ною, Рѣмяном Сурином, ловчим Новокгородским подстаростим кгородскимъ оуруцким и книгами нинѣшними старостинскими.

Stanowszy oczewisto, wozny generał woiewodstwa kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz ku zapisaniu do act niniejszych zeznał rellacie swoię temi słowy, jż on roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, miesiąca juny, pierwszego d̃nia, mając przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, pana Jana Mroczkowskiego y pana Nikona Moszkowskiego, przy urodzonych jch msciäch panach Remianie Surynie, łowczym nowogrodskim, podstaroscim grodzkim owruckim, Stepchanie^ Wyszpolskim, komorniku granicznym wds̃wa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, za requisitią urodzonych jch msciów panow Białoбрэських, jego msci pana Czemskiego, jch msciów panow Penskich, małżaków, y innych successorow jch msciów panow Moszczenickich, actorow, za banitiami dwoma w Sądzie Głównym Trybunale Lubelskim, iedney roku tysiąc szescset siedmdziesiąt szostego d̃nia siedmnastego nowembra, drugiey w roku tysiąc szescset siedmdziesiąt siodmego d̃nia dziewiętnastego octobra, od wysz mianowanych actorow na urodzonych jch msciäch panach Janie 27 зв. y Ostapchiiu Trypolskich // Trypolskich y innych pozwaných w tych banitiach mianowanych, rationę gwałtowney expulsiey y wiolentiez dobr Rakowszczyny y s Horodnego otrzymanych, w ktorych sprawach, gdy pomieniony wozny s tą stroną szlachtą do wsi Rakowszczyny przy pomienionych jch msciäch panach sądowych przyjechał, tam jch msci panowie sądowi jurisdictionią swoię sądową ufundowali y bezpieczeństwo wszelakie obwołac kazali, a potym stron oboch proposity actorowey y pozwanых difendy wysłuchawszy, poniewaz w tey sprawie disquisitio nirium intervenit, dlatego tę sprawę cū totoenis [?] effectu do Sądu Głównego Trybunału Koronnego Lubelskiego odesłał i termin tey sprawy w registrze tey sprawie de iure nalezytym naznaczył, o czym ta remissa szyrzy swiadczy. A tak ten pomieniony wozny, na tey sprawie b̃wwszy,

i to, co wżędowi iego należało, sprawiwszy, na tym tę swoię rellacio zeznał, prosząc, aby do act była zapisana, co otrzymał. [M]

**кã. 21. Реляция возного ежджєня на екзекуцию при их мл панахъ
судовых кгород^ ѿвруцьких до села Раковщины в справе его мл^
писара кгород^ ѿв^руцького.**

Року тисєча шєстсотъ сємьдєсят ѿсмого
мєца июня чєтвєртого днѧ.

На врядє кгородском в замку его кр мл ГѠвруцьком передо мною, Ремяномъ Сурином, ловчим новокгородским подстаростим кгородским ѿвруцьким, и акьтами нинєшними старостинскими.

Stanowszy personaliter, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, dla zapisania do xiąg niniejszych jawne y dobrowolnie zeznał, jz on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mśca maia, trzydziestego pierwszego dñia, był we wsi Rakowszczyznie, powiecie owruckim leżącey, przy urodzonych jch m̃ panu Remianie // Remianie Surynie, łowczym nowogrodskim, podstaroscim grodzkim owruckim, y panu Andrzeiu Redczyczu, jako subdelegacie przysięgłym na mies<..> urodzonego jego m̃ pana Stephana Wyszpolskiego, pisarza grodzkiego owruckiego, do odprawowania executiey y reinductiey, tak exparte jego m̃ pana pisarza, jako y jego mści pana podstarosciego obranym, gdzie jch m̃ panowie podstarosci y subdelegat, maiąc przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, urodzonych panow Stepchana Korkoszkę, Alexandra Redczycza, Mikołaiа y Jana Skiporow, za requisitią tegoz pomienionego jego m̃ pana pisarza grodz^ owruckiego za banitiami wiecznemi, aprobatą w Sądzie Głównym Trybunale Koronnym Lubelskim na urodzonych panach Teodorze, Janie y Ostapchim Trypolskich y na innych successorach zesłego jego mści pana Andrzeia Moszczenickiego o nieoddanie pewnych sum w tych banitiach y approbacie specificowanych przez zesłego jego m̃ pana Andrzeia Moszczenickiego pomienionemu panu pisarzowi grodz^ owruckiemі y rodziciele onego winno zostalych, na mocną executią do pomienionych dobr wsi Rakowszczyzny gdy zjachali, tam jurisdictionią swoię sądowną ufundowawszy y bezpieczeństwo wszelakie obwołac kazawszy, stron pomienionych, panow

28

Jana y Ostaphia Trypolskich, tam na on czas będących, przywołać kazali, a ze pomienieni panowie Trypolscy na banitio y approbatę od pomienionego jego m̃ pana pisarza grod owruckiego, iako tez <.....> na infamią od panow Moszkowskich y banicie wieczną od tychże – od jego m̃ xiędza Ryłskiego, na infamią y banitią wieczną od jego m̃ xiędza Tyrawskiego, na banitią wieczną gleytow <...> rellacy ad casandam nie pokazali, ani zadnych obron prawnych nie wnosili, za czym pomieniony jego m̃ pan podstarosci grodz owrucky y jego m̃ pan subdelegat poddanym tamecznym, we wsi Rakowszczyźnie będącym, do gromady kazawszy, jnwentarz onych spisawszy, rękoma swymi podpisawszy, pomienionych poddanych, ktorzy nikomu przez zesłego jego m̃ pana Andrzeia Moszczenickiego nie są onerowani, takze siedliska Pustowskie, grunta, pola y sianozęci, lasy, gaię y dworek tameczni ze wszystkim budynkiem ad realem et pacificã posesionę pomienionemu jego m̃ panu pisarzowi grodz owruckiē podali y przez pomienionego woznego jntromitowali[^]. Ktory wozny na tey sprawie bywszy, o tym, jako sie działo swoię zeznawa rellacią, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co <o>trzymał. [+] [Corl]

28 зв. // кв. 22•. **Реляция возного ежджєня на екзекуцию при п̃нах судовыхъ кгородскихъ ѿвруцькихъ до Лугинъ в справе сукъцессоровъ пани Черниковоє.**

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ ѿсмого
мѣца июня шостого д̃ня.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл ѿвруцькомъ передо мною, Ремияномъ Сурыномъ, ловчимъ новокгородскимъ, подстаростимъ кгородскимъ ѿвруцькимъ, и акътами нинешними старостинскими.

Stanowszyoczewisto, wozny generałwojewództwkiowskiy, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszich zeznał rellacią swoię temi słowy, jż on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, m̃sca juni czwartego dnia, mając przy sobie stronę szlachtę pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, przy urodzonych jch miciäch panach Remianie Surynie, łowczym nowogrodzkim, podstaroscim grodzkim owruckim, Stephanie Wyszpolskim, komorniku wd̃stwa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, za requisitią successorow zesłey

je ms̄ci paney Hrehorowey Czernikowey, za decretami trybunału lubelskiego, dwoma z oczewistych controwersy po wywiedzionych jnquisitiach ratione expulsiey gruntow do wsi Womiuk [?] należących y przyłączenia onych do Łuhin do zapłacenia szkod za tym podiętych ferowanemi y za banicią wieczną ratione contrawentiey tym decretem otrzymaną, jezdził na odprawienie executiey mocney do miasteczka Luhin y wsi Łuhynek, a ze w miasteczku Łuhynach za spustoszeniem onego ludzi mało sie co znajduię. Do wsi Łuhynek, gdzie y dwor jest, gdy przyiachał tam do dworu, wrota zawartę zastawszy, w ktorым dworze poddani tameczni z rucznicami zgromadzeni zostawali, przede wrota zawartę ze dworu wyszedszy, s̄ludzy jch m̄ panow Kowalowskich małżaków^ szlachetni panowie, Władysław Jasinsky y Paweł Lipinsky, za ufundowaniem przez jch m̄^ panow officialistow grod^ owruc^ juridictiey jmieniem jey m̄ paniey Heleny Kowalowskiego Janowey Zahorowskiey, s̄dziney ziem włodzimirskiey, odprawowania tey executiey fortiter bronili, powiadaiać, jz tu do tych dobr jey m̄ pani s̄dzina^ ziem włodzimirska, a nie jch m̄ panowie Kowalewscy, małżakowie, należy, za czym pomienieni jch m̄ panowie officialistowie w tey odprawowaney executiey widząc stronę pomienioną jmpugnuiącą tym, ze wozny oswiadczyli^. A tak pomieniony wozny na tey sprawie bywszy, iako sie działo prawdziwie, o tym tę swoię zeznawa rellacją, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [+] [Corl]

29 // кѣ. 23. Сознанє запису реформацїи ѿд его мл пана Потоцького
єє мл панє малжоньце его мл служачого.

Року тисеча шестьсотъ семдесят ѿмого
мсаца июня семого дня.

На вряде кгородскомъ в замьку его кр мл СѸвруцькомъ передо
мною, Аньдриємъ Редчичомъ, на тот чась намесникомъ подстароства
ѿвруцького, и книгами нинешьними кгородскими ѿвруцькими.

Перьсоналитерь становши, урожонї его мл пань Францишекъ на
Потоку Потоцькї для вписаня до книг нинешнихъ кгородских ѿвруцьких
подали ѿчевисто призналь листь доброволнї реформацїи запис
свое водлуг права справленя, с подписомъ руки свое для тоє ѿд себе
урожноного єє мл панє малжонце свое, ниже v том записе мянованѡ, данї
и служачї, ѿ чим тотъ записъ ширє в себе ѿписуєть, которого подавши,
устнымъ ѿчевистимъ и добровольнымъ сознанємъ своимъ ствердивъши
и змоцнивши, просиль, абы принять и въ книги нинешьнїє кгородские
ѿвруцькїє вписанї был, которого ја, уряд примуючи, читаломъ, и тые
суть слова его. Ja, Franciszek na Potoku y Wiedlnikach Potocky, odstąpiwszy
swey własney sobie nalezney jurisdictey ziem prawa woiewodstwa y powiatu,
a pod ninieyszy act, list, zapis dobrowolny y liscie jkme [!], actu teraznieyszego
zeznania siebie samego, dobra y potomki swe poddaiac y wcielaiac jasnie,
29 зв. jawnie y dobrowolnie zeznam kazdemu, komu // komu by o tym wiedziec
nalezało, teraz y na potym, zawsze ku pewney donoszacy wiadomosci, jz ja z
woli y przeizrzenia Bozkiego w stan swięty małzensky wziewszy urodzoną jej
msč panią Constancią Pogirskiego z niegdy urodzoną jch msčią panią Nastazyią
Strydyłowną Lenkiewiczową j Pohorską, pisarżową ziemską mozyrską,
curke splodzoną, po ktorey małżące mey z milosci jch msči panow rodzicow
oney posagu ukazanego sobie maiąc trzydziesci tysięcy złotych naprzod na
maiętnosci dziedzicney Malewiczach, w woiewodstwie minkim a powiecie
rzeczyckim leżącey, sposobem zastawnem y długiem prostym szesnascie
tysięcy złott^ poH^ na maiętnosci zasie nazwaney Kotczyszczach, poł szostu
tysiąca złotych a residium w sumie gotowey y w wyprawie we złocie, srebrze
wedle szacunku przyjacielskiego ukazane, naznaczone, assecurowane y oddane
sobie maiąc, y w tych maiętnosciach juz pacificus possesor zostawaiący wespół
z miłą małżaką moią. Kiedy naypierwszy aditus patuit za otworzeniem xiąg

grodzkich owruckich, pod kotorem grodem maiętnosci moię dziedzicznę, miasto Wielelniki, cum adiacentiys leżę y zostaię, tedy ja, ostrzęgszy całosci moię o dawniejšzym nieprzyznaniu przeciwko wianu y posagowi wziętemu sposobem wyzy opisanym, takowę sũmę przywianku trzydziestu tysięcy złotych, to iest wiana, y przywianku w kupę złączywszý, szescdziesiąt tysięcy złotych na dobrach moych, miescie Wielelnikach, ý wszelakiey przyległosci takiey na maiętnosci moięy, wsi Potoku, w woiewodstwie lubelskim zostaięcey, wnosze, zapisuę ý assecuruę, ktorey to sumy przywiankowej, strzez panie Boze smierci, na mnie, zeznawaięcego, ma spokojnie zazywac adniř // adniř sũ tempora 30 annihil ominus na tychze dobrach moych wyżeý mienioneý jch mšci paney małżęce mey dozýwocie tak leżęcych, jako ý ruchomych^a waruę y zapisuę, ktorego dozýwocia, ode mnie tym zapisem warowanego, ma spokojnie, strzec Boze smierci, na mnie zazywac adnitae sũ tempora, jako naydaley zyięc. Jednak po smierci oneý tę dobra moię dziedzicznę leżęce y ruchomę do własnych moych successorow redire powinni trybem y sposobem, wedle prawa pospolitego opisaným, w czym oboygu względem successorow moych zaklad szescdziesiąt tysięcy złotych wnosze na nich y dobra moię owiazam, gdyby w czymkolwiek przeszkodę y jmpediment czynili, forum incasu jmpedimenti facti naznaczięc, w grodzie owruckim, kędy dobra moię consistent, abo tam, kędy od Rzeczy Pospoliteý woiewodstwu kiiowskiemu sądy naznaczonę będą, takze y woiewodstwa wołynskiego, grodach y powiatach do niego należęcych, w grodzie y ziemstwie termin zawity stanowienia się skladaięcy, nie zasłaniaięcy sie zadnemi dollatiami, motiami, appellatiami y jnszemi prosequitiami, jn genere exceptiami prawnemi y nieprawnemi, prosząc, aby to wszystko do xięc przyięto y zapisano było, co otrzymał Franciszek na Potoku Potocky. [V]

кд. 24•. Созьнанє запису квитовъного ѿд его мл пана Стефана
Вышпольского, писара кгородского ѿвруцького, паномъ
Бовсуновскимъ, служачого.

Року тисеча шестьсотъ семьдесят девятаго
мса июня сегомго днѣя. [+]

30 зв. // На вряде кгородскомъ в замьку его корѳолевское милости ѿвруцькомъ
передо мьною, Михаломъ Коньчаковъскимъ, намесникомъ подьстароства
ѿвруцького.

Персоналитер становъши, urodzonÿ jego msĉ pan Stepchan Wyszpolsky,
komornik granicznÿ woiewostwa kiiowskiego, pisarz grodzsky owrucky,
dobrowolnie zeznał, jż zeznawaiący szlachetnych panow Hapona, Zewzÿka,
Leska, Suszka y Waska Bowsunowskich ze wszystkich actÿ, protestacÿ, banicÿ
przez zeznawaiącego otrzymanых, względem spalenia młyna litkowskiego
y szkod poczynienia kwituię wiecznemi czasy wolnych, czynie tę wszystkie
protestuie, aktie y banitię kassuię, umarzam y anni<.....> zadnego praetextu
do nich nie zostawiuę, co zeznawszy, prosił, aby to zeznanie onego do act
ninieyszых grodzkich owruckich było przyjęт y zapisanę, co otrzymał
Stepchan Wyszpolsky, komornik graniczny wdŃwa kiiŃ^ pisarz grodz^
owrucky. [+]

31 // кѣ. 25•. Рѣляция возного ѣждьженя на екззукуцию [!] при ихъ
мл панахъ судовыхъ до Лугинокъ в справе его мл пна Збурковъского.

Року тисеча шестсотъ семьдесят ѿсмого
мса июня ѿсмого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замьку его кор^ мл ѿвруцькомъ передо мьною,
Ремияномъ Суриномъ, ловъчимъ новокгородскимъ, подстаростимъ
кгородскимъ ѿвруцькимъ, и акьтами кгородьскими старостинскими.

Personaliter ad acta stanowszy, woznÿ generał woieđstwa kiiowskiego,
wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian
Dimitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszых zeznał rellacie swoię temi
słowy, jz on, maiąc przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, panow
Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, za requisitią urodzoneго

jego mści pana Jana Zburkowskiego roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, miesiąca juni, czwartego dnia, przy urodzonych ich mściach panach Remianie Surynie, lowczym nowogrodzkim podstaroscim grodzkim owruckim, Stepchanie Wyszpolskim, komorniku granicznym kiiowskim, pisarzu grodzkim owruckim, za decretami sądu komisarskiego w Sędomirzu feria quinta pridiã festi Sanctã Hedvigis electã anno domini millesimo sexcentesimo septuagesimo septimo między pomienionym jego mściã panem Janem Zburkowskim, actorem porucznikiem, a urodzonym jego mściã panem Stanisławem Kowalowskim, łowczym kiiowskim, rotmistrzem jego kř mści, y panem Macieiem Ciechanowskim, towarzyszem y deputatem, teyze chorągwie pozwanemi, ratione zawięcia suñy // suñy dziesięciu tysięcy 31 3B. pięciuset osmdziesiąt osmiu złotych y groszy dwudziestu szesci actorowi y kompanię nalezytych stałym, gdy dnia wysz mianowanego do dobr urodzonego jego mści pna łowczego kiiowskiego, w woiewodstwie kiiowskim leżących, do miasteczka Łuhyn wprzod, w ktorymze ludziom ale y nie było komu o tey sprawie opowiedziec, do wsi Łuhynek, w ktorey dwor y czeladz jch mlsčich panow Kowalowskich, małżaków, zostawali, przyiachali, tam poddanych tamecznych we dworze tamecznym z rucznicami zastawszy, y przed wrotami zamknionemi sług jch mściow panow Kowalowskich, małżaków, Władysława Jasinskigo y Pawła Lipinskigo zastali, ktorym decreta pomienionę przeczytawszy y o tey sprawie opowiedziawszy, jurisdictionią sądową ufundowali y omnem securitatē obwołac woznemu wysz mianowanemu kazali. A ze już pomienieni służy Jasinsky y Lipinsky jmieniem jej mści paniey Heleny Kowalewskiego Janowey Zahorowskiey, sędziney ziemskiey włodziimirskiey, prawem jey mści odprawowania tey executiey w tych dobrach pomienionych Łuhinach y Łuhinkach zabronili y nie dopuscili. Za czym pomienieni jch m panowie officialistowie grodzscy owrucscy za takowã jn pugnatiã tę sprawę remisã swoiã do Sądu Głownego Trybunału Koronego Lubelskiego odeslali, co ze tak, a nie ynaczey było, wozny wysz mianowany o tym tę swoię prawdziwą zeznał rellaciã, prosząc, aby do act była przyięta y zapisana, co otrzymał. [+]

кѣ. 26°. Рѣляцѣя возного ѣздженѣя на ѣкзекуцѣю до Варѣвѣго в
справѣ ѣго мл Криницко҃го.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ ѡсмо҃го
мсаца и҃юня ѡсмо҃го днѣя.

32 // На в҃рядѣ к҃городскомѣ в замѣку ѣго кр мл Сѡвруцкомѣ передо мѣною,
Рѣмяномѣ Суриномѣ, ловчим новок҃городским подстаростимѣ к҃городскимѣ
ѡвруцким, у actami grodzskimi staroscinskimi.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszych zeznał rellację swoię temi słowy, jz on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osme҃го, mсаца maia, dwudziestego siodme҃го днѣя, маіа҃с przy sobie stronę szlachtę pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, przy urodzonych jch ms҃ciach panach Remianie Surynie, łowczym nowogrodzkim, podstaroscim grodzkim owruckim, Stepchanie Wyszpolskim, komorniku woiewodstwa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, za requisitią urodzonego jego ms҃ci pana Stepchana Krynickiego, był we wsi Warewiczach, w dobrach dziedzicznych zesłego urodzonego^ jego ms҃ci pana Szczęsnego Charlinskiego, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżących, dla odprawienia executiey mocnej za banicią wieczną w Sądzie Głównym Trybunale Lubelskim na instantią pomienionego jego ms҃ci pana Krynickiego, powoda na urodzonych jch ms҃ciach panach Dominiku Charlinskim y innych successorach y possesorach dobr pana Szczęsnego Charlinskiego pozwanych, w sprawie o expulsią z dobr Warewicz y Ryzkow w su҃mie pewney w tey banitiei specificowaney rodzicowi actorowemu przez pomienionego Szczęsnego Charlinskiego modo obligatorio zawiedzionych jntentowaney otrzymaną, jezdził na odprawienie mocney executiey do wsi mianowaney Warewicz, do ktorey wsi gdy przyiachał, tam wrota do dworu zamkniętę zastawszy, do ktorego dworu je҃ ms҃c pani Teopchila Gasparskiego Tyszkiewiczowa, na ten czas posesorka wsi Warewicz y Ryzkow,
32 зв. do dworu // do dworu nie dopuściła. Jednak jch ms҃c panowie officialistowie grodzscy owrucscy, dosic czyniа҃с праву посполitemu u poddanego tamecznego warewickiego, nazwanego Jwana, jurisdictionią swoię urzędową ufundowawszy y przez tegoz woznego bezpiecze҃stwo wszelakie stronom obwołac kazawszy, do odprawowania executiey przystąpili. A ze pomieniona jej ms҃c pani

Tyszkiewiczowa z dwoma przyjaciuły swemi, na ten czas przy jej msči będącemi, do jch msčiów panow officialistow przyszedszy, prawem swoym y jego msči pana małżaka swego nie będąc to banitią mianowaną onerowani, tey executiey zabroniła y nie dopuściła. Y tak pomieniony wozny na tey sprawie bŷwszy y to, co urzędowi iego należało, odprawiwszy, o tym tę swoię prawdziwą zeznawa relacją, prosząc, aby do act przyjęta y zapisana była, co otrzymał. [+] [Corl]

кз. 27. Реляция возного ежджєня на екзекуцию до Лугин и до добр панов Стадецких в справе его мл пна подкоморєго киев^

Року тисєча шєстсотъ сємьдєсят ѱсмого
мєца июня ѱсьмого днѣя.

На вряде кгродскомъ v замку его кр мл ГѢвруцьком передо мною, Рємяном Суриномъ, ловчимъ новокгородским, подстаростимъ кгродскимъ ѱвруцькимъ, и актами кгродскими старостинскими•.

Stawszy oczewiscie, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demain Dimitrowicz, ku zapisaniu do act niniejszych zeznał relacie swoię temi słowy, jz on, mając przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, przy urodzonych jch msčiach panach Remianie Surynie, łowczym nowogrodzkim, podstaroscim // podstaroscim grodzkim 33
owruckim, Stepchanie Wyszpolskim, komorniku granicznym woiewodstwa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, za requisitią wielmoznego jego mšci pana Marcina Czaplica, podkomorzego woiewodstwa kiiowskiego, roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mšca juni, pierwszego dñia, w przod za decretami dworu w Sądzie Grodzkim Włodzimirskim jnfamią y banicią wieczną, za ktora tu tegoz jego mšci pana podkomorzego kiiowskiego y urodzonych panow Marcina Łuzkowskiego y Kazimierza Skulimowskiego na urodzonych jego msči panu Stanisławie Kazimierzu Kowalewskim, łowczym kiiowskim, Michale y Zachariaszu Staweckich y innych w tym processie mianowanych pozwanych, względem sprzeciwienia się decretowi trybunalskiemu niezasiedzenia wiezy y niecontinuowania oney, takze nie dosic uczynienia w grywnach decretem przysądzonych za drugą jnfamią y banitią wieczną, za ktorego samego jego mšci pana podkomorzego

kiiowskiego *ratione dis percursionis* przez pozwanych seymikow *difidatie* y innę wiołentic poczynionę y do szkod na dwadziescia tysięcy złotych polskich *actora* przyprorowadzenie, jako tez y za *aprobatami*, w tych *jnfamiey* y *banitiei* w Sądzie Trybunalskim Lubelskim otrzymanemi *jezdziw* y był przy mianowanych jch *mściach* panach *officialistach* grodzkich *owruckich* na odprawienie *executiei* do dobr *dziedzicznych* urodzonych jch *mści* panow Michała y Zachariasza Staweckich do wsi Zarudia y Czernihowicz, w powiecie *owruckim* leżących. Do ktorey wsi gdy *przyiachał* s *pomienionemi* pany *officialistami*, tam zastał urzędnika *tamecznego*, urodzonego Jana, także *woyta* Miska Moskalkenka, y drugiego *podwoyskiego* Tymosza Macele, y drugich *poddanych* z Zarudni, Czernigowicz y Weławska, na ten czas tam *zgromadzonych*, ktorým o tey sprawie *pomienieni* jch *mści* panowie *officialistowie* grodzscy *owrucscy* 33 3B. *opowiedziawszy*, *jnfamie* // *jnfamie* y *aprobaty* *przeyczytawszy*, *juridictią* swoię *urzędową*, jako *prawo* *kaze* u mianowanego *wojta* *zarudzkiego*, przez *tegoz* *woznego* *ufundowawszy*, *bezpieczeństwo* *wszelakie* *stronom* *obwarowawszy*, do *czynienia* *executiei* *przystąpili*, *stron* *obudwuch* z *obronami* y *probaciami* do tey sprawy *nalezyciami* *przywołac* *kazali*. Ktory to urzędnik, *woyt*, y *podwoyski*, y *wszystka* *gromada* z *Zarudia*, *Czernihowiec* y *Weławska*, *dobr* *dziedzicznych* panow *Staweckich*, *armatną* z *rucznicami* *zgromadzeni*, *zadnych* *obron* *prawnych* *nie* *wnosząc*, *ani* *gleytu* na tę *jnfamie* y *banicie* *panom* *swoym* *od* *jego* *kr* *mści* *danego* *nie* *producuiąc*, *fortiter* *tey* *executiei* *odprawowania* *jmieniem* *jch* *mściow* *panow* *Staweckich* *panow* *swoych* *zabronili* y *nie* *dopuscili*. *Tegoz* *roku* *wyzy* *mianowanego* y *miesiąca*, a *dnia* *czwartego* *tenze* *wozny* *zeznał*, *ż* przy *tychze* *jch* *mściach* *panach* *officialistach* *grodzkich* *owruckich* *jezdziw* do *dobr* *zastawnych* urodzonego *jego* *mści* *pana* *Stanisława* *Kazimirza* *Kowalowskiego*, *łowczego* *kiiowskiego*, do *miasteczka* *Łuhyn* y do wsi *Łuhynek*, w *tymze* *powiecie* *owruckim* *leżących*, za *siedmią* *jnfamii* y *banicý*, y *czterma* *aprobatami*, tak w Sądzie *Grodzkim* *Włodzimirskim*, jako w Sądzie *Głównym* *Trybunale* *Koronnym* *Lubelskim*, z *actoratu* *tegoz* *wielmoznego* *jego* *mści* *pana* *podkomorzego* *kiiowskiego*, *sług* y *poddanych* *onego* o *roznę* *protestacie* na *tychze* *jch* *mściach* *panach* *Kowalowskich*, *małżakach*, *otrzymanemi*, *gdzie* *we* *wsi* *Łuhynkach* *zastawszy* *we* *dworze* *poddanych* *tamecznych* z *rucznicami* *zgromadzionych*, *wrota* do *dworu* *zamkniętę*, *przed* *ktorę* *wrota* *szlachetni* *panowie* *Władysław* *Jasinsky* y *Paweł* *Lipinsky*, *słudzy* *jch* *mści* *panow* *Kowalowskich*, *małżaków*, *wyszedszy* *ze* *dworu*, za *ufundowaniem* *przez* *jch* *mści* *panow* *officialistow* *grodzkich*

owruckich jurisdictey, jmieniem // jmieniem jey mści paney Heleny 34 Kowalowskiego Janowej Zahorowskiey, sędziney ziemskiej włodzimirskei, odprawowania tey executiey fortiter bronili, powiadaiąc, jż tu do tych dobr jey mści pani sędzina ziemska włodzimirska, a nie jch mśc panowie Kowalowscy, małżakowie, należy, za czym pomienieni jch mśc panowie officialistowie w tych odprawowaných executiach, widząc (pomienioną) pomienioną stronę impugnującą, tymze woznym oswiadczyli, a tak pomieniony wozny na tey sprawie bŷwszy, jako sie dzialo prawdziwie, o tym swoię tę zeznawa rellacją, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [Corl]

кї. 28_. Реляция возного ежджєня на рєиндукцию з их мл пны судовыми кгород^ оуруц^ и поданя в посєсью добр Хабного и подданных его млсти пану Суринови, подстарос^ кгород^ оуруцкому.

Року тисеча шєстсотъ сємьдєсѧть осмого
мса июня осмого днѧ.

На вряде кгородском в замку его кр мл Оуруцком передо мною, Стефаном Вышполским, коморником кграничным воеводства Киевского, писаром кгородским оуруцким, jako субделекгатом до сусцептованя тоє толко реляции ужитым и засаженимъ, и актами нишьними [!] кгородскими старостинскими.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał wdštw kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Demian Dimitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszich zeznał rellacją swoię temi słowy, jż on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osмого, msca maia, dwudziestego szostego dñā, mając przy sobie stronę szlachtę pana Jana Alexandrowicza y pana Jana Mroczkowskiego, przy urodzonych jch mściach Stephanie Wyszpolskim, komorniku granicznym wdštwa kiiowskiego, pisarzu grodzkim owruckim, Andrzeiu Redczyczu, jako subdelegacie przysięgłym na mieyscu jego mści pana Remiana Suryna, podstarosciego // podstarosciego grodzkiego owruckiego, 34 зв. uproszonym за requisitią tegoz jego mści pana Suryna, podstarosciego grodzkiego owruckiego, był w miescie Chabnym, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżącego, dobrach dziedzicznych urodzonego jego mści pana Dominika Charlinskiego, dla odprawowania mocney executiey y reinductiey w

dobra onego za decretami Sądu Głównego Trybunału Koronnego Lubelskiego. Pierwszą banitią roku tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego msca septembra wtorego dnia od pomienionego jego mści pana Remiana Suryna, teraznieyszego podstaroscię grodzkiego owruckiego, na pomienionym panu Dominiku Charlinskim y na innych possessorach dobr Chabnego otrzymaney, w sprawie o nieoddanie sũmy pięciuset y dziewięciudziesiąt złotych polskich na zapis winney, a w nieoddaniu y niepuszczeniu dobr w possessię miasteczka Chabna drugiey banitiei otrzymaney y k approbatą teyze banitiei w tymze Sądzie Głównym Trybunalskim Koronnym Lubelskim otrzymaną. Gdy dnia wyzy mianowanego do miasta Chabnego pomienieni jch mści panowie officialistowie przyiechali, woyna tamecznego nazwanego Miska Kuchtenka zastawszy, ktoremu przykazali jch mści panowie officialistowie, aby tak mieszczanom, jako y innym poddanym chabenskim, do gromady znisz kazal, jakoz za roskazaniem pomienionego woyna, gdy się gromada zesła do domu woynowego, tam jurisdiction swoię urzędową jch mśc panowie officialistowie ufundowawszy, bezpieczeństwo wszelakie temuz woznemu wysz pomienionemu obwołac kazawszy, banitie y approbate pomienionę przed woynem, gromadą y swieszcznikiem tamecznym pomienieni jch m panowie officialistowie przeczytawszy, jnwentarz poddanych tamecznych spisawszy, rękoma swymi podpisali, y pomienionę poddanę nemine jmpugnante do posesye y spokojnego dzierzenia pomienionemu jego mści panu Remianowi Surynowi, łowczemu nowogrodzkiemu podstarosciemu grodzkiemu owruckiemu, podali i postąpili. Jakoz pomienieni poddani zaraz wszelakie posluszenstwo jego m panu podstarosciemu grodzkiemu oddawac zaczeli y za pana swego miec declarowali. A tak pomieniony wozny na tey sprawie bywszy y to, co urzędowi onego należało, odprawiwszy, na tym tę swoię prawdziwą zeznaw rellację, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [+] [Corl]

**Францишкомъ Потоцким а велможным ego мл паномъ
маршалкомъ Речицким и малжонкою ego млти.**

(Original tej intercyzy biorę Fedor Lewkowsky.)

Року тисеча шестсотъ семдесятъ осмого
мца јоня десятого дня.

На вряде кгородскомъ в замьку ego кр мл Овруцкомъ передо
мною, Аньдреемъ Редичем, на тот час намесникомъ подстароства
овруцкого, и книгами нынешними кгородскими овруцкими.

Персоналитер становъши, урожены пан Федор Левъковскій, слуга
уроженого ego мл пана Францишка на Потоку Потоцкого, именемъ (того
жь) того жь ego мл пана своего, премсыса [!] солenni манифестацiоне
и въ акъта овруцкие передъ тымъ нонь патежанть, для которыхъ не
отвартя и до кгороду не спроваженя поданье нижего мянованого
мунимену интерцызы быт ны могло, еднaк ижъ теперъ акъта патентъ,
теды прекивен<..> суе индемнитати тую интерцызу межы ego мл панемъ
Францишкомъ на Потоку Потоцкимъ а велможнымъ ego мл паномъ Леономъ
Яномъ Покгирскимъ, маршалкомъ речицкимъ, и велможною ея мл панею
Анастазьею Ленкевичовною и Погорскою (Покгирскою) маршалковою
речицкою, правне списаную и подписами рукъ стверженую, о симъ тая
интерцыза ширега в себе мает для записаня до книгъ нынешнихъ кгородскихъ
овруцкихъ перъ облятамъ подал, просечи, абы была принята и въ книги
нынешне вписана. Я теде уряд до книгъ примуючи, читаломъ, которая такъ се
в себе мает. Na chwałę Boga wszechmogącego, w Trojcy Świętej Jedynego.
Zapisanym jego mlst pana Franciszka na Potoku Potockiego przez jch mśc // 35 зв.
mściow panow, przyłł^ pokrewnych swoych zacnych, wielmożny jego mśc pan
Leo Jan Pogirsky, marszałek rzeczyckiy, y wielmożna jej mśc pani Anastasia
Lenkiewiczowna y Pochorska (Pogirska) Pogirska, marszałkowa rzeczycka,
jey mści pannę Constantią Pogirską, marszawkowną rzeczyką, curkę swoją, w
stan święty małżęsky naznaczią, czas wykonania tego actu za gorącą jnstantią
jch mści panow przyłł dzis pozwalaią, po ktorej jey mści pannie corce posagu z
dobr oyczystych y macierystych trzydziesci tysięcy złotych polskich assignuią,
y tę sumę trzydziesci tysięcy złotych polskich po wykonaniu actu we dwie
niedziele w grodzie ktorymkolwek ubi bona consistent cum praefixione sũmã

solutionis na święto Świętego Jana blisko przyszłego zapisac obliguią się. Poniewaz w woiewodstwie kiiowskim propter hostilitatem xiąg positia tak grodzskich, iako y ziemskich byc nie moze. Tam tedy jego mśc pan Franciszek na Potoku Potocky, zaraz na ten czas jey mści pannie Constantiey Pogirskiey, marszałkownie rzeczyckiey, na ten czas małżącą swojej, takową sůmą dotis stotidem do takiej modo reformatorio super medietatem omnium bonorum tuo sum in regno Polonia, ã duccata lituaniã consistent victato zapisac submituie się. Przy takowych zapisach jego mśc pan Franciszek na Potoku Potocky jey mśc pannie Constantiey Pogirskiey, marszałkownie rzeczyckiey, na ten czas małżące swojey, dozywocie super omnibus bonis ubicunque habitis et habendis consistent informa suscipientis sama, zapisac powinien będzie, wzaiemnie tez jej mści panna Constantia Pogirska, marszałkowna rzeczycka, na ten czas, jego mśc pana Franciszka na Potoku Potockiego małżką jego mści będąc zapisac ma, którą to wszystkie conditie jch mści strony obedwie pod zakładem szescidziesiąt tysięcy złott^ połł^ strzymac, zyscic y roborowac ab inviceni submituią się sobie u xiąg w grodzie, iako nayblizszym. Działo się w Kotczyszczach dnia, miesiąca februarÿ, dwudziestego czwartego, roku tysiąc szescset siedmdziesiąt szostego, y тоє интерцизи подпис рукъ тыми словы:

- 36 Leo Jan Pogirsky, marszałek rzeczycky // rzeczycky, nomine meo, y małżaki mej pisma nieumiejętnej^a. Franciszek na Potoku Potocky ręką swą, ustnie i zobopolny przyiaciel y pieczętarz do teÿ jntercyzy Władysław j Pohorsky Lenkiewicz, podkomorzy mozyrskÿ ustnie proszonÿ y zobopolny przyiaciel do tej jntercyzy uproszony Roman Lenkiewicz y Pohorsky, podczaszy mozyrsky, ustnie proszony pieczętarz Paweł Trÿpolsky. Которая та интерциза, за поданем и прозбою з вышь менованое особы, а за принятемь моим урядовим слово v слово до книг нинешньихъ кгородских ѿвруцьких есть уписана. [+]

л. 30•. Сблята запису од его мл пна маршалка Речицького его мл
пану Потоцкому, служачого.

Року тисеча шестсотъ семдесятъ осмого
мса июня десятого дня.

На вряде кгородском в замку его кр мл Свруцком передо мною, Аньдреемъ Редчичом, на тот час намесником подьстароства свруцького, и книгами нинешьними кгородскими свруцкими.

Персоналитер становши, урожонъ панъ Федор Левковскій, слуга уроженого его мл пана Францишка на Потоку Потоцкого, именемъ того жъ его мл пана своего для вписаня до книг нинешьних кгородских свруцьких подал пер облятам лист добровольнй. Запис заставнй водлуг права справленй од велможного его мл пана Леона Яна Покгирского, марьшалка речицького, уроженому его мл пану Францишкови на Потоку Потоцкому, на рес ниже в том записе выражоную, данй и служачй, о чомъ тотъ запис ширѣ в себе обмовляеть, которого подавъши, просил, абы в книги нинешьние вписанй был. Я теди, уряд онъ запис прймуючи, читаломъ, которй так се в себе мает. Ja, Leon Jan Pogirskj, marszałek rzeczycky, odstąpiwszy swej własnej naleznej jurisdicteij woiewodstwa prawa y powiatu a pod ten moÿ dobrowolny zastawnÿ zapis sam y z dobrami // y z 36 зв. dobrami memi leżącemi poddaiąc y wcielaiąc, zeznawam tym moym listem zastawnym dobrowolnym zapisem, komu by o tym wiedziec należało, teraz y na potym, będącym ludziom swiadomosci donosze, jz ja assecurowaną sũmę posagową z dobr oÿczystych y macierzystÿch jego mšci panu Franciszkowi na Potoku Potockiemu, synowi memu, y pani Constantiey Pogirskiej Franciszkowej Potockiej, corce mej miłej, trzydziesci tysięcy w yntercyzie mianowaną w ten wypłacam sposob na maiętnosci mey dzidzicznej nazwanej Malewiczach, w woiewodstwie Minskim w powiecie Rzeczyckim leżącey, modo obligatorio et simplici debiti zapisuię szesnascie tysięcy na maiętno zas moiej nazwanej Kotczÿszczach od niebozczyka, s tÿy pamieci jego mšci pana Alexandra Lenkiewicza y Pohorskiego, podsędka moÿrskiego, mnie wliwkowym prawem percessionem juris puszczoneę w puł szostu tysięcy. Tedy ja, jako wysz mianowaną dziedziczną maiętnosc moią, Malewiczeę, w pomienioney suñie puszczam z Rudnią y z Nowikami et en omnibus do niey

attinentiys należącemi, tak na Kotczyszcz prawo mnie służące wlewam y czynie transfusią exnunc officiasie jntromisyey, dopuszczam gotowizną zas jn parata, pecuria, trzy tysiąca złotych polskich currenti moneta oddaię residium zas m puro anno et argenterea w szacunku przez jch mści od panow przyaciol wypłacam y oddaię, wysz mianowanę maiętnosci tę moię puszczam jn realem posesionem jego mści panu Franciszkowi na Potoku Potockiemu, synowi memu, y paney Constantiey Pogirskiej Franciszkowej Potockiej, corce mej miłej, przez woznego y szlachtę, ktorych sobie na ten czas przysposobic będą mogła ze wszystkimi przynależnosciami, poddanemi w tych maiętnosciach będącemi, z jch powinnościami, robotami, podwodami, czynszami pieniężnemi, danią miodową y groszową, poborami podymnemi, rzeczkami, młynami y gony bobrowemi, polmi, sianożęciami, borami, lasami y wszelkimi do tych maiętnosci przynależnosciami poddanemi y pozytkami z dawna do nich należącemi. Ktora to zastawa poczyna się od dnia dziewiątego marca w 37 roku teraznieyszim // terazniejšzym, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmym, a konczyc sie ma ta zastawa o takowýmże czasie we trzy lata, to iest w roku tysiąc szestset osmdziesiątym pierwszym, a za nieokupieniem tych maiętnosci na tym terminie, tedý znowu od trzech lat do trzech lat, nierozdzielnie po sobie ydących, az do okupna y oddania wysz mienioneý sũmy maią y wolni będą jch mśc tych maiętnosci, to iest Malewicz y Kotczyszcz, spokojnie trzymac y wszelakich pozytkow z nich przychodzących zazywac o wykupnu. Jednak tych maiętnosci maią jch mśc przed rokiem wykupna, za niedziel dwanascie przez woznego y szlachtę jure merito obwiescic, a po obwieszczeniu nadaley w tydzien rellacją do xiąg grodzkich, lub rzeczywickich, lub tez możyrskich wniesc, a oddanie wysz pomienionej sũmy pieniędzy, in loco competenti, lub tez w grodzie ktorymkolwiek nalezytym, przy xięgach grodzkich byc ma. Ktorey sũmy niczym ja sam trudnic y ni od kogo inszego arestow na tę sũmę zಾನiesioných przýmowac nie mam, z rozeyscia tez poddanych, zgorzenia i spustoszenia tych maiętnosci obudwu, czego, Boze uchoway, powinien będę jch mściom kwitowac rumaciey przý wykupnie niedziel dwanascie s posłuszenstwem poddanych y uzywaniem wszelakich pozytkow w tych maiętnosciach. Jego mści panu Franciszkowi Potockiemu y pani Constantieý Pogirskieý Potockiej, małżące jego mści, pozwalam, wolno tez będzie jch msciõm, osobom wysz mianowanym, tę maiętnosci obedwie, lubo y poroznu, tako tymze prawem zastawnym y w takowejze sũmie pieniędzy, komu chcąc puscic y prawo swoię wlac, a ia temu przeciwný byc nie mam, y owszem od wszelakich krzywd y

impedimentow od kazdego boronic y zastępowac mam y powinien pod zaręką trzydziestu tysięcy złotych y nagrodzeniu szkod y nakładow na gołę rzeczenie słowa, krom zadnego dowodu y przysięgi cielesney oszacowanych, którą zarękę y szkody na wszystkie dobra moje leżące y ruchomę, y sūmy pieniężne wnoszę, oneruię, y tym zapisem moim dobrowolnym obowiazuię, a ta zaręka y szkody do kazdej z osobna conditiei w tym zapisie moym wyrazonym naruszeniu tey maiętnosci sciągac, o którą // o którą zarękę y szkody w nedosic uczynieniu temu listowi dobrowolnemu, zastawnemu zapisowi memu, jako y w naruszeniu iakieykolwiek conditiei w tym zapisie moym mianowaney, daię 37 зб. wolnosc y pozwalam jego mści panu Franciszkowi Potockiemu y pani małżące jego mści y kazdemu od jego mści ten list, zapis moý dobrowolny, maiącemu pozwac siebie do wszelakiego sądu, prawa, woiewodstwa y urzędu grodzkiego ziemskiego mozyrskiego y rzeczywiczego y Sądu Głownego Trybunalnego woxalot⁵¹, w ktorykolwiek powiat y woiewodstwo, choc mnie y nienależnę, rokiem zawitym bý y na krotszym. A ja, Pogirsky, na tym terminie y za takowym sposobem pozwem przed tym sądem, przed który pozwany będę sam, a nie przez umocowanego swego, stanowic mam, a stawszy naprzeciwko temu terminowi forum actorowi y akciey nieporządnemu pozwowi nie wymuiąc, y zadney dillacie y nie zazywaiąc dyotracty [?], y pleni poserita nie biorąc owo zgola zadnych y niktorych obron y dobrodzieystw prawnych, ku pomocy sobie nie biorąc, pod wszelaki wskaz tego sądu, do ktorego od jch mści za iakieykolwiek naruszenie ktoregokolwiek paragrafu w tym dobrowolnym liscie zapisie moym wyrażonego, pozwany będę y podlegac mam, y będę powinien tylekroc, yle by tego potrzeba ukazywała. Y na to dalem ten moy dobrowolny zastawny list, zapis s przeięcia y s podpisem ręki mey własney, takze s pieczęcmi i s podpisami rąk jch mści panow przyacioł, na to odo mnie ustnie y oczewisto uproszonych, ymionamy nizey na podpisach rąk mianowanych. Pisan w Wiednikach dnia dziewiętego marca roku tysiąc szescset siedmdziesiątego osmego y того запису заставного при печатех подпис рукъ тыми словы: Leo Jan Pogirsky, marszałek rzeczywicky^a, ustnie proszony pieczętarz, od jego mści pana Leona Jana Pogirskiego, marszałka rzeczywiczego, do tego zapisu ręką moią podpisuię // podpisuię Władysław y Pohorsky Lenkiewicz, podkomorzy 38 mozyrsky, ustnie proszony pieczętarz od jego mści pana Leona Pogirskiego, marszałka rzeczywiczego, do tego zapisu ręką mą podpisał Roman Lenkiewicz

⁵¹ Буквенне означення дати.

j Pohorsky, podczaszy mozyrsky^o, ustnie proszony pieczętarz, od osoby wyzy mianowanej do tego zapisu Jan Stocky, которы же то лист добровольныи запис за поданем и прозбою и за сознанием з выш меваное особы, а за урядовым моим принятемь до книг нынешних кгородскихъ овруцькихъ слово v слово есть уписан. [+]

л̃а. 31•. **Протестація од его мл пана Маркевича, суди земского мстиславського, на их мл пановъ Милкевичовъ.**

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса июня четверьтого дня.

На вряде кгородскомъ v замьку его кр мл Овруцькомъ передо мною, Михалом Кончаковским, намесникомъ подстароства овруцького, и книгами нынешними кгородскими овруцькими.

Персоналитер stanowszÿ, pan Samuel Waliszczewicz, sługa urodzonego jego m̃sci pana Stephana Woronieckiego Markiewicza, sędziogo zemskiego mscislawskiego, dziedzica dob<r> wsiow Laskow, Zerewa, Dawydkow y Bołotnicÿ. Dla odebrania tych dobr od jego m̃sci pana Jerzego Karola Milkiewicza, jako niesłusznie y nienależnie dzierzacego, y zwerifikowania szkod przez jego m̃sc pana Daniela y synowca jego m̃sci – pomienionego jego m̃sci pana Jerzego Karola Milkiewicza. W tych wsiach poczÿnionych ymieniem tegoz jego m̃sci pana sędziogo, pana swego, swiadczylł y soleniter protestował się^o naprzeciwko urodzonym jch m̃scim panom Danielowi y Jerzemu Karolowi Milkiewiczom, czeladzi jch m̃sci, jako tez y jego m̃sci xiędza Marcina Tyrawskiego, superioř Collegium^ Xawerowskiego, y jego 38 зв. m̃sci pana Stanisława Falibowskiego // Falibowskiego w dodawaniu sług y urzędnikow, mianowicie od jego m̃sci xiędza Tyrawskiego, pana Alexandra Michalewicza, a od jego m̃sci pana Falibowskiego, pana Jana^ Klawdego y syna iego – Krzysztopha Klawdego, na uczynek nizey wyrazony pomocnikow y na innych z ymion y przezwisk jch m̃sciom samym lepiej wiadomych, ale y zawzięciem wiadomosci o onych w pozwie wyrazic y specificowac, declaruiac o to y w ten sposob, jz gdy przereczony jego m̃sc pan Daniel Milkiewicz, nie maiac zadnego jnteressu z sprawa do dobr dziedzicznych protestansa, wsiow Laskow, Zerewa, Dawydkow y Bałotnicÿ, w tę dobra bezprawnie wjachawszy

y w possessią swą obiąwszy, czas niemały trzymał, a potom• przez condioramen w niewiadomości o tym jego mści pana sędziego z jego mścią panem Jerzym Milkiewiczem uczyniony onemu panu Milkiewiczowi też dobra pusciwszy, wiele poddanych wybiraniem czynszow y niezwyczajnymi daniami wiązali, jednych zabiiali, drugich kaleczyli y nieznosnemi *krzywdami* wiązali y precz porozganiiali, jako to osobliwy proces będzie zanesiony. Wiedząc tedy tych dobr poddani, że pan jch dziedziczny, jego mści pan sędzia ziemskj mscisławsky, na Białej Rusi mieszka, w roku teraznieyszym, tysiąc szescset siedmdziesiąt osмым, s poszrodka siebie z supliką dwoch na Białą Rus do jego mści pana sędziego wyprawili, oznajmując o swoym więzieniu⁵² wielkim y prosząc, aby o onych, iako o swoich poddanych, wiedział. Gdzie pomieniony jego mśc pan Jerzy Karol Milkiewicz dowiedziawszy się o tym wysłaniu, dając winę, między jnnemi, jako to Tymochowi, Lewonowi, Maximowi, poddanym zerewskim, obiesic usiłował, który się ostrzegszy do lasa pouciekali, a tych dwoch poddanych, Daniła Maximenka y Martyna Łycinka, co do pana swego na Białą Rus chodzili, pobrawszy do dworu, zonek pookowywał. Ktorę zonki za pomocą Bożą z okowow uciekszy, do tychże trzech poddanych do lasa uszli y przez niedziel kilka w lasach się tulali. A gdy // a gdy na suplikę poddanych 39
swoich jego m pan sędzia pisząc listy do jej mści paniej Babniewskiej, aby y sama z dobr jego mści pana sędziego ustępowała y panu Jerzē Milkiewiczowi, zięciowi swemu, z Zerowa ustąpić kazała, sługi swego pana Waliszczewicza dla obijęcia tych dobr na siebie z Białej Rusi posłał, a za tym y ci dway poddani, którzy z supliką na Białą Rus chodzili, od pana swego dziedzicznego powrociwszy, tamże w las do nich kryjących się, do zonek swoich zaszli, o których poddanych jego mści pan Jerzy Milkiewicz dowiedziawszy się, nie kintentując się, pierwszym czynieniem krzywd y uciążeniu poddanym jego mści pana sędziego, mając przydaną sobie na pomoc czeladz od jego mści pana Daniela Milkiewicza, stryia swego, y pomienionych od jego mści xiędza Tyrawskiego – pana Michalewicza, a od jego mści pana Falibowskiego, pana Klawdego z synem y innych wiele pomoczników sobie wiadomych, sąsiad okolicznych rozney conditiei, ludzi człowieka do kilkudziesiąt z orężem rozny y z czeladzią swoją w roku teraznieyszym tysiąc szescset siedmdziesiąt osмым mśca juli wtorego dnia poszedł w las, szukając tych poddanych. Tamże onych znalazwszy, w lesie legce sobie powazając prawo pospolite y na winy

52 Uciążeniu – можливо так треба читати?

w niem surowie opisanę nic nie dbając, jako do nieprzyjaciół strzelac y bic począł. Ktorzy poddani nie mogąc przed jego mścią panem Milkiewiczem y tak wielką gromadą ludzi w lesie zchronic, wiedząc o przysłanym słudze od pana swego dziedzicznego, we dworze, w Zerewie będącym, unosząc zdrowie swoię z lasu do wsi y dworu zerewskiego, do sługi pana swego udali się, y tak uchodząc z lasu od jego mści pana Milkiewicza y broniąc się, do dworu zerewskiego ubiegli. Za ktoremi poddanemi pan Milkiewicz goniąc az do 39 3B. dworu zerewskiego, s tą wszystką gromadą ludzi przypadł y w tym // dworze gwałtownie szturmem dobywac onych począł. S ktorego dwora, jako mogąc, broniąc zdrowie swoię, zaledwie jego mści panu Milkiewiczowi y pomocnikom iego obronili, w którym bronieniu zdrowia we dworze tych poddanych, jezeliby się komu z strony jego mści pana Milkiewicza boy albo zranienie stało, tedy to stało się za początkiem y okasią jego mści pana Milkiewicza y pomocników jego mści w obronie zdrowia poddanych jego mści pana sędziego. Y ze tego czasu jego mśc pan Milkiewicz zawziętosci swej nad poddanemi jego mści pana sędziego nie dokazał, na wypelnienie tej zawziętosci, y dalsze pochwałki czynił y czynic nie przestaię, dla ktorych pochwałek y niebezpieczeństwa od jego mści pana Milkiewicza z nieznosną krzywdą swoią nie mogąc na robotę chodziec, z zonami, z dziecni, iako przed nieprzyjacielem iakim, we dworze zostawac muszą w ostroznosci, y takowym swym postepkiem [!] prawu pospolitemu sprzeciwili, y winy prawne na osobę swę zaciągneli. O takowej tedy krzywdę poddanych, y o gwałtownę nachodzenie na dwor jego mści pana Milkiewicza, y o winy prawne, pomieniony sługa jmieniem pana swego, jego mści pana sędziego ziemskiego, mści Sławskiego, na przerzeczonych jch mściach panow Milkiewiczow y pomocników jch mscich iterum atq iterum^z• swiadczył y protestował, ofiaruiąc tegoz jego mści pana swego. O to wszystko prawem, jako sprawa przydzie czynic, zostawiwszy jednak panu swemu wolną melioratią tey protestacie^o albo uczynienie jnszey, jesliby tego potrzeba ukazowała. A na dowod tego wszystkiego tuz zaraz, na urządzie stojąc, wozny generał woiewodstwa kiiowskiego, szlachetny Jwan Simko, w moc prawdziwey rellaciey swey w tey sprawie, zeznał temi słowy, jz on roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mśca julli, trzeciego 40 dnia, // maiąc przy sobie stroną dwoch szlachty, pana Mikołaiia Weleszkiewicza a pana Jana Zborowskiego, za przydaniem urzędowym był na sprawie y potrzebie urodzonego jego mści pana Stephana Woronieckiego Markiewicza, sędziego ziemskiego mscisławskiego, za uzyciē pana Samuela Waliszczewicza,

sługi jego mlst we wsi Zerewa, we dworze Zerewskim, tamze za skazaniem y opowiadaniem tegoz pana Waliszczewicza y poddanych Zerewskich wszystko to słyszał y widział, co sie w tej protestaciej opisało, ze obronną ręką z lasa uchodzie musieli poddani do dworu Zerewskiego od jego msci pana Jerzego Milkiewicza y pomocnikow jego, y zaledwo sie onemu, y pomocnikom jego we dworze obronili, dla czego y teraz w ostroznosci się maiąc, na zadną robotę ze dwora nie wychodzą, słysząc pochwalki na zdrowie jch od jego mści pana Milkiewicza, o czym protestacia wyzy pisana szyrzej swiadczÿ. Y tak on, wozny, wszystko to, co za skazaniem y opowiadaniem przez pana Waliszczewicza y poddanych Zerewskich słyszał y widział, stroną szlachtą przy sobie maiącą, oswiadczywszy, stamtąd odjechał y to prawdziwie na tej rellicieÿ zeznaw, y prosili tak pomieniony pan Waliszczewicz, jako y wozny, aby tak ta protestacia, jako y rellacia, do xiąg niniejszych grodzkich owruckich przyjętę y zapisanę były, co otrzymali.

лв. 32. Протѣстація од п̃на Далневича на его м̃лти пана
Потоцького.

Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѿсмого
мѣца июля ѿсмого д̃ня.

На вряде кгородском v замку его кр мл Гвруцком передо мною, Андриєм Редчичом, субделекгатом тоє справы по ужитым, и книгами нинѣшними кгородскими гвруцкыми.

Stanowszy oczewisto, urodzony pan Jan Filikowicz, sługa urodzonego jego m̃ pana Łukasza Franciszka Dalkiewicza, administratora włosci // włosci 40 зв. kamienieckiej, ymieniem w Bogu przewielebnych jch mści xięzÿ Kapituły Wilenskiej, jako panow wieczystých włosci kamienieckiej, y imieniem jasne wielmoznego jego mści pana woiewody wilenskiego, hetmana wielkiego WoXaLo, jako dzierzącego tez włos<c> kamieniecką, takze imieniem przerzeczonego pana swego jego m̃ pana Dalkiewicza, administratora pomienioney włosci kamienieckiey, opowiadał y soleniter protestował na urodzonego jego mśc pana Franciszka na Potoku Potockiego, iako dziedzica miasta Wielednik, y przeciwko panu Czudowskiemu, namiesnikowi wielednickieÿ, y roboczym – Jwanowi Skrobie, młynarzowi z sioła Przybytkow,

Jeskowi Brilenkowi, Alimpiowi młynarzowi wielednicke[~], poddanym jego ms[~]ci pana Potockiego, principa^om y ynnym comprincipa^om, y pomocnikom uczynku nizey mianowanego, ymionami y przezwiskami jego ms[~]ci panu Potockiemu, jako dziedzicowi, y panu Czudowskiemu, jako namiesnikowi, lepiej są wiadomę, y w te^y protestacie^y za wyrazone się rozumieją, y czasu prawa w pozwach kozdego pomienic nie zaniechają. A to w ten sposob y o to, jz roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osme^o ms[~]ca juli trzeciego d[~]nia podczas targu w miescie Wielednikach będącego poddany ze wsi Tchorzyna na ymie Artem Zdrok, wo^yt wszystkiey w^osci kamienieckiey, s poddanemi s teyze w^osci kamienieckiey na targ do Wielednik przyszli iako ludzie spokojni y nikomu nie będąc nic winni. Tamze w rynku do znaionego sobie gospodarza, do Szkarupy, do gospody weszli, nic na siebie złego nie spodziewaiąc. Gdzie pomienieni principa^olowie przepomniawszy boiazni Bozey, srogosci prawa pospolitego y win w niem surowie opisanych zaniedbawszy^o, przyszedszy do tey gospody, onych wprzod słowami zelzywszy, a potym jednego z nich, Artema Zdroka, wo^yta wszystkiey w^osci kamienieckiey, na pierwicy Jwan Skroba dulem rucznicą w piersi uderzył, ze az na ziemie upasc musiał, a drugi poddani w^osci kamienieckiey tym czasem z gospody pouchodzili. Tamze pomienionego Artema Zdroka leżącego czym mogli tyransko bez miłosierdzia bili, kaliczyli y iako chcąc s pomocnikami swemi nad onym sie pastwili [!], a potym onego, prawie juz smiertelnego, powrozem za szyie uwiązali przy samey ziemi do nog stołowych. Ktorego obaczyli, ze nie będzie zyw, zdiowszy z mego pana s kalitą, w ktorey wzięli talerow bitych cztery<...>, a złotych ortow dwa y czapkę łązurową falendyszową, kupiono za złotych półtora, wywlekli go za drzwi, a te pieniądze // pieniądze między siebie rozdzielili, wiedziec jednak tego nie mogąc, iesli z wiadomością jego ms[~]ci pana Potockiego albo Czudowskiego, jako namiesnika wielednickiego, takowę zabicie tyranskie stało się. Ktorego pomienionego wo^yta kamienieckiego podwodą z Wielednik do Tchorzyna ledwie zywego przywiezli, gdzie trzeciego dnia umrzec musiał. Jako to dnia piątego miesiąca julli y ieszcze pomienieni mężoboycowie pochwalki uczyniły y na drugich poddanych w^osci kamienieckiey temi słow^y, ze nie iednemu tak będzie, jako Zdrokowi, o co pomieniony protestans powtore sie, protestuiąc, offiarował tak przewielebną Kapitułę Wilenską, jako y<a>śnie wielmoznego jego ms[~]ci pana hetmana WoWoXaLo, jako y urodzonego jego ms[~]ci pana Dalkiewicza, administratora w^osci[^] kamienieckiey, z jego ms[~]cią panem Potockim prawnie czynic zostawiwszy, jednak salue do poprawy tey, albo

uczynienie jnszey protestaciey, jesliby tego potrzeba ukazywała, przy której protestacy tuz na urządzie, y ciało pomienionego zabitego tenze protestans presentował y o przydanie woznego na oglądanie y obwołanie zabitego prosił. Ja tedy urząd woznego generała woiewodstwa kiiowskiego, szlachetnego Jana Dedowicza, przydałem, który wozny temi słowy y rellacją swoją o tym zeznał, iż on roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, msc~a julli, osmego dnia, będąc przydany do tey sprawy urzędowie, a mając przy sobie stronę dwóch szlachty – pana Stanisława Tublickiego a pana Jana Moszkowskiego, za okazaniem przez urodzonego pana Jana Filikowicza tu w grodzie tutejszym, widział ciało w trunie leżące Artema Zdroka, poddanego ze wsi Tchoryna, woitya wszytkiey włosci kamienieckiey, na którym oglądał razow y znakow bitych, barzo sila spuchłych, sinich, krwią nabiegłych, ze y zliczyc trudno po roznych członkach, a prawie wszytkie ciało zbite. Ktorę zabicie przerzeczony pan Filikowicz mianował byc stałą przez Jwana Skrobę, młynarza ze wsi Przybytkow, Jeska Przybylenka, Alimpia, młynarza wielednickiego, y pomocznikow jch, poddaných dziedzicznych jego msči pana Franciszka Potockiego, mianował, ze s pomienionego // ze s pomienionego 41 3B. Artema Zdroka zdieli pas s kalitą, w której wzieli talerow bitych cztery, a ortow złotych dwa, y czapkę wzieli falendyszową łazurową, za złotych półtora kupioną. A tak on wozny ciała zabitego y razow bitych ogląwszy, y usłyszał od pomienionego pana Filikowicza tuz na uzędzie, według prawa obwołał, przywodząc do wiadomosci, od kogo iest pomieniony woit kamieniecky zabity, o czym wyzy w protestacy szyrzey jest opisano, co wszytko pomieniony wozny, stroną szlachtą przy sobie mającą, oswiadczył y prawdziwie o tym tę swoją rellacie zeznał, y prosił tak protestans, jako wozny, aby to wszytko do xiąg^ ninieyszich grodzkich owruckich zapisano było, co otrzymali. [+]

лг. 33•. Протѣстацыя ѿ пановъ Бовсуновскихъ на пановъ
Бовсуновскихъ.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ ѿмого
мѣца сѣнтября девятого днѣя.

На врядѣ кгородскомъ в замьку его кр мл Гдвруцькомъ передо мною,
Михаломъ Коньчаковскимъ, намѣсникомъ подстароства ѿвруцького, и
книгами нинѣшними кгородскими ѿвруцькими.

Stanowszy personaliter, szlachetny pan Jwan Olizarowicz Bowsunowsky
sam od siebie y imieniem szlachetnego pana Alexandra Olizarowicza
Bowsunowskiego, brata swego rodzzonego, na ten czas tyranską przez
osob nizey mianowanych zbitego, swiadczył y soleniter protestował
sie naprzeciwko szlachetnym panom Haponowi, Pawłowi Zewzykowi,
Wasilowi, przeżywaiącemu tetery, y Hrehoremu Bowsunowskiemu, Fedorowi
nazywaiącemu się Sawiczowi, principałom, y panu Prokopiiu Kalenskiemu, jako
comprincipałowi uczynku nizey mianowanego, o to, jz ci to wysz pomienieni
principałowie, legce sobie powazywszy prawo pospolitę y winy w niem na
takowych wzruszaiących pokoy pospolity y sąsiedzsky opisanę a czyniąc rozne
odpowiedzi y pochwalki na protestuiących teraznieyszych. Gdy protestantowie
teraznieyszy, slysząc od osob wyzy mianowanych takie odpowiedzi y pochwalki
42 na zdrowie ych, a zwłaszcza podczas jncursy częstych nieprzyiacielskich //
nieprzyiacielskich, tedy ci z protestantowie postrzegaiąc całosci zdrowia swego
od tychze wyzy mianowanych pryncpałow, jako tez y od częstych jncursy
nieprzyiacielskich, musieli z dobr swoych dziedzicznych, ze wsi Bowsunow,
y z domow swoych na Wołyn uchodzie, unosząc zdrowie swoje, y tam na
Wołyniu przez lat trzynascie mieszkaiąc, abo y więcy, a potom po zawarciu
pact z Turczynem będąc cale ubezpieczeni pakozem [!] świętym, przyszli byli
do dobr swoych dziedzicznych, do wsi Bowsunow, w roku niedawno przeszłym,
tysiac szescset siedmdziesiąt szostym, y w dobrach swoych osiedli, a osiadszy,
chcieli o swojey nalezytosci wiedziec, jako przed tym, nim z dobr swoych na
Wołyn nie uchodzili, tak o drzewie bartnym ze pszczołami y bez pszczoł. Az
ci to wysz mianowanę principałowie wszystko drzewo bartnę ze pszczołami y
bez pszczoł pod siebie bez bytnosci protestuiących pozabierali, znamiona na
sosnach y na dębach powyrabywali y ogniem powypaliwali, a drugie funditus

ze pnia poscinali, powydzirowszy pszczoły, a insze ze pszczołami pospuszczali y do domow swoyich poprzewozywali. Tak w dobrach dziedzicznych, iako y successiwe protestuiącym należących, pod siebie pozabirawszy, na pozytek swoy obrocili, a protestuiącym za częstokrotnym upomnieniem przez zacnych ludzi s posessyey swoiey niesłuszney y nienależney przywrocic nie chcieli, przez co protestantowie szkod sobie przez wysz mianowaných osob w zabranii drzewa ze pszczołami y bez pszczoł na tysiąc kop grosz liczby litewskiej drzewa bartnego ze pszczołami y bez pszczoł, w to nie wkładaiąc, szacuiąc, y tym sie ieszcze nie kintentuiąc [!]. Roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, miesiaca septembra dwudziestego siodmego dnia, zebrawszy przyiaciół swoyich, jakoby na ugode, zeby protestuiących zdrowia pozbawic y zamysłowi swemu złemu dosic uczynic, a namowiwszy iednego s przyiaciół swoyich, a mianowicie pana Prokopa Kalenskiego, przysłali w dom do protestuiących, aby z onemi poszli, wziowszy przyiaciół swoyich, pod sosnę, ktora ze pszczołami stoŷ na uroczysku, na Zarudziszczu, tam ze, gdy z sobą o tę sosnę ze pszczołami nie zgodzili. Tedy sąd przyiacielsky przysądził protestuiącym, y od tamtey sosny do drugiej poszli byli. Tamze wyzy mianowani panowie Hapon y Paweł Zewzykowie, Wasci Tetera // Tetera wypadszy z miedzy 42 3B. ludzi, zaraz jednego s protestuiących, Alexandra Bowsunowskiego, zradecką siekirą z rąk przez zakład ciół w rog głowy nad okiem lewym y ranę barzo szkodliwą zadał, od ktorego zacięcia gdy na ziemie pad<ł>, tam ze, na ziemi leżacego, tyransko obuchami zbili, a drugi s protestuiących, mianowicie Jwan Bowsunowski, widząc, ze juz brata jego obuchami zabiiaią, padł na głowie brata swego tam ze, y tego tyransko obuchami zbili y ran niemało obuchowych po wszystkim ciele zadali, a gdy przyiacieli ych y ludzie postronni [?], ktorzy przy tym byli, rzucili się byli protestuiących ratowac, tedy pomieniony pan Kalenský, dobywszy szable swoiey y wziawszy Jacka Bowsunowskiego, brata protestuiących stryiecznie rodzonego, za kark, muwiąc, ze ia tobie korku [!]⁵³ nadetnę, jezelibys miał takiey matki synow ratowac, niech ych zabiiaią, o co wszystko pomienieni protestantowie s pomienionemi princypałami y z jch komprincipalem w sądzie należnym prawnie czynic ofiarowali, zostawiwszy jednak sobie salue doczynieniu jnszej szyrszej protestacy, gdy tego będzie potrzeba ukazywała, a na dowod tego wszystkiego stawili woznego generała wdstwa kiiowskiego, szlachetnego Jana Dziadowicza, ktory to wozny za

⁵³ karku

przydaniem z urzędu grodzkiego owruckiego a za requirowaniem pomienionych panow Alexandra, Jwana y Jacka Olizarowiczow Bowsunowskich, mając przy sobie stronę szlachtę szlachetnych panow Fedora Lewkowskiego y Romana Berezeckiego, byłem we wsi Bowsunach w domu panow Alexandra, Jwana Olizarowiczow Bowsunowskich, tamze widziałem onych na poscieli leżących we krwi y widziałem u pana Alexandra ranę na głowie z boku lewego nad okiem, znac siekirą przez zakład cięto, y ciało wszystkie sinie, spuchłę, znac obuchami zbitę, u pana Jwana, brata iego, takze widział wszystkie, obuchami zbitego. Tedy ia, wozny, s powinnosci urzędu mego pytałem pomienionych panow Bowsunowskich, od kogo by tę zranianie y zbitcie byc sobie stale <.>iemli. Tedy przede mną y przed wysz mianowaną szlachtą, przy nime na ten czas będącą, pod summieniem powiedzieli, ze my te zranienie y zbitcie mamy od panow Hapona, Pawła Zewzykow, od Wasila y Hrehorego Bowsunowskich y od Fedora Sawicza. Tedy ia, wozny, oswiadczywszy wysz mianowaną szlachtą y o tym rellacie swojeę uczynił y zeznał, y prosili, aby ta protestacia wpisaneę rellacia do xiąg byli y zapisaneę, co otrzymali. [+]

43 // лѣ. 34•. Протѣстацыя ѿд его мл п̃на Рѣмяна Сурина, ловчого Новокродского, на пана Брѣского и малжонку его мл.

Року тисеча шестсотъ сѣмьдѣсят ѿсмого
мса сентебра девятого дня.

На врьд кгородскомъ в замку его кр мл Сѡвруцьком передо мною, Андрѣемъ Рѣдчичомъ, намесникомъ подстароства ѿвруцького, и книгами кгородскими старостиньскими.

Personaliter stanowszy, urodzoný pan Jan Grýwski jmieniem urodzonego jego m̃sci pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego, przeciwko urodzonym jch m̃sciom panu Janowi Brzeskiemu y paniey Annie Mariannie Łubowickiego, pierwszego małżęstwa Dominikowey Charlinskiey, a teraznieyszego powtorneho Janowey Brzeskiey, opowiadał y protestował się o to y w ten sposob, jz jego m̃sč pan podstarosci grodzsky owrucky za decretami Sądu Głownego Trybunału Koronnego Lubelskiego, banitiami, approbatami ex personali comparitione, tak na zesłým urodzonym Dominiku Charlinskim, jako dziedzicu miasta Chabnego, y na

innych possessorach tychże dobr ratione nieoddania suńy pięciu set y dziesięciu dziesiąt złotych polskich przez pomienionego Charlinskiego protestantowi jego m̃ panu Surynowi na zapis winnych otrzymanemi, chcąc tę processa, banitie, approbaty do executiey przyniesc z urzędem grodzskim owruckim na executią mocną y skuteczną. Roku teraznieyszego, tysiąc szescscot siedmsdiesiąt osmego, m̃sca maia dwudziestego szostego dnia, zjachawszy do miasta Chabnego, tam za przysciem woity y gromady, jako w pustych dobrach urząd grodzky // grodzky owrucky przez executią nemine contradicente et impugnante w 43 3B. pomienioney suńie, zyskach, przezyskach y przewodach prawnych jego m̃sci panu Surynowi do posesy podał y intromitował, o czym reinductia od urzędu grodzkiego owruckiego wydana y possessia w tez dobra zapisana szyrzey swiadczy. Gdzie pomienieni jch m̃sci panowie Brzescy, małżakowie, juz mało nie w poł roku w miesiącu septembrze nie wiedziec quo pratextu, prawo pospolitę contemnuiąc, decreta trybunalskie legce sobie waząc z niemalą kupą ludzi sobie przysposobionych, armatno do miasteczka Chabnego ziachawszy, tych wszystkich poddanych jego m̃sci panu podstarosciẽ owruckiemu przez executią oddaných w reinductiey y possessyey mianowanych, do gwałtowney possessyey swoiey odebrali dani miodowę, czynszę y innę jntraty s tych dobr przychodzącę na siebie zabrali, przez co decretom trybunalskim sprzeciwili się, reinductią urzędu^ grodzkiego owruckiego ziritowali y jego m̃sc pana Suryna do szkod na pięcset złotych polskich przyprawili winy^ w prawie opisanę ratione irritate executiey, jako tez i rigor w dekretach trybunalskich założony, na siebie zaciągneli sie, o co iterũ atq iterũ protestowawszy, prosił comparens, aby ta protestacia do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [Corl]

лѣт. 35•. Рѣляцыя возного даня листов заручных бояром ѿвруцьким
в справѣ его мл пна Вишполского, писара кгород^ ѿвруц^ и ийних.

Року тисеча шестсотъ семьдесять ѿмого
мса сеньтебра ѿснадцатого днѣя.

На вряде кгородском в замку его кр мл ѿвруцьком передо мною,
Яном Кривьским, jako субделекгатом до тое справы до сусцѣтованя
упрошоньм, и акьтами нинешними кгородскими старостинскими.

- 44 Stanowszy oczewiscie, wozny generał wodstw // woiewodstw kiiowskiego, wołynskiego, braslawskiego y czernihowskiego, szlachetny Jan Didowicz, ku zapisaniu do act ninieyszch jasnie y dobrowolnie zeznał, jz on roku teraznieyszego, tysiac szescset siedmdziesiąt osmego, msa septembra, osmnastego dñia, za requisitią urodzonych jch ms~ci pana Stephana Wyszpolskiego, komornika granicznego wdstwa kiiowskiego, pisarza grodzkiego owruckiego, y urodzonego pana Andrzeia Hrehorego, Jana Redczyczow y pana Mikołaiia Kozłowskiiego, maiąc przy sobie stronę szlachtę ludzi wiarygodnych, szlachetnych panow Krzysztopha Duminskiego y pana Stephana Korkoszkę, jeden list zaręczny odniosł do wsi Uszczapow, który w ręce Serhiiowi Uszczapowskiemu przy bytnosci wszystkich Uszczapow boiarom owruckim w ręce oddał, a drugi list zaręczny tegoz dnia y roku w miescie jego kor mści Owruczu mieszczanom owruckim, Szolyhom y Buiakom, takze w ręce oddał y onym opowiedział, aby w tę ostrowy, ktore w tych listach zaręcznych są opisanę, nie wstępowali pod zakładem, w tych listach zaręcznych opisanym. Ktore to listy kopią pomienionym boiarom y mieszczanom oddawszy, samę oryginały per oblatam do xiąg grodzkich owruckich podawszy, o tym te swoię prawdziwą rellacją zeznał, prosząc, aby do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [M]

лѣ36•. Протѣстацѣя ѿд их мл панов Суриновъ малжонков на пана
Терлецкого.

Року тисеча шестсотъ семьдѣсят ѿсмого
мѣца ѡкѣтебра першого днѣя.

На врядѣ кгородскомъ в замьку его кр милости Сѡвруцькомъ передо
мъною, Анѣдреемъ Рѣдчичомъ, намесником подстароства ѡвѣруцького, и
акътами нинѣшними кгородскими старостиньскими.

Personaliter stanowszy, urodzonÿ pan Stephan Niewmirycky ymieniem
urodzonego jego mŃci // jego mŃci pana Remiana Suryna, łowczego 44 зв.
nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego, y jej mŃci paniey
Zopchiey Orzechowskiego Surynowey, łowczyney nowogrodzkiey, przeciwko
urodzonemu jego mŃci panu Piotrowi Terleckiemu opowiadał y protestował się
o to, jz jch mŃc panowie Surynowie, małżakowie, za decretami Sądu Głownego
Trybunału Koronnego Lubelskiego, zyskami, banitiami, approbatami ex
personali comparitione, tak na zesłym urodzonym Alexandrze Niemiryczu
Olewskim, oÿcu, jako tez na teraznieÿszym Jozepchie Karolu Niemiryczu,
synu, tak od zesley urodzoney jej mŃ panieÿ Maryny z Łochowa, pierwszego
małżestwa Lasociney, wtorego Szczyrskieÿ, a trzeciego Orzechowskiey, matki
teraznieyszych protestantow, iako y od samych protestantow ratione expulsiey
z dobr sioła Starego Obychodow y miasteczka Sarnopola szkod na dwadziescia
tysięcy złotych polskich poczynionych otrzymanemi. Poniewaz mianowany
jego mŃc pan Jozepch Niemirycz, tych y innych processow nie uspokoywszy,
extra regnum do cara Moskiewskiego ujachał, chcąc protestans tę processa,
banicie y approbaty do executiey przywiesc z urzędem grodzkim owruckim y
dekretami trybunalskimi sobie przydanym na executią mocną y skuteczną. Roku
teraznieyszego^, тисячъ szescset siedmdziesiāt osmego, mŃca maia, zjechawszy
do miasteczka Olewska, tam za zebraniem woytow ze wsiow tę добра, tak
miasteczko pustę Olewsk, jako tez y wsi puste, urząd grodzky owrucky przez
executią nemine contradicente et impugnantę protestuiącym do posesyey podał
y intromitował, o czym reinductia od urzędu grodzkiego owruckiego wydana // 45
wydana, y posesya szyrzy swiadczy. Gdzie jego mŃc pan Terlecky juz mało nie
w poł roku w miesiācu septembrze nie wiedziec quo praetexto prawo popospolitę
conteminuiąc, decreta trybunalskie legce sobie waząc, z niemałą kupą ludzi
sobie przysposobionych armatno zjachawszy do Olewska, tę wszystkie добра

do Olewska należyte do gwałtowney possessiey swoiey odebrał, dani miodowę, czynsz y insze jntraty s tych dobr przychodzącę na siebie zabrał, urzędnika od protestujących, we wsi Białokurowiczach zostawionego, wyrugował, przez co decretom trybunalskim sprzeciwił się, reinductią urzędu grodzkiego owruckiego zirritował protestantow, do szkod niemalych na dwadziescia tysięcy złotych przyprawił winy prawne ratione yrritate executionis, jako tez rigor w decretach trybunalskich założonŷ na siebie zaciągnął, o co wszystko protestantes z obżałowanym jn foro competenti prawnie czynic declarowawszy, na ten czas o przyjęcie teŷ protestacŷ comparens prosił, co otrzymał. [Corl]

**лѣ. 37•. Реляція положеня позву од их мл п̃нов Суринов,
малжонков, по пана Терълецкого.**

Року тисеча шестсот семъдесят ѡмого
мса ѡкѣтебра ѡснадцатого днѣ.

На вряде кгродьскомъ в замьку его кр мл Ѡвруцькомъ передо мною, Андреемъ Редчичомъ, намесьникомъ подъстароства ѡвруцького, и акьтами нинешьними старосътиньскими.

45 зв. Stanowszy oczewiscie, woznỹ generał // generał woiewodstw kiiowskiego, braslawskiego y czernihowskiego, szlachetny Jan Dedowicz, ku zapisaniu do act ninieyszych zeznał rellacją swoię w tę słowa, jz on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiat osmego, miesiaca octobra cztyrnastego dnia, pozew autentyczny Sądowi Głównē Trybunałowi Lubelskiemu sadzic należący odniósł do miasteczka Olewska, który przynioszszŷ woytowi tamecznemu w ręce ten pozew oddał y onemu przykazał, aby do jego m̃sci pana Piotra Terleckiego ten pozew odesłany był. Pisany ten pozew po mianowanego jego m̃sci pana Piotra Terleckiego na jnstantiā jnstigatora sądowego y urodzonych jch m̃sci pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosnego grodzkiego owruckiego, y jey m̃sci panieŷ Zopchiey Orzechowskiego Surynowey, łowczyney nowogrodzkiej, małżaków, a to w sprawie do przysłuchania się, wskazania y extendowania na pozwanym win w sprawie opisanych, ratione irritate executionis y innych violenty ŷ szkod poczynienia, o czym ten pozew wszystkie rzecz szyrzey w sobie wyraża, za którym to pozwem mianowany wozny rok y termin stronom obom przed Sądem Głównym Trybunalskim

Koronnym Lubelskim w ten czas, gdy ta sprawa z rejestru sobie nalezytego do sądenia przypadnie y przywołana // y przywołana będzie, ku rosprawie 46 prawney stanowić się złożył y nazaczył, y o tym tę swoię rellacie zeznawszy, prosiw, aby do xiąg przyięta y zapisana była, co otrzymał. [+] [Corl]

лѣ. 38•. Реѣляція положеня позва ѿд его мл пана подстаростего ѿвруцкогo по их мл ^ панов Бреских, малжоньковъ.

Року тисеча шестсотъ семьдесѣят ѿсмогo мсца ѿкѣтебра двадцѣт четвѣртогo днѣя.

На вряде кгородском в замку его кр мл ѿвруцкомъ передо мьною, Аньдреемъ Редчичом, намесником подстароства ѿвруцкогo, и акѣтами нинѣшними кгородскими старостинскими.

Stawszy oczewisto, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Jan Dedowicz, ku zapisaniu do act ninieyszyc zeznał rellacią swoię temi słowy, jz on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, msča octobra dwudziestego pierwszego dnia, pozew awtentyczny Sądowi Głównemu Trybunałowi Koronnemu Lubelskiemu sądzic należący odniósł do miasteczka Chabnego. Który pozew przyniosszy a zastawszy tam, w tym miasteczku Chabnym, u wojta tamecznego Miska Kuchty urzędnika od jch msčiw panow Brzeskich, małżaków, zesłanego // 46 зв. zesłanego szlachetnego pana Jana Pawłowskiego, ktoremu y temu wojtowi w ręcę ten pozew oddał y onym, y gromadzie przykazał, aby ten pozew zaraz do panow swoyc odniesli. Pisany ten pozew po urodzonych jch msči pana Jana Brzeskiego, Marianne Łubowickiego, pierwszego małzenstwa Dominikową Charlinską, a teraz wtorego Brzeską, z asistentią jej nalezytą, na jnstantią jnstigatora sądowego, y urodzonego jego mšci pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego podstarosnego grodzkiego owruckiego, a to w sprawie do przysłuchania się, wskazania y extendowania na pozwanych win w prawie opisanych. A to racione irritate executionis w dobrach, miasteczku Chabnym, za banitiami, approbatami od delatora za pewny dług, na zesłym jego m̃ panu Dominiku Charlinskim otrzymanemi, odprawionej, a przez teraznieyszyc pozwanych ziritowaney, y expulsiej s tych dobr uczynionej, y szkod naniesienie, ten pozew iest wydany, o czym szyrzey wszystką rzecz ten pozew wyraża.

Za ktorým to pozwem mianowany wozny rok y termin stronom obom przed Sądem Głównym Trybunalskim Koronnym Lubelskim w ten czas, gdy ta sprawa, z rejestra sobie należytego, spraw konserwatywnych wojewodstw kiiowskiego, brasławskiego y czernihowskiego do sądenia przypadnie y sądzona będzie, ku rozprawie prawney stanowic się złożył y nazaczył, y o tym tę swoię relację zeznawszy prosił, aby do act niniejszych grodzkich owruckich była przyięta y zapisana, co otrzymał. [Corl]

47 // лз. 39. **Протестація од его мл пана Вышполского, писара кгород^ Овруцького, на его мл^ пна лучого киевського.**

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса октѣбра двадцат девятаго дня.

На вряде кгородскомъ v замьку его кр мл^ Овруцьком передо мною, Анъдриемъ Рѣдъичомъ, намесникомъ подстароства Овруцького, и книгами нинешними кгородскими Овруцькими.

Personaliter ad acta stanowszÿ, urodzonÿ jego mśc pan Mikołay Wyszpolski ymieniem urodzonego jego mści pana Stepchana Wyszpolskiego, komornika granicznego kiiowskiego, pisarza grodzkiego owruckiego, dziedzica dobr Litkowa, Ostapow y Radohoszczy, rodzica swego, jako tylko acta grodzkie owruckie otwartę, do ktorych ad ire mógł przeciwko urodzonym jch mściom panu Stanisławowi Kazimirzowi Kowalowskiemu, łowczemu kiiowskiemu, jey m panieÿ Krzystynie Staweckiego Kowalowskiej, łowczyney kiiowskiej, małżąkom, takze jey m paniey Helenie Kowalowskiego Janowey Zahorowskiej, sędziney ziemskiej włodziemskiej, nizey mianowanę violentie, grabieze przez nasłancow jch mściow wypełniających opowiadał y protestował się

47 зв. // y protestował sie o to, iz jego mśc pan Kowalowsky, lowczy kiiowskÿ, wzruszając pokoy popospolity sąsiedzskÿ, wprzod roku przeszłego, tysiąc szescset siedmdziesiąt siodmego, w dzien święta Mikołaiа Świętego, święta ruskiego, draganow y poddanych swoych ze wsi Łuhynek na uroczyszcze nazwanę Pole Bili, na grunt Ostapowsky, nasławszy hreczki stog, w ktorым było kop pięcdziesiąt, kozdą kopę taxuiąc po złotych trzy, v poddanego ostapowskiego Karpa jarmoleniak zagrabic kazali. Jakoz zagrabiono y do wsi Łuhynek maiętnosci jch mściow zaprowadzono, a potom, tym się nie kontentuiąc, roku

tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego na łwiastowanie panny naswiętszey święta ruskiego sam jego mśc pan łowczy kiiowsky z czeladzią y poddanemi swemi wsi Łuhynek, na zachody y futory poddanych ostapowskich, na uroczysku Bielach będące, z komory Demiana Ostapienka wziąc y zagrabić kazał zyta gotowego osmak dwadziescia, kozdzą osmakę taxuiąc po złotych cztery. W tymze ostrowie dwornym na uroczysku Bielach pszczoł barzi dwie wydrzec kazał, przez którą po ztarcie [!] pszczow szkody na złotych dwadziescia uczynił, przez którą takowę violentic y bezprawny grabiez w winy w prawie opisanę na osoby swoje mianowani obzałowani zaciągneli, o co wszystko pomieniony protestans iterum atq iterum protestatur prosząc, aby ta protestacia do act przyięta y zapisana była, co otrzymał. [Corl]

// лї. 40•. Реляция возного в справе их млсти ѿтцовъ езуитовъ 48
ксиваровъскихъ^о в певныхъ справахъ.

Року тисеча шестсотъ сѣмьдѣсятъ осмого
мца ѿкѣтебра двадцатъ девятого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замьку его кр мл Ѡвруцкомъ передо мною, Михаломъ Кончаковъскимъ, намѣсникомъ подстароства ѡвруцького, и книгами нинѣшними кгородскими ѡвруцькими.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał wdśwa kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Jan Didowicz, zeznał tę swoją prawdziwą rellacją w te słowa, jż: Ja roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, miesiąca octobra, dziesiątego dñia, za przydaniem urzędowym, według decretu trybunalskiego lubelskiego, byłem na sprawie y potrzebie jch msćiow oycow jezuitow collegiũ Xawarowskiego na przod we wsi Dołhyniczach. Tamze poddanych do gromady zebrawszy, mając przy sobie szlachtę ludzi dobrých – urodzonych jch msćiow pana Pawła Kosteckiego y pana Jana Grewskiego, pomienionych jch msćiow oycow jezuitow, w tę maiętnosc intromitował, poddanym rosказawszy, aby oycow jezuitow za panow dziedzicznych znali y onym powinnę poddanstwo oddawali. Jakoz ochotnie na to zezwolili y przy mnie posłuszenstwo oddawac poczeli. Potym tegoz roku, i msća, y dñia // y dñia stamtąd jachałem do wsi Klinca, gdzie mu zaiazdu 48 зв. przeciw dekretowi trybunalskiemu lubelskiemu woyt nie dopuszcил, abym

był tychże oycow jesuitow jntromitował, o czym oswiadczywszy się szlachtą, odiachalem^o. Potym, jedynastego dnia octobra, iachalem do wsi slobody Zerewa y wsi Bobynicz, gdzie takze maiac przy sobie szlachte, urodzonych jch msćiow pana Karola Milkiewicza y pana Konstantego Liplanskiego, według dekretu trybunalskiego lubelskiego, pomienionych oycow jesuitow w tę slobodę Zerew y Bobynicze intromitował, poddanym rozkazawszy, aby oycow jesuitow za panow dziedzicznych znali y onym powinę poddanstwo oddawali, iakoz ochotnie na to zezwolili y przy mnie posluszenstwo oddawac poczeli. Tam ze, w teyze wsi Zerewim, jedynastego dnia octobra w części jego mści pana Stefana Markiewicza Woronieckiego y pana Fedora Trypolskiego, gdzie mi według dekretu trybunalskiego lubelskiego zaiazdu od pomienionych jch msćiow, oycow jesuitow, jego m̃ pan Karol Milkiewicz ymieniem jego m̃sci pana Stefana Markiewicza Woronieckiego, sędziego ziemskiego mscisławskiego, nie dopuscił, o czym oswiadczywszy się szlachtą, odiachalem. Potym, dwunastego dnia oktobra, iachalem na grunt nazwany Złobyczow, gdzie kiedys sloboda Rylska była, y tam pomienionych oycow według zapisu wysszego przewielebnego jego m̃ xiędza Andrzeia Rylskiego, kanonika y proboszcza lubelskiego, w ten grunt intromitował, którą powinność urzędu swego pomieniony wozny odprawiwszy, o tym tę swoię rellici<..> zeznał y prosił, aby do act zapisana była *przyjęta była*, co otrzymał. [+]

Року тисєча шєстсоть сємьдєсят ѿсмого
мєца ѿкътѡбра двадцат дєвятого д̃ня.

На врядє кгородском в замку его кр мл Гвруцком передо мною,
Михалом Кончаковским, намєсником подстароства гвруцкого, и книгами
нинєшними кгородскими гвруцкими.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał wdstwa kiiowskiego, wołynskiego,
brasławskiego y czernihowskiego, szlachetny Jwan Simko ku zapisaniu do xiąg
niniejszych grodzkich owruckich zeznał temi słowy, jz on roku teraznieyszego,
tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mšca dnia dwudziestego czwartego,
maiąc przy sobie stronę dwoch szlachcicow – szlachetnych panow Andrzeia
Kobylińskiego y Fedora Werpowskiego, był na sprawie y potrzebie urodzonego
pana Fedora Lewkowskiego w dobrach, siele Lewkowiczach. Tamze podług
listu dobrowolnego zapisu od urodzonego jego mšci pana Franciszka na Potoku
Potockiego pomienionemu panu Fedorowi Lewkowskiemu w roku tysiąc szescset
siedmdziesiąt osmym mšca octobra osmnastego dnia na sũmę pięcset złotych
polskich y na zastawę dobr trzeciey części od wszystkich panow Lewkowskich
w siele Lewkowiczach będącey, to iest części Wilamontowskiey, y osobliwie
części w tychze dobrach Lewkowiczach Makoweckowskiey leżącey (danego),
o czym tenze zapis szyrzey swiadczy danego y służącego. Tedy tę obedwie
części tak tę trzecią część dobr od panow Lewkowskich wszystkich należącą
Wilimątowską [!], iako y Makakowską, s poddanemi, y ich powinnościami,
y ze wszystkimi do tych części przynależnościami w zapisie mianowanemi
y innemi nie mianowanemi, y co ienokolwiek [!] do tych części z dawna y
teraz należy y należało urzędownie w dzierzenie y spokojnie używanie
przerzeczonemu panu Lewkowskiemu y potomkowi iegoz szlachtą przy mnie
będącą podał y intromitował, y poddanych zawoławszy, onym zwyczajnę
powinności y roboty podług zapisu urzędow nie pełnic rozkazał. Jakoz y na
robotę zaraz poszli, y gdzie juz wysz mianowany pan Lewkowsky possessorem
tych dobr został, ktorego podania w posesią wysz mianowanych dobr tych
części nicht ani tam przy podaniu, ani tu do act terazniejszych nie bronił, y ni
z jakim prawem nie odzywał, co yz tak, a nie ynaczy było, pomieniony wozny
prawdziwie zeznawszy, prosił o przyjęcie do xiąg niniejszych grodzkich tey
rellathey swoiey, co otrzymał.

М. 42. Протестація од панов Лєуковских мал^ на их мл панов
Ельцовъ•

49 зв.

// Року тисеча шестсотъ семьдесятъ осмого
мсаца ноябра сегомо днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Сѡвруцькомъ передо мною, Михалом Кончаковъским, намесником подстароства ѡвруцького, и книгами нинешними кгородскими ѡвруцькими.

Stanowszy oczewiscie, urodzony pan Fedor Lewkowsky swoim y małżaki swojey umieniem, urodzoney paniey Barbary Szczeniowskiego Lewkowskiey, swiadczył y soleniter protestował naprzeciwko urodzonym jch mściom panom Janowi Wasławowi [!], czesznikowi kiiowskiemu, y Michałowi Jelcom, chorążycom kiiowskim, takze y poddanym jch mściov Nowakowskim – roboczym Stesiowi, Sawce, Jwanowi, Tedorowi, Kornieiwowi Garbatemu, Martinowi, Kotkowi y innym wszystkim poddanym Nowakowskim, o ktorich ymionach protestantis wiedziec nie moze, ale, za wzięciem wiadomosci, w pozwie wyrazic declaruję o to y w ten sposob, jż gdy ieszcze w roku przesłym tyсяc szescset szestdziesiąt trzecim, gdy protestantes z jnszemi jch mściami pany obywatelami owruckiemi s tych kraiw Poleskich przed swowolą chłopską y przed nieprzyiacielem Krzyza Świętego, ordą takze y kozakami, z domu y maiętnosci swojey, sioła Zubowszczyny, uszli, y uszedszy tam na Wołyniu pod Korcem przez lat piętnascie mieszkali. Tedy wysz mianowani poddani jch m panow Jelcow, Nowakowscy, pod niebytnosc protestantes, nie dbaiąc nic na prawo pospolitę y ni na co sie nie oglądaiąc, ostrow nazwany Wołosow do dobr protestantes, sioła Zubowszczyny, z dawna należący ze wszystkimi naleznosciami tego ostrowa, jako sie sam w sobie ma, polami, sianożęciami, lasami, drzewem bartnym, zaszedszy do dobr jch mściov panow Jelcow, Nowakowskich, gdzie y sami mieszkaią, przyłączyli, a protestantes s tego ostrowa Wołosowa cale wycisneli y ieszcze z swego mieszkania, ze wsi Nowakow. Ciz poddani ich mściov panow Jelcow zszedszy, a w grunty protestantes zubowskie wprowadziwszy przez lat kilka, zazywaiąc gruntow protestantes zubowskich, mieszkali. Gdzie szkody niemałą poczynili, dwor protestantes, ktory kosztował złotych półtorasta, spalili y inne budynki poddanych protestantes zubowskich, ktory zesli byli przed swowolą, chałup piętnascie spalili, y gdy juz // juz usłyszawszy, ze protestantes z Wołynia do domu

na swoię własność miał się nawracać, ciz wysz mianowani poddani jch msćow panow Jelcow• wyszli z gruntow zubowskich, y tym sie ieszce nie kontentuiąc, j coz za przyiazdem y bytnością mianowanego jego m̄sci pana Michła Jelca w roku terazniejszym, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmym miesiąca septembra szesnastego dnia, tenze pomieniony jego m̄sc pan Michał Jelec, niedbając nic na prawo pospolitę y winy w niem opisanę, tychze mianowanych poddanych nowakowskich y z ynszych swoych majątnosci skupiwszy, mocno gwałtem na grunta protestantes zubowskie nasłał, y gdzie ieno drzewo bartnę ze pszczołami y bez pszczoł^², pszczoły popatrzywszy, z tego wszystkiego drzewa bartnego ze pszczołami y bez pszczoł wybili y wycisneli, y na siebie jch m̄sc panowie Jelcowie obrocili, za czym do szkod niemałych protestantes, ktorych sobie tak względem odjęcia ostrowa wysz mianowanego, spustoszenia lasu, spalenia dworu y innych budynkow, y innych poczynionych szkod, takze w nieuzywaniu drzewa bartnego, nie wkładając w to ostrowa y drzewa bartnego na tysiąc złotych polskich przyprawili, o co wszystko pomieniony protestantes iterum atq iterum na jch m̄sc panow Jelcow y poddanych jch msćow swiadczył y soleniter protestował, offiarując się prawnie, iako sprawa przydzie czynic, zostawiwszy jednak wolno melioratią tey protestaciey, albo uczynienie ynszey, szyrzey, iezeliby tego potrzeba ukazywała. A na dowod tego wszystkiego stawil woznego generała wojewodstw[^] kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetnego Jwana Simka, który w moc prawdziwey swey rellatiey zeznał temi słowy, jz on roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, miesiąca septembra dwudziestego szostego dnia, mając przy sobie dwoch szlachcicow – szlachetnych panow Woycecha Cisowskiego y Marcina Zawalskiego, był na sprawie y potrzebie wysz mianowanych panow Lewkowskich, małżakow, w dobrach onych, w siele Zubowszczyne. Tamze za skazaniem onych y innych ludzi słyszał, ze jch m̄sc panowie Jelcowie ostrow pewny do Zubowszczyne należący przez poddanych nowakowskich zabrali, takze y drzewa bartnę ze pszczołami y bez pszczoł na gruntach zubowskich zabrali y wiele ynszych szkod przez tychze poddanych nowakowskich w popaleniu budynkow poczynili. Co iz tak, a nie ynaczey było, pomieniony wozny prawdziwie zeznawszy, prosili tak protestantes o przyięcie tey protestacy, jako y wozny swoey relacy do xiąg niniejszych, co otrzymali. [+]

50 зв. // ма. 43•. **Протестацыя од пана Федора Левковскаго на пановъ
Ходаковъскій•.**

Року тисеча шестсотъ семьдѣсятъ ѿсмого
мѣца ноябра сегомо днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Овруцьком передо мною,
Михаломъ Кончаковскимъ, намесником подстароства оврацкаго, и
книгами нинѣшньними кгородскими оврацькими.

Stanowszy oczewiscie, urodzny pan Fedor Lewkowsky swoym y urodzonego
pana Wasila Lewkowskiego, syna swego, imieniem swiadczyl y soleniter
protestował naprzeciwko urodzonym panom Kondratowi Petrenkowi oycowi,
Tyszkowi, Opanasowi y Jaskowi – synom Chodakowskim, samym principalom
uczynkunizeymianowanego, takzeszlachetnym Malanowskiemu Melleniewskiemu
y innym z ymion y przezvisk panom Chodakowskich wiadomym, ktorych
zawzięciem wiadomosci w pozwie protestans wyrazi i deklaruję kom principalom
o to y w ten sposob, jz w roku teraznieyszym, tysiac szescset siedmdziesiat
osmym mŃca septembra dziesiatęgo dnŃa, pomienieni panowie Chodakowscy,
nie dbajac nic na prawo pospolitę y winy w niem opisanę, y nie majac w sobie
boiazni Bozej, majac dawny zaiętrzony do protestantow gniew, zebrawszy do
siebie kupę swawolną, rozney konditiei ludzi, człowieka dwadziescia, mocno,
gwałtem, po deyniecku, z strzelbą, rucznicami, pistoletami, rohatynami,
bardyszami y kiiami na mieszkanie protestantes, dwor w siele Zubowszczynie,
owo po nieprzyiacielsku naszedzŃy y naiachawszŃy, na dwie częsci rozdzieliwszy
się skrzyli, po deyniecku uczyniwszy dwor oskoczyli, tamze protestans pan
Fedor Lewkowsky rozumiejac byc ze deynieki, zaraz zrazu, jako poczał
uchodziec, y za łaską Bożą uszedł bez zadania niiakiego razu. A pomienionego
pana Wasila Lewkowskiego oskoczŃwszy y miedzy siebie ogarnawszy, onego
szablami siekli, obuchami, kiiami na smierc zabijali y bili. A mianowicie w
głowę ranę barzo szkodliwą s tyłu zadali y wszystkie głowę kiiami, obuchami
pobili, ktorych razow kiiowych y obuchowych w głowę dwadziescia zadali, a
po grzbiecie y po bokach takze razow kiiowych y obuchowych dwadziescia
kilka zadali, y juz za umarłego porzuciwszy, odeszli. Ccokolwiek [?] było –
bydła, koniey y innych rzeczy pozabirali, a mianowicie bydla rogatego rozney
szersci sztuk dwadziescia, owiec sztuk osmnascie, koniey rozney szerssci [?]
51 czworą // czworo kulbakę, pistoletow parę, szable y czapkę y to tak, jako się

wyzy zabrawszy do domu swego, do Chodakow, zaprowadzili, o co wszystko pomieniony protestans ymieniem swoim y mianowanego syna swego swiadczył y soleniter przeciwko panom Chodakowskim y pomocnikom protestował, ofiarując o to z onemi prawnie, jako sprawa przydzie czynic, zostawiwszy iednak wolno melioratią tey protestacy, albo uczynienie ynszę, iezeli by tego potrzeba ukazowała, a na dowod tego wszystkiego stawil woznego generała woǳstw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, szlachetnego Jwana Simka, ktory to wozny w moc prawdziwej swej rellacy zeznał temi słowy, jz on roku terazniejszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, msca septembra cztrnastego dnia, mając przy sobie stronę szlachtę, szlachetnych panow Wojciecha Cisowskiego y Marcina Zawalskiego, był na sprawie y potrzebie wysz pomienionych panow Lewkowskich we wsi Zubowszczyne. Tamze za skazaniem widzial wysz mianowanego pana Wasila Lewkowskiego na smiertelney poscieli leżącego, wszystkiego kiiami, obuchami zbitego, y szablą w głowę s tyłu barzo szkodliwie zaciętego. A kiiowych y obuchowych ran na teyze głowie sinie spuchłych widzial dwadziescia. Na grzbiecie y po bokach, y po innych miejscach ran wszystkich widzial dwadziescia y kilka, co mianowali byc za najazdem gławtownym [!] przez wysz mianowanych panow Chodakowskich y potomkow jch. Takze za opowiadaniem słyszał, ze bydło wszystkie – owce, konie y ynne rzeczy, przez tychze panow Chodakowskich zabrano, co yż tak, a nie jnaczej, było. Prawdziwie pomieniony wozny zeznawszy prosili tak protestans o przyjęcie protestacy, jako y wozny swej rellaczej, do xiąg niniejszych grodzkich owruckich, co otrzymał. [+]

мд. 44•. Посѣсыя ѿд панов Гѣзувскихъ паномъ Левьковъскимъ,
служащая.

Року тисеча шестсотъ семьдесятъ ѿсмого
мѣца ноябра дванадцатого днѣя.

На вряде кгородском в замку его кр мл Сѡвруцкомъ передо мною,
Михалом Кончаковскимъ, намѣсником подстароства ѡвруцкого, и кнѣгами
нинѣшними кгородскими ѡвруцкими.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał wdŃstw kiiowskiego, wołynskiego,
braslawskiego y czernihowskiego, szlachetny Jwan Simko, ku zapisaniu do
51 зв. xiąg niniejszych zeznał temi słowy, jż on roku // roku terazniejšzego, tysiąc
szescset siedmdziesiąt osmego, miesiąca septembra pierwszego dnia, mając
przy sobie stronę szlachtę, szlachetnych panow Woyciecha Osmolskiego y Iana
Olszanskiego był na sprawie y potrzebie urodzonego pana Piotra Lewkowskiego
w dobrach w siele Lewkowiczach y Niewmiryckich, tamze według według
[!] listu dobrowolnego zapisu darowizny przez urodzonego pana Siemiona
Marcinowicza Lewkowskiego w grodzie Łuckim uczynionego y zeznanego. A
wysz mianowanemu panu Piotrowi Lewkowskiemu na pewną część gruntu w siele
Lewkowiczach y w Niewmiryckich, w tymze zapisie dostatecznie wyrażoną,
danego y służącego, o czym tenze zapis o wszystkim świadczy, y tak tych
części, w siele Lewkowiczach y Niewmiryckich leżących, ze wszystkimi
do tych części przynależnościami y pożytkami, w mianowanym zapisie
wyrażonemi, w moc władze y spokojnę dzierzenie y używanie pomienionemu
panu Piotrowi Lewkowskiemu y potomkom jego czasy wiecznemi podał
urzędowie y intromitował^o. Tegoz roku, mŃca y dnia tenze wozny y s tąż
szlachtą wysz mianowaną był na sprawie y potrzebie urodzonego pana Michała
Lewkowskiego w tychze dobrach, siele Lewkowiczach. Tamze podług listu
dobrowolnego przedaznego w roku tysiąc szescset sedmdziesiąt szostym mŃca
maia dwudziestego dnѣя na część gruntu <.....> między paný Lewkowskiemi
leżącego w zapisie mianowanego, a przez urodzonych panow Lawryna y Jwana
Heiewskich przedanego, czasy wiecznemi pomienionemu panu Michałowi
Lewkowskiemu danego y służącego, o czym tenze zapis szyrzy świadczy,
tez część wysz mianowaną ze wszystkimi gruntami y przynależnościami
w zapisie wyrażonemi w moc, władze y spokojnę używanie pomienionemu
panu Michałowi Lewkowskiemu podałem y urzędownie jntromitował y, jż pan

Piotr Lewkowsky sobie części podaney, jak y pan Michał Lewkowsky, także sobie podaney części, posesorami zostali, ktorego podania, tak tam tam [!] przy podaniu, jako y tu na urzędzie nicht sprzecznym nie był y ni z jakim prawem nie odezwał, co yz tak, a nie ynaczey było, prawdziwie wozny mianowany zeznawszy, o przyjęcie do xiąg niniejszych grod^ owruc• prosił, co otrzymał. [+]

// мѣ. 45. **Запис сознания ѿ пнѡвъ Гѣевских пану Михалови
Лѣвковскому, служачих**

52

Року тисеча шѣстсот сѣмьдѣсять ѡсмого
мѣца ноябра чотырнадцатого дня.

(oryginał tego zapisu P^ Piotr Lewkowsky wzwl)

На вряде кгородскомъ v замьку его кр мл Гѡвруцькомъ передо мною, Михаломъ Кончаковскимъ, намѣсникомъ подстароства овруцького, и книгами нинѣшними кгородскими овруцкими.

Персоналитер становъши, урожоные панове Лавринъ и Иванъ Гѣевские, братья роженые, здоровы будучи на теле и умысле, для вписаня до книг нинѣшних кгородских овруцких поданих, и очевисто сознали листъ доброволны вѣчи тое продажи запис своего водлуг права справлени ѿ себѣ урожоному пану Михалови Лѣвковскому на рес нижеи выражоную данаго• и служачи, ѡ чомъ тот запис ширѣ в себе ѡбмовляет, которого подавши, устьным и очевистымъ сознанием своим ствердивши и змоцнивши, просили, абы в книги нинѣшние вписаны был. Я теди уряд примуючи до книг читаломъ, которы полскимъ писмом писаны так се в себе мает.

Ja, Ławryn Heiewsky y Iwan Heiewsky, bracia rodzeni, zdrowi będąc na ciele y umysle, odstąpiwszy swej własney należnej jurisdictey woiewodstwa, prawa y powiatu, a pod ten list dobrowolny zapis y wszystkie onego konditie, ligamenta nizej wyrazoną sami z dobrami, potomkami naszymi poddając y wcielając zeznawamy tym listem dobrowolnym zapisem naszym, komu by o tym wiedziec należało teraz y na potym, zawzdy, jz co mamy prawem przyrodzonym część pewną w siele Lewkowiczach woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżące y będące, to iest po matce naszej Marynie Yliownie Lewkowskiego

Heiowskiewy należąca, którą to my częsc wszystkie wyży pomienioną urodzonemu panu Michałowi Lewkowskiemu przedalismy za sūmę pewną, to iest za złotych^ pōłł^ sto, którą do rąk naszych odebrawszy, odliczylismy, na pozytek swoy obrocilismy, nie będąc tedy ni od kogo przymuszeni, tylko po dobrej woli naszey. Tę wyży rzeczoną częsc gruntu Lewkowskiego miedzy jch 52 3в. m̃mi panem Wasilem Ostafim y Ihnatem // y Yhnatem Leonem Lewkowskiemi nam należącego, który to grunt my przedalismy wyży pomienionemu urodzonemu panu Michałowi Lewkowskiemu y potomkom onego na wiecznę y nigdy nieodzownemi czasy y w spokojnię dzierzenie podalismy, y tych dobr juz się wiecznie wyrzekamy y od ynszych osob wyży pomienionych blizkich krewnych naszych, tak tez y dalekich, a mianowicie od siostry naszey rodzoney, która zostaię w niewoli w ordzie, tedy my powinny bronie y zastępowac u kazdego sądu y prawa, a tę dobra ze wszystkimi siedliskami, polami, lasami, sianozęciami, sadami, ogrodami, borami, z drzewem bartnym y niebartnym, ze pszczołami y bez pszczoł, z łowý wszelakimi owo zgoła, ze wszystkimi yn genere pozytkami małemi i welkimi, nic juz y namniejszey rzeczy s tey części nie wymuiąc, ani zostawuiąc na siebie samych y potomkow naszych, ale wszystko ogułem w iednę mieysce zawieraiąc, wyży pomienionemu panu Michałowi Lewkowskiemu y potomkom iego w moc władze do spokojnej wieczystey posesseyey przez woznego, ktorego sobie moze y dwoch szlachcicow podaiemy y postępujemy. Ma tedy y wolen będzie tak sam wyży pomieniony, jako y potomkowie onego tymi dobrami, jako swemi własnymi, rządzic, disponowac y uzywac, dac, przedac y komu chciec zapisac. A my juz od daty tego listu dobrowolnego zapisu naszego w tę częsc wyży pomienioną zadnego wstępu czynic nie mamy y nie będziemy mogli s potomkami naszymi y z blizkimi krewnymi tak tez z dalszemi czasy wiecznymi przeszkody zadney czynic. A to pod zakładem takowey ze sūmy y nagrodzeniem szkod gołym słowem oszacowanych krom przysięgi cielesney, który zakład jako y szkody w sprzeciwieniu sie temu zapisowi naszemu wolno będzie panu Lewkowskiemu y potomkom iego pozwac nas samich, a po nas potomkow naszych, pozwem i rokiem, by na krotszym do ktoregokolwiek sądu y prawa ziemskiego grodzkiego y do Sądu Głownego Trybunału Koronnego^ Lubelskiego podczas sądenia woiewodstw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, gdzie my s potomkami naszymi stanowszy, nie zazywając zadnych dyllaty, appellaty^, prosequity, ani siebie samych y uomocowanych naszych chorobą 53 nie zakładając, y innych wszelakich excepty^ prawnych // prawnych, ktorých

się jn genre zrzekamy się, ale od sądu nie odchodząc, zakład y szkody zapłacić mamy y powinni będziemy, a po nas potomkowie nasi. A zapłaciwszy zakład y szkody nagrodziwszy, przedsie ten list dobrowolny, zapis nasz, przy swej zupełney mocy zostawic ma, co szyrzy y dostateczniey w tym zapisie pomieniwszy, tedy my osoby wyzy mianowanę za pierwszym pozwaniem do ktoregokolwiek grodu powinnismy zeznac, a to pod wszystkimi konditiami, obowiązkami, warunkami, według prawa pospolitego wpisanemi y na tosmy dali ten nasz list dobrowolny, zapis s pieczęcią naszą y s podpisem rąk naszych, tak tez s podpisami y s pieczęciami rąk jch mscłow panow przyacioł naszych od nas oczewisto uproszonych, y na podpisie nizey mianowanych. Pisan w Heiewiczach roku tysiąc szescset siedmdziesiąt szóstego mśca maia dwudziestego dnia, y tego zapisu при печатех подпис рукъ тыми словы: na mieyscu pana Ławryna, Jwana Heiewskich, jako pisac nieumieiętnych, za ustną y oczewisto prozbą podpisuie sie Paweł Sinhaiewsky. Za ustną prozbą braci swej, Ławryna y Ywana Heiewskich, podpisuie sie Teodor Heiewsky ręką swą. Na mieyscu panow Heiewskich podpisuie sie do tego zapisu Jan Ko<...>. Которы~ же то запис за поданем и очевистым сознанием а за принятемь моимъ урядовим, за прозбою з виш менованих особъ до книг нинешних кгородских ѡвруцкихъ слово v слово есть уписанъ. [+]

мд. 46•. **Запис сознаний ѡд его мл пана Францишка Потоцкого
пану Федору Левьковскому.**

Ten original zapisu wzięli Fedor Lewkowsky

(extract extract)

Року тисеча шестсотъ семьдесят ѡсмого
мсца ноября шеснадцатого дня.

На вряде кгородскомъ в замьку его кор^ мл Гѡвруцькомъ передо мьною, Михалом Кончаковским, намесником подстароства ѡвруцького, и книгами нинешними кгородскими ѡвруцькими.

Перьсоналитер становъши, урожонъ его мл панъ // пан Францишекъ 53 зв.
на Потоку Потоцкй, здоровъ будучи на теле и умысле для вписаня до книг нинешнихъ кгородскихъ ѡвруцькихъ подал и очевисто признал листъ добровольный запис заставнъ, водлуз права справленъ, ѡд себе урожоному

пану Федору Левъковъскому на рѣст ниже виражоную данѣ и служачѣ, ѿ чомъ тот запис ширѣ в собе ѿбмовляет, которого подавши, устным и ѿчевистым сознанемъ своимъ ствердивши и змоцнивши, просил, абы в книги нинѣшнїе вписанѣ был.

Ja tedy urząd onŃ przyjmujuci do книг, читалом, и тые суть слова ego: Ja, Franciszek na Potoku Potocky, zdrowy bѣdac na ciele y umysle, odstąpiwszy swej własnej naleznej jurisdicciey prawa powiatu y woiewodstwa a poddaiac się ze wszystkim pod ten list dobrowolnŃ, zastawnŃ zapis moy wiadomo czynie y zeznam tym moy listem dobrowolnym, zastawnym zapisem, jz ku pilnej potrzebie moiey pozyczyłem rѣkoma memi własnymi, odebrałem sumę pieniędzy złotych polskich pięćset, w kozdy złotŃ po grosz trzydziestu polskich rachuiac, urodzonego pana Fedora Lewkowskiego y z odebrania teyze pomienioney sŃmy zaraz tegoz pana Lewkowskiego <.....>, w ktorej to sŃmę piąciu set złotych polskich zawiodłem i zastawiłem temuz panu Lewkowskiemu y potomkom iego jakoz zaraz y puszczam dobra moię pewnę mnie prawem pewnym dziedzicznym słuзacę y nalezacę częsci, to iest od panow Lewkowskich i gruntu ych wszystkiego Lewkowskiego trzecią część wilimontowską y drugą część dziedziczną makowetkowską, w siele Lewkowiczach miedzy pany Lewkowskiemi bѣdacą, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim lezacę, ze wszystkimi a wszystkimi do tych części pomienionych pozytkami y przynaleznościami, to iest dworzyszczem, dworzem i ogrodami, poddanemi dwema [?] y z ich powinnościami y innemi pognoiami, polami, wszelakimi sianozęciami, z drzewem bartnym ze pszczołami y bez pszczoł, lasami, borami, rzekami, rzeczkami, błotami y owo ze wszystkimi y wszelakimi pozytkami y przynaleznościami, nic a nic nie uymujac, mianowanemi y niemianowanemi, tak jz mianowanę, niemianowanę, a niemianowanę mianowanemu nie szkodzie y ublizac nie ma, jako się wyzy pomieniło przerzecenemu [!] panu Lewkowskiemu y potomkom iego // potomkom jego zastawiwszy, zaraz przez woznego y dwoch szlachty, ktorych sobie pszysposobic moze, puszczam, a to nadal trzy nierozdzielnie po sobie ydących, to iest począwszy od dnia y swięta rzymskiego Swiętego Łukasza Euanielisty w roku terazneyszym, tysiąc szescset siedmdziesiątym osmym, bѣdacego, takowegoz dnia y swięta rzymskiego we trzy lata w roku, da Pan Bog, przyszłym, tysiąc szescset osmdziesiątym, przypadaiacego, a o nieoddaniu pomienioney sŃmy pieniędzy od trzech lat do trzech lat po sobie ydących, y az do oddania y skutecznego

zapłacenia wszystkiewy tey pomienionej sũmy piãciuset złotych polskich, którą to sũmę piãcset złotych polskich w grodzie owruckim na czas pewny zastawy naznaczonej, nic tego czasu nie uchylając, nie przymując zadnych arestow oddac ja sam, a po mnie potomkowie moy, mają y powinni będą, y oddanie tey sũmy przed czasem dwiema niedzielami przez woznego listem swoim uwiadomic mam y powinien będę, a po mnie potomkowie moje mają y powinni będą. Ktorego uwiadomienia tenze wozny będzie powinien rellacją w grodzie owruckim zeznac, a w dzierzeniu tych dobr wysz pomienionych y na mnieyszej części zadnej przeszkody y propedimentu pana <...> panu Lewkowskiemu, potomkom jego y kazdemu dzierzãcemu tę dobra czynie, ja sam y potomkowie moy nie mamy, y owszem, od wszelakich osob blizkich krewnych y dalekich u wszelakiego prawa, sądu y urzãdu, wzglãdem krzywd pochodzãcych zastępowac y <...>ncowac, ja sam s potomkami memi jegoz pana Lewkowskiego y kazdego dzierzãcego tych dobr nam będę powinien s potomkami memi, ile kroc, tyle kroc tego będzie potrzeba. Waruię tez to panu Lewkowskiemu y potomkom iego, jz jezeliby tenze pan Lewkowsky, co kosztem swoim na tey części ode mnie zastawnej przybudował, albo poddanego, jakiego osadził, podług wynalazku przyjacielskiego nagrodzic mam, y jezeliby co na tymze gruncie zasiał, tedy bez zadnej przeszkody ode mnie y ni od kogo ten zasielek zdjãc ma. Wymawiam sobie jednak to, jz cokolwiek podczas tey woyny y swey woli pol y drzewa bartnego, jako w sąsiedstwie od panow Lewkowskich pozabirano, od ktorých tenze pomieniony pan Lewkowskj za staraniem odszukiwac ma, co mam wszystko zyscic y dosic we wszystkim na mnieyszej konditiewy uczynic, a po mnie potomkowie moy mają y będą powinni, a to pod zakładem na kozdã kondyciã wzwyż wyrazonã po piãciuset złotych polskich y pod nagrodzeniem szkod na goley rzeczenie słowu krom przysięgi oszacowanych, o który zakład // zakład y o szkody, y w jakimkolwiek spszeciwienu [!], y jakiejkolwiek 54 зв. conditiewy forum generale przed wszelakim sądem y urzãdem zemskim, grodzkim y Sądem Koronnym Głównym Trybunalskim woiewodstw kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego sobie samemu y potomkom moym naznaczam, y będąc jakimkolwiek pozwem przed jakimkolwiek sąd y urzãd zapozwany. Ja sam, albo potomkowie moÿ, o jakiegokolwiek sprzeciwienu temu zapisowi memu y iakiegokolwiek conditiewy nie zazywaiãc, wszystkich y wszelakich obron prawnych y nieprawnych obllaty, appellaty y ich prosequity y inszych wszelakich obron s prawa pospolitego y z dowscipu ludzkiego wynaydzionych, ktorých wszystkich tym zapisem moym zazywac, drogę

zawiram, ale od sądu nie odchodząc, dosć czynic mam y powinien będę, to iest zakład zapłacic y szkody nagrodzic, y we wszystkim dosic uczynic mam y będę powinien s potomkami memi, y na to daię ten moy list dobrowolny, zastawny zapis s pieczęcią y s podpisem ręki moiej, także s pieczęciami y s podpisami rąk jch mści panow przyiaciół moych, ode mnie oczewiscie uproszonych, na podpisach nizej mianowaných. Pisan w Wielechnikach roku tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego mscã octobra osmnastego dnĩa. У того запису при печатех подпис рукъ тыми словы: Franciszek na Potoku Potocky, ustnie proszony pieczętarz, Stefan Hyrsky, ustnie proszony pieczętarz, Teodor Białoszycky, ustnie proszony pieczętarz, Łukasz Podborsky, которй же то запис за поданем, признанем и прозбою з вышъ мянованое особы, а за моим урядовим принятем слово в слово до книг нинешних кгородских Јвруцькихъ естъ уписанъ. [+]

мѣ. 47•. Протѣстацыя од его мл пнѣ Вышполского, писара кгород[^]
овруц[^], на его мл[^] пана Лоньцького.

Року тисеча шѣстсотъ сѣмдѣсят ѡсмого
мсаца ноябра шѣстнадцатого днѣя.

55 На вряде // На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Гвруцькомъ передо мною, Анъдриемъ Редчичемъ, намесникомъ подстароства овруцького, и книгами нинешними кгородскими овруцькими.

Personaliter ad acta stanowszÿ, urodzonÿ pan Mikołay Wyszpolsky, syn urodzonego jego m̃ pana Stefana Wyszpolskiego, komornika kiiowskiego, pisarza grodzkiego ovruckiego, ymieniem tegoż, jako rodzica swego, przeciwko urodzonemu panu Heliaszowi Łackiemu, chorążemu ziem Pruskich, generałowi altereieÿ woysk cudzoziemskich, jego kr m̃sci Woyska Koronnego, possesorowi wsi Bondarowki, w woiewodstwie kiiowskim, powiecie ovruckim leżacej, jako roskazujacemu, za ktorego wołā, roskazaniem ŷ wiadomosciā uczynek nizej mianowany stanāł, także urzēdnikowi jego m̃sci szlachetnemu panu Monarowskiemu Kondrackiemu, w teyze wsi Bondarowce zostaiacemu, przez ktorego uczynek nizey mianowany popełniony jest opowiadał y protestował się o to, jz jego m̃sc pan Łacky, będąc possesorem zastawnym wsi Bondarowki o grunicę ze wsiā Ostapami y Radohoszczā, dobrami dziedzicznymi, rodzica protestantis nie kontentuiac się pierwszemi violentiami,

krzywd y szkod w gruntach ostapowskich poczynionemi, o co protestacia zanesiona y banitia w Sądzie Trybunalskim^ Koronnym Lubelskim w roku tysiąc szescset siedmdziesiątym otrzymana iest, ale y teraz nowiter roku tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego roznych dnief y miesięcy pomieniony urzędnik jego m̃ pana Łackiego s poddanemi bondarowskiemi violento modo na grunta ostapowskie, na uroczyzcza nazwane Krasny Bor najezdzaiać, drzewo bartnę ze pszczołami wyrąbywac // wyrąbywac kaze. Stawki na uroczyску nazwanym 55 зв. Tymoszowszczyzna y Pokolcach⁵⁴ gwałtownym sposobem odebrawszy, s tych stawkow ryby łowic kaze y ustawicznie zławia, przez co pokoy popospolity sąsiedzsky gwal<..> y do szkod niemalych rodzica protestantĩ, tak względem wyrąbania drzewa bartnego, jako y złowienia stawow, tudziez gruntow violenter odejmowania c^, ktorych w to nie inclidujac, j na tysiąc złotych polskich byc mieni podiętych przyprawil, przez ktory to takowy postępek bezpieczestwo prawem popospolitym obwarowanę zgwalcił <..>, za tym winy w prawie opisanę na osobę swoię zaciagnol, o co wszystko protestans nomine rodzica swego in foro fori agere deklaruie się wolnę melioratią tej protestaciej zostawiwszy, a na ten czas tej o przyjęcie prosil, co otrzymał. [+]

**мѣ. 48. Манифѣстація именемъ его мл п̃на Стефана
Вышьполского, писара кгородского ѿвруцького, учиненая на Семѣна
и Яцка, козаковъ Ханѣнковыхъ.**

Року тисеча шестсотъ седемсят ѿсмого
мса ноябра шеснадцатого д̃ня.

На вряде кгородськомъ в замку его кр^ милости Ѡвруцькомъ, передо мьною Аньдреемъ Редьчичомъ, намесникомъ подьстаросытва ѿвруцького, и книгами нинешньними кгородскими старостиньскими.

Personaliter ad acta stanowszy, pan Jan Burzynsky // Burzynsky, sluga 56 urodzonego jego m̃sci pana Stepchana Wyszpolskiego, komornika granicznego kiiowskiego, pisarza grodzkiego owruckiego, soleniter praecauendo calosci y szkod pana swego przez nizey mianowanych obwinionych poczynionych manifestatur, o to, jz gdy powracalo woysko jego krolewskiej m̃sci Zaporozkie, w directiey pana Chanienka zostaiace, po rospuszczeniu popospolitego ruszenia

⁵⁴ Poholcach

56 3B. spod Lublina y pod dymier [?] traktem poleskim szła(t'dy), tedy tego woyska dwóch kozaków, na ymie Semen y Iacko, nabiegszÿ z niemałą kupą ludzi na wies nazwaną Litkow, w powiecie owruckim leżącą, majątnosc dziedziczną pana manifestującego jn vim jakoweysci zdobyczÿ y rabowniczym sposobem wołow par trzy, szerszą gniadych trzech, strokatych dwóch, a czarny jeden, zabrali y szkod tak w pobranych wołach // fantach, pobiciu swiny, owiec, brani<.>, pieniędzy na złotych pięćset uczynili szkody y za woyskiem pomienionym powrocili, przez co pana protestującego, jako y poddanÿch onego, do szkod niemałych obzałowani, ktorzÿch sobie na złotych pięćset byc mieni przyprawili praecauendo. Tedy całosci pana swego manifestans jterum atq iterum manifestowawszÿ jn verificationem tego wszystkiego stawil robocznych Demiana y Jakima, poddanÿch ze wsi mianowaney Litkowa, dla poprzysięzenia mianowanych szkod, ktorzÿm ja urząd rotę^ juramentu w tę słowa napisawszy, woznemu grodowemu na ymie Janowi Simkowi słuchac kazałem, tak sie w sobie mającego: My, Demian y Jakim przysięgamÿ Panu Bogu wszechmogącemu w Troycy Świętej jedynemu na tym, jz tę wszystkie szkody, ktorę w manifestaciey y osobliwym registrem są położonę, nam przez mianowanych kozaków z woyska pana Chanienkowego są poczynionę, na czym jz sprawiedliwie przysięgamy. Tak nam, Panie Boze, dopomoz y niewinnu męku Chrystusa Pana. Po ktorzÿm wykonanym juramęcie y wozny mianowany rellacją recognowit y prosili manifestans y wozny, aby to wszystko do act przyięto y zapisano było, co otrzymali. [+]

// мѣ. 49•. Посѣсья в добра село Сидоровичи и Свиридовъку єє мл^ 57
панѣ Кнегининьскѣ, служачая.

Року тисеча шестсотъ сѣмъдѣсят ѡсмого
мѣца ноябра шеснадцатого дѣня.

На врядѣ кгородскомъ в замъку єго кр мл Ѡвруцьком передо мѣною,
Андреемъ Редичомъ, намесникомъ podstarostwa у замъку Ѡвруцького,
у акътами кгородскими старостиньскими.

Stanowszy personaliter, wozny generał woiewodstw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego^ y czernihowskiego, szlachetny Demian Dmitrowicz, ku zapisaniu do act ninieyszych grodzkich owruckich zeznał rellacją swoię temi słowy, jż on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt osmego, mѣca nowembra osmego dѣnia, maiąc przy sobie stronę szlachtę ludzi wiary godnych, panow Waclawa Okolinskiego y jego mѣci pana Stepchana Trypolskiego, za requisitią urodzonego jego mѣci pana Stepchana Druczana Kniehininskiego, takze jej msci paniej Marty Trypolskiego Janowej Druganinowej Kniehininskiej, był we wsi Sidorowiczach y Swiridowce, w powiecie owruckim a woiewodstwie kiiowskim leżących, ktore dobra urodzony jego mѣc pan // pan Wolczkiewicz Olizar, podsędek kiiowski, znosząc dług 57 зв. rodzica swego, dobra Studenę Wodę urodzonej niegdy jej mѣci paniej Alexandrze Strybłownie Jwanowej Trypolskiej, matce jej mѣci, paniej Janowej Kniehininskiej, na zapis jego mѣci pana Ludwika Olizara Wolczkiewicza dziesięć tysięcy złotych winny^o jego mѣci panu Michałowi Trypolskiemu, pisarzowi ziemskiemu kiiowskiemu^, zapisem swoym modo obligatorio zawiodł, ktora suma ponieważ jej mѣci paniej Janowej Kniehininskiej y potomkom oney iuredicci no et naturali po matce oney należy, tedy tę добра mianowaną, wies Sidorowicze y Swiriduwkę [!], w pomienionej sumie dziesięciu tysięcy złotych, przez jego mѣc pana podsodka kiiowskiego jego mѣci panu pisarzowi ziemskiemu kiiowskiemu zawiedzionę^o, post decessum jego mѣci pana pisarza ziemskiego kiiowskiego, brata swego rodzonego, maiąc pewnę prawo na tę sůmę sobie od pomienionego brata swego służące, do władzy dzierzenia y posesiesey swojej realnej nemine contradicente et impugnante odebrała, jako y wozny mianowany s pomienioną szlachtą w tę pomienionę добра jej mѣc panią Janową Kniehininską y potomkow jej mѣc jntromitował, y na tym tę swoię prawdziwą rellatią zeznawszy, prosił, aby do act przyjęta y zapisana była, co otrzymał. [+]

Року тисеча шестсотъ семъдесятъ осмого
мсаца ноябра шеснадцатого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Гѡвруцком передо мною,
Андреемъ Редичомъ, намесникомъ подстароства в замку Гѡвруцком,
и акътами кгородскими старостинскими.

Stanowszy oczewiscie, wozny generał woiewodstw kiiowskiego,
wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego za pokazaniem autentyku
urzędowi tuteyszemu znaiomŷ, szlachetny Demian Dmitrowicz, ku zapisaniu
do act niniejszych zeznał rellacją swoią temi słowŷ, jż on roku terazniejszego,
tysiąc szescset siedmdziesiątego osмого, miesiąca nowembra dwudziestego
dnĳa, mając przy sobie stronę slachtę ludzi wiarygodnych, jego mŝci pana
Stephana Trypolskiego y pana Waclawa Okolinskiego, za requisitią urodzonej
jej mŝci panieŷ Marty Trŷpolskiego Janowej Druczaniowej Kniehininskiej
wespół z jej mŝcią y urodzonym jego mŝcią paniem Stephanem Druczaninem
Kniehinskim, synem jej mŝci, był[^] we wsi Krasnej Włoce dobrach
58 зв. dziedzicznych // zesłego jego mŝci pana Niemirycza, starosty owruckiego,
prawem zastawnym w suńie szesciu tysięcy złotych zesłemu jego mŝci
panu Michałowi Trypolskiemu, pisarzowi ziemskiemu kiiowskiemu, panowi
miecznikowi lidzskiemu, Trypolskim nalezytych, gdzie jej mŷ pani Janowa
Kniehininska mając pewny praetext do dobr y sum rodzicow jch mŝciow y
swego respectem rzeczy ruchomych, złota, srebra, kleynotow y innych w oblacie
registru specificowanŷch ruchomŷch przez rodzica swego y onych po dziadu jej
mŝci, jego mŝci panu Pietrze Strŷbylu, woyskim kiiowskim, zabranych, dobra
mianowanę, wies Krasno Włokę, w powiecie owruckim leżącą, ze wszystkimi
poddanemi y onych podaczkami, roborami s powinnościami, nemine impugnante
do realneŷ possessiey swoeŷ przez woznego wysz mianowanego odebrała. Jakoz
y wozny mianowany s pomienioną stroną szlachtą poddanych tamecznych do
gromady zebrawszy, do władzy y dzierzenia jej mŝci panieŷ Kniehininskieŷ y
potomkom jej mŝci podał y w te dobra jntromitował, ktorej jntromissiey tych
dobr tak tam w tych dobrach, jako y przynależnościach, y przy actach nikt
nie zabraniał, ani impugnował, o czym mianowany wozny tę swoią rellacją
zeznawszy, prosił, aby do act tutejszych przyjęta była, co otrzymał. [+]

// мѣ. 51°. Облята запису од его мл пна Миколая Сурина его 59
мл пану Ремияну Сурина, ловьчому новокгородскому, подстар^
овруцкому кгородскому, на заставу служачого.

Року тисеча шестсотъ сѣмъдесятъ осмого
мсаца ноября шеснадцатого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Овруцкомъ передо мною^,
Михалом Кончаковским, намесником подстароства овруцъкого, и книгами
нинешними кгородскими овруцъкими.

Персоналитер становъши, шляхетнѣ панъ Янъ Мрочковскїи именем
пана своего, его мл пана Ремияна Сурина, ловьчого новокгородского,
подстаростего кгородского овруцъкого, для записаня до книг нинешних
кгородских овруцъких подал пер облятамъ запис, ориинал з сусцептью
кгороду Володимѣрского, заставнѣ водлуг права справленѣ, од урожоного
его мл пана Миколая Сурина поменену его мл пану Ремиянови Суринови,
ловьчому новокгородскому, подстаростему кгородскому овруцъкому, на рес
в томъ записе нижѣ инсерованомъ, мяновате [!] выражоную на заставъ
данѣи служачѣи, о чомъ тот запис ширѣ в себе описуѣт, котрого подавши,
просил, абы принять и в книги нинешни уписанѣ был. Ja теѣди уряд для
вписаня до книг примуючи, читалом и такъ се в себе маѣт: Ja Mikołaj
Suryn, na ciele y umysle dobrze będąc zdrowym, odstąpiwszy swey własney y
sobie naleznej ziemskiej jurisdictey prawa powiatu y woiewodstwa a pod ten
list dobrowolny, zapis moy zastawny z dobrami y potomkami memi dobrowolnie
się poddaiąc y wcielaiąc, wiadomo czynie y zeznawam kozdemu, komu by o
tym wiedziec należało, teraz y na potym, zawzdy, jz ja, zeznawający, pewnej
gotowej y rękodayney sūmь pieniędzy trzechset złotych polskich, w kozdy
zloty po trzydziestu groszy polskich, licząc z rąk urodzonego jego mści pana
Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, commisarza woieđstwa
kiiowskiego, brata mego rodzonego, wziąwszy, pozyczywszy y realiter w
gotowiznie odebrawszy z odebraney tymze zapisem // moym kwitowawszy, w 59 зв.
tey pomienionej sūmie trzechset złotych polskich częсc moią pewną w siele
Wystapowiczach, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżącej,
mnie, zeznawaiącemu, między bracią rodzoną wysz pomienionym jego mścią
panem Remianem Surynem, łowczym nowogrodzkim, iako starszym y jego
mścią panem Konstantym Surynem, srzednim pod datą, tu we Włodzimirzu,

dnia dwudziestego trzeciego miesiąca july roku tysiąc szescset [!] siedmdziesiąt wtorego działem spisany przypadłą y wydzieloną y w tymże dziele naszym specificowaną ze wszystkimi do tej części mojej według opisanego działu dochodami, przychodami, pożytkami poddanych tamecznich, daniami, poddanstwy, posłuszenstwy y powinnościami y innymi wszystkimi małymi y wielkimi dochodami, przychodami, pożytkami y przynależnościami z dworem, ogrodami, sadami, pastewnikami, polami zasianymi i niezasianymi, oranami y nieoranami, pustowniami sianozęciami, błotniami, lasowemi y brzegowemi, lasami, borami, barciami, stawami, rzekami, rzeczkami y potokami y innymi wszystkimi in genere et specie do tej części okolicznościami gonami bobrowemi, rudami, rudniami, budami, nic na siebie y ni na kogo jnszego nie wýmuiąc, ani excipuiąc tak, zebý mianowanę[^] niemianowanemu, a niemianowanę mianowanemu ni w czym nie szkodziło, ani ubliżało do realnej y istotnej zastawnej trzyletnej possessiey wysz pomienionemu jego mści panu łowczemu nowogrodzkiemu, rodzonemu memu, podaię y postępię, a to urzędownie przez woznego y szlachtę, których sobie jego mśc pan łowczy nowogrodzky do obięcia tej zastawy uzię y przysposobi. Ktora to zastawa poczynac się ma od święta rzymskiego Świętego Jana Krzsciciela w roku terazniejszym, tysiąc szescset siedmdziesiąt siodmym, celebruiącego, a konczyc się ma w roku, da Pan Bog[^], przyszłym, tysiąc szescset osmdziesiątym, o takowýmże dniu y czasie na dzień świętego Jana Krzsciciela, święto rzymskie, a w niewykupnie na ten czas, tedy ta zastawa od trzech lats do trzech lats consequenter po sobie ydących az do istotnego wykupna y realnego oddania sůmý trwac y słuzyć jego mści panu łowczemu nowogrodzkiemu, potomkom y successorom jego mści albo temu, komu by jego pan łowczy nowogrodzky takowymże prawem 60 ustąpił, czego ja tym moim zapisem pozwalam // pozwalam, trwac będzie, a przed czasem wykupna niedzieli szescią listem moym otworzýstým jego mści pana łowczego nowogrodzkiego, lub od jego mści takowymże prawem dzierżącego obwiescic mam y tego obwieszczenia przed terminem wykupna dniem a niedzielami rellacją woznego w grodzie Włodzimirskim zapisac mam, gdzie y oddanie sůmý trzechset złotych polskich wszystkę s pełna currenti moneta w Koronie Polskiej bez zanoszenia zadnych arestow y zanoszonych ni od kogo nie przyjmowac naznaczam. Wolen tedy iest y będzie jego mśc pan łowczy nowogrodzky tej zastawy ode mnie puszczonej według woli y upodobania swego trzymac, uzywac pożytkow, przymnazac, poddanych osadzac y jako chcąc tą zastawą moją az do samego wykupna rządzic i

disponowac, w czym ja sam, a po mnie potomkowie y successorowie dobr moých zadney przeszkody, trudnosci y przenagabania prawnego gwałtownego y inszego wszelakiego czynic y zadawac nie mam y nie będę mógł, owszem od inszych wszystkich, od kogokolwiek zachodzących jmpedimentow, także zapisow zeznaných y ręcznych recognityi pierwszych y poslednieyszych praw, processow y przewodow prawnych, w kogokolwiek na tę moią część zachodzących y onę obciążaiących u wszelakiego prawa, sądu y urzędu swým własnym kosztem y nakładem prawnym bronic, zastępowac y oswabadzac mam, a po mnie potomkowie y successorowie dobr moych az do oddania y skutecznego nyszczenia pomienionej sũmy y zniesienia tego zapisu mego kwitem, w ktorymkolwiek grodzie oczewiscie zeznanym zadną dawnoscią ziemską nie szczycąc się mam y z potomkami memi powinien będę. Tego jednak dokładając, ze w tych trzech leciech jego ml pan łowczy nowogrodzky, brat moy, dani trzy według powinności tych poddanych dawney wybrać wolen będzie, a nie więcy contribucie wszelakie skarbowę od poddanych tamecznych, na tey części moiej zastawney będących, jego mśc pan łowczy nowogrodzky wczesnie wybrać kazawszy, do jch mściow panow poborcow oddawac y <..>cty lubo na mnie, lubo na osobę swoję otrzymywac ma^a, a, strzez Boze, nieprzyiaciela koronnego, żołnierza nawalnego, przez co by ta zastawa spustoszec miała, y poddani się precz rozeszli. O to jego mści pana rodzonego // mego turbowac y 60 3B. prawem pociągac nie mam y nie będę mógł^a, rumaciey po wykupnie y oddaniu pomienionej sũmy s posłuszenstwem poddaných tamecznych y uzywaniu wszelakich pozytkow niedziel szesc pozwalam, co wszystko, jako y kozdą z osobna conditią zyscic, strzymac y wypelnic mam y s potomkami memi powinien będę, a to pod zakładem drugiey takowey ze sũmy, trzechset złotych polskich, y pod nagrodzeniem szkod, słownie krom przysięgi oszacowanych, o który zakład y szkody w sprzeciwienu się w czymkolwiek temu zapisowi memu, naznaczam sobie y potomkom moým forum y termin zawitý przed wszelakim y kozdym generaliter sądem y urzędem grodzkim, ziemskim y Głównym Trybunalskim Koronnym Lubelskim^a, w kozdym woiewodstwie y powiecie także y między sprawami conserwatami kiiowskiego, wołynskiego, brasławskiego y czernihowskiego woiewodstw y inszym wszelakim sądem, któryby pod on czas od Rzpltey uchwalony y postanowiony był bez zawania [!] wszystkich y wszelakich in genere et specie dillacy, appellacy i prosequity suspens fataly proscripty, jccasy y wszelkich generaliter zwłok y obron prawnych z statutu constituciey y dowcipow ludzkich wynaydzionych y

wymyślonych, których wszystkich takowych zwłok z potomkami memi zazywac nie mam y nie będę mógł^e, j na to dał ten list moy dobrowolny zapis s pieczęcią i s podpisem ręki mey własney, takze s pieczęciami y s podpisami rąk jch mściov panow przyiaciow moych. Na to ode mnie oczewiscie uproszonych dał we Włodzimirzu roku panskiego tysiąc szesc sets siedmdziesiąt siodmego mśca juny czwartego dnia. У того запису заставного при печатех подпис рук тыми словы: Mikołay Suryń, Jan Suryń stry [?] ręką swą, jako proszony przyiaciel, podpisuie się, Raffał Liniewskÿ, jako proszony przyiaciel do podpisu, Konstaty Suryń, Jan Suszak, jako ustnie proszony przyjł, a сусцепта кгородѣ Влодымирского тыми слови писана. Аго tysiąc szescsets siedmdziesiąt sodmego mśca junii czwartego dnia, stanowszy personaliter, urodzony jego mśc pan Mikołay Suryń ten zapis zastawny ad acta zeznał susceпти Thomasz 61 Sawicky, namiesnik starostwa y zamku Włodzimirskiego, которÿ // которÿ то запис за поданем и прозбою з выш менованое особы а за принятемь моимь урядовим• до книг нинешньнихъ кгородскихъ ѿвруцькихъ есть уписанъ. [+]

№. 52. Ъблята запису ѿд его мл пна Константого Сурина его мл пана Ремиянови Суринови, ловьчому новокгородскому, на заставъ служачого.

Року тисеча шестсотъ сѣмьдесят ѿсмого
мса ноября шеснадцатого днѣя.

На вряде кгородском в замку его кр мл Ѡвруцьком передо мною, Михалом Кончаковским, намесником подстароства Ѡвруцького, и книгами нинешними кгородскими ѿвруцькими.

Personaliter stanowszÿ, szlachetnÿ pan Jan Mroczkowskÿ ymieniem pana swego, jego mści pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosnego grodzkiego owruckiego, dla zapisania do xiąg ninieyszÿch grodzkich owruckich podał per oblatam zapis originalny z susceptą groda Włodzimirskiego, zastawnÿ według prawa sprawiony, od urodzonego jego mści pana Konstatego Suryna wysz rzezonemu jego mści пану Реміанови Суринові, łowczemu nowogrodzkiemu, на rzecz w tym zapisіе nizey jnterowanym, mianowicie wyrazoną, дану y służący, o czym ten zapis szyrzey

w sobie opisuję, ktorego podawszy, prosił, aby przyjęty y w xięgi ninieyszę upisaný był. Ja tedy urząd dla wpisania do xiąg przymuiąc, czytałem, który tak się w sobie ma: Ja, Konstantý Suryn, na ciele y umysle *dobrze* będąc zdrowym, odstąpiwszy swej własnej y sobie należney ziemskiej jurisdictioney prawa powiatu y wdsłwa, a pod ten list dobrowolny zapis moy zastawny z dobrami y potomkami memi dobrowolnie się podaiąc y wcielaiąc, <s>wiadomo czynie y zeznawam kozdemu, komu by o tym wiedziec należało teraz ý na potym, zawzdy, jż ja, zeznawaiący, swym y urodzoneý panieý Marianny Czerwinskięgo, przed tym Samuelowey Kaszewskiej, a teraznieýszego wtorego małženstwa Konstantoweý Surynowey, małzonki moiey ýmieniem, za którą pokoy y dotrzymanie tego zapisu mego zastawnego we wszystkim ręczę y zapisuie się y do approbowania onego in decursu niedziel dwunastu do act tuteýszych grodzkich włodziimirskich stawic submituie się pewney gotoweý y rękodaýney sūmmý, // pieniędzy dvochsets złotych polskich, w kozdy złoty po trzydziestu 61 3B. groszy polskich licząc, z rąk urodzonego jego mści pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, comissarza wdsłwa kiiowskiego, brata mego rodzonego, wziąwszy, pozyczywszý y realiter w gotowiznie odebrawszý, z odebraney tymze zapisem moym kwitowawszy, w tey pomienioney sūmie dwuchsets złotych polskich częśc moię pewną w siele Wystupowiczach, w woiewodstwie kiiowskim w powiecie owruckim leżącey, mnie, zeznawaiącemu, między bracią rodzoną wysz pomienionym jego mścią panem Remianem Surynem, łowczym nowogrodzkim, jako starszym, y jego mścią panem Mikołaiem Surynem, młodszym, pod datą tu, we Włodziimirzu, dnia dwudziestego trzeciego, msča jullý, roku tysiác szescsets siedmdziesiąt wtorego, działem spisany przypadłą y wydzieloną y w tymze dziele naszym specificowaną, ze wszystkimi do tey części moiey, według opisania działu, dochodami, przychodami, pozytkami poddanych tamecznych, daniami, poddanstwy, posłuszenstwy y powinnościami y innemi wszystkimi małemi ý wielkimi dochodami, przychodami, pozytkami y przynależnościami z dworem, ogrodami, sadami, pastewnikami, polami zasianemi y niezasianemi, oranemi ý nieoranemi, pustownemi, sianozęciami, błotami lasowemi y brzegowemi, lasami, borami, barciami, stawami, rzekami, rzeczkami y potokami y innemi wszystkimi in genere et specie do teý części okolicznosciami, nic na siebie y ni na kogo inszego nie wymuiąc, ani excipuiąc tak, zeby mianowanę niemianowanemu, a niemianowanę mianowanemu ni w czym nie szkodziło, ani ubliżało. Do realneý istotney zastawney dwuletnieý possessiey wysz

62 pomienionemu jego ms~ci panu łowczemu nowogrodzkiemu, rodzonemu memu, podaię y postępuię, a to urzędownie przez woznego y szlachtę, ktorých sobie jego m̃ pan łowczy nowogrodzsky do obięcia tey zastawy uzýię y przysposobi, ktora to zastawa poczynac się ma od święta rzymskiego świętego Jana Krzsciciela w roku terazniejszym, tysiã szescset siedmdziesiąt siodmym, celebriującego, a konczyc się ma w roku, da Pan Bog, przyszłym – tysiã szescsets siedmdziesiąt dziewiątym, o takowymze dniu y czasie na dzien świętego Jana Krzsciciela, święto rzymskie, a w niewykupnie na ten czas, tedy ta zastawa od dwoch lat do dwoch lat consequenter po sobie ydących az do istotnego wykupna y realnego oddania sũmy // sũmy trwac y słuzyć jego m̃ci panu łowczemu nowogrodzkiemu, potomkom y successorom jego m̃ci, albo temu, komu bȳ jego m̃ pan łowczy nowogrodzsky takowemze prawem ustąpił, czego ja tym^ moim zapisem pozwalam, trwac będzie, a przed czasem wykupna niedziel szescią listem moym otworzysem jego m̃ci pana łowczego nowogrodzkiego, lubo od jego m̃ci takowymze prawem dzierzącego obwiescic mam y tego obwieszczenia przed terminem wykupna, dwiema niedzielami, rellacją woznego w grodzie Włodzimirskim zapisac mam, gdzie y oddanie sũmȳ dwochsets złotych polskich wszystkicy s pełna currenti moneta w Koronie Polskiej bez zanoszenia zadnych aresztow y zanoszonych ni od kogo nie przymuiąc, naznaczam. Wolen tedy iest y będzie jego m̃ pan łowczy nowogrodzsky tey zastawȳ ode mnie puszczoney, według woli y upodobania swego trzymac, urzywac [!] pozytkow, przymnazac, poddanych osadzac y iako chcąc tą zastawą moią az do samego wykupna rządzic y disponowac, w czym ja sam, a po mnie potomkowie^ y successorowie dobr moych, zadney przeszkody, trudności y przenagabania prawnego gwałtownego y inszego wszelakiego czynic y zadawac nie mam y nie będę mógł. Owszem od inszych wszystkich, od kogokolwiek zachodzących jmpedimentow, takze zapisow zeznanych y rącznych recogniticy pierwszych y posledniejszych praw, procesow y przewodow prawnych, od kogokolwiek na tę moią część zachodzących y one obuązaiących [!] u wszelakiego prawa, sądu y urzędu swym własnym kosztem y nakładem prawnym bronie, zastępowac, oswabadzac mam, a po mnie potomkowie y successorowie dobr moých az do oddania ȳ skutecznego nyszczenia pomienioney sũmy y zniesienia tego zapisu mego kwitem w ktorymkolwiek grodzie oczewiscie zeznanym, zadną dawnoscią ziemską nie szczyjąc się mam y z potomkami memi powinien będę. Tego iednak dokładaiąc, ze w tych dwoch leciech jego m̃ pan łowczy nowogrodzkȳ, brat moȳ, dani dwie

według powinności tych poddanych dawney wybrac wolen będzie, a nie więcy
contributie wszelakie skarbowę od poddanych tamecznych, na tey części moyey
zastawioney będących, jego m̄ pan łowczy nowogrodzsky wczesnie wybrac
kazawszy, do jch m̄ panow poborcow oddawac y kwity lubo na mnie, lubo na
osobę swoię utrzymywac ma, a, strzez Boze, nieprzyiaciela koronnego,
zołnierza nawalnego, przez co by ta zastawa spustoszec miała y poddani sie
precz rozeszli. O to jego m̄ pana, rodzonego mego, turbowac y prawem pociągac
nie mam y nie będę mógł rumatiew po wykupnie y oddaniu pomienioney sūmy
// s posluszenstwem poddanych tamecznych y uzywaniem wszelakich pozytkow 62 3B.
niedziel czytry pozwalam, co wszystko, iako y kozdą z osobna, conditią zyscie,
strzymac y wypelnic mam y z potomkami memi powinien będę. A to pod
zakładem drugiej takoweyze sūmy dwochset złotych polskich y pod
nagrodzeniem szkod słownie krom przysięgi oszacowanych, o który zakład y
szkody w sprzeciwnieniu się w czymkolwiek temu zapisowi memu, naznaczam
sobie y potomkom moym forum y termin zawity przed wszelakim y kozdym
generaliter sądem y urzędem grodzkim, ziemskim y Głównym Trybunalskim
Koronnym Lubelskim, w kozdym wojewodstwie y powiecie, takze y między
sprawami conserwatnemi kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y
czernihowskiego wdstw y inszym wszelakim sądem, który by pod on czas od
Rzpltey uchwalon y postanowiony był bez zazywania wszystkich y wszelakich
in genere et specie rellacy, appelacy, prosequitii suspens fataliy, jnkasy,
praescriptyi y wszelakich generaliter zwłok y obron prawnych z statutu
constitucyi y dowscipow ludzkich wynajdzionych y wymyslonych, ktorych
wszystkich takowych zwłok z potomkami memi zazywac nie mam y nie będą
mogli, y na tom dał ten list moý dobrowolny zapis s pieczęcią y s podpisem ręki
meý własney, takze s pieczęciami y s podpisami rąk jch m̄sci panow przyiaciөл
moych, na to ode mnie oczewiscie uproszonych. Dan we Włodzimirzu roku
panskiego tysiąc szescsets siedmdziesiąt siodmego, m̄sca juny dwudziestego
trzeciego dn̄ia, y tego запису при печатех подпис рукъ тими словы: Konstanty
Suryń ręką swą własną, Jan Suryń ręką swą, ja, jako ustnie proszony przysł od
jego m̄ pana Konstantego Suryna, podpisuię się Jan Grzegorz z Hryniewicz
Wielkich Hryniewicky, ustnie proszony do podpisu przaciell Aleř Białobrzesky.
А сусцепъта на тим записе кроду Володимирского такъ есть написана:
Anno tysiąc szescsets siedmdziesiąt siodmego m̄sca augusta siodmego dn̄ia
personaliter stanowszy urodzony jego m̄ pan Kostanty Suryń swym y jej m̄
paniey małżaki swej jmieniem ten zapis ad acta przyznanwszy podał suscepi

Alexaň Białobrzesky, namiesnik przysięgły podstarostwa y zamku Włodzimirskiego, kotrŷy to zapis za podanem i prozbojy z viii menenoe osoby• a za priņnjamem moim urjadovŷm do knih kgrodskich ōwrućkych estŷ upisan. [+]

63 // nã. 59•. **Ōblyta ekstraktu s knih kgrodskich volodiměrskich z upisanem v nem posesŷi zastavnoe ōd ichŷ ml panov Mikołaja i Konstantogo Surinovŷ ego ml panu Rēmianu Surinu, lovczomu novokgrod^, sluznacoe•**

Року тисеча шестсотъ семьдесят ѿсмого
мсца ноябра шестнадцатого дня.

На уряде кгродскомъ в замку ego кр ml Ōwrućком передо мнюю, Михалом Кончаковским, намесникомъ подстароства ōwруцкого, и книгами нынешними кгродскими ōwруćкими.

Personaliter stanowszŷ, szlachetnŷ pan Jan Mroczkowsky jmieniem pana swego, jego mŷci pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego, dla zapisania do xiąg ninieŷszych grodzkich owruckich podał per oblatam posesiã extractem z xiąg grodzkich włodzimirskich, awtentyce wydana, od jch mŷci panow Mikołaja y Konstantego Surynow jego mŷci panu Remianowi Surynowi, łowczemu nowogrodzkiemu, na zastaw pewnych części w siele Wystupowiczach sluzacã, o czym ta possessia w sobie opisuię, ktorã podawszŷ, prosił, abŷ była przyięta y zapisana. Ja tedŷ dla wpisania do xiąg przymuiac, czytałem y jak sie w sobie ma wŷpis z xiąg grodzkich zamku Włodzimirskiego• roku тисяч szescsets siedmdziesiã siodmego mŷca septembra dwudziestego osmego dnŷa•: Na urzędzie grodzkim w zamku jego kř^ mŷci Włodzimirskim przede mnã, Michałem z Lubienca Lubienieckim, burgrabiã włodzimirskim, ŷ xięgami ninieŷszymi grodzkiemi staroscinskimi. Stanowszŷ oczewisto, szlachetny Jacko Kirikowicz, wozny ziemsky, generał woiewodstw kiiowskiego, brasławskiego y czernihowskiego, dla zapisania do xiąg ninieŷszych jawnie, ustnie y dobrowolnie zeznał, jz on roku teraznieyszego, тисяч szescsets siedmdziesiã siodmego, mscã augusta osmnastego dnŷa, maiac przy sobie szlachetnych panow Andrzeia Choynackiego ŷ Mikołaja Szyszkwskiego, stronę szlachtę ludzi dobrych wiarŷ godnych, dla tem

większej wagi y wiary uzytych y przysposobionych był na sprawie y potrzebie urodzonego jego mści pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, we wsi // Wystupowiczach y iego przynależnościach w wojewodstwie kiiowskim 63 зв. a powiecie owruckim leżących dobrach dziedzicznych jch mściow panow Surynow, y tam według pierwszego zapisu od jego mści pana Mikołaiia Suryna pewney części w pomienionych dobrach zastawney w sūmie trzechsets złotych polskich przez tegoz jego mści pana Mikołaiia Suryna zapisem zastawnym w roku teraznieyszym, tysiąc szescsets siedmdziesiąt siodmym, mśca juny czwartego dnia, do act grodzkich włodzimirskich zeznanym, onerowanej w tychze dobrach w drugiey części przez urodzonego jego mśc pana Konstantego Suryna w suńie dwochsets złotych polskich zapisem tegoz roku, tysiąc szescsets siedmdziesiąt siodmego, mscã augusta siodmego dnia, przez tegoz jego mści pana Suryna swym y urodzonej jej mści paniej Marianny Czerwinskiego, przed tym Samuelowej Kaszewskiej, a teraznieyszego wtorego małženstwa Konstantowej Surynowej, małżaki swej, zeznanym, y przez tej jej mśc panią Konstantową Surynową tegoz roku y mśca augusta dziewiątego dnia tegoz zapisu w tymze grodzie włodzimirskim approbatją za dobrowolnym pozwoleniem y postąpieniem wysz rzeczonych jch mści panow Surynow w tę obiedwie części wysz pomienionego jego m̃ pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, zeznawaiący urzędownie jntromitował y do spokojney possessiej dzierzenia y uzywania tę obedwie części ze wszystkimi tych części poddanemi, dworami, gruntami, polami, sianozęciami, ogrodami, lasami, borami, daniami y wszystkimi jn generi et spesie przynależności, przychody, pozytki y okolicznosci, iako z dawna należało, podał y postąpił, ktorej possessiej y jntromissiej nikt ni skąd niczym nie bronił, nie odzywał y nie contradicował. Jakoz zeznawaiący poddanych tamecznych z obodwuch części do hromady zebrawszy, o jego mści panu łowczym nowogrodzkim panu ych zastawnym opowiedziawszy, posłuszenstwo wszelakie przykazał. Ktory to poddani jego mści pana łowczego nowogrodzkiego za pana sobie przyiąwszy, na roboty swę czym było roskazano poszli y robic zaczęli. W ktorej takowe jntromissiej y possessiej spokojney urzędownej jego mści pana łowczego // łowczego 64 nowogrodzkiego zostawiwszy y s tamtąd powrociwszy, o tym tę swoięj rellatią prawdziwą zeznawszy, prosił, aby actis connotatū była, co otrzymał, z których y ten wypis pod pieczęcią grodzką włodzimirską jest wydany, pisany w zamku włodzimirskim correxii Lebedowicz y того екстракту посессыи печат кгородская Володимирская есть притисненная, а подпис руки тыми словы

jn absentia generos instani Michael de Lubieniec Lubieniecky pur gř ulodz^
m<.>, котрая их посесыя за поданем и прозбою з вышь менованое особы,
а за принятемь моимъ урядовым до књиg нинешних есть уписана. [+]

нд. 54•. **Сблята карты розобраня подданных Выступовских межи их
мл^ панами Суринами.**

Року тысяча шест соть семьдесят осмого
мса ноябра шеснадцатого дня.

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл Свруцьком передо мною,
Михалом Кончаковским, намесником подстароства свруцького, и книгами
нинешними кгородскими свруцькими.

Постановивъши се очевисто, шляхетны панъ Jan Mroczkowský^
ymieniem urodzonego jego mści pana Remianã Suryna, łowczego
nowogrodzkiego, podstarosciego grodzkiego owruckiego, dla zapisania
do xiąg niniejszych grodzskich owruckich podał per oblatam kartę między
wysz rzeczonym jego mścią panem łowczym nowogrodzkim a urodzonymi
jch msciami panъ Konstantym y Mikołaiem Surynami spisana, rozebrania
między sobą poddanych dziedzicznych we wsi Wystupowiczach, o czym ta
karta szyrzy w sobie opisuie, którą podawszy, prosił, aby przyięta y w księgi
niniejszę upisana była, którą ja urząd do xiąg przymuiąc czytałem y temi iest
słowъ pisana:

64 зв. Мъ, нizej на podpisiech mianowan, czyniemy wiadomo tą naszą kartą,
jz aby zachowawszy sobie // rowny podział dobr naszych oyczystych wsi
Wystupowicz ad felitora tempora ad praesens, jednak teraz czyniemy między
sobą rozebranie poddanych jego mści panu Remianowi Surynowi, łowczemu
nowogrodzkiemu, dostaie się Łucko woýt ze wszystką powinnoścą y danią
miodową jego mści panu Konstantemu Surynowi, dostaie się giegun y cit [!]
Kopylenko z danią miodową y posłuszenstwem jego mści panu Mikołaiowi
Surynowi, dostaie się Jacko Miekotka, Anton Dobryniec, Dmitr Kokora z danią
miodową y posłuszenstwem, a poniewaz superat danią miodową sors jego mści
pana Mikołaiia, tedy poddani jego mści panu Mikołaiowi maią dodawac puł
belca miodu jego mści panu Konstantemu. Piostowskie barci, otczyzna Makara
Szylenka, ma cedere permediu jego mści panu Konstantemu z jego mścią

panem Mikołajem^e. A zeby sie powracało odeszłych poddanych lubo osiadło nowych, to między sobą podzielic mamy, j na tosmę dali ad tempq [!] tę naszą kartę sub vadio tysiąca złotych polskich w nie dosic uczynieniu ktoregokolwiek z nas tań sobie naznacząc, peremptoriū inter causas speciales constitutione woiewodstwu naszemu kiiowskiemu należącej, w Sądzie Głównym Trybunalskim Koronnym Lubelskim sine quamicis dilacione et appellacione na cosmy dali między się tę kartę z podpisem rąk naszych y jch mści panow przyiacioł naszych. Działo się we Włodzimierzu dnia dwudziestego trzeciego juli i ã tyśiąc szescset siedmdziesiąt wtorego y toe карски• подпис рукъ тыми словы: Remian Suryń, łowczy nowogrodzský, Konstanty Suryń ręką swą, Mikołay Suryń R^ W^, ustnie proszony od jch mściow panow Surynow wszystkich, pieczętarz Alexander Kaczewský, skařb^ kiiowsky Jan Suryń, ja kostrý [!] podpisuję, которая бѣ то карѣта за подане и прозьбою з вышь менованое подавающее особы, а за принятемь моим урядовым до книг нынешних ест уписана. [+]

// нѣ. 55•. ГДблята екстрактъ, с книг кгородских Володимирських 65
вданого, роборацьи запису през ей^ мл^ пни Суринову
Константовую его^ мл^ пану Ремиянови Суринови служачого.

Року тысяча шестсотъ семьдесятъ осмого
мса ноября шеснадцатого дня

На вряде кгородскомъ в замку его кр мл ГДвруцькомъ передо мною, Михалом Коньчаковским, намесникомъ подстароства овруцького, и книгами нынешними кгородскими овруцкими.

Personaliter stanowszy, szlachetny pan Jan Mroczkowski jmieniem pana swego jego mści pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, podstaroscię grodzkiego owruckiego, dla wpisania do xiąg niniejszych grodzkich owruckich podał per oblatam approbacią zapisu extractem z xiąg grodzkich włodimirskich wydaną od urodzonej jeý mści paniej Konstantowej Surynowej urodzonemu jego mści panu Remianowi Surynowi, łowczemu nowogrodzkiemu, podstarosciemu grodzkiemu owruckiemu, na rzecz w tej approbacie wyrazoną, daną y służącą, o czym ten extract approbatiey szyrzey w sobie opisuję, ktorego podawszy, prosił, aby przyięty y w xięgi niniejszę upisaný

był. Ja tedy, urząd do xiąg przymuiąc, czytałem, y tak sie w sobie ma wypis z xiąg grodzkich zamku włodziimirskiego roku tysiąc szescset siedmdziesiąt siódmego, m̃sca awgusta dziewiętego d̃nia. Na urzędzie grodzkim w zamku jego k̃ m̃sci włodziimirskim przede mną, Alexandrem Białobrzeskim, namiesnikiem przysięgłym podstarostwa zamku włodziimirskiego, y xięgami niniejszemi grodzkimi staroscinskimi. Personaliter stanowszy, urodzona jey m̃ pani Marianna Czerwinskiego przed tym Samuelowa Kaszewska, a terazniejszego wtorego Konstantowa // Konstantowa Surynowa, z oczewistą bytnością y przõtymnością tegoz jęgo m̃sci pana Konstantego Suryna, małzonka swego, iako opiekuna małzenskigo, zdrową będąc na cieie y umysle, dla zapisania do act niniejszych jawnie, jasnie y dobrowolnie zeznała, iz jej m̃sc zeznawaiąca ęliberuiąc tegoz jęgo m̃sci pana małzaka swego z zakładu w zapisie przez jęgo m̃sc pana Konstantego Suryna, małzaka swego, roku ę miesiąca teraz ydących, wyzej na akcie mianowaných, siódmego dnia, na pełną zastawę części swej w siele Wystupowiczach, w woiewodstwie kiiowskim a powiecie owruckim leżącej, tu, w grodzie włodziimirskim, założonego, a na sobie urodzonego jęgo m̃sci pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, y pozyczenie suńy dwóchset złotych polskich na pomienioną część w siele Wystupowiczach z jej przynależnościami służącego. Ten tedy pomieniony zapis zastawný z części swej jn tuto jey m̃sci zeznawaiąca tym teraznieýszym zeznaniem swoim ztwierdzą, zmacnia ę approbuię y onemu spolnie z jęgo m̃scią panem małzakiem swym we wszystkich jęgo punktach <.....>lach y obowiązkach dosic czynic submituie się, a to za moc tego teraznieýszego zeznania swego aprobatiey, ktore aby actis connotatum było, zeznawaiąca prosiła, co otrzymała; u tej approbacý podpis rąk temi słowy: Marianna Surynowa, Konstanty Suryn ręką swą własną, co wszystko dla pamięci do xiąg niniejszych jest zapisano, z ktorych i ten wypis pod pieczęcią grodzką włodziimirską jest ku daty pisany w zamku włodziimirskim correxí Lebedowicz, u tego extractu approbaty pieczęć grodzka włodziimirska jest przýciesniona, которы же то екстракт апробацы за поданем и прозбою з вышн мененой особы и за принятем моим урядовымъ до книг нинешних кгродских есть уписан. [M]

// нд̃. 56•. Ъблята копии тестаменту зошлѡ ѳѳ мл^ панѳ Покгирское 66
марьшалковѡе рѣчицькѡе.

Року тысяча шестсотъ семьдесят ѡсмого
мѣца ноябра шеснадцатого днѣя.

На вряде кгородскомъ в замку еѳо кр мл Ъвруцьком передо мною,
Ремияном Сурином, ловъчим новокгородскимъ подстаростимъ кгородским
ѡвруцьким, и книгами нинешними кгородскими ѡвруцькими.

Personaliter ad acta stanowszy, urodzonŷ pan Alexander Michalewicz,
sługa w Bogu przewielebnego jego msci xiędza Marcina Tyrawskiego,
superior Collegiŷ Xawerowskiego Societans Jesu ymieniem tegoz jego mŷci
pana swego, dla wpisania do xiąg ninieyszych grodzkich owruckich podał
per oblatam kopią testament ostatneŷ woli *zeszley* wielmożnej jej msci panieŷ
Anastazieŷ Lenkiewiczownŷ y Pohorskiej Leonowej Pogirskiej marszałkowej
rzeczyckiej na rzecz w tej kopieŷ testament dostatecznię opisaną y wyrazoną, o
czym ta kopia testament szyrzej swiadczy, którą podawszy, prosił, aby przyięta
y w xięgi niniejszѳ upisana była. Ja tedy urząd do xiąg dla wpisania przymuiąc,
czytałem, y tak sie w sobie pisana ma:

Testament ostatnieŷ woli moieŷ, rѳką moią własną pisany, tysiąc szescset
siedmdziesiąt siodmego, mense [?] octobris, dwudziestego wtorego. W ymie
oycā y syna y ducha Sgŏ^ . Poniewaz osobliwŷm wyrokiem Bozym tak iest okryta
ludzka kondycia ie [?] doczesnę tego swiata przy <...> zakolŷ [!] <...> przejniac
[!] musi, y kozdy na nim zyiący, iako na slizkim, zawsze się fundię ledwie [?],
tedy rozsądnego człowieka ma byc należyta powinnosc, aby przemiiających y
duszному zbawieniu szkodzących ubiegaiąc, działa swoię tak // tak ordynował
na tym swiecie, jakobŷcie z wolą naywyszszego tworce zgadzało, iemu samemu
podobało. Teraz niezwyciążonemu wyrokowi Bozemu podległą będąc^, y
ja, Anastazy Lenkiewiczowna y Pohorska Leonowa Pogirska marszałkowa
rzeczycka <...>zkiami przykładami nielitosciweŷ przywiedziona smierci, ze nie
tyle podstarzawych [!] do podziemnych zagania lochow, ale y kwitnąceŷ młodzi
nie folgując jednego po drugim w smertelnę zapędzia sieci, tom przed się pilno
wzieła, jakoby pod terazniejszy czas ciężkiej chorobŷ moieŷ, z ktorej lubo mie
Bog moŷ podzwignie, lub tez powąływaiąc do chwały swoieŷ S^ ostatnie zycie
uczyni kresem, a nim nielitosciwa przybędzie smierec słuszną. Za zdrowszej
pamięci meŷ tak Bogu wszechmogącemu spoczyna mego uczyniła liczbę,

66 3В.

jako y dobro moię ostatnią tą wołą moią dysponowac y komu chcąc zapisac mogła^o naprzod, tedŷ Bogu w Trojcy Świętey jedynemu unizonę oddawszy dzięki za to ziemie stworzył, ze odkupił ŷ zbawieniem grzesznym pokutuiącym nagotował. Nędzną duszę moię w mi^ołosciwę ręcę oddaie, zbawiciela mego prosząc o przyczynę nas^owiętszeŷ Bogurodzicielki, aby posredniczka moia przed maiestatem najwyszszezo zostawała ŷ odpuszczenie moŷch ubłagała grzechow. Stanowszy przed sprawiedliwym sędzią na strasznym sądzie za przyczyną Panny Przczysteŷ ŷ wszystkich świętych patronow y patronek moŷch szczęśliwych, dekret zbawienia grzeszneŷ duszy moŷ otrzymawszy, Krolewstwo Niebieskie osiągnąc mogła. Naprzud zegnam wielmoznego jego mści pana Leona Pogirskiego, marszałka rzeczyckiego, miłego małzonka mego y dobrodzieia, y dziękuię za należyte małzenskie poszanowanie, a d^oła miłości

67 ukrzyzowanego Boga, aby czynił dobrze // dobrze za dusze moię z miłości swojeŷ przez ofiary święte, ubogim czynienia y darowania za dusze moię jalmuzny y zawiąziuię ŷmieniem Bozym, usilnie prosząc przez pięć ran najwyszszezo pana, aby w ni w czym jemu jeoramen^otowi memu nie przeczył, ŷ aby było według woli moieŷ. Prosze małzonka dobrodzieia mego naprzod ciało moię grzeszną pochowaną niech będzie w kosciele Jurewickim oŷcuw jezuitow bez wielkieŷ wystawŷ ŷ przelozoney chwały, bo to obryd^oliwosc przed Bogiem. Naprzod niech trumna moia będzie obita sukmem czarnym francuzkim, cwieki czarne^o. Za du^osze moię na tenze kosciół zapisuię maiętnosc moię Horzyn, będącą w powiecie Mozŷrskim, na kturey to maiętnosci sūma trzy tysiące złotych zostaię ŷ nalezec ma oŷcom jezuitom Colle<gium> Xawerowskiego, za co oŷcowie jezuiaci maią rocz^onicę, co rok odprawowac ŷ ofiarŷ przez wszyscy świętę przez kozdŷ tydzien, iedna msza we szrode, a druga msza święta w so^obotę. Ostatek nabozenstwa oŷcom jezuitom poruczam. Potym zegnam miłę dziatki moię, jego mści pana Franciszka na Potoku Potockiego, syna mego miłego, s to z namilszą jedyną corko moią, prawdziwą succesorką jego mści, panią Konstantią Pogirsko Potocką, za kturą prosze przez pięć ran ukrzyzowanego pana ŷ przez gorzką mękę s miru odkupiciela wszystkiego swiata, aby na osiropiałą po matce był oneŷ, iako sama przŷrodzona, ku dziatkom kaze miłosc, miłosciwym oŷcem, poniewaz w swey ŷ moiey macierzŷnskieŷ pozostaie. O sobie prosze tedŷ, aby dziatki moię nie zapominali dusze moieŷ przez częste ofiarŷ mszŷ święteŷ y ubogim jalmuzną czynienia. Jako najczęscieŷ prosze tez jch mśc, aby rocznie

67 3B. co rok w swym kosciele Wiednickim // Wiednickim odprawowaly. Ja tez, jako z miłosci moieŷ ku miłym dziatkom swym, ktorym prawem Bozym ŷ

przyrodzonym nalezec ma onym, zapisuię wszelkie zapisy moię y wniesienie
 moię sũmę, dwadziescia cztery tysiące złotych, do tego maiętnosc swoię
 Korýszcze y Bokow Mały, w powiecie mozyrskim lezące, na którym lubo
 iest sũma dwa tysiąca złotych, oýcom barnardýnom [?] mozyrskim. Tedy
 ieszcze reszty sũmý, ktura mnie należała, dwa tysiąca y pięcset złotych, miłym
 wzwyż pomienionym dziatkom moym leguję y wiecznemi czasý zapisuię,
 oddalając wszelkich krewnych blizkich y dalekich. Zegnam ich mšci panow
 rodzoných moých jęgo mšeci pana podkomorzego mozyrskiego, jęgo mšc pana
 podstolego mozyrskiego, prosząc jch mšci, iezelibym w czym obraziła, aby
 mi wybaczyli, a miłosc swą we w^szystkim oswiadczýli, tako koło starania
 duszy moięy, iako y przez jalmuzny ubogim. Prawo na Musiiuwke jch^ mšci
 panom braciom moým daię, daruię, a to dla miłosci sweý czynie nie chcąc,
 aby mnie jch mšc zle wspominali. Prawo wszystkie na rozwahow wracamý,
 cokolwiek iest szpa^rgałow, ktoremi nieboszczyk rodzic do schowania dał,
 nie^ zostawując sobie namnieýszego przystępu, tudziez zegnam jch mšciów
 wszystkich pokrewnych blizkich y dalekich, pro^sząc, iezeli by iaką obrazę
 mieli ode mnie, aby mi te wybaczyli. W tąz jch mšc panow przýciaciół prosze,
 jak y samych jch mšc moych, wielie mšciwych pani, abym wybaczyli czeladkę
 swoię, iezeli co obýszczenia dosyc nie oczyiniła za zasługi oných, na osobliwym
 reiestrze, co komu należý, będzie napisano. Długi moię przeze mnie na roznych
 miejscach zaujgnionę [!] prosze, aby wszystkie były zapłaconę. Anastazýa // 68
 Anastazýa Lenkiewiczuzna y Pohorska Leonowa Pogirs^ka, marszałkowa
 rzeczycka, jakiý był testament, a nie ynszy, ktury gotoř juramento approbare
 Franiszek [!] na Potoku Potocki takiý był testament, a nie ýnszy, ktu^ryi y ja
 gotowem juramentem approbare baczyli Zawi^dowski, которая въ то копия
 тестаменту вишь писаного за поданемъ и прозьбою з виш менованого
 подаваючого, а за принятемъ моимъ врядовим слово в слово до кънигъ
 нинешнихъ кгородскихъ оvrуцкихъ есть вписана. [+]

№. 57•. Облята тестаменту зошлого пна Ерего Пелчицького

Року тисяча шестсоть семдесят осмого
мсца ноябра шеснадцатого дня

*(Odebralem oryginal Jkarci<.> Tyrawski y rektor co l owruckogo
sore<.....>)*

На вряде кгородском в замку его кр мл Овруцьком передо мною,
Михаломъ Кончаковъским, намесником подстароства овруцького, и
книгами нинешними кгородскими овруцькими.

Персоналитер ad acta stanowszy, w Bogu wielebný jego ñ xiądz Marcin
Tyrawski, superior collegium Xawerowskiego societatis Jezuu, dla wpisania do
xiąg niniejszych grodzkich owruckich podał per oblatam testament zeszłego s
tego swiata urodzonego pana Jerzego Pelczyckiego na rzecz w tym testamencie
mianowicie wyrazoną, o czym ten testament szýrzy w sobie opisię, ktorego
podawszy, prosił, aby przyięty y w księgi niniejsze, wpisany był. Ja tedy urząd
do xiąg przymuiąc, czytałem, który temi słowy jest pisany^o:

68 зв. W ymiu Oyca, y Syna, y Ducha Świętego. Poniewaz osobl[^]wym wyrokiem
Bozym tak iest skryta ludzka kondýcia, ze doczesnę tego swiata przycze [!],
jakoby cien przemiiac musi, y kozdy nam<.> zyjący, jako na zliskim zawsze
się funduię ledwie tedy rozsądnego czleka tam byc nalezyta powinności, aby
przemiiających, y dusznemu // zbawieniu szkodzących, ulegaiąc roskoszy dzieła
swoię tak ordynował na tym swiecie, jakoby sie z wolą Naywyszszego Tworce
zgadzało, iemu samemu podobało. Teraz niezwyciążonemu wyrokowi Bozemu
podległy będąc, y ja, Jerzy Pelczysky, a ciężkimi przykładami Nielitosciwej
przywiedziony smierci, ze nie tylko podstarzałych do podziemnych zagania
lochów, ale y kwitniącej młodzi nie folguiąc, jednego po drugim w smertelnę
zapędziwa [!] sieci. Tam przedsię pilnował, jakoby pod terazniejszy czas
ciężkiej choroby moiey, z ktorej lubo mie Bog moý podzwignie, lub tez,
powoływaiąc do chwały swoiey świętej, ostatnim zycia uczyni kresem, ani
ni Nielutosciwa przybędzie smierc słuszna za zdrowszej pamięci mey, tak
Bogu wszechmogącemu z pozycia mego uczynił liczbę, jako y dobro moię
ostatnią to wolą moią disponowac, y komu chcąc mógł. Naprzod tedy Bogu w
Troycy Świętej jedynemu unizone oddawszy dzięki za to zemie stworzył, ze
odkupił y zbawienie grzesznym pokutaiącym nagotował, nędzną duszę moię

w miłościwę rękę oddaę Zbawiciela mego^o, prosząc o przyczynę Naswiętrzej Bogurodzicielki, aby postrzedniczka moja przed maiestatem nawyszszego zostawała y odpuszczenie moych ublagala grzechow. Stanowszy przed sprawiedliwym sędzią na strasnym sądzie, za przyczyną Panny Przeczystej y wszystkich świętych patronow y patronek moych, szczęśliwý decret zbawienia grzesznej duszy moiej otrzymawszy, Krolestwo Niebieskie osiągnąc mogł. Ciało chce y upraszam, aby jeśli można, przy kosciele Jurewickim przystojnie pochowany było, na ktorego ozdobę leguię y odpisuię z sũmy czterech tysięcy, ktorę mam na Plebanowce u jasnie oswieconego y wielmoznego x̄cia jego m̄sci pana wojewody krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, dwa tysiaca na muzykę dla pierwszej mszy świętej Przenaswiętrzej Pannie, ab̄y codzien u jch m̄sci ojcow jezuitow spewanę były lita<ni>ę, aby Pan Bog był miłościw. Duszy moiej najmilszey tez // tez paniej małżące moiej, Helenie Zmiiowskiej, prima 69 voco Rudnickiej, poniewaz ona mnie sũmę dwoch tysięcy zapisała, a za oney tez wzaiem dwa tysiaca z tej sũmy czterech tysięcy zapisuię y wiecznie sie tej sumy zrzekam, u nog upadaiąc ksiązęciu jego m̄sci panu wojewodzie krakowskiemu, aby duszy moiej ciężko nie czynił, a ich m̄sciom oycom jezuitom y małżące moiej to roskazał oddac ruchomosc w koniach, w bydle, w owcach, w sukniach w<...> ma nalezec teyze jej m̄sci paniej małżące moiej. Rynsztunek woienny, jako w pancerze, misurki [!], karwaszę [!], maią nalezec do Jurewickiego kosciola, ab̄y tam zawszë zostawało dla wyprawowania dyalogow młodzi szlacheckiej. Opiekunow czynie jego m̄sci pana Alexandra Zmiiowskiego y jego m̄sci pana Włodzimierza Doszkowskiego. Pisan w Baranach trzeciego january tysiąc szescset siedmdziesiąt osme^o, y tego тестаменту подпись рукъ тыми словы: Jerzy Pelczycky ręką swą, ktorego testamentu *ustnie proszony* podpisuię się Jan Pensky, podstarosci owrucki, ustnie proszony do tego testamentu, podpisuię się Karol Tyszkiewicz, ustnie proszony do tego testamentu, Jan Franciszek Putransky, которы же то тестамент за поданем и прозбою з виш менованое особы, а за принятем моим урядовым до кныг нинешньих есть описан. [+]

нф. 59•. Облята листу од ε мл пани Грушиноε до εго мл^ ксєндза
Тыравскогo писаньї.

Року тысяча шєстсоть сємьдєсят ѿсмогo
мєца ноябра шєснадцатогo днѣя.

*(Odebrałem oryginal Jkarci<.> Tyrawski y rektor со l owruckogo
sore<.....>)*

На вряде кгородском в замку εго кр мл Овруцьком передо мною,
Михалом Кончаковским, намєсником подстароства овруцького, и
книгами нинєшними кгородскими овруцькими.

Personaliter stanowszy, w Bogu wielebny jego m̃ książdz Marcin Tyrawsky,
superior Collegiũ Ksawerowskiego, dla wpisania do xiąg niniejszych grodzkich
69 зв. owruckich podał per oblatam list od jej m̃sci // paniej Helzbety Hruszynej do
mianowanego podawaiącego w rzeczy nizej w tym liscie mianowicie wyrazone,
pisany jako <...> ten list szyrzej w sobie opisuję y temi słowý jest pisaný:

M̃sc xięze rectorze Xawerowsky, moy <...> m̃sc Panie y przyłtu [!] dał mi syn
moy sprawę, jako y listem ukazany upewnił o dobrzym affeccie w̃ mgo mgo
pana, ze po tak długim zatrzymaniu chudoby naszej przez niebozczyka xiędza,
brata, w̃m moy m̃sc pan chcesz za ukazaniem prawa dosic czynic swobodząc
y swoię głowę z trudności niepotrzebnych y <.....> niebozczykowskiej nie
zycząc zatrudnienia w dostąpieniu łaski Bozej. Mam tedý sobie za szczęście,
ze na takiego człowieka przysłył tamecznę rządu, który krzywdy ludu ubogich
niezycząc, kozdego przy swoim zostawic chcę prawie, jako y w̃m m̃ m̃ panu
w<...> sczyrze zdrowego y szczęśliwego tam gospodarowania w pokoju
bezpiecznym, więc zemi samej y dla słabosci zdrowia, y dla niepewności czasu
przed ustawnymi trwogami nie przydzie w̃m m̃ m̃ panem y mowie obecney o
moych krzywdach, jako y o ynteresie do bazaru oryginalnym. Zdałam to na syny
moię, ubezpieczaiąc w̃m m̃ m̃ Pana, ze cokolwiek z nimi postanowisz, tey u
mnie będzie wagi, jakobys ze mną samą uczynic raczył. Ufani discretiey w̃m
m̃ m̃ pana, ze jako człowiek sumnienia swiętobliwego krwawej pracy moiej nie
będziesz pragnął, jako ani ia zyczę, abym co nad słusznosc po w̃m m̃ m̃ panu
miała wyciągac moię, za tym usługi wasze w̃m m̃ m̃ pana, jako naypilniey
zalicam z Wiszniowca <.> dwudziestego pierwszego aprili, tysiác szescset
szescdziesiąt osmego w̃m m̃ m̃ pana zyczliwa przyłka [!] y sługa Helzbeta

Hruszyna, malzonek moy niski wñ m̃ m, которы̃ же то лист за поданем и прозбою з виш менованое особы, а за принятемь моим урядовим до к̃ниг нинешних кгородских ѡвруцьких есть уписан, а иншы реляция тыми словы есть написана: M̃ wielkie m̃s̃ Panu y przyiacielowi jago m̃s̃i xiędzu Marcinowi Tyrawskię, rectorowi Collegiũ Sotietatis Jesu Xawerowskiego, memu m̃s̃iwemu Panu nalezy, co wszystko do xiąg jest zapisano. [+]

// нз. 59. **Ѓблята поссєсыи в село Грозиньцы его мл пану ловьчому новокгородскому, служе^.** 70

Року тысяча шестсотъ семдесят ѡсмого
мца ноября шеснадцатого д̃ня.

На вряде кгородскомъ v замку его кр мл Ѓвруцком передо мною, Михалом Кончаковским, намесником на тот час подстароства ѡвруцького, и книгами нинешньими кгородскими ѡвруцькими.

Персоналитет становши, шляхетн̃й пай̃ Янъ Мрочковъск̃й именем его мл^ п̃н̃я Ремяна Сурина, ловьчого новокгородского, для уписаня до книг нинешних кгородских Володимѣрских автентыце выдан̃я на добра Грозинце помененному его мл^ пану ловчому новокгородскому служачи, которы екстракть тыми словы есть писаны.

Wypis z xiąg grodzkich zamku Włodzimirskiego roku tysiąc szescset siedmdziesiąt trzeciego, m̃sca decembra trzydziestego d̃nia na urzędzie grodzkim w zamku jego k̃ m̃s̃i Włodzimirskim. Przede mną, Stephanem Wyszpolskim, komornikiem granicznym wd̃stwa kiiowskiego, burgrabiu zamku Włodzimirskiego, y xięgami ninieyszemi grodzkimi staroscinskimi. Stanowszy personaliter, wozñy generał wd̃stw kiiowskiego, wołyńskiego, brasławskiego y czernihowskiego, urzędowi ninieyszemu dobrze znaiomy szlachetny Daniel Dachnowsk̃y, dla zapisania do xiąg ninieyszich grodz Włodzĩ jawnie, ustnie y dobrowolnie zeznał temi słowy, jż on roku teraznieyszego, tysiąc szescset siedmdziesiąt trzeciego, m̃sca nowembra dwudziestego osmego d̃nia, maiąc przy sobie stronę szlachtę ludzi dobrych, szlachetnych pana Jerzego Markuszewskiego y pana Stefana Grzegockiego, tym dla lepszej wiary uzytych y przysposobionych, jako skoro za weyscię woyska zaporozskiego z wielmożnym jego m̃ panem Hanienkiem, hetmanem

zaporozskim, w wojewodstwo kiiowskie y poleskie kraie aditus jch mscĩ panom obywatelom do dobr poleskich patuit był na sprawie y potrzebie urodzonegõ jego m̃ pana Remiana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, we wsi Hrozincach, maiętnosci dziedzicznej niegdÿ wielmoznego jego m̃ pana Jerzego Niemiryca, podkomorzego kiiowskiego, w sumie pewney czterech tysięcy złotych polŝ^, niegdÿ tez zesłemu Stefanowi Knipinskiemu⁵⁵, oycowi modo obligatorio, przez tegoz jego mŝc̃ pana Niemiryca zawiedzionej, a potym successiwe na 70 3B. Bazÿłego Knipinskiego⁵⁶, syna rzezonego Stefana Knipinskiego, // spadley ÿ należącej w wdstwiẽ kiiowskim, a powiecie owruckim leżącej, gdzie według przywileiu od niasniejszego krola jego m̃ Michała, pana naszego m̃wego, wysz rzezonemu jego m̃ panu łowczemu nowogrodzkiemu na pomienioną sũmę czterech tysięcy zł^ pol^, y dobra wysz mianowanę, wies Hrozincę tąz sũmą onerowanę po wysz mianowanych Krupinskiach pozwem upadłym uti post steriles y żadnego successora de<s>tituco sui nie maiących, a pomienionych dobr y sum do dispositiety jego kř^ mŝc̃ po takowych ludziach spadłych gratios c [!] danego y conferowanego subsequenter vero na drugą pewną sũmę po nieiakim mŝci Petrze Wasilkowskim, kozaku, y do<.>stutorze kraiow poleskich, przez wysz rzezonego Stefana Knipinskiego na tez dobra powziętą w tymze przywileiu specificowaną, jako o tym ten przywilej szyrzej y dostateczniej w sobie obmawia. Vigore ktorego przywileiu mianowanÿ wozny z pomienioną stroną szlachtą po uspokoieniu się nieco w kraiach Poleskich do pomienioney wsi Hrozinic przybywszy, wysz rzezonego jego m̃ pana Suryna, łowczego nowogrodzkiego, w pomienioną maiętnosc ÿ wszelakie jey przynalezy <...>, to iest dwor y posady dwornę, ogrodÿ, pola orane y nieorane, sianozęci, bory, lasÿ, dąbrowy, zarosle, stawy, młynÿ, owo zgoła we wszystkie yeneraliter pozytki y oney circumstantic, jako sie z dawna ta maiętnosc miała y teraz ma y zawiera, uwiązał y prawnie jntromitował poddanym tamecznym, ktorych ieno na ten czas zastał, onym wszelakie poddanstwo y posluszenstwo czynic y pelnic wysz mianowanẽ jego m̃ panu łowczemu nowogrodzkiemu przykazał, który nie sprzeciwiając się ni w czym woli y roskazaniu panskemu, jako gdzie y ktoremu co robic roskazano, poszli y to robili, a teÿ possessiej nicht z strony z zadnym sie prawem nie odzywaiąc, nie prã pedionał [!] y nie jmpugnował, którą to jntromisią mianowany wozny dawney by był zazał, lecz ob insciltus

⁵⁵ Krupinskiemu

⁵⁶ Krupinskiego

hostiles y ustawicznie w tamtych kraiach granicznych Deyniekow do tego przysc nie mógł, lecz na ten czas quam primum aditus patuit. Tak zaraz w pomienioną wies Hrozinie wysz wspomnianego jego ñ pana łowczego nowogrodź juridice intromitowawszy, o tym rell^ swoje, czym y zeznawa, prosząc, aby do xiąg przyięta y zapisana była, co otrzymał, s ktorych y ten wypis pod pieczęcią grod^ włod• jest wydany, pisany w zamku włod^ correxii Lebedowicz y того екстракту печат кгрод^ Володимир^ ест притисненая, а подпис руки тыми словы: Stephan Wyszpolsky, <.....> grani^ kiiow^ burgraba włod^, in absentia garsč nadany. Которы же то екстракт за поданем з вышменованое особы, а за принятем моим урядовым, до книг нинешних кгрод^ оруц^ ест уписан. [+]

ІНДЕКС

УКРАЇНОМОВНОЇ ЧАСТИНИ СПРАВ

- а 1
- автентикъ 9, автентикъ 10, автентик 10, автентикъ 9, автентыку 9, автентыце 70
- абы 15
- акъта 35, актами 34, акътами 6 зв.
- апробацы 65 зв.
- брата 52, братю 7
- будучи 52
- будучими 7
- бъ 64 зв.
- быт 35, ест 26 зв., естъ 9, ест 15 зв., естъ 17 зв., суть 29, была 35, быль 9, был 29
- в (М.в.) в замку 2, в собе 10, въ (З.в.) въ кгрунта 18, въ книги 15
- велможного 9 зв., велможного 1, велможним 35, велможным 35, велможною 35
- въданого 65
- великое 9 зв.
- вечистого 7
- виражоную 53 зв.
- вышь 54 зв., вишь 69, выши 15 зв., виши 69
- водлуг (Р.в.) водлуг права 29, водлугъ 10
- воеводства 20, воеводства 9, воеводстве 7
- возны 10, возного 1 зв., возного 13, возного 2, возного 48
- володимерских 70
- вписанъ 52, вписаныи 7, вписанъ 10, вписанъ 29, вписана 17 зв., вписанъ 15 зв., вписное 29, вписаныи 15, вписаних 36, въписаные 9
- вписаня 14 зв., вписаня 36, вписаня 7, вписаня 29,
- вряде 28 зв., врьде 10, врьде 38, врьде 1 зв., врьд 9
- второго 13, второго 17
- выдана 70
- выконаныи 1
- выражоную 36, выражоную 15
- генерал 10, генераль 9
- граничного 1
- десятого 35
- дальчого 8 зв.
- даны 36, даныи 29, даного 52
- даня 43 зв.
- даль 10
- даровизны 17
- двадцать 1, двадцат 9
- девятого 43, девятого 41 зв.
- дєдичными 7, дєдичными 6 зв.
- декретомъ 11 зв., декретом 10 зв., дело 26 зв. делу 7, дель 7, дел 7, делу 6 зв.
- дєс 17 зв.
- для (Р.з.), для вписаня 14 зв.
- дня 6 зв.

до (Р.в.) *до книг* 10
добр 2, добра 3 зв., добрами 6 зв.
добровольний 36, добровольныи 38,
добровольным, добровольны 52
добровольнѣ 29
другое 15
ето 9, еето 15 зв.
еднак 35
ежджєня 2, ежджєня 27 зв.,
ежджєня 27, езджєня 31 зв.
езуитовъ 48
екъзукуцыю 31, екзекуцыю 2
экстракт 63, екъстракту 20 зв.,
экстракту 20,
же 17 зв., жь 35
житомирского 13
з (Р.в.) *з особь* 15
зешлого 21, зошлѣ 66, зошлого 68
за (О.в.) *за поданем* 10 зв.
замьку 2, замку 3 зв., затьку 57
запис 17 зв., запись 29, записе 29,
запису 17, записов 29,
записаня 35
заручных 43 зв.
засаженимъ 34
заставнѣ 36, заставнѣ 53 зв.,
заставного 60 зв., заставное 63,
заставного 37 зв.
застави 36 заставу 59, заставъ 59
звычайо 10
згинєне 4 зв.
здоровы 52

земского 38, земьского 7, земьскего
9
змоцнивши 29 змоцнивъши 53 зв.
и 1
ижь 35
именем 35, именемъ 36
индемнитати 35
иѣних 43 зв.
инсеровании 7, инсерованомъ 59
интерцыза 35, интерцызы 35,
интерцызу 35
иншы 69 зв., иншого 9, иншиє 18
июня 13, јоня 35
квитовъного 30
казалам 9 зв.
канцелярия 9 зв.
карты 64, каръта 64 зв.
кграничным 14 зв., кграничим 34,
кграничьным 13
кгород 10, кгороду 35
кгородская 20 зв., кгородского
2, кгородским 1, кгородскимъ
1 зв., кгородским 10, кгородском
10, кгородскомъ 1, кгородскомъ
15 зв., кгородскому 59, кгородские
1, кгородские 29, кгородских 10,
кгородскихъ 38, кгородскихъ 7,
кгородскими 1, кгородскими 13
кгрунта 18
книги 1, книг 10, книг 35, книг
20 зв., къниг 70, кныг 36, книгъ 9,
кънигъ 26 зв., книгамъ 9, книгами 1,
книгами 10, книгами 40
коморника 1, коморником 13,

коморникомъ 14 зв.
копия 68, копии 66
королъ 30, кор 11 зв., коръ 31, кр
1 зв.
коронная 9 зв.
которыи 15, которы 9 зв., которыи
9, котры 62 зв., котрая 35, котрая 64,
котори 9, котории 26 зв., котории 36,
которого 15, которого 29, котрого 59,
котрых 35
ксендза 15 зв., ксендза 69
лежачими 6 зв., лежачими 7
лист 36, листь 29, листов 43 зв.,
листу 69, листьту 8 зв.
лишь 10
ловчим 14 зв., ловчимъ 15 зв.,
ловчимъ 31, ловчим 9, ловчого 2,
ловчого 1, ловчого 43, ловчому 70,
ловчому 70
мает 35
малжонце 29, малжонъце 29,
малжонку 43, малжонкою 35,
малжоньковъ 46, малжонков 1 зв.,
малжонкомъ 11 зв.
манифестаця 4 зв., манифестаця
14
манифестацяоне 35
маршалка 36, маршалка 36,
маршалком 35, маршалком 35,
маршалковою 35, маршалковое 66
мая 1
межы (О.в.) *межы панем* 35, межы
(З.в.) *межы паны* 6 зв., межы 14 зв.
мененое 62 зв., мененои 65 зв.
менованое 69, мянованое 54 зв.,

менованих 53, менованого 68,
мянованого 9, мянованои 29
мяновате 59
милости 44, мл 1, мл 40, мл 14 зв.,
млсти 34, млсти 48, млтю 35, млтями
6 зв.
могло 35
мое 13, моего 17 зв. моим 15 зв.,
моимъ 9, моими 30
мса 49 зв., мса 9
мунимену 35
на (М.в.) *на вряде* 1, (З.в.) *на*
екзекуцию 28 зв.
намесниковство 1
намесником 10, намесникомъ
14 зв., намесникомъ 38, наместникомъ
18, намесникомъ 45, намесником
50 зв.
написана 9, написаною 7
не 35, ны *частка не* 35
него 9
нижеи 15, нижеи 7 *нижѣ* 29, ниже
36, нижего 35,
нинешъни 15, нинешние 15,
нинешне 35, нинешние 29,
нинешними 13, нинешними 49 зв.,
нинешними 49, нинешними 11 зв.,
нинешними 45, нинешними 9,
нишъними 34, нинешних 36,
нинешних 9, нинешнихъ 36,
нинешних 10, нинешных 14 зв.
новогородского 1, новгородского
2, новгород, новгородскимъ
1 зв., новгородскимъ 5 зв.,
новгородскимъ 15 зв.,
новгородским 14 зв.,

новокгородскому 59

нонь *патѣжанътъ* 35

ноябра 49 зв.

о (З.в.) *о чом / чим* 4 зв.

облята 17, облятам 14 зв.,

облятамъ 59

обмовляеть 36

од (Р.в.) *од маршалка* 1 зв., од 45

одной 15

окътебра 44, окътобра 49

онь 7, оних 36, онѣ, его 1, jeho 3 зв., је 14 зв., его 1 зв., его 9, го 35, еѣ 29, в нем 63, имь 29, их 10, ихъ 31

описаня 9

описаную 9 зв.

описуєт 15, описуєт 7, описуєтъ 29

ориинал 59, ориынал 7, орииналу 9, ориинале 7

оcмнадцатого 43 зв., оcмнадцатого 45

оcмого 1, оcмого 1 зв., оcьмого 15 зв.

оcобы 17 зв., оcоби 20 зв., оcобъ 15 зв.

отварта 35

отрималь 10

отцовъ 48

очевистымъ 53, очевистимъ 29

очевисто 29, очевисто 52

овруцкимъ 9, овруцким, овруцскимъ 14 зв., овъруцкимъ 1, овруцкимъ 27, овруцкимъ 5 зв., овруцкимъ 13, овруцкимъ 15 зв.,

овруцкихъ 35, овъруцкихъ 1, овруцкихъ 10, овруцкихъ 36, овруцкихъ 26 зв., овъруцкого 21, овъруцкого 30, овруцкого 11 зв., овруцкого 10, овруцкого 20, овруцкого 47, овруцкого 27 зв., овруцкого 17, овруцъ 10, овъруцкомъ 41 зв., овруцкомъ 27, овруцкомъ 10, овруцкомъ 5 зв., овруцкомъ 17, овруцкиє, овруцкиє 1, овруцкиє 29, овруцкими, овъруцкими 48, овруцкими 10 зв., овруцкими 3 зв., овруцкими 4 зв., овруцкому 34

пєвныхъ 48

пер облятимъ 9, пер облятамъ 36

персоналитєр 9, перъсоналитєр 6 зв., персоналитєр 30

пань 29, пань 36, пан 35, па 43 зв., пана 4 зв., паня 1, пану 10 зв., паномъ 11 зв., паном 14 зв., паномъ 14 зв., панєм, панєю 35, панѣ, панє 29, паны 6 зв., пани 28 зв., пни пановє 14 зв., пановє 1 зв., панов 1 зв., пановъ 41 зв., панов 32 зв., панахъ 2, панахъ 27 зв., панами, пня 14, пнахъ 28 зв., пнов 10, пнов 1 зв., пану, пну 20, пны 34

паньского 1

патєнтъ 35

передо (О.в.) *передо мною* 10, передо 14 зв., перед 35, передо 10

першого 44

печат 20 зв., печати 26 зв., печатєх 17

печатар 17 зв.

писав 9 зв.

писанѣ 52, писанѣ 69, писана

62 зв., писаного 68
 писара 27 зв., писаром 34,
 писаромъ 14 зв.
 писарское 20 зв.
 писарства 1
 писмом 15
 по (З.в.) *по пана* 45
 повете 7
 подавающего 9, подавающее 64 зв.
 подал 35, подалъ 9, подали 14 зв.,
 подали 29, подали 9 зв., подавши 7,
 подавши 36, подавши 15
 подане 64 зв., поданье 35, поданя
 34, подании 9, поданем 15 зв.,
 поданем 17 зв., поданьемъ 9
 поданных 34, поданих 52
 подкоморего 32 зв.
 подпис 20 зв., подпис 35 зв.,
 подпись 17, подьпис 8 зв., подписомъ
 29, подписами 35
 подстароства 1, подстароства 35,
 подьстароства 36, подьстароства 45,
 подстарос 34
 подстаростего 2, подстаростим
 1 зв., подстаростимъ 1,
 подьстаростимъ 5 зв., подстар 59,
 подстаростему 59
 позву 45, позва 46, позвов 1 зв.
 положеня 1 зв.
 полским 15
 помененого 10, помененому 70
 поѣсия 10 зв., посесия 49, посесыя
 11 зв., посесие 20 зв., посесие 20,
 посесью 34, посесы 63, посесыи 64
 посправши 10
 постановивъши 64
 прынявши 9
 права 36, права 10
 правне 35
 презь (З.в.) *презь пана* 7, през 9 зв.,
 презь 1
 премстыса 35
 при *печатех* 17
 призналъ 29
 признанем 54 зв.
 приимуючи 36, примуючи 29,
 прыимуючы 15
 приналежности 18
 принята 35, прынят 15 прынятые 9
 принять 29
 прынятя 14 зв., прынятем 17 зв.,
 прынятемъ 26 зв., прынятемъ 9,
 прынятем 15 зв.
 притесненя 20 зв.
 притисненная 64, прытисненная 9 зв.,
 притесньныхъ 8 зв.
 продажи 52
 прозбою 15 зв., прозьбою 9
 просил 36, просиль 10, просили 15
 просечи 35
 просячим 9
 протестаця 10, протестаця 15 зв.
 протеста 14
 против 14
 прошоньи 17 зв.
 пять 8 зв.
 реентем 15

реиндукцию 34
реляция 10, реляция 27, реляция
1 зв., реляция 34, реляция 10
рес 36 рес 52, респ 52 зв.
реформация 29, реформация 29
роборация 65
рожного 7, роженые 52
розобраня 64
року 14 зв.
роты 9, роту 9
руки 20 зв., рукою 17 зв., руку
9 зв., рук 17, рукъ 15 зв.
с (Р.в.) с книг 20
свое 29, своей 29, свою 10, своим
52, своимъ 29, своего, своего 36, своего
52
само 9 зв.
себе 29, се 35, себе 9, себе 15,
собою 14 зв.
село 70, села 5 зв., села 27
семьдесят 14 зв., семдесят 35,
семьдесятъ 43 зв., семдесят 14 зв.,
семдесят 29, семьдесятъ 10 зв.,
семьдесят 10, семьдесятъ 21
семого 49 зв., семого 29
сентябра 43, сентябра 43 зв.
симъ 35
скрыпть 14 зв., скрыт 15 зв.,
скрыпть 15, скрыпту 14 зв., скрыпту
15 зв., скрыпте 15
слово 10, слово 38, слова 37 зв.,
слова 8 зв., словами 9 зв., словами
17 зв., слови 20 зв., словы 8 зв., словы
17, словам 35 зв.

слуга 35
служачи 29, служачая 11 зв.,
служачое 63, служачаго 49, служачого
17, служачого 30, служачому 18,
служачии 36, служачи 59, служачим 9,
служачих 52
сознавши 10
сознать 10, сознали 52
сознание 29, сознане 30, сознания
52, сознанем 52, сознанемъ 29
сознаниях 53
солenni 35
списаным 7, списаную 35
справления 29, справлени 52
справленъ 53 зв., справлених 36
справе 27 зв., справе 27, справе 2,
справи 43 зв., справы 13, справ 4 зв.,
справ 40, справах 48
спроваженя 35
стверженую 35
ствердивши 29, ствердивши 53 зв.
становши 36, становши 30,
становши 7, становши 9, становши 1
староства 1
старостинскими 1 зв.,
старосътинскими 45
статуте 9
стороны 15, стран 20 зв.
суе 35
субделекгатомъ 2, субделекгатом
10, субделекгатомъ 13
суди 38, судьи 9, судю 7
суде: соде 9
судовых 27 зв., судовыхъ 28 зв.,

судовыхъ 31, судовыми 34
 сукъссоронъ 28 зв.
 сусцепта 9, сусцепъта 17 зв.,
 сусцъпътоу 7
 сусцептованя 34, сусцептованя
 43 зв.
 так 35, такъ 9 зв.
 теѣди 35, теѣды 15, теѣди 7
 теле 53 зв., теле 52
 тепер 35
 тестамент 69, тестаменту 26 зв.,
 тестаменту 21
 тисеча 1, тысеча 6 зв., тысяча 69
 тыле 7
 то 10, те 26 зв., та 36, тая 35, тие
 15, тые того 15 зв., того 17, тое 20 зв.,
 тои 14 зв., тот 15, тотъ 29, тую 35,
 тим 15 зв., тым 35, тими 15 зв., тыми
 37 зв., том 15, томъ 10
 только 34
 третего 3 зв., третего 4 зв., третего
 10
 трибуналским 10 зв.
 ужитымъ 14 зв., ужитим 34,
 ужитимъ 10, ужитым 13
 умысле 52
 уписав 9 зв.
 уписано 17 зв., уписано 38, уписан
 20 зв., уписаныи 15, уписана 36
 уписане 9, уписанем 63
 упрошоним 43 зв.
 урожоны 14 зв., урожоный
 29, урожоныи 36, урожоного 2,
 урожоного 29, урожоного 35,
 урожоному 52, урожоному 36,
 урожоныи 15, урожоные 52
 уряд 15, урядъ 7, уряде 10, уряде 27
 урядовим 54 зв., урядовым 62 зв.,
 урядовым 15 зв., урядовими 38,
 урядовимъ 9, урядовим 68
 устне 29
 устными 53 зв., устными 52
 учиненымъ 6 зв., учиненая 55 зв.
 час 35, часъ 29
 четверьтого 9, четвертого 38,
 четвертого 10, четвертого 10 зв.
 чим 29, чом 15, чомъ 36
 читалом 35, читаломъ 29, читалем
 15
 чотырнадцатого 52
 шеснадцатого 53, шеснадцатого
 54 зв.
 шестсотъ 10, шестсот 45
 ширех 36, ширѣ 29, ширеого 35,
 ширеи 7, шчиреи 15
 шляхетны 9, шляхетного 9 зв.,
 шляхетному 9
 шостого 28 зв.
 што 10
 юрамент 1, юраментъ 9, юраменту
 9
 я 35, ја 15, мьною 55, мноу 1 зв.
 яко 13, јако 14 зв.
 јасне 9 зв.

ІНДЕКС

ПОЛЬСЬКОМОВНОЇ ЧАСТИНИ СПРАВ

- a 1
absentia 3 зв.
aby 3 зв., abÿ 21 зв., abym 48 зв.
act 48 зв., akt 10 зв., acta 13 зв., akta 15 зв., actam 2, actami 32, actu 12, actÿ 30 зв., aktow 10, akcie 30 зв., acti 5, actiey 12, actis 5 зв.
actinencÿs 12
actora 33, actorki 2 зв., actorow 12, actorami 12, actorom 12, actorowey 27 зв., actorem 31, actorowemu 32, actorowi 37 зв.
actoratu 33 зв.
actykowac 8 зв.
actykowanÿ 21
ad 28
adiacentius 29 зв.
aditus 29 зв.
administratora 40
adnit 29 зв., adnitã 30
affeccie 69 зв.
agrakatie 4 зв., aggraciatiami 13 зв.
akciey 37 зв.
albo 23 зв., abo 30
ale 26
altereieÿ 55
an 28
ani 28
aniktorego 17 зв.
annihil ominus 30
Anno *Domini* 31
apostoła 12
appelacy 62 зв., appellaty 52 зв., appellaciã 2 зв., appellatiami 30, appellacione 64 зв.
apperata 22 зв., apperaty 23
approbare 68
approbatami 33 зв., aprobatami 33, approbate 34 зв., approbatę 3, approbaty 3, aprobatã 3, approbacie 28, aapprobatã 34 зв., approbiuę 23 approbaciã 65, approbacÿ 65 зв., approbatia 63 зв., approbatiey 65, aprobatiey 65 зв.
approbowania 61
aprili 69 зв.
arestum 3
aresztow 37
argenterea 36 зв.
armatnã 33 зв., armatno 43 зв.
armis 16
asistentia 46 зв.
assecurowanã 36 зв., assecurowanę 29 зв.
assecuruię 29 зв.
at 39 зв.
atamana 6, atamanem 6
atere 28
atq 10 зв.
attinentie 15, attinentiys 36 зв.

augusta 62 3B., awgusta 65
 autentyczny 45 3B., awtentyczny 46,
 awtentyce 20, autentyku 58
 az 37
 baczyli
 banitia 3, banitio 28, banicy 30 3B.,
 banicią 6, banitią 28, baniticy 32,
 baniticy 6, banicie 28, banitie 34 3B.,
 banitię 30 3B., banitiami 43, banitiach
 27 3B.
 baranach 69
 barci 64 3B., barciami 59 3B.
 bardyszami 50 3B.
 Barnardynom 67 3B.
 bartnego 50, bartnę 50, bartnym 4,
 bartnym 17
 barzi 47 3B.
 barzo 41
 bazaru 69 3B.
 beatissimum 15 3B.
 belca 64 3B.
 Berdyczowskiego 22,
 Berdyczowskiemu 22, Berdyczowskim
 22 3B.
 Beresteckiej 4 3B., Beresteckiej 5
 bez 50
 bezpieczeństwo 6
 bezpiecznym 69 3B.
 bezprawnie 38 3B., bezprawny 47 3B.
 będą 8 3B., będąc 15 3B., będą 17 3B.,
 będzie 22, 3 3B., będziemy 3 3B.
 będącą 12 3B., będące 23 3B.,
 będącego 40 3B., będącemi 4 3B.,
 będącey 49, będącey 5 3B., będącę 23,
 będący 23, będących 24 3B., będących
 18, będącym 28
 bic 39, bili 40 3B.
 bieg 21 3B.
 biorąc 37 3B.
 biskupstwa 12
 bitych 40 3B.
 blizkich 24 3B., blizkiemi 52 3B.
 błogosławięstwa 23
 błotami 53 3B.
 błotnemi 59 3B.
 bobrowemi 36 3B.
 Bog 8, Boga 21 3B., Bogu 23, Boze
 29 3B., Bodze 15 3B.
 bogarodzicielki 68 3B.,
 bogurodzicielki 66 3B.
 boiarom 44, boiarow 10 3B.
 boiazni 40 3B.
 bokow 67 3B.
 bondarowskiemi 55
 bonis 14
 borami 17 3B.
 boy 39 3B.
 Bożą 7, Bozey 9 3B., Bozky 21 3B.,
 Bozskiego 21 3B., Bozkiego 29 3B.,
 Bozskiej 21 3B., Bozego 23, Bozym 23
 brat 8, brata 26, bratu 26, braci 5,
 bracia 7, bracią 15
 bratankowie 7 3B.
 braterską 13 3B., braterskiej 8,
 braterskiej 7 3B.
broniec: boronic 37, bronili 9 3B.,
 obronili 39 3B., bronil 49, broniac 15

bronieniu 39 3B.
 brzegowemi 59 3B.
 budami 59 3B.
 budowac 17 3B.
 buduwaniem 19
 budynkiem 28, budynki 49 3B.,
 budynkow 50, budŷnkow 50
 buntow 10 3B.
 burgraba 70 3B., burgrabią 63,
 burgrabiũ 70
 by 14, bŷ 24 3B.
 byc 35 3B., był 40, bŷł 33, było
 41 3B., było 22, byli 7 3B., były 40, była
 20 3B., byłem 48, był 50, iesmy 7, iest
 7 3B., jest 7 3B., są 40 3B.
 bydle 69, bydłem 16
 bytnosci 42, bŷtnoscią 50
 bywszy 11, bŷwszy 27 3B.
 cale 42, całosci 3 3B.
 calendarza 8
 cara 44 3B.
 carmalitanum 15 3B.
 carmelo 15 3B.
 casandā 6 3B., casandam 28
 cedere 64 3B.
 ceditatas 14 3B.
 celebriującego 59 3B.
 cerografy 5
 cessią 23 3B.
 chałup 49 3B., chałupami 12 3B.
 chcę 22, chce 22 3B., chcą 17 3B.,
 chcąc 37, chciecie 14, chciał 23 3B., chciec
 17, chcieli 42
 chłopską 49 3B., chłopskiemi 12 3B.
 choc 37 3B.
 chodzie 39 3B., chodzili 38 3B.
 chorągwie 31
 chorążemu 55, chorążŷcom 49 3B.
 chorobą 52 3B., choroby 68 3B.
 chorŷ 21 3B.
 chowac 24, chowam 8 3B.
 Chrystusa 1 3B.
 chrzescianskich 22 *obrzę*
 chwałe 23, chwały 66 3B.
 ci 39
 ciała 16, ciała 41 3B., ciało 42 3B.,
 ciału 21 3B., ciele 42 3B.
 ciągłemi 4, ciągłŷch 4
 cielesney 37
 cien 68, ciny 24 3B.
 ciężaru 22 3B.
 ciężkiej 66 3B., ciężkiemi 68 3B.
 ciężko 69
 ciotce 18 3B., ciotki 18 3B.
 circũ 12 3B., circusu 70 3B.
 co 50
 cognomina 16
 cokolwiek 54
 collegią 12, collegiũ 12, collegium 38
 comissarza 61 3B., commisarza 59
 communicate 12
 comparens 16, comparenta 16,
 comparęta 1 3B., comparitione 44 3B.
 competente 16 3B., competenti 45
 complanatiey 15 3B.

comprincipałow 40 3B.,
 comprincipałow 41 3B., comprincipałow
 1 3B.
 condemnatę 6 3B., contemnit 10 3B.
 condioramen 38 3B.
 conditią 60 3B., conditiei 39, condyty
 17
 condrealem 15 3B.
 conexi 65 3B.
 conferowanego 70 3B.
 connotata 5 3B., connotowana 2,
 connotatum 13
 consequenter 61 3B., consequenter
 59 3B.
 konserwatach 2 3B.
 konserwatnych 46 3B., konserwatnemi
 62 3B.
 consistunt 30
 constituciei 62 3B., constitucyi 62 3B.,
 constitutione 64 3B.
 conteminuiąc 45, contemnując 43 3B.
 contenci 25
 contractow 5 3B.
 contradicente 11
 contradicował 13
 contrawentiei 28 3B.
 contributie 60
 controwersy 28 3B.
 conwentu 16 3B.
 corki 6, curce 18 3B., corce 24 3B.,
 curke 29 3B., corko 67
 correxii 70 3B.
 corũ 12
 creditorow 14 3B.
 criminalną 1
 cudzoziemskich 55
 cum 12
 currenti 36 3B.
 cwiczenie 24
 cwieki 67
 czapkę 40 3B.
 czarny 56, czarnym 67, czarne 67
 czas 38 3B., czasu 39 3B., czasem
 40 3B., czasie 37, czasŷ 19, czasow 26
 czego 21
 czeladz 31 3B., czeladzi 25, czeladzią
 39, czeladkę 67 3B.
 czerczeze 7 3B., czerczenami 8,
 czerczezami 7 3B.,
 czernihowskiego 70
 czesnie 60
czesnik: czesznikowi 49 3B.
 część 7 3B., części 17, częścią 14,
 częściami 18, częściami 19
 częste 67
 częstokrotnym 42
 częstych 41 3B.
 członkach 41
 człowiek 69 3B., człowieka 39
 czterdziestego 17 3B., czterdziestu 5
 czternastego 45 3B.
 cztery 47 3B., czterech 11, czterma
 33 3B. czterech 70
 czwarty 5, czwartego 11
 czworą 50 3B., czworo 51
 czym 13, czŷm 50

czymkolwiek 8
 czyniących 26 3b.
 czynić 30 3b., czynić 51, czyniąc 32 3b., czynić 36 3b., czynił 39 3b., czynili 30, czyniemy 64
 czynienia 33 3b., czynieniem 39, czynieniem 2 3b.
 czynsz 45, czynszami 12 3b., czynszę 43 3b., czynszow 6
 czystego 20 3b.
 czytałem 21
 dac 17 3b., dał 17 3b., daie 1 3b., daię 17, daięc 38 3b., dacie 20, dałem 22 3b., dałem 37 3b., dawac 25 3b., da 22
 dalekich 26 3b.
 dalsze 39 3b., dalszy 15, dalszemi 52 3b.
 dany 61, danę 24, danego 49, danych 21 3b.
dań: dani 43 3b., danią 36 3b., daniami 38 3b.
 darowac 17 3b., daruię 24 3b.
 darowania 67
 darowizny 17, darowiznym 17
 darowny 17 3b., darownym 17, darownego 20 3b.
 dary 17
 datą 4, daty 17 3b.
 dawney 70 3b.
 dawnością 60
 dawnych 25 3b., dawniejszym 29 3b.
 dąbrowy 70 3b., dąbrowami 17
 dbaiąc 49 3b.
 de iure 27 3b.
 debiti 36 3b.
 decembra 11 3b.
 decessum 57 3b.
 decisiey 15 3b.
 declaruię 49 3b., deklaruię 50 3b.
 deklarował 6 3b., deklarowawszy 16 3b., deklaruiąc 38 3b.
 dekret 66 3b., decreta 43 3b., decretu 43, dekretu 48 3b., decretowi 33, dekretowi 48 3b., decretem 2 3b., decretami 31, dekretami 44, dekrecie 12, decretach 45, dekretach 43 3b.
 delatora 46 3b., dellatorow 1 3b.
 deputatem 31
 dereguiąc 15
 destinowanym 1, distinowanym 2 3b.
 detituco 70 3b.
 deynieckiey 4 3b.
 dębach 42
 die 16
 difendy 27 3b.
 difidatie 33
 dilasionę 64 3b.
 dillacy 60 3b.
 dillaric 37 3b.
 directiey 56
 discretiey 69 3b.
 dispercursionis 33
 disponowac 17
 dispositiey 4 3b., dispositie 5, dispositią 21 3b.
 disquisitio 27 3b.
 dla 21 3b.

dług 46 3B., długu 15, długi 25 3B.,
 długiem 26, długim 69 3B.
 dni 23, dnia 26 3B., dnia 27, dniem 60
 do 27 3B.
 dob 38
 dobr 38, dobra 38 3B., dobrach 42,
 dobram 17, dobrami 17
 dobroci 21 3B.
 dobrodzieia 26, dobrodzieystwo 26,
 dobrodzieystw 37 3B., dobrodzieystwa
 21 3B.
 dobrowolnie 44
 dobrowolny 36, dobrowolny 37 3B.,
 dobrowolnego 4, dobrowolnemu 37 3B.,
 dobrowolnym 17
 dobrych 11 3B., dobrej 21 3B.,
 dobrzym 69 3B.
 dobrze 11 3B., dobre 14
 dobytkiem 16
 dobywac 39, dobywszy 42 3B.
 dochodzie 23 3B.
 doczesną 66
 dodawac 64 3B.
 dodawaniu 38 3B.
 doglądac 23
 dokazał 39 3B.
 dokładając 60
 dokonczyc 22 3B.
 dollatiami 30
 doł 42 3B.
 dołożyło 22 3B.
 dom 42, domow 42, domu 42 3B.,
 domowę 24 3B.

Domini Anno Domini 31
 donegowali 3 3B.
 donoszący 29 3B.
 donosze 36 3B.
 dopomoz 1 3B.
 dopuscili 31 3B., dopusciła 32,
 dopuszczam 36 3B., dopuszczal 13 3B.
 dopuscic 48 3B., dopuscial 48 3B.
 dosic 7
 doskonaly 24, doskonalych 21 3B.
 dostaie 64 3B., dostał 21, dostały 7
 dostatecznie 6, dostatecznię 66
 dostateczniej 53
 dostąpieniu 69 3B.
 doszły 8, doszedzsy 25 3B.
 dotąd 21
 dotzymanie 61
 dotycze 8 3B.
 dowiedziec 14, dowiedział 16,
 dowiedziawszy 38 3B.
 dowod 39 3B., dowodu 37
 dowscipu 54 3B., dowscipow 62 3B.
 doysc 4 3B., doysciu 22 3B.
 doznawałem 26
 dozywocia 24, dozywocie 24,
 dozywociem 23 3B., dozywotnim 2 3B.,
 dozywotnia 22 3B.
 draganow 47 3B.
 drogę 54 3B.
 druga 67, drugi 2, drugą 8, drugiej
 42, drugiej 15, drugim 5, drugiemu 8,
 drugiego 3, drugich 33
 drzewo 42, drzewa 42, drzewie 42,

drzewem 49 3B.
 drzwi 40 3B.
 Ducha *Świętego* 21
 duchownę 16 3B.
 dułem 40 3B.
 dusze 21 3B.
 dusznemu 68
 dwa 24, dwie 35 3B., dwoch 38 3B.,
 dwoma 27, dwóch 38 3B., dwema 53 3B.,
 dwiema 54
 dwadzieścia 44 3B., dwadziestu 31 3B.
 dwanastcie 37, dwunastego 48 3B.
 dwiescie 25
 dwochset 65 3B.
 dwor 28 3B., dworek 28, dwory
 17 3B., dwora 39 3B., dworem 7 3B.,
 dworzem 53 3B., dworu 8, dworze 28 3B.,
 dworami 19,
 dworney 25, dwornemi 12 3B.,
 dwornym 47 3B., dwornę 70 3B.
 dworzyszczem 53 3B.
 dwudziestego 49
 dwuletney 61 3B.
 dwunastu 61
 dyalogow 69
 dyllaty 52 3B.
 dymier 56
 dyotracty 37 3B.
 dysponowac 66 3B.
 dzerzeniu 4 3B.
 dziadkom 24
 dziadu 58 3B.
 działo 26 3B., działo 34, dział 7,
 działu 7, dziele 59 3B., dzieła 68 3B.
 dziatek 13, dziatki 13 3B., dziatkom
 24 3B.
 dziecmi 39 3B.
 dziedzica 40 3B., dziedzicu 43,
 dziedzicowi 23
 dziedziczną 36 3B., dziedziczną
 13 3B., dziedzicznego 39, dziedzicney
 29 3B., dziedzicznej 36 3B., dziedzicznym
 17, dziedzicznemi 55, dziedzicznych 41
 dzieli 13 3B.
 dzien 22 3B.
 dzierzawny 10
 dzierzącego 38, dzierzącemu 54,
 dzierzącym 4, dzierzącymi 4 3B.,
 dzierzącymi 11
 dzierzenie 19, dzierzenia 18 3B.,
 dzierzeniu 54
 dziesiąt 39, dziesiątego 15 3B.,
 dziesiątym 55
 dziesięć 6, dziesięcy 12, dziesięciu
 31 3B., dziesięciu 57 3B.
 dziewiątego 36 3B., dziewiątym 61 3B.
 dziewięć 23 3B., dziewięci 23 3B.,
 dziewięciu 34 3B.
 dziewiętnastego 37 3B.
 dziękuię 66 3B., dzięki 66 3B.
 effectu 27 3B.
 elemilitate 14 3B.
 en 36 3B.
 et 36 3B.
 Euanielisty 54
 exceptiami 30
 excessus 2

excipuiąc 59 3B.
 executią 43 3B., executiey 43 3B.,
 executionis 46 3B.
 exparte 28
 extendowania 46 3B.
 extract 53
 factum 13 3B., facti 30
 falendyszową 40 3B.
 familiey 5
 fantach 56 3B.
 fataliy 62 3B., fatally 60 3B.
 february 20
 felitiora 64 3B.
 ferendis 14 3B.
 ferentiam 12 3B.
 feria 31
 ferowanego 12, ferowanym 28 3B.
 festi 31
 folgując 66 3B.
 fortiter 28 3B.
 forum 60 3B., foro 55 3B., fori 55 3B.,
 francuzkim 67
 fundacją 22
 fundatorowi 12
 fundował 23, funduię 68
 fundowanych 22 3B., funditus 42
 fundusz 16, fundusza 23, funduszow
 23, funduszu 23
 furbunde 10 3B., furibunde 14
 futory 47 3B.
 gaię 28
 garsc 70 3B.
 gdy 33, gdy z 8 3B., gdyby 30
 gdzie 33 3B.
 generaliter 18 3B., yeneraliter 70 3B.,
 generale 54 3B.,
 generalnego 9 3B., generalnemu 9 3B.
 generał 10 3B., generała 9 3B.,
 generał 27, generałowi 55,
 genere 30, generi 63 3B., generos 64,
 genre 53
 giderką 42 3B.
 giegun 64 3B.
 gleyt 6 3B., gleytow 28, gleytu 33 3B.
 głowie 42 3B., głowy 42 3B., głowę
 69 3B.
 główny 1 3B., głównego 2 3B.,
 głównemu 45 3B., głównym 45 3B.,
 głównym 27
 gniadych 56
 godzinę 21 3B.
 gołę 37 3B., goley 54
 gonami 59 3B., gony 36 3B.
 goniąc 39
 gorzką 67
 gospodarowania 69 3B.
 gospodarza 40 3B.
 gospody 40 3B.
 gotową 18 3B., gotowey 29 3B.,
 gotowego 47 3B., gotow 68, gotowem 68
 gotowizną 36 3B., gotowiznie 59
 grabież 47 3B., grabieze 47
 granicę 55
 granicznego 4, granicznej 4,
 granicznym 27, graniczną 5, graniczny
 10, grani 70 3B., hraniczny 30 3B.,

granicznych 70 3B.

granions 2

grobow 22

grod 28, grodu 21, grodem 29 3B.,
grodach 30, grodzie 30

grodowemu 56 3B.

grodsky 43, grodzky 44 3B., grodzsky
30 3B., grodzkie 3 3B., grodzskie
4 3B., grodzkiego 15, grodzskiego 1,
grodzkiego 28, grodzskiego 34 3B.,
grodzkich 37, grodzskich 40,
grodzkiemu 23 3B., grodzkiemu 3 3B.,
grodzkiemu 34 3B., grodzkim 27,
grodzkim 28 3B., grodzskim 28 3B.,
grodzskimi 3 3B., grodzskimi 32,
grodzką 20 3B., grodzscy 31 3B., grodz
28

grodzic 54

gromada 33 3B., gromadą 3 3B.,
gromady 14, gromadzie 14

grosz 42, groszy 31 3B.

groszową 36 3B.

groząc 10 3B.

grunt 47 3B., gruntow 49 3B., grunta
11, grunty 4, gruntami 7 3B., gruncie 17,
gruntach 17, gruntu 20 3B.

grywnach 33

grzbiecie 50 3B.

grzechy 21 3B., grzechow 66 3B.

grzeszną 22, grzesznej 68 3B.,
grzeszną 67, grzesznym 68 3B.

gwałtem 50, gwałtownie 39 3B.,
gwałtownę 39 3B., gwałtowaną 2 3B.,
gwałtowną 1 3B., gwałtownej 12,
gwałtowney 27 3B., gwałtowny 16 3B.,

gwałtownego 60, gwałtownym 55 3B.

hedicigis 31

heredi 5

hetmana 40 3B., hetmanem 70

honestis 10 3B.

horącą 21 3B.

hostiles 70 3B.

hreczki 47 3B.

hromady 63 3B.

hucusą 16 3B.

i 1, y 8, ŷ 11, j 15 3B.

ia 22 3B., ja 23 3B., mnie 23 3B., sobie
7 3B., sobą 7

iachałem 48 3B.

iąką 23 3B., iakim 39 3B., iakie 37 3B.,
iakiey 37 3B., iako 38 3B.

iasnemi 21 3B.

ich 31, ych 5 3B., ŷch 25, ym 24

idzie, ydących 37

iedna 67, iednę 52 3B., iedney 27,
iedney 15, iedynego 21 3B., iednego 42

iednak 9 3B.

iednemu 41

iechac 14

ieno 18 3B.

iesli 41, iesliby 8

ieszcze 14, ieszcze 50

iey 24 3B.

iezdząc 14

iezeli 14, iezeliby 25 3B.

ile 54

imieniem 40 3B., jmieniem 43, ymie
21, ymion 38 3B., ymionach 49 3B.,

ymionami 40 zB.
 impedimentow 37
 impugnantę 43 zB., impugnantę
 44 zB., impugnującą 34
 in 35 zB., jn 36 zB.: in genere 12 zB.
 in decursu 61
 in duabus 12
 in fundū 12
 in casu 30
 inlidując 55 zB.
 indefectu 12
 infamią 28
 inne 49 zB., insze 17 zB., inszego 37,
 innę 43 zB., innych 44 zB., innym 49 zB.,
 innemi 26, innych 39, inszemi 4, inszych
 23 zB., ynszey 50
 insciltus 70 zB.
 instanti 17 zB., instantią 32
 intentią 22
 intentowaney 12
 intercausas 64 zB.
 intervenit 27 zB.
 intra 14 zB.
 intrata 14, intrat 24 zB., intraty 22 zB.
 intromissiey 19 zB.
 intromitował 48, intromitował 43 zB.
 intromitowawszy 70 zB.
 inquantū 14
 ire 47
 irigor 43 zB.
 irritate 45 zB.
 istotnego 59 zB., istotney 61 zB.
 iteru 43 zB., iterum 47 zB.
 iz 47 zB., iż 23, yz 25 zB.
 jachałem 38 zB.
 jak 7 zB.
 jakie 3 zB., jako 3 zB., jaką 8, jakiey
 14, jakim 25, jakiy 68
 jakoweysci 56
 jalmuzną 67, jalmuzny 67 zB.
 january 9
 jasnie 44
 jasnieuwelmoznego 9 zB.,
 jasnieuwelmoznego 26,
 jasnieuwelmoznego 40 zB.
 jawne 27 zB., jawnie 29, jawno 17
 jeden 44, jednego 40 zB., jednych
 38 zB.
 jednak 50
 jedynastego 48 zB.
 jedynemu 1, jedyną 67
 jeoramentowi 67
 jesli 24 zB., jesliby 39 zB.
 jesu 12
 jeszcze 24
 jezdzącemu 2 zB.
 jezdził 11, jezdziw 33
 jezeli 14, jezeliby 39 zB., jezeliby 22,
 jezelibys 42 zB.
 jezuci 67, jesuitom 69, jezuitom 67,
 jesuitow 48 zB., jezuitow 12 zB., jezuituw
 67
 jml 1
 jmpediment 30, jmpedimenti 30,

jmpedimentu 17 zB., jmpedimentow 60
 jmpresą 4 zB.
 jmpugnante 34 zB.
 jmpugnuiącą 28 zB.
 jn carceribus 2
 jn foro 45
 jn guatum 16 zB.
 jn presentia 3
 jn pugnatią 31 zB.
 jncursy 41 zB.
 jndemnitati 21
 jnfamią 28, jnfamie 33, jnfamiey 33,
 jnfamiy 33 zB.
 jnflanskie 9 zB.
 jnforo 16 zB.
 jnquisitiey 2
 jntantią 35 zB.
 jnstigatora 46 zB., jnstigatura 45 zB.
 jnszę 17 zB., jnszey 39 zB., jnszemi
 49 zB.
 jntentowanej 2 zB., jntentowaney 6,
 jntentowanej 32
 jntercyzie 7, jntercyzy 7, yntercyzie
 36
 jnteressu 38 zB.
 jnterowanym 61
 jnttratę 13 zB., jntraty 22 zB.
 jntromisiey 11, jntromissiey 19 zB.,
 jntromisyey 36 zB.
 jntromitowali 28, jntromittował
 12 zB., jntromittował 12 zB.,
 jntromitował 48 zB.
 jnwentarz 28, jnuentarzem 15,

jnuentarzu 15
 jstotnego 12 zB.
 juli 39, julli 39 zB., jully 59 zB., julyi
 64 zB.
 juni 28 zB., juny 2 zB., junii
 jurament 1 zB., juramentem 68,
 juramento 68, juramentu 56 zB.,
 juramęcie 56 zB.
 jurbacy 21 zB.
 jure 37, juris 36 zB.
 juredicci 57 zB., juridice 70 zB.,
 juridicam 11 zB., juridictie 28 zB.,
 jurisdictiey 17, juridictią 33 zB.
 jurewickiego 69, jurewickim 67
 juz 17 zB., już 22
 jz 10, jż 10 zB.
 kaleczyli 38 zB., kaliczyli 40 zB.
 kalitą 40 zB.
 kamienieckiego 41, kamieniecky
 41 zB.
 kancelarz 10
 kanonik 8 zB., kanonika 48 zB.
 kapitułę 41, kapituły 40 zB.
 kaplica 22 zB., kaplice 22 zB., kaplicy
 22 zB.,
 kapłanskiemi 16
 karczmami 12 zB.
 karmalicę 22 zB., karmalicy 22 zB.,
 karmalitom 22 zB., karmalitow 23
 karmalitanskiego 3
 karta 64, kartą 64, kartę 64 zB.
 karwaszę 69
 katholickiey 21 zB.

kazdy 22, karzdý 22 зв., kazdego 37,
 kazdemu 37 зв., kazdej 37
 kaze 33 зв., kazał 34 зв., kazaw 10,
 kazał 47 зв., kazała 39, kazali 27 зв.,
 kazawszy 34 зв.
 kiedy 29 зв., kędy 30, kiedyz 23 зв.,
 kiedys 48 зв.
 kielich 23
 kiiami 10 зв.
 kilka 23, kilku 39, kilkanascie 22 зв.
 kim 5 зв.
 kintentuiąc 39
 klasztor 22 зв., klasztorowi 22,
 klasztoru 16, klasztorze 22 зв.,
 klasztornych 16 зв.
 kleynotow 58 зв.
 kluczu 4
 kładąc 22
 kogo 25 зв., komu 9 зв.
 kolwiek 25 зв.
 koło 67 зв.
 komisarskiego 31
 komornik 10, komornika 44,
 komornikowej 3 зв., komorniku 32,
 komornikiem 15 зв.
 komory 47 зв.
 kompanieý 31 зв.
 komprincpałem 42 зв.
 konczyc 37
 kondycia 66, kondycię 54, konditie
 52, konditiei 17 зв., konditiami 53
 konmi 16, koniach 69
 kontentuiąc 50, kintentuiąc 42
 konwentu 15 зв.
 kop 42, kopę 47 зв.
 kopia 66, kopia 44, kopieý 66
 korygował 20 зв.
 koscielnę 23
 kosciół 22, kosciola 23, kosciele 22,
 kosciółowi 23
 kostrý 64 зв.
 kosztem 22
 kosztował 49 зв.
 kozacką 23, kozackiey 10 зв.,
 kozackieý 22
 kozak 4 зв., kozaku 70 зв., kozakami
 24, kozakow 56,
 kozdy 53 зв., kozdego 8, kozdym
 60 зв., kozdemu 9 зв., kozdą 47 зв.,
 kozdzą 47 зв.
 kraiach 22, kraiow 22 зв., kraię 70
 krakowskiego 68 зв., krakowskiemu
 69
 kresu 21 зв., kresem 66 зв.
 krewnych 24 зв., krewnemi 52 зв.
 kroc 37 зв.
 Krol 9 зв., Krolach 8, krola 70 зв.
 krolestwo 68 зв., krolewstwo 66 зв.
 krolewskiej 56, kr 33 зв., kř 31, kor
 44
 krom 37
 krotszym 37 зв.
 kroziniec 70 зв.
 krwawej 69 зв.
 krwi 42 зв., krwią 41
 kryiących 39

krzywd 39, krzywdą 39 3b., krzywdę 39 3b., krzywdy 25 3b., *krzywdami* 38 3b., krzywdach 69 3b.
krzyza 49 3b.
ksiądz 69
książęciu 69
księgi 64
ktora 6 3b., ktore 18 3b., ktory 20 3b., który 21, ktorzy 28, ktorej 11, ktorey 12, ktorey 41 3b., ktorych 47, ktorym 47 3b., ktorem 23, ktorego 8 3b., ktoremu 34 3b., ktoremi 2, ktorom 22, ktorę 22 3b., którą 37, ktoryszcze 67 3b., kturyi 68
ku 37 3b.
kulbakę 51
kupą 43 3b., kupę 29 3b.
kupiciela 67
kupioną 41, kupiono 40 3b.
kwitem 60, kwity 62
kwitniącej 68 3b.
kwitowac 37, kwitowawszy 61 3b.
las 39, lasa 40, lasach 38 3b., lasami 49 3b., lasu 50, lesie 39, lasy 28
lasowemi 61 3b.
lat 22 3b., lats 59 3b., lata 37, leciech 21
lecz 6 3b.
ledwie 41
legatiach 21 3b.
legce 39
legowała 18 3b., legowała 18 3b., legował 22, leguię 22 3b.
lepiey 38 3b.
lepszey 8

lesiccis 14
lewym 42 3b., lewego 42 3b.
lezało 22, leżą 29 3b.
leżącą 20 3b., leżącey 29 3b., leżące 23, leżącą 37, leżącego 34 3b., leżących 42 3b., leżącemi 17
licząc 59
liczbę 66 3b., liczby 42
ligamenta 52
list 17 3b., liscie 37 3b., listach 44, listem 2 3b., listowi 37 3b., listu 49, listy 44, listy 39, listow 8 3b.
lub 37, lubo 37
lubelskich 23, lubelskiego 26, lubelskiemu 45 3b., lubelskim 45 3b., lubelsky 1 3b., lubelski 12
ludzi 27, ludzie 40 3b., ludziom 36 3b., ludu 69 3b.
ludzka 66, ludzkich 62 3b., ludzkiego 54 3b., ludzkim 21 3b.
ludzkości 26
lwowskich 22 3b.
łany 15
łaskawie 26 3b.
łaską 22 3b., łaskę 26, łaski 9 3b.
łazurową 41 3b., łuzurową 40 3b.
łowczy 10, lowczy 47 3b., łowczego 31 3b., łowczemu 34 3b., łowczym 5 3b., lowczym 27 3b., łowczyney 11 3b.
łowic 55 3b.
łowy 12 3b.
łwiastowanie 47 3b.
macierzynskiey 67, macierzystych 5, macierzystych 36 3b.

maia 43, maja 5 3B.
 maiącą 40, maiącemu 37 3B.,
 maiącym 14,
 maiestatu 21 3B., maiestatem 68 3B.
 maiętno 36 3B., maiętnosc 22,
 maiętnosci 22, maiętnosciach 36 3B.,
 majętnosci 36 3B.
 mało 42 3B.
 mały 67 3B., małemi 4
 małżaka 22 3B., małżące 5,
 małżace 5, małżonce 13, małżakę
 14, małżaką 22, małżakowie 28 3B.,
 małżaki 36, małżonki 61, małżakiem
 65 3B., małżakow 46, małżakom 47,
 małżonkom 13, małżonkami 12,
 małżakach 33 3B.
 małżenský 29 3B., małżenskie 66 3B.,
 małżenskiego 65 3B.
 małżenstwa 18 3B., małżęstwa 43
 manifestacją 5 3B., manifestaciey
 56 3B., manifestam 5, manifestantci
 5 3B., manifestantis 5
 manifestans 5 3B., manifestuiącego
 4 3B., manifestuiącemu 5
 manifestatur 56
 manifestuie 4 3B., manifestował 21,
 manifestowawszy 21 3B.
 marca 11
 marszałek 35 3B., marszałka 37 3B.
 matka 24, matce 24, matki 42 3B.
 maý 15 3B.
 mõi 30, mciãmi 22, mciõw 21 3B.
 mej 36, mem 39, mego 40 3B., memi
 36 3B., memu 36 3B., meý 26, mą 38
 mejka 1 3B.
 melioratią 39 3B.
 mencic 14 3B.
 mere 5
 merito 37
 mękę 67, męku 56 3B.
 mężoboycowie 41
 mi 48 3B.
 mianował 41, mianował 41
 mianowane 13 3B., mianowany
 14, mianowaną 42 3B., mianowaną
 47, mianowanego 21, mianowanej
 22, mianowani 42, mianowanych 4,
 mianowanym 17, mianowanemi 49
 mianowicie 42
 miasteczko 6, miasteczka 43 3B.,
 miasteczku 28 3B.
 miasto 3 3B., miasta 34 3B. miascie
 34 3B., miescie 40 3B.
 miec 22, ma 6 3B., mam 8 3B., mamy
 42 3B., maią 8, maiąc 44, mając 11 3B.,
 miał 18 3B., mieli 25 3B.
 miecznika 13, mieczniku 13,
 miecznikowey 14, miecznikokowey 14
 mienionej 37, mienionym 34 3B.
 miesci 28
 miesiąca 31, miesiącu 43 3B.,
 miesiący 55
 mieszczaninowi 10, mieszczanom
 34 3B., mieszczanom 10 3B., mieszczanom
 44
 mieszkaią 49 3B., mieszkaiąc 42,
 mieszkali 49 3B.
 mieszkanie 50 3B., mieszkania 49 3B.
 miewac 22 3B.

mieysce 3 zB., mieyscu 34, mieysca
14,
między 15, miedzy 24 zB.
millesimo 15 zB.
miła 24, miłą 29 zB., miłej 36 zB.,
miłej 24, miłemu 23, mil 16, miłym 67
zB.
miłosc 13 zB., miłosci 23 zB., miłosci
29 zB., m/ciąż 39, mlćią 41, mlscią 2 zB.,
mlciôm 26 zB., msciôw 25, msciow
33 zB., mšcich 5, msciwego 26, msciami
49 zB., mošc 12 zB., mošci 10 zB., moscią
15, mosčiom 12 zB., mošciow 10 zB.,
mosčiami 12, mosciach 15
miłosciwŷ 21 zB., miłosciw 68 zB.,
miłosciwę 68 zB., miłosciwŷm 67
miłoserdziu 21 zB., miłosierdzia
40 zB.
miodową 36 zB., miodowę 43 zB.,
miodowej 6, miodowemi 12 zB.
miodu 64 zB.
miru 67
misurki 69
młodszy 61 zB.
młodzi 66 zB.
młynarza 41, młynarzowi 40 zB.
młynem 4, młynŷ 70 zB., młynami
36 zB.,
mnie 48, mną 13, mie 22
mniey 13 zB.
moc 18, mocy 8, mocą 19
mocnej 6, mocną 28,
mocno 50
modo 5, modis 14

mogąc 39 zB.
mogł 47, mogła 24, mogli 40 zB.,
mogąc 39
moneta 36 zB.
morte 15 zB.
motiami 30
mowic 69 zB.
moŷ 23, moim 37, moiego 21 zB.,
moia 25 zB., moią 29 zB., moieŷ 22,
moieŷ 25, moię 22 zB., moie 23, moych
22 zB.
moze 49 zB.
mozna 68 zB.
msza 67, mszą 22 zB., mszŷ 67
murowanie 22 zB., murowaniu 22 zB.
musiali 40, musiał 40 zB., musieli 42,
musi 68
muzykę 68 zB.
my 42 zB.
na 43
nabiegłych 41
nabiegszŷ 56
nabozenstwo 23, nabozenstwa 16
nachodzenie 39 zB.
naczynienie 6
nad 23 zB.
nadal 54, nadaley 37
nadany 70 zB.
nadetnę 42 zB.
nagotował 66 zB.
nagrodą 26 zB.
nagrodzeniu 37, nagrodzeniem 52 zB.
nagrodziwszy 53, nagrodzono 25

najasnejszego 70 3B.
 najachanie 1 3B.
 najezdzaiać 55
 najmilszey 68 3B.
 nakazał 12
 nakładem 60
 nakładow 37
 najlepszego 17 3B.
 należący 1 3B., należącego 52 3B.,
 należąca 49, należącej 17, należąca 5
 3B., należących 18, należącemi 23
 nalezec 67, należy 57 3B., należy
 28 3B., należą 22 3B., należała 67 3B.,
 należało 27 3B.
 należnego 17, należnej 36, należnym
 42 3B.,
 należnościami 49 3B.
 należyta 66, należytą 46 3B., należyte
 66 3B., należytę 45, należytego 46 3B.,
 należytym 6 3B., należytych 6 3B.,
 należytemi 12 3B.
 należytości 42
 należący 49 3B., należącemu 23,
 należącemi 36 3B.
 namiesnik 62 3B., namiesnika 41,
 namiesnikowi 12, namiesnikiem 65
 namilszą 67
 namnieyszego 67 3B., namnieyszey
 52 3B.
 namowiwszy 42
 namowy 21 3B.
 naniesienie 46 3B., naniesionych 12
 napewney 40 3B.,
 napisana 17, napisanego 8 3B.,
 napisano 67 3B.
 napisawszy 56 3B.
 napominaiąc 26 3B.
 naprawnę 17 3B.
 naprawowac 23
 naprzeciwno 37 3B.
 naprzod 22, naprzud 66 3B.
 naruszali 26 3B.
 naruszenie 37 3B., naruszeniu 37
 nas 3 3B., nami 20
 naswiętszeý 66 3B., naswiętrzej 68 3B.
 nasłał 50, nasławszy 47 3B.
 nasłancow 47
 nasłanie 6
 nastąpieniem 22
 naswiętszey 47 3B.
 nasza 9 3B., naszej 9 3B., naszą 7,
 naszego 8 3B., naszemu 7, nasi 8, nasze
 8, naszym 8, naszych 9 3B., naszymi
 15 3B.
 naturali 57 3B.
 natychmiast 12 3B.
 nawalnego 60
 nawracac 49 3B.
 naýczęscieý 67
 naydaley 30
 nayduiacemi 17 3B.
 naypewnieyszy 21 3B.
 naypierwszy 29 3B.
 naypilniey 69 3B.
 nayśluszoney 21 3B.
 naywysszy 22, naywyszszy 21 3B.,
 naywyszszego 66 3B., nawyszszego

68 zB., naywyszszemu 21 zB.
 naznaczonemu 21, naznaczoney
 25 zB., naznaczonej 29 zB.
 naznaczy 2, naznaczył 2, naznaczył
 46, naznaczam 54 zB., naznaczaąc 30
 nazwany 48 zB., nazwanego 6,
 nazwanym 17, nazwanej 36 zB., nazwaną
 56, nazwane 55, nazwanej 47 zB.
 nazywaiącemu 41 zB.
 nedosic 37 zB.
 nemine 43 zB.
 nesciri 16
 ni 20 zB.
 nic 39
 nich 40 zB.
 niczym 3 zB.
 nie 4 zB.
 niezostawując 67 zB.
 niebartnym 52 zB.
 niebezpieczeństwa 39 zB.
 niebieskie 66 zB.
 nieboszczyk 67 zB., nieboszczyka
 23 zB., nieborzczykow 25 zB.,
 niebożczykow 22 zB.
 niebożczykowskiej 69 zB.
 niebytnosc 49 zB.
 nieco 70 zB.
 niecontinuowania 33
 niedawno 42
 niedopuszczenia 2 zB.
 niedzieli 60, niedziel 35 zB.,
 niedzielami 60
 niegdy 12
 niegodny 21 zB., niegodney 21 zB.
 nielitosciwej 68 zB., nielutosciwa
 68 zB.
 niemaiących 70 zB.
 niemało 23 zB.
 niemały 38 zB., niemała 22 zB.,
 niemałą 43 zB., niemałe 21, niemałe
 49 zB., niemałych 50, niemałych 45
 niemianowane 53 zB.,
 niemianowanemu 59 zB., niemianowaną
 59 zB., niemianowanemi 49,
 nienależney 42, nienależnej 37 zB.
 nienależnie 38
 nieoddanie 10, nieoddania 43,
 nieoddaniu 34 zB.
 nieodwarcia 21
 nieodzownemi 52 zB.
 nieogarnionemu 21 zB.
 nieokupieniem 37
 nieomylny 21
 nieorane 70 zB., nieoranemi 59 zB.
 niepewnej 21 zB.
 niepewności 69 zB.
 niepochiliając 7
 niepodanie 21
 niepojęty 21 zB.
 nieporuszenie 8
 nieporządnemu 37 zB.
 niepożyczoną 24
 nieprawny 14
 nieprzyjaciel 4 zB., nieprzyjaciela 5,
 nieprzyjacielem 39 zB., nieprzyjaciół 39
 nieprzyjacielskie 5 zB.,

nieprzyjacielskich 23 3B.
 nieprzyznaniu 29 3B.
 niepuszczeniu 34 3B.
 nierozdzielonego 21, nierozdzielonych
 13 3B.
 nierozdzielnie 37
 nieruchomych 24
 nieskonczoną 25 3B., nieskonczonego
 22
 niesłuszney 42, niesłuszny 16 3B.
 niesprowadzenia 21
 nieumiejętnych 53
 nieuzywaniu 50
 niewiadomości 38 3B.
 niewinna 1 3B., niewinnu 56 3B.
 niewoli 52 3B.
 niewykupnie 59 3B.
 niewymownemu 21 3B.
 niey 22
 niezasianemi 61 3B.
 niezasiedzenia 33
 niezawiedzionę 17
 nieznaskom 21 3B.
 nieznosną 39 3B., nieznosnemi 38 3B.
 niezwyciążonemu 66 3B.
 niezwyczajnemi 38 3B.
 nigdy 17
 nikomu 28
 nikt 4 3B., nicht 11
 niktorych 37 3B.
 ninieyszy 29, ninieysze 21, ninieyszy
 21 3B., niniejszych 40, ninieyszemu
 11 3B.

niriium 27 3B.
 niwe 8
 nizej 17, nizey 21
 nog 40 3B.
 nomina 16
 non 21
 notatu 3
 nowego 8, nowym 13
 nowembra 27
 nowembrowych 2 3B.
 nowiter 55
 nowogrodzki 13, nowogrodzky
 14 3B., nowogrodzky 10,
 nowogrodzkiey 44, nowogrodzkiey
 11 3B., nowogrodzkiey 45 3B.,
 nowogrodzkiego 11 3B.,
 nowogrodzkiego 1, nowogrodzkiemu
 3 3B., nowodrodskim 28, nowogrodzkim
 5 3B., nowogrodzkim 28 3B.
 nowych 64 3B.
 nyszenia 60
 o 28 3B., ω 29
 obaczyli 40 3B., obaczywszy 23 3B.
 obciążających 60
 obdzirano 22
 obecney 69 3B.
 obedwie 35 3B., obiedwie 63 3B.
 obiawszy 28 3B.
 obiesic 28 3B.
 obietnicami 16 3B.
 objęcia 39, objęcia 59 3B.
 obita 67
 obitum 3

oblacie 58 3B., obllaty 54 3B., oblatam
 9
 obligatorio 32
 obligi 22 3B.
 obligowali 22 3B.
 obligowey 25 3B.
 obmawia 70 3B.
 obom 45 3B., obu 8, obydwu 8 3B.,
 oboch 27 3B., obudwu 37, obudwuch
 33 3B., obudwum 3
 obowiazkach 65 3B., obowiazkami 53
 obowiazuię 37
 oboygu 30
 obrac 9 3B., obrawszy 7
 obracac 22 3B., obraca 13 3B., obrocili
 42
 obranym 28
 obrazę 67 3B.
 obrazila 67
 obrocilismy 52
 obronie 39 3B., obronna 40, obron
 3 3B., obronami 6 3B., obrony 25 3B.
 obrydlivosc 67
 obrzędow 22
 obużaziących 62
 obuchami 42 3B., obuchiem 42 3B.
 obuchowych 42 3B.
 obwarowanę 55 3B.
 obwarowawszy 33 3B.
 obwiescic 37
 obwieszczenia 60, obwieszczenia 62,
 obwieszczeniu 37
 obwinionych 56
 obwołac 3 3B., obwołał 41 3B.
 obwołanie 41
 obyszczzenia 67 3B.
 obywatelami 49 3B., obywatelow
 10 3B., obywatelom 70
 obżałowani 47 3B., obżałowanym 45
 occupatus 16
 ochędozniey 22 3B., ochędozstwo
 22 3B.
 ochotnie 48
 octacio 15 3B.
 octobra 27, octobris 66
 oczekiwaiąc 21 3B.
 oczewiscie 34, oczewisto 37 3B.,
 oczewiscia 32
 oczewistym 9, oczewistem 17 3B.,
 oczewistych 28 3B.
 oczynila 67 3B.
 od 2, od 36 3B., ode 23, odo 37 3B.
 oddana 22, oddanę 29 3B., oddania
 37, oddanie 37, oddanych 43 3B.,
 oddaniu 22
 oddawac 34, oddaię 36 3B., oddał 44,
 oddał 45 3B., odda 9 3B., oddaiemy 6 3B.,
 oddawali 48, oddawszy 44
 odebrałem 68, odebrali 43 3B.,
 odebrał 45, odebrawszy 13 3B.
 odebrania 38, odebraniu 5, odebranie
 12
 odejmowania 55 3B.
 odeslali 31 3B., odesłał 27 3B.,
 odeslany 45 3B.
 odeszłych 64 3B.

odezwał 51 3B.
odiachałem 48 3B., odjachał 14
odięcia 50
odkupił 66 3B.
odliczylismy 52
odmianę 8
odmiennę 15
odniesli 46 3B., odniosł 1 3B.
odpisuię 68 3B.
odpowiedział 6 3B.
odpowiedzi 41 3B.
odprawienie 28 3B., odprawienia 32,
odprawionej 46 3B., odprawionym 2 3B.
odprawowac 6 3B., odprawiwszy
11, odprawowało 21 3B., odprawowały
67 3B.
odprawowania 6
odprawowanych 8, odprawowanej
28 3B.
odprawy 2 3B.
odpuszczenie 68 3B.
odstąpiwszy 17
odszukanj 23
odszukiwac 54
odwarciu 10 3B.
odzierzał 20 3B.
odzownie 17
odzywał 19 3B., odzywał 11
ofiarował 41, ofiarowali 42 3B.,
ofiarując 50, ofiarując 39 3B.
officialistami 3 3B., officialistowie
3 3B., officialistowie 31 3B., officialowi 12,
officialistow 28 3B. officialistach 33
official 22
officialiase 36 3B.
ofiary 67
ogarnawszy 50 3B.
ogładał 41, ogładaiac 49 3B.,
ogławszy 41 3B.
ogniem 42
ogrody 70 3B., ogrodami 7 3B.
ogulem 52 3B., ogałem 25 3B.
okasią 39 3B., okazią 10 3B.,okaziach
21
okazaniem 40
okiem 42 3B.
okolicznosci 63 3B., okolicznoscami
61 3B.
okolicznych 39
około 22
okowow 38 3B.
okrutnym 5
okryta 66
oktobra 48 3B.
okupna 37
oltarz 22 3B., oltarza 22 3B.
omnem 31 3B.
omnibus 35 3B.
on 32, ona 29 3B., one 22, oni 8,
onego 33 3B., go 40 3B., iego 27 3B.,
jeg0 35, jago 69 3B., onej 30, jej 35 3B.,
onemu 38 3B., onimu 23 3B., mu 48 3B.,
nimu 9 3B., nim 1 3B., w niem 40
3B., onych 16 3B., jch 19, onych 24 3B.,
jm 25, onym 40 3B., onym 44, onemi 42
onerował 18 3B., oneruię 37
onerowanę 19, onerowany 5,

onerowani 28
 opiekę 23 zB.
 opiekun 13, opiekuna 65 zB.,
 opiekunowi 14, opiekunami 26,
 opiekunow 21 zB.,
 opiekunską 13 zB., opiekunskiej 14
 opisane 41 zB., opisaney 9 zB.,
 opisanę 14, opisaną 66, opisanych 15,
 opisano 22, opisany 25 zB., opisanym
 30
 opisania 26 zB.
 opisuie 45, opisuie 45, opisało 40
 opowiadaniem 40
 opowiedziec 31 zB., opowiadał
 44 zB., opowiadał 40 zB., opowiedział
 44, opowiadali 10, opowiedziawszy 6,
 opowiedziawszy 33, opowiedziwszy
 31 zB.
 opuszczam 23 zB.
 orane 70 zB., oranemi 59 zB.
 oraz 5
 ordą 49 zB., ordzie 52 zB.
 ordinatia 2
 ordinis 15 zB.
 ordynował 66 zB.
 orężem 16
 originaliter 12
 originalny 61, originalnym 69 zB.
 ortow 40 zB.
 oryginał 68, oryginał 17, oryginały 44,
 oryginały 4 zB.
 osadzac 60, osadził 54, osiadło
 64 zB., osiedli 42, osiadszy 42
 osiadłości 1
 osiadłych 1, osiadłemi 4
 osiągnąc 66 zB.
 osirociałą 67
 oskoczyli 50 zB., oskoczywszy 50 zB.
 osmak 47 zB., osmakę 47 zB.
 osmego 48, osmiu 31 zB., osmym 37
 osmidziesiąt 31 zB., osmdziesiątym
 37
 osmnascie 23 zB., osmnastego 44
 osoba 26 zB., osob 26 zB., osoby 38,
 osobę 39 zB., osobami 25 zB., osobom 37
 osobliwie 49
 osobliwy 23, osobliwym 56 zB.
 ostapowskie 55, ostapowskich 47 zB.
 ostateczną 21 zB.
 ostatek 67
 ostatnią 22 zB., ostatniego 21 zB.,
 ostatniey 24
 ostrow 49 zB., ostrowa 49 zB.,
 ostrowie 47 zB., ostrowy 44,
 ostroznosci 39 zB.
 ostrzegszy 29 zB.
 oswabadzac 60
 oswiadczyć 26, oświadczył 41 zB.,
 oświadczyli 29, oświadczywszy 40,
 oświatczywszy 48 zB.
 oszacowanych 37
 oszarpany 23
 otczyzna 64 zB., oyczyźnie 23 zB.
 otrzymaną 3, otrzymanemi 33,
 otrzymaną 11, otrzymanym 2 zB.,
 otrzymaney 6, otrzymanych 27 zB.
 otrzymywac 60, otrzymali 40,
 otrzymał 43 zB., otrzymał 44

otwarciu 11 3B.
 otwarte 16, otwartę 47
 utworzeniem 29 3B.
 otworzyli 10 3B., otworzywszy 13 3B.
 otworzystem 62, otworzystem 60
 owcach 69, owiec 50 3B.
 owego 5
 owiążam 30
 owo 52 3B.
 owruckie 16, owruckie 21, owruckj
 10, owruc 28 3B., ovruckiego 65,
 owruckiemu 43 3B.
 owrucscy 32 3B., owruscy 31 3B.
 owszem 21 3B.
 oycy 21, oÿca 17, oÿcu 44 3B., oycu
 17, oycow 48, oÿcuw 67, oycowie
 22 3B., oycow 22, oÿcom 22 3B.
 oycowskim 7 3B.
 oÿczystych 35 3B. oyczystą 23 3B.,
 oyczystym 22
 ozdobie 23, ozdobę 68 3B.
 oznajmując 38 3B.
 pachac 17 3B.
 pacificā 28, pacifici 24 3B., pacificus
 29 3B.
 pact 42
 pakożem 42
 pamięci 22
 pamiętając 13 3B.
 pan 22, pany 33, panowie 33, pana
 33 3B., pna 31 3B., panow 31 3B., panu
 33, panem 38 3B., panom 41 3B., panie
 29 3B., panach 33 3B., pani 32, panią
 35 3B., pannie 35 3B., panny 47 3B., paniej
 3, paney 3 3B., paney 6, paniej 11, paniey
 43, paniey 16
 pancerze 69
 panskiego 17 3B., panskiemu 70 3B.
para: par 56
 paragrafu 37 3B.
 parata 36 3B.
 pas 41 3B.
 pastownikami 59 3B.
 paszą 51
 paszni 17 3B.
 patebant 21
 patents 21
 patronek 66 3B., patronow 68 3B.
 patuit 29 3B.
 pecuria 36 3B.
 pedonał 70 3B.
 pełna 60, pełną 65 3B.
 pełnic 19 3B., pełnili 13
 pełnic 49
 per 44
 percessionem 36 3B.
 peremptoriu 64 3B.
 permediu 64 3B.
 personali 43
 personaliter 20
 pewności 8
 pewny 36 3B., pewney 32, pewną
 20 3B., pewnę 5, pewnych 28,
 pewniejszy 25 3B.
 piąty 5, piątego 17 3B.
 pieczentarz 10, pieczętarz 17 3B.,
 pieczętarz 37 3B.

pieczęć 8 zB., pieczęci 8, pieczęcią
17 zB., pieczęciey 17 zB., pieczęćmi
26 zB.

pieniądze 41, pieniądzą 40 zB.,
pieniędzy 37, pieniądze 37, pieneznemi
36 zB., pieneznę 23, pieneznych 24,
pienezdy 54

piersi 40 zB.

pierwszy 23, pierwszego 27,
pierwszej 68 zB., pierwsey 7 zB.,
pierwszym 37, pierwszą 22, pierwszych
60

pięc 22 zB., pięciu 43, pięciu 53 zB.
pięcdziesiąt 47 zB., pięciudziesiąt 5
pięćset 22, pięćsiuset 34 zB., pięćsiuset
31 zB.

piętnastu 18 zB., piętnastego 9,
piętnascie 22 zB.

pilnej 53 zB.

pilno 66 zB.

pilnował 68 zB.

pisac 8 zB., pisał 20 zB., pisać 39

pisan 8 zB., pisana 40, pisany 45 zB.,
pisanym 11 zB., pisane 10 zB.,

pisania 16 zB.

pisarz 20 zB., pisarza 28, pisarzu
28 zB., pisarzem 14, pisarzowi 15,
pisarżową 29 zB.

pistoletami 50 zB., pistoletow 51

placic 22 zB.

pleban 23, plebanem 23, plebanie 23

pleni 37 zB.

pńdzy 2 zB.

pnia 42

po 42 zB.

pobłoczył 16 zB.

poborami 36 zB.

poborców 60

pobraných 56

pobrawszy 38 zB.

pochodzących 3

pochowany 22, pochowane 22,
pochowaną 67

pochwalki 40, pochwałki 39 zB.,
pochwałek 39 zB.

pociągac 60 zB.

początkiem 39 zB.

poczynac 61 zB., począł 39, poczeli
48, poczeli 48, poczyną 36 zB.,
począwszy 54

poczynienie 6, poczynienia 30 zB.,

poczynili 49 zB.

poczynionę 33, poczynionych 44 zB.

pod 49 zB.

podac 12 zB., podali 28, podał 44 zB.,
podał 43 zB., podając 9 zB., podać
17 zB., podawszy 20, podaiemy 15 zB.,
podalismy 52 zB.

podaczkami 58 zB.

podania 49, podanie 12 zB., podaniu
19 zB., podaniem 9

podatą 4

podatki 6 zB.

podawaiącego 69 zB.

podczas 16

podczaszego 26

poddając 29, poddawszy 17

poddanstwo 48, poddanstwy 59 3B.
 poddany 40 3B., poddanego 11,
 poddanę 34 3B., poddani 40 3B.,
 poddanych 37, poddanym 38 3B.,
 poddanym 14, poddanemi 47 3B.
 podeszłych 21
 podeymie 50 3B., podiąwszy 26 3B.
 podymnemi 36 3B.
 podiętych 28 3B.
 podkomorzy 36, podkomorzego 6 3B.,
 podkomorzemu 21, podkomorzym 6,
 podkomorzyc 6
 podlegac 37 3B.
 podległy 68 3B., podległą 66 3B.,
 podległych 15
 podł[any]lanego 42 3B.
 podług 49
 podobalo 68 3B.
 podpis 8 3B., podpisu 26 3B.,
 podpisem 26 3B., podpisami 26 3B.,
 podpisach 26 3B.
 podpisanych 8 3B.
 podpisuję 38, podpisuie 15 3B.,
 podpisujemy 15 3B., podpisał 38,
 podpisałem 8 3B., podpisałem 15 3B.,
 podpisali 34 3B., podpisawszy 28
 podsędek 57 3B., podsędka 26,
 podsędka 57 3B.
 podstarosta 10 podstarosci 28,
 podstarosciego 34, podstarosnego 46 3B.,
 podstarosciemu 13 3B., podstarosnemu
 3 3B., podstaroscim 27
 podstarostwa 1
 podstarzałych 68 3B., podstarzawyc 66 3B.
 podstolego 67 3B.
 podsusiedkami 4, podsusiedkow 4
 podwodą 41, podwodami 36 3B.
 podwoiewodzy 17 3B.,
 podwoiewodzego 17, podwoiewodzyc 20
 podwoysky 33 3B., podwoyskiego 33
 podymowali 25
 podział 64 3B.
 podzielic 64 3B., podzielili 7
 podziemnych 66 3B.
 podziękowawszy 21 3B.
 podzwignie 66 3B.
 poginetych 5 3B.
 pogłownego 10
 pognoiami 53 3B.
 pogrzebie 21 3B., pogrzebu 16
 pokazali 28, pokazawszy 3
 pokornie 25 3B.
 pokoy 23, pokoiu 22
 pokrewną 16 3B., pokrewnemu 14,
 pokrewnych 67 3B.
 pokry 10 3B.
 pokutuiącym 66 3B.
 pola 7 3B., polami 17, polmi 36 3B.
 poleskie 70, poleskich 70, poleskim
 56
 policzancach 22
 polskich 43
 poł 13 3B.
 połowicę 17
 położenia 2
 półtora 40 3B., półtora 4, półtoru 4

półtorasta 49 zб.
 pomienic 40 zб., pomieniło 23 zб.,
 pomieniwszy 53
 pomieniony 34 zб., pomieniona
 32 zб., pomienione 34 zб., pomienieni
 34 zб., pomienionego 4, pomienionej 37,
 pomienionych 19 zб., pomienionemu 49,
 pomienionym 2 zб., pomienionę 34 zб.,
 pomienioną 34, pomienionemi 3 zб.
 pomniąc 21 zб.
 pomniący 21 zб.
 pomoc 39, pomocą 7, pomocy 37 zб.
 pomocników 38 zб., pomocnikami
 40 zб., pomocnikom 39 zб.
 ponieważ 44 zб., ponieważ 22
 ponizone 21 zб.
 ponosił 21
 pookowywał 38 zб.
 popaleniu 50
 popalone 5 zб.
 popatrzywszy 50
 popełniony 55
 poprawy 41
 przewozywali 42
 przysiężenia 56 zб.
 porozganieli 38 zб.
 poroznu 37
 poruczam 67
 porucznikiem 31
 porządek 22
 porzucywszy 50 zб.
 posadami 12 zб.
 posadzki 22 zб.
 posagową 36 zб., posagowi 29 zб.,
 posagu 35 zб.
 poscieyzony 9 zб.
 poscinali 42
 poserita 37 zб.
 posesioně 28, posesionem 36 zб.
 posesya 45, possessia 43 zб., possessya
 20 zб., posesy 43 zб., possessią 18 zб.,
 posesią 49, possessią 38 zб., possessią
 12 zб., possetią 20 zб., possessiey 12,
 possessionem 15 zб., possessie 18 zб.,
 posesy 20
 posieczenia 1 zб.
 posiadliwszy 7 zб.
 posledniejszych 62
 posłał 39
 posłuszenstwo 13, posłuszeństwo
 19 zб., posłuszenstwem 37,
 posłuszenstwy 59 zб.
 pospolite 39, pospolitemu 39 zб.,
 pospolitę 41 zб., pospolity 41 zб.,
 pospolitego 30
 pospolitosc 17 zб.
 pospołu 23
 pospuszczali 42
 posrzedniczka 66 zб., postrzedniczka
 68 zб.
 posrzodka 38 zб.
 possesor 29 zб., possesorach
 32, possessorem 49, posesorami 11,
 posesorka 32
 post 3
 postanowienie 8, postanowienia 8 zб.,
 postanowieniu 7

postanowione 16 zB., postanowiony 60 zB.
 postanowisz 69 zB., postanowili 7
 postąpieniem 20 zB.,
 postąpił 8, postompił 12 zB., postąpili 34 zB., postompili 12, postempuiąc 10 zB., postępując 14
 posteritū 12
 postępek 14, postempek 16 zB., postempku 16 zB., postepkiem 39 zB., postępkach 24 zB.
 postronni 42 zB.
 postrzegac 22 zB., postrzegaiąc 4 zB.
 postrzyzony 23
 poszanowanie 66 zB.
 poszedł 39, poszli 42
 potomki 23 zB., potomkom 26, potomkach 11, potomkami 17 zB., potomkowi 49
 potrzeba 39 zB., potrzebą 16 zB., potrzebie 18
 potrzebował 8 zB.
 potrzebuie 23 zB.
 potym 18 zB.
 pouchodzili 40 zB.
 pouciekali 38 zB.
 powagi 10 zB.
 powazaiąc 39
 poważywszy 41 zB.
 powiadaią 28 zB., powiadaiąc 34
 powiat 37 zB., powiatu 10 zB., powiecie 11, powiatach 3
 powiedzieli 42 zB., powiedzieli 3 zB.
 powinien 6 zB., powinna 22 zB.,
 powinni 8, powinę 48, powinnismy 53
 powinność 48 zB., powinności 42 zB.,
 powinnościami 36 zB., powinnością 4,
 powinnoścżą 64 zB.
 powoda 32, powodową 2 zB.,
 powodowej 2 zB.
 powoływaiąc 68 zB., powąływaiąc 66 zB.
 powracało 56, powrocili 56 zB.,
 powrociwszy 39
 powstanych 42 zB.
 powtore *sie* 41
 powtorna 3, powtornego 43
 powydzirawszy 42
 powypaliwali 42
 powyrąbywali 42
 powziętą 70 zB.
 poza 9 zB.
 pozabierali 42, pozabirano 54,
 pozabirawszy 42
 pozabiiac 10
 pozbawic 42
 pozew 1 zB., pozwie 38 zB., pozwu 3,
 pozwowi 37 zB., pozwem 18, pozwym 16,
 pozwow 2, pozwach 40 zB., pozwami 14
 pozostaie 67
 pozostałe 13 zB., pozostałych 25 zB.,
 pozostałym 26, poozostały 25
 pozwac 8
 pozwalam 37
 pozwan 37 zB., pozwanego 2 zB.,
 pozwanemu 12, pozwani 12, pozwanym 6,
 pozwanym 45 zB., pozwanymi 31,
 pozwanymi 2

pozwaniem 53
pozwolenie 12 zB., pozwoleniem
20 zB.
pozwolic 21 zB.
pozycia 68 zB.
pozyczenie 65 zB.
pozyczyłem 53 zB., pozyczywszy
18 zB.
pozytek 13 zB., pozytki 12 zB.,
pozytkami 12 zB., pozytkow 37,
pozytkiy 70 zB.
pożywali 50, pozywam 26 zB.
prace 26 zB., pracy 23, prac 25
praecauendo 21
praesens 64 zB.
pragnął 69 zB.
prassentis 16
pratextu 43 zB.
prawde 1 zB.
prawdziwego 9 zB., prawdziwą 3 zB.,
prawdziwey 3 zB., prawdziwey 11 zB.
prawdziwie 19 zB.
prawie 14
prawne 15, prawnę 39 zB., prawnemi
30, prawney 46, prawney 19, prawnych
2 zB.
prawnie 22
prawo 2, prawa 23 zB., prawem
19 zB., praw 19 zB., prawy 9 zB., prawu
14 zB., prawach 25 zB.
precz 38 zB.
premissa 21
prepeditią 23 zB.
presentował 41

pretext 58 zB.
prętko 21
pridia 31
primo 12, prima 69, primum 70 zB.
principałem 41 zB., principałom
40 zB., principałow 40 zB., principałow
1 zB., pryncipałow 42, pryncypalami
42 zB.
probaciami 33 zB.
proboszcza 48 zB.
proceder 16 zB.
proces 38 zB., processie 33, processa
25 zB., processach 2 zB., processow
44 zB., procesow 62
producuiąc 33 zB.
produkowac 6 zB.
promitowac 24 zB.
promisią 15
propedimentu 54
proportiey 24 zB.
proscripty 60 zB.
prosequity 54 zB.
prosequuntii 62 zB.
prostey 25, prostym 29 zB.
prosze 67, proszę 25 zB., prosił 30 zB.,
prosił 41, prosiw 46, prosili 40, prosiłi
41 zB., prosilismy 8 zB., prosząc 47 zB.
proszła 65 zB.
proszony 8 zB.
protectią 3 zB.
protectora 3 zB.
protestaca 38 zB., protestacia
40, protestacy 23 zB., protestacy
41, protestacie 1, protestaciej 40,

protestaciey 41, protestaciey 40 3B.,
 protestatyei 41, protestatyei 10 3B.
 protestans 41, protestanta 14,
 protestantes 45, protestantis 49 3B.,
 protestantowie 41 3B., protestantowi
 43, protestantu 14, protestantow 44 3B.,
 protestantom 10 3B., protestanti 55 3B.,
 protestatur 47 3B.
 protestuiących 41 3B., protestuiącym
 42, protestuiącym 42, protestuiącego
 56 3B.
 protestuię 14 3B., protestował 13 3B.,
 protestował 50, protestowali 10,
 protestowawszy 10 3B., protestuiąc 41
 protexto 45
 protest 13 3B.
 prouisią 22 3B.
 prowadzić 21 3B., prowadził 21 3B.
 prozbą 14
 pruskich 55
 przeciw 48 3B., przeciwko 10
 przeciwny 37
 przezystej 68 3B.
 przezycytawszy 3
 przed 3 3B., przede 13
 przedac 17 3B., przedalismy 52
 przedazą 5
 przeięcia 37 3B.
 przeięty 21
 przeizrzenia 29 3B.
 przejniac 66
 przełożeniem 9 3B.
 przełożoney 67
 przemiiac 68
 przemiiających 68
 przenagabania 60
 przeor 15 3B., przeora 3
 przepadac 8
 przepomniawszy 40 3B.
 przepomozenia 22 3B.
 przerzeczony 41, przerzeczonego
 40 3B., przerzeczoney 18 3B.,
 przerzeczonemu 24, przerzecenemu
 53 3B., przerzeczeni 23, przerzeczonych
 39 3B., przerzeczonym 25,
 przerzeczonymi 4
 przeczył 67, przeczyli 26 3B.
 przestaię 39 3B.
 przeszkod 24 3B., przeszkodę 8,
 przeszkody 8
 przeszłego 47 3B., przeszłego 20,
 przeszłym 42, przeszley 25
 przewiedzionego 3 3B.
 przewielibny 15 3B., przewielebnego
 3, przewielebnemu 12, przewielibnym
 12, przewielebną 41, przewielebnych
 40 3B.
 przewody 15, przewodow 2 3B.,
 przewodach 43 3B.
 przez 43 3B., przeze 17 3B.
 przezvisk 38 3B., przezviskami
 40 3B.
 przezyskach 43 3B.
 przezývaiącemu 41 3B.,
 przezývaiioncym 17
 przod *na przod* 48, *wprzod* 2 3B.
 przy 48

przybędzie 66 zB.
przyprowadził 54
przychodami 4 zB.
przychodzącą 13 zB., przychodzącą
43 zB., przychodzących 37
przycisnąć 9 zB.
przyczynę 68 zB., przyczyną 68 zB.
przysłałem 41,
przysłać 41, przysłaniem 40
przysłany 41, przysłanym 44 zB.,
przysłań 39
przysłać 69 zB.
przysłać 6, przysłał 11,
przysłał 27 zB., przysłał 33,
przysłał 34 zB.
przysłać 42 zB., przysłał 7,
przysłał 42, przysłał 7, przysłał
32 zB.

przysłać 42, przysłać
29 zB., przysłać 15 zB.,
przysłać 8
przysłać 50
przysłać 21 zB., przysłał 17 zB.
przysłać 49
przysłać 28, przysłać 20, przysłać 30,
przysłać 40
przysłać 45 zB., przysłał 13,
przysłał 34 zB.
przysłać 22, przysłać 68 zB.
przysłać 29 zB.
przysłać 28 zB.
przysłać 49 zB.
przysłać 8 zB., przysłać

17 zB.
przysłał 8 zB., przysłał 8 zB.
przysłać 60
przysłać 37, przysłać 1,
przysłać 17
przysłać 52
przysłać 5, przysłać 7 zB.,
przysłać 8, przysłać 10 zB.,
przysłać 8,
przysłać 19
przysłać 9 zB., przysłać 9 zB.
przysłać 6, przysłać 16
przysłać 43, przysłać 45 zB.,
przysłać 1 zB.
przysłać 31 zB.
przysłać 54
przysłać 39
przysłać 59 zB., przysłać 20
przysłać 45 zB.
przysłać 43
przysłać 13
przysłać 45, przysłać 14
przysłać 33
przysłać 67, przysłać 17,
przysłać 26, przysłać 13 zB.,
przysłać 23
przysłać 42
przysłać 2 zB., przysłać 11,
przysłać 33
przysłać 24, przysłać 40 zB.
przysłać 1 zB., przysłać 56 zB.
przysłać 37, przysłać 9 zB.
przysłać 28

przysłali 42
 przysłanym 39
 przysłuchaiącemi 19
 przysłuchanie 2, przysłuchania 45 3b.
 przysposobic 36 3b., przysposobi
 59 3b.
 przysposobionych 43 3b.
 przystąpić 3 3b., przystąpili 6,
 przystompi 9 3b.
 przystępu 67 3b.
 przystojnie 68 3b.
 przystoynę 24
 przyszli 42, przyszły 69 3b.,
 przyszedszy 32 3b.
 przyszłym 8 3b.
 przytomnemi 14
 przytomnością 65 3b.
 przywiankowej 29 3b.
 przywianku 29 3b.,
 przywiesc 44 3b., przywiezli 41,
 przywileiow 8 3b.
 przywłaszczac 17 3b.
 przywodząc 41 3b.
 przywołana 46
 przywołać 28
 przywrocic 42
 przyznac 8, przyznanwszy 62 3b.
 przyznaniem 17 3b.
 przyzwoitę 9 3b.,
 pszczoły 42, pszczoł 19, pszczoł
 50, pszczow 47 3b., pszczołami 42,
 pszczolami 42, pszczołami 19
 publiczne 10 3b.
 pugnował 6 3b.
 puł 36 3b.
 punktach 65 3b., punctach 21 3b.
 puro 36 3b.
 puscic 37, pusciwszy 38 3b.
 puste 44 3b., pustę 3 3b., pustych 43,
 pustemi 3 3b.
 pustownemi 59 3b.
 puszczam 17 3b., puszczaia 15,
 pusciłem 17 3b.
 puszczonej 60, puszczone 36 3b.
 pytałem 42 3b.
 quam 70 3b.
 quamicis 64 3b.
 quarta 16
 quinta 31
 rabowniczym 56
 rachuię 23 3b., rachuiąc 53 3b.
 raczy 26, raczył 21 3b., racył 24
 radnieyszy 3 3b.
 radziła 24 3b.
 ramienia 13 3b.
 ran 42 3b., ranę 42 3b.
 ratione 43, rationę 27 3b.
 ratowac 23
 raza 50 3b., razow 41
 ręcznych 62
 rąk 62 3b.
 realem 28
 realiter 59
 realną 4, realney 12, realnego 59 3b.
 rebeliey 10 3b., rebelliey 4 3b.

rebellizant 4 3B.
recognitie 5 3B., recognitię 4 3B.,
recognityi 60
recognowit 56 3B.
recznię 25 3B.
redire 30
regent 15 3B., regenta 15, regentem
15
registra 46 3B., registrami 14,
regestru 23, regestrze 27 3B., regestrem
65 3B., reiestrze 67 3B.
requirował 12 3B.
requirowaniem 42 3B.
requisitią 27, requisitionem 11 3B.
reinductia 43 3B., reinductią 45,
reinductyę 3 3B., reindukcją 43 3B.
rektor 68, rectorowi 69 3B., rectorze
69 3B., rectorem 12
rellacia 4 3B., rellacio 27 3B., rellacie
31, rellacy 28, rellacją 31 3B., rellacią
6 3B., rellatią 13, rellacię 32, rellatię
3 3B., rellaciey 39 3B., rellaciej 3 3B.,
rellatiey 11 3B., relliciey 40
remisą 31 3B., remissą 3, remissa
27 3B.
residium 23 3B.
respectem 15, respektu 13 3B.
ręczę 61
ręcznych 60
ręki 37 3B., ręką 36, ręce 21 3B., rąk
37 3B., rękami 15 3B., rękoma 28
rękodayney 59
rigor 45
robic 63 3B., robili 70 3B.

robocizną 4
roboczym 40 3B., roboczych 56 3B.
roborami 58 3B.
roborowany 14 3B.
robotą 19, robotami 36 3B., robotę
39 3B., roboty 49
rocznice 67
roczkach 20, roczkow 2 3B.
rocznie 67
rodzica 21, rodzicowi 32, rodzicu
4 3B., rodzic 4 3B., rodzicow 29 3B.
rodzicielki 24 3B., rodzicielkie 11 3B.,
rodziciele 28
rodzonego 41 3B., rodzoney 18 3B.,
rodzonemu 13, rodzonym 5, rodzoną 15,
rodzeni 7, rodzonych 67 3B.
rogatego 50 3B.
rohatynami 50 3B.
rok 45 3B., roku 26 3B., rokach 8,
rokiem 37
roskazał 49, rozkazał 14,
roskazawszy 48, rozkazuiemy 9 3B.
roskazaniem 13
roskazuiącemu 13
roskoszy 68 3B.
rosporządzam 21
rosporządzenia 21 3B.
rosprawie 46
rospuszczeniu 56
rotę 56 3B., rotę 1
rotmistrzem 31
rowny 64 3B.
rozdziałek 8, rozdziałkowi 8 3B.

rozdzielili 41
 rozebrali 7 3B.
 rozebranie 64 3B., rozebrania 64
 rozeyscia 37
 rozney 39, rozne 41 3B., rozne 4 3B.,
 roznych 6, rozny 39, rozniemi 13 3B.
 rozrobione 7 3B.
 rozrobkami 7 3B.
 rozsądnego 66
 rozszǳzac 17 3B.
 rozumiem 26, rozumieią 40 3B.
 rozwahow 67 3B.
 ruchome 24 3B., ruchomemi 17,
 ruchomę 30, ruchomych 23 3B.
 ruchomosc 69, ruchomoscią 16 3B.
 rucznicami 28 3B., rucznicą 40 3B.
 rudami 59 3B.
 rudniami 59 3B.
 rumaciey 37, rumatiey 62
 ruskiego 47 3B.
 ruszenia 4 3B.
 ryby 55 3B.
 rynku 40 3B.
 rynsztunek 69
 rządy 69 3B., rządow 14
 rządzić 52 3B.
 rzecz 45 3B., rzeczy 22 3B.,
 rzeczenie 37
 rzeczony 19, rzeczonego 70,
 rzeczonemu 61, rzeczoną 52, rzeczonych
 63 3B., rzeczonym 64, rzeczeniami 12
 rzeką 6 3B., rzece 10 3B., rzekami
 12 3B., rzeczkami 12 3B.
 rzemiesnikow 22 3B.
 rzetelnemi 21 3B.
 rzetelnie 21 3B.
 rzymskie 59 3B., rzymskiego 61 3B.
 s 13 3B.
 sadami 52 3B.
 salue 41
 sam 36, samy 23, sama 35 3B.,
 samego 5, samey 24, samę 44, sami 17,
 samych 44 3B., samich 52 3B., samym
 1 3B.
 samopałami 16
 sancta 31
 satisfactiey 16 3B.
 sąd 12, sądem 45 3B., sądowi 46,
 sądownie 20, sądu 2 3B., sądzie 6, sądy 30
 sądowego 45 3B., sądową 27 3B.,
 sądowych 27, sądowemi 20
 sądenia 45 3B.
 sądzic 46, sadzic 45 3B.
 sądzona 46 3B., sądzonych 2 3B.,
 sądzonę 8 3B.
 sąsiad 39, sąsiadom 4 3B.
 sąsiedstwie 54
 sąsiedzki 41 3B.
 schowania 23 3B.
 sciążac 37
 scontemptowany 14
 scripty 62 3B.
 szczęśliwy 68 3B.
 sczyrze 69 3B.
 secundo 12
 securitate 31 3B.

septembra 34 3B., septembrze 43 3B.
 septimo 31
 septuagesimo 15 3B.
 serce 21 3B., serca 21 3B.
 set 2, sets 59 3B.
 sexcentesimo 31, sexcentesimo 15 3B.
 seymikow 33
 sędzia 38 3B., sędziego 38 3B., sędziey
 31 3B., sędzią 66 3B.
 sędzina 34, sędziny 47, sędziny 34
 sianozęci 28, sianozęciami 7 3B.,
 sianozęciami 36 3B.
 sieci 68 3B.
 siedliszcze 8, sidliszcze 7 3B.,
 siedliska 12 3B., siedliszcza 7,
 siedliskami 12 3B., siedliszczami 17
 siedmdziesiąt 18, siedmdziesiąt 43,
 siedmdziesiąt 27
 siedmdziesiątego 37 3B.,
 siedmdziesiątym 54
 siedmią 33 3B.
 siedmnastym 8, siedmnastego 27
 siekirą 42 3B.
 siele 49, sioła 44 3B.
 się 7 3B., sie 8 3B., siebie 8 3B.,
 siebismy 7 3B.
 siła 41
 simplici 36 3B.
 sine 64 3B.
 sinie 42 3B., sinich 41
 siodmego 42, sodmego 60 3B.,
 siodmym 59 3B.
 siostry 52 3B.
 sipiąc 41 3B.
 skarb 64 3B., skarba 6 3B.
 skarbowę 60, skarbowych 10
 skazania 21 3B., skazaniem 40
 skąd 63 3B.
 składający 30
 skonczone 22 3B.
 skoro 4 3B.
 skruszony 21 3B.
 skryta 68
 skrzyli 50 3B.
 skupiwszy 50
 skuteczną 43, skutecznego 54
 ślady 28 3B.
 slizkim 66
 slosarzowi 25 3B.
 słabosci 69 3B.
 słaby 21 3B.
 sławetnemu 10, sławney 25
 słowem 52 3B., słowu 54, słowa 37,
 słowami 40 3B., słowy 41,
 słownie 60 3B.
 słuchac 56 3B.
 sługa 38, sług 38 3B., słudze 39,
 słudzy 31 3B., sługi 39, sługom 25
 słusznaz 68 3B., słuźną 66 3B.
 słuźnosć 69 3B.
 słuźale 25
 słuźący 5, słuźący 20, słuźącego 49,
 słuźącey 3, słuźącą 63, słuźącą 53 3B.,
 słuźące 36 3B., słuźących 8 3B.
 słuźyc 59 3B.
 słuźząc 40, słuźzał 50

smiertelny 21 3B., smiertelną 66 3B.
 smierc 22, smerci 22, smierci 13 3B.
 smiertelnego 40 3B.
 smysłach 21 3B.
 snac 10 3B.
 sobotę 67
 soccessori 5
 societans 66, societatis 12, sotietatis
 69 3B.
 soleniter 10, solleniter 21, solenniter
 13 3B.
 solutionis 12
 solutował 16 3B.
 sors 64 3B.
 sosnę 42, sosnach 42, sosny 42

 spadły 5, spadły 70 3B., spadłych
 70 3B.
 spalenie 5 3B., spalenia 50, spaleniu 5
 spalili 49 3B.
 spasowania 3
 specjalnych 11 3B., speciales 64 3B.,
 specie 12 3B.
 specificowac 38 3B.
 specificowaney 1 3B.,
 specificowanych 12, specificowaną 15
 spełna 18 3B.
 spewanę 68 3B.
 spiławszy 28
 spisac 14, spisawszy 34 3B.
 spisana 64, spisany 14 3B.
 spłodzoną 29 3B.
 spoczyna 66 3B.
 spod 56
 spodziewaiąc 40 3B.
 spokojną 4 3B., spokoyną 20 3B.,
 spokoynę 19 3B., spokoyni 40 3B.,
 spokoynego 12 3B., spokoyniej 18 3B.
 spokojnie 37, spokoynie 17 3B.,
 spokoynię 52 3B.
 spolli 1 3B.
 spolnie 22
 społ 29 3B.
 sporządzenie 22 3B., sporządzić 22 3B.
 sposób 36 3B., sposobě 12, sposobem
 17, sposobi 17 3B.
 sprawa 45 3B., sprawie 48, sprawą
 9 3B., sprawę 27 3B., sprawy 1, spraw
 46 3B., sprawach 10
 sprawedliwie 1 3B., sprawedliwie 1
 sprawic 17 3B.
 sprawedliwosc 16 3B.
 sprawionego 14 3B., sprawiony 17
 sprawowac 1 3B., sprawiwszy 27 3B.,
 sprawowano 23
 sprzeciwienie 54 3B., sprzeciwienia
 33, sprzeciwieniu 60 3B.
 sprzeciwił 45, sprzeciwili 43 3B.,
 sprzeciwiłaiąc 70 3B.
 sprzecznego 26 3B., sprzecznemi
 26 3B.
 sprzednym 51 3B.
 sprzęty 24 3B., sprzętach 24
 spuchłych 41
 spustoszec 60
 spustoszenie 24 3B., spustoszeniem
 28 3B., spustoszenia 37

spustoszoný 23
 srebra 23, srebrze 29 zB.
 szrednim 59 zB.
 szrode 67
 stada 24 zB.
 stało 13 zB., stałę 41, stanęła 3,
 stanęło 15, stanął 24
 stałym 31 zB.
 stamtąd 40, ztamtąd 16 zB., stąt 4,
 stąd 14
 stan 29 zB., stanu 22
 stanowic 2, stanowili 42 zB.
 stanowienia 30
 stanowszy 27, stanowszý 47,
 становъши 1
 starania 23, staraniem 22
 starego 44 zB.
 staroscinskiemi 22
 starosti 10, starosty 10 zB.
 starostwa 10
 starszy 8 zB., starszym 59 zB.
 statu 3
 statucie 9 zB., statutu 60 zB.
 stawic 14, stawil 50, stawili 26 zB.,
 stawiając 6 zB., stawszy 20, stawszý
 17 zB.
 stawy 70 zB., stawki 55 zB., stawow
 55 zB., stawkow 55 zB.
 steriles 70 zB.
 sto 5, stu 23, sta 5
 stog 47 zB.
 stoiąc 39 zB.
 stołowych 40 zB.
 stoý 42
 straszny 66 zB.
 strogosci 40 zB.
 strokatych 56
 stron 27 zB., stroną 2 zB., stronie
 17 zB., stronę 2 zB., strony 13, stronom 3,
 stry 60 zB.
 stryia 39
 stryieczno 5
 stryiewskiew 23 zB.
 strzec 29 zB., strzez 62
 strzelac 39
 strzelbą 50 zB.
 strzymac 62 zB.
 studenę 57 zB.
 stwierdzam 23
 Stworca 21 zB., Stworcy 21 zB.
 stworzenia 21 zB.
 stworzył 66 zB.
 su 21
 sub 64 zB.
 subdelegat 28, subdelegacie 34
 submituie 65 zB.
 subsequenter 70 zB.
 substantiey 1 zB., substantieý 5
 successiwe 70
 successionalnym 5, succestino 5,
 successiwe 42
 successora 70 zB., succesorką 67,
 successorowie 60, successorow 27,
 sukcesorow 30, successorom 24,
 successorami 25 zB., successorach 15
 sui 70 zB.

sukнем 67
 sukniach 69
 sumą 4, sumę 35 3B., sumie 36 3B.,
 summę 2 3B., summe 25, suńy 11,
 summy 18 3B., sum 27, summach 24
 summienia 21 3B.
 superat 64 3B.
 superior 38
 suplice 21 3B., supliką 38 3B., suplikę
 39
 surowie 39
 suscepі 60 3B., suscepta 9, susceptą
 17
 suspens 62 3B.
 swawolną 50 3B.
 swą 17 3B., swym 14 3B., swego
 21 3B., swej 39 3B., swej 4 3B., swey
 11 3B., swoje 16 3B., swoię 17, swych
 3 3B., swemi 17, swemu 19, swę 29
 swiadczj 49, swiadczyl 50,
 swiadczyw 49 3B., swiadczywszy 42 3B.
 swiadomosci 36 3B.
 swiata 12, swiecie 66 3B.
 swiatobliwego 69 3B.
 swieckich 22
 swieszczennika 3, swieszczennika 6,
 swieszczennikiem 6, swieszczennikom
 34 3B.
 swieze 22
 swięto 12, swęto 35 3B., swięta
 47 3B., swęcie 8
 swięty 29 3B., swięte 67, swiętę 67,
 swiętego 21, swiętego 61 3B., swiętej
 35, swiętej 21, swiętą 22 3B., swętą 22,
 swiętym 42, swiętych 68 3B.
 swiny 56 3B.
 swobodnę 17
 swobodząc 69 3B.
 swowolą 49 3B.
 swoy 42, swoje 16 3B., swoią 17 3B.,
 swoię 17 3B., swoych 25 3B., swoich
 16 3B., swoey 50, swoiej 14, swoiey
 9 3B., swoym 24, swoim 13, swymi 28
 syn 22 3B., syna 25 3B., synu 44 3B.,
 synem 8, synowi 11, synow 22 3B.,
 synami 7 3B.
 synowca 38, sýnowcowi 23 3B.,
 synowcowie 23, synowcow 22
 szabla 42 3B., szable 51
 szacuią 42
 szacunku 29 3B.
 szafowac 17
 szanowanych 54
 szczegulnego 21 3B.
 szczęście 69 3B.
 szczęśliwego 69 3B., szczęśliwych
 66 3B.
 szczycąc 60
 szczyrey 21 3B.
 szersci 50 3B., szersczą 56
 szesc 24, szesciu 22, szesci 31 3B.,
 szescią 60
 szescdziesiat 34 3B., szestdziesiat
 49 3B., szescidziesiat 30, szestdziesiat
 49 3B.
 szescset 50, szestset 5 3B., szescot
 43, szescsets 60 3B.
 szesnascie 29 3B., szesnastego 50,

szesnastogo 6
szkodliwą 42 3B.
szkody 47 3B., szkod 42, szkodami 17 3B.
szkodzących 68 3B.
szkodzie 53 3B.
szkodziło 59 3B.
szlachcicowi 17, szlachcicow 50
szlachetny 20, szlachetny 32,
szlachetnego 41, szlacheckiego 22,
szlacheckiej 69, szlachetnemu 13 3B.,
szlachetni 28 3B., szlachetnych 42 3B.,
szlachetnym 41 3B.
szlachci 10 3B., szlachty 14, szlachta 42 3B., szlachtę 44, slachtę 58
szostu 29 3B., szosty 5, szostego 9,
szostym 42
szpargałow 67 3B.
szturmem 39
szukaiąc 39
szyja: szyie 40 3B.
szyrzej 40, szyrszey 42 3B., szyrzey 43 3B., szyrzy 27 3B.
świat: swiata 12
tago 42 3B.
tak 6 3B., tako 37, takie 8, takiey 29 3B., taky 22, takim 7, takowy 14,
takowę 41, takową 29 3B., takowej 37, takowego 9 3B., takowych 10 3B.,
takowym 37 3B., takowemi 6 3B.
talerow 40 3B.
tam 12, tamze 4, tamtąd 64
tameczną 3 3B., tamecznego 6,
tamecznym 6, tameczni 28, tamecznemu 45 3B., tamecznim 34 3B., tamecznych 34 3B., tamecznich 59 3B.
tamtey 25 3B., tamtych 22
targ 40 3B., targu 40 3B.
taxuiąc 47 3B.
tedracy 6 3B.
tedy 8
tempora 30
teraz 36 3B.
teraznieyszy 41 3B., terazniejszego 39 3B., terazniejszey 16 3B.,
terazniejszych 44 3B., terazniejszym 37
termin 27 3B., terminie 37, termino 14 3B., terminow 21, terminowi 37 3B.,
terminem 60
tertio 12
terȳ 41 3B.
testament 19, testamentem 21,
testamentu 21, testamencie 68
tez 43 3B., takze 8
tę 43, ta 37, tey 5, teȳ 5, teą 8, tą 18 3B., to 29 3B., tom 17 3B. *na tom*, tem 21, tego 44, tej 2, temu 4 3B., ten 4 3B., te 42 3B., tym 22 3B., temi 2, tych 22 3B.
tknie 29
tota 12
totoenis 27 3B.
towarzyszem 31
tractuiąc 14
traktem 56
transfunduię 25 3B.
transfuzią 23 3B., transfusią 36 3B.
Troycy 35
trudnic 37

trudno 41, trunie 41
 trudności 69 3B.
 trumna 67, trumnę 22
 trwac 59 3B.
 trwogami 69 3B.
 trybem 30
 trybunale 32 3B., trybunała 3,
 trybunałowi 45 3B., trybunału 2 3B.
 trybunalski 12, trybunalska 2,
 trybunalskiego 45, trybunalskiego 37 3B.,
 trybunalskiej 1 3B., trybunalskiemu 33,
 trybunalskim 33, trybunalskie 43 3B.,
 trybunalskich 43 3B.
 trzeci 5, trzeciego 10, trzeciej 49,
 trzecim 49 3B., trzecią 49
 trzy 4, trzech 37,
 trzydziści 29 3B., trzydziestu 29 3B.,
 trzydziestego 2 3B., trzydziestym 2 3B.
 trzyletney 59 3B.
 trzymac 37, trzymał 38 3B.
 trzynastcie 42
 trzysta 24 3B., trzechset 59, trzechsets
 60
 tu 28 3B., tuz 18 3B., tudzie 5
 tulali 38 3B.
 turbowac 60 3B.
 tuteyszemu 58, tutejsze 43B,
 tutejszych 24 3B., tutejszym 41
 tuto 65 3B.
 tworce 66 3B.
 tydzień 22
 tyłu 50 3B.
 tyle 37 3B., tyło 66 3B.
 tylko 22, tylkom 22
 tyranską 41 3B., tyrańskie 41,
 tyrańsko 42 3B.
 tysiąc 13 3B., tysiąca 29 3B., tysięcy 4,
 tysięcy 4, tyśiące 24,
 u 8 3B.
 ubezpieczeni 42
 ubiegaiąc 66
 ubiegli 39
 ubezpieczaiąc 69 3B.
 ublagania 21 3B.
 ublizac 53 3B., ubliżało 59 3B.
 ubłagała 66 3B., ubłagała 68 3B.
 ubogiej 22, ubogich 69 3B., ubogim
 67
 uchodźc 42, uszedł 50 3B., uchodzili
 42, uchodząc 39
 uchowaiąc 37
 uchronic 21 3B., uchroniaiaąc 23 3B.
 uchwalony 60 3B.
 uchylając 54
 uciążeniu 39
 uciekszy 38 3B.
 ucześnikami 20 3B.
 uczynek 38 3B., uczynku 40 3B.
 uczynic 42, uczynilem 22, uczyni 24,
 uczynił 8, uczyniła 66 3B., uczynili 7,
 uczyniły 41, uczyniwszy 8
 uczynienie 41, uczynienia 33,
 uczynieniu 37 3B.
 uczyniona 23 3B., uczyniony 38 3B.,
 uczynionej 23 3B., uczynionej 46 3B.,
 uczynionemu 7
 udał 3 3B., udawał 23 3B., udali się 39

uderzył 40 3B.
 ufaiąc 21 3B.
 ufani 69 3B.
 ufundowali 27 3B., ufundowawszy 28
 ufundowaną 6
 ufundowaniem 33 3B.
 ugodę 42
 ujechał 44 3B.
 ukazanego 29 3B., ukazaną 29 3B.,
 ukazany 69 3B.
 ukazaniem 69 3B.
 ukazowała 39 3B., ukazywała 41
 ukrzywdzenie 14 3B., ukrzywdzeniu
 25
 ukrzyzowanego 66 3B.
 ulegając 68 3B.
 ułamności 21 3B.
 umarzam 30 3B.
 umiejąc 8 3B.
 umocowanego 37 3B., umocowanych
 52 3B.
 umowie 15 3B., umowy 15 3B.
 umrzec 41
 umyśliłem 23 3B.
 umysłu 21 3B., umysle 53 3B.
 uniwersały 10
 unizenie 26
 unizoneę 66 3B.
 unosząc 39
 upadłym 70 3B.
 upasc 40 3B., upadając 69
 upewnił 69 3B.
 upisany 17, wpisany 68
 upodobania 17 3B.
 upomienionego 12 3B.
 upominac 24 3B.
 upomnieniem 42
 upraszam 25 3B.
 uproszonych 26 3B., uproszonym
 34 3B.
 uroczyszcze 47 3B., uroczyszczą 55,
 uroczysku 47 3B.
 urodzony 4 3B., urodzonego 3,
 urodzonemu 15, urogzoney 11, urodzoną
 2 3B., urodzonych 22, urodzonym 15,
 urodzonemj 15, urodzonymi 19
 urząd 20, urządzie 39 3B., urządowie
 41, urzędowi 11, wrzędowi 34 3B.,
 urzędu 17 3B., uzędu 9 3B., uzędu 9 3B.,
 urzędem 13, uzędzie 41 3B., urzędach
 13 3B.
 urzędnego 42 3B., urzędowej 10,
 urzędową 3, urzędowym 40
 urzędnik 12 3B., urzędnika
 45, urzędnikowi 55, urzędniku 6,
 urzędnikami 20, urzędnikow 38 3B.
 urzędownie 19 3B.
 urzywac 62
 usilnie 26 3B.
 usiłował 38 3B.
 usługowała 24 3B., usługowali 25
 usłyszał 41 3B., usłyszawszy 50
 uspokoieniu 4 3B., uspokojeniem
 22 3B.
 uspokoywszy 44 3B.
 usprawedliwic 17 3B.
 ust 41 3B.

ustawicznie 70 3B.
ustawnemi 69 3B.
ustąpić 39, ustępowała 39, ustąpił 59 3B.
ustną 53
ustnie 8 3B.
usufructibus 12
uszelakiami 17 3B.
uszli 38 3B., uszedszy 49 3B.
uti 70 3B.
utrzymywać 62
uwagi 22
uwalniając 22 3B.
uwiadomic 54
uwiadomienia 54
uwiązał 20 3B., uwiązali 40 3B.
uwiązanie 12 3B.,
uwiączym 2 3B.
uymując 53 3B.
uzycie 40
uzytych 63
używać 17 3B., używać 8, używali 7 3B., użyję 59 3B.
używanie 49, używania 12 3B.,
uzywaniu 60 3B., używaniem 37
vadio 64 3B.
verbis 14
verificationem 56 3B.
vero 12
wiązali 38 3B.
vigore 70 3B.
vim 56
violarunt 14
violatorow 16 3B.
violentie 47 3B., violenter 55 3B.,
violentie 47, violento 16, violenty 45 3B.,
violentiami 55
vireficowaną 14
Virginis 15 3B.
voco 69
volnę 17
voso 12
vwodząc 16 3B.
w 16 3B., v 35, we 37
wagi 63
warowanego 30
waruię 30
warunkami 53
wasze 69 3B.
waząc 43 3B.
wchodząc 40
wcielając 29
wczesnie 62
wdowa 7 3B.
wedle 21 3B.
według 22
welkimi 52 3B.
wesbis 10 3B.
wespoł 58
weszli 40 3B.
weyscie 70
wiadomę 16, wiadomey 40 3B.
wiadomo 9 3B.
wiadomosc 14 3B., wiadomością 41,
wiadomosci 41 3B.
wiadomych 38 3B.

wiana 29 zB.
wiary 31
wiarygodnych 44
wiązali 38 zB.
wiązeniu 38 zB.
widział 41, widziałem 42 zB., widząc
21
wieczną 11, wieczney 6, wiecznę
52 zB., wiecznemu 51 zB., wiecznemi 19
wiecznie 8
wieczysty 7, wieczystego
17 zB., wieczystey 17, wieczystym
19, wieczystą 5, wieczystem 17,
wieczystych 40 zB.
wiedziec 49 zB., wiedziec 9 zB.,
wiedząc 42 zB., wiedział 38 zB.
wielą 14, wiele 22 zB.
wielebny 69
wielednický 23, wielednickē 40 zB.,
wielednickieý 25 zB., wielednickiego 41,
wielednickiemu 23, wielednickim 23,
wielednicką 23, wielednickich 25 zB.,
wielie 38 zB., wielu 14 zB.
wielki 10, wielkiego 40 zB., wielkieý
67, wielkim 38 zB., wielką 39, wielkie
9 zB., wielkimi 17 zB.
wielmoznego 10, wielmożney 16,
wielmożnemu 21 wielmożnych 6
wierze 21 zB., wierzeli 7 zB.
wies 12, wsi 70, wsią 55
wiezy 33
więc 69 zB.
więcy 42
większeý 63
winę 38 zB., winy 41 zB., win 40 zB.,
winami 17 zB.
winien 25, winny 34 zB., winno 28,
winney 11, winnych 43
wiołentic 33
wjachawszy 38 zB.
wkładaiąc 42
włac 37, wlewam 36 zB.
wliwkiem 11
wliwkowý 5, wliwkowym 5
władze 51 zB., władzy 58 zB.
własną 8 zB., własne 17, własnę
18 zB., własney 23 zB., własnych 30,
własnymi 52 zB., własnym 60
własność 50, własności 17 zB.
włosc 23, włosci 3
wniesc 37, wnoszę 37, wnosze 29 zB.,
wnosili 3 zB., wnosząc 33 zB.
wniesienie 67 zB.
wnukowi 19
wobec 9 zB.
wodę 57 zB.
woienny 69
woiewodę 26, woiewody 40 zB.
woiewodstwo 37 zB., woiewodstwa
10 zB., woiewodztwa 9 zB., wodstwa
6 zB., woiędstwa 31, wdstwa 1 zB.,
wdstwa 28 zB., woiewodstwu 30,
wodstwem 6 zB., woiewodstwie 11,
woiewdstwie 2 zB., woiewodztwie
11 zB., wdsťwie 4, woiewodstw 18,
woiewodzstw 9 zB., wodstw 43 zB.,
wdstw 34.
wola 22, woli 23, wolą 22 zB., woley

25

wolen 52 3B., wolnę 55 3B. wolną
10 3B., wolni 37, wolnych 30 3B.
wolno 37
wolność 37 3B., wolności 4 3B.
wołów 56, wołach 56
woncę 26 3B.
woynĭ 4 3B.

woyski 13 3B., woysky 14, woyskiego
13 3B., woyskiemu 13
woysko 56, , woyska 55, woyskiem
56 3B., woysk 55
woyt 16, woyta 33, woytowego
34 3B., woylem 34 3B., woylem 45 3B.,
woylem 44 3B., woylem 14
woznowskiego 19, woznowskieĭ
12 3B.
wozny 13, woznego 19 3B., woznemu
19 3B., woznym 34
wozy 16 3B.
wpisania 17
wprowadziwszy 49 3B.
wprzod 2 3B.
wracac 21 3B., wracamĭ 67 3B.
wrota 28 3B., wrotami 31 3B.
wsi 32, wsię 48 3B., wsiow 18,
wsiami 3 3B., wsiach 11
wskaz 37 3B.
wskazane 3, wskazania 45 3B.
wspominali 67 3B.
wspominianego 70 3B.
wstępowali 44

wstępu 52 3B.

wszechmogacemu 1, wszechmogący

24

wszelaki 37 3B., wszelakiey 29 3B.,
wszelakiego 17 3B., wszelaką 4,
wszelakim 16, wszelakimi 4, wszelakie
6, wszelakich 9 3B., wszelakimi 17 3B.,
wszelkimi 36 3B.

wszystka 33 3B., wszystkiego 50,
wszystkiey 24, wszystkę 3, wszystką 39,
wszystkiemu 7, wszystkie 37, wszyscy
19 3B., wszystkich 43 3B., wszystkim
1 3B., wszystkimi 36 3B., wszystkimi 49

wszystko 30, wszytko 23 3B.,

wtopieniem 10 3B.

wtorego 11

wujcie 6, woyta 33, woylem 3 3B.,
woylem 3 3B., wuylem 3 3B.

wybaczyli 67 3B.

wybiecie 2 3B.

wybili 50

wybiraniem 38 3B.

wybrac 60

wychodzą 40

wyciągac 69 3B., wycisneli 49 3B.

wydał 16 3B.

wydaniem 1

wydany 70 3B., wydany 20, wydany
43 3B., wydany 2 3B., wydany 3,
wydanym 3

wydrzec 47 3B.

wydzienoną 59 3B.

wykocili 16 3B.

wykonac 8 3B., wykonał 1,

wykonałszy 9 zB., wykonali 21 zB.
 wykonaniem 1 zB.
 wykonanym 56 zB.
 wykonywającemu 13 zB.
 wykotcow 16 zB.
 wykupna 37, wykupnu 37, wykupnie
 37
 wykupionŷ 23 zB.
 wymawiam 54, wymawiając 17 zB.
 wymiolkami 12 zB.
 wymowano 22
 wymuiąc 37 zB.
 wymyślonych 60 zB.
 wynajdzionych 62 zB.
 wynalazkiem 8, wynalazku 54
 wynaydzionych 54 zB.
 wyniosło 25
 wypełniających 47, wypełnienie
 39 zB.
 wypełnic 60 zB.
 wypis 20
 wypisano 21 zB.
 wypłacam 36 zB.
 wŷprawie 29 zB.
 wyprawili 38 zB., wŷprawiwszy 4 zB.
 wyprawowania 69
 wyraża 45 zB., wyrazić 38 zB., wyrazi
 50 zB.
 wyraznemi 21 zB.
 wyraznie 49 zB.
 wyrazony 15, wyrazonŷ 38 zB.,
 wŷrzonego 37 zB., wyrazonŷ 17,
 wyrazonŷ 51 zB., wyrazone 40 zB.,
 wyrazonym 37, wyrazonemi 51 zB.
 wyrąbania 55 zB.
 wyrąbywac 55
 wyrok 21 zB., wyrokowi 66 zB.,
 wyrokiem 66
 wyrugował 45
 wyrzekamŷ 52 zB.
 wysadziwszy 7
 wysłaniu 38 zB.
 wysłuchawszy 27 zB.
 wystawŷ 67
 wysz 34 zB.
 wyszli 50, wyszedzŷ 33 zB.,
 wyszedzŷ 28 zB.
 wytoczonŷ 2 zB.
 wywarł 4 zB.
 wywiedzionej 6, wywiedzionych
 28 zB.
 wywlekli 40 zB.
 wywodzenia 2
 wyżej 3, wyŷeŷ 30, wyzy 4, wz 4 zB.
 wŷznawac 17
 wzaiem 69
 wŷędowi 27 zB.
 względem 30
 wziac 47 zB., wziela 66 zB., wzięli
 53, wzięli 40 zB., wziawszy 42 zB.,
 wziowszy 42, wziawszy 59
 wzięciem 49 zB.
 wziętemu 29 zB.
 wzruszając 47 zB.
 wzruszających 41 zB.
 wzywanie 2 zB.

xiądz 8 3B., xiędza 12, xięza 22 3B.,
xiędzu 12, xiędzem 23, xiąże 9 3B., xięzy
22 3B.

xiąg 41 3B., xięże 69 3B., xięgi 17,
xięgach 20 3B., xięgami 63

ydących 37

ymieli 9 3B.

ymienieni 38

ynaczy 3 3B.

ynteresie 69 3B.

ystotney 18 3B.

z 38 3B.

z dawna 12 3B.

z między 42 3B.

z osobna 25, z osobną 9 3B.

za 38 3B.

zabawami 16

zabicie 41, zabiciu 5

zabiegając 21 3B.

zabiiiaią 42 3B., zabiiali 38 3B.

zabitego 41, zabity 41 3B.

zabrali 43 3B., zabrał 45, zabrawszy
16 3B.

zabrania 1 3B., zabranie 6, zabranii
42

zabraniał 58 3B., zabronił 6 3B.,
zabroniła 32 3B., zabronili 31 3B.

zabroniałego 50 3B.

zabronienia 2 3B.

zachody 47 3B.

zachodzących 5 3B.

zachowania 25 3B.

zachowawszy 16 3B.

zaciągnął 45, zaciągnął 10 3B.,
zaciągneli 47 3B.

zaciągniony 15

zacnych 42

zaczęli 34 3B., zaczęli 63 3B.

zaczętych 20

zadania 50 3B.

zadawac 60, zadali 42 3B.

zadna 24 3B., zadnego 30 3B., zadney
16 3B., zadnemu 14, zadnym 4 3B., zadną
40, zadnych 33 3B., zadnych 21 3B.,
zadnemi 30

zagania 66 3B.

zagrabic 47 3B., zagrabiono 47 3B.

zaiachał 14

zaiazdu 48 3B.

zaiątrzony 50 3B.

zakład 30, zakładu 65 3B., zakładem
35 3B.

zakładając 52 3B.

zakolý 66

zakonu 15 3B.

zaledwie 39 3B.

zalicam 69 3B.

założony 45, założonego 65 3B.

zamek 3 3B., zamku 10 3B.

zamieszanie 23 3B.

zamkniętę 32, zamkniętymi 31 3B.

zamysłom 21 3B., zamysłowi 42

zaniechają 40 3B.

zaniedbawszy 40 3B.

zaniesiona 55, zanesione 38 3B.,
zaniesionych 37

zanosi 5 3B.
zanoszenia 62
zanoszonych 60
zapędza 66 3B., zapędziwa 68 3B.
zapis 17, zapisu 17 3B., zapisowi
37 3B., zapisem 17, zapisie 22 3B.,
zapisie 15, zapisy 4 3B., zapisow 5 3B.
zapisac 35 3B., zapisałem 24, zapisała
69, zapisał 18 3B., zapisał 22, zapisuję
23, zapisano 30
zapisania 27 3B., zapisaniu 28 3B.,
zapisaniū 3 3B.
zapisany 1 3B., zapisana 6 3B.,
zapisaną 6 3B., zapisanę 19, zapisanych
23 3B.
zapłacenia 28 3B.
zapłacić 53, zapłacili 12, zapłaciwszy
53
zapławnę 67 3B.
zapominali 67
zaporozkie 56, zaporozskiego 70,
zaporozskim 70
zapożwan 17 3B.
zaprowadzili 16 3B., zaprowadzono
47 3B.
zaraz 17 3B.
zaręczny 44, zaręcznych 44
zaręka 37, zaręką 37, zarękę 37
zarosłe 70 3B., zaroslami 12 3B.
zarzętę 25 3B.
zas 36 3B.
zasiał 54
zasianemi 59 3B.
zasiełek 54

zasłaniający 30
zasługi 25, zasług 25
zastał 33, zastali 31 3B., zastawszy
31 3B.
zastawa 36 3B., zastawy 5, zastawę
49, zastawą 60, zastawie 23, zastaw 63
zastawiłem 53 3B., zastawiwszy
53 3B.
zastawionej 62
zastawny 37 3B., zastawnego 61,
zastawnej 23 3B., zastawnemu 37 3B.,
zastawnem 29 3B., zastawnę 23,
zastawnych 24, zastawnym 36 3B.
zastępować 37
zaszła 22, zaszli 39, zaszły 3,
zaszedłszy 49 3B.
zatrudnienia 69 3B.
zatrzymaną 22 3B.
zatrzymanie 2, zatrzymaniu 69 3B.
zaujgnionę 67 3B.
zawania 60 3B.
zawarcie 42
zawarszy 17 3B.
zawartę 28 3B.
zawiazuię 67
zawiedzionej 70, zawiedzionę 57 3B.,
zawiedzionych 32
zawiera 70 3B., zawieram 26 3B.,
zawiram 54 3B., zawierając 52 3B.
zawiodł 57 3B., zawiodłem 53 3B.
zawity 30, zawitym 37 3B.
zawołałszy 49
zawsze 29 3B., zawsze 68
zawzdy 52

zawzięciem 50 3B.
 zawziętości 39 3B.
 zaznaczam 26
 zaznał 70 3B.
 zazywac 29 3B., zazywac 30,
 zazywaiąc 37 3B.
 zazywaiąc 22
 zazywania 24
 ządał 14, ządaiąc 21 3B.
 zbawiciela 26 3B.
 zbawienie 68 3B., zbawienia 68 3B.,
 zbawieniem 66 3B., zbawieniu 66
 zbicia 42 3B., zbiecie 42 3B.
 zbił 42 3B., zbili 42 3B., zbiaiąc
 17 3B.
 zbitego 41 3B., zbite 41, zbitę 42 3B.
 zbopolnego 7
 zbudował 7 3B.
 zbudowanym 7 3B.
 zbytkow 22
 zchronic 39
 zdałam 69 3B.
 zdjęc 54, zdięli 41 3B., zdiowszy
 40 3B.
 zdobyczy 56
 zdrowie 40, zdrowia 39 3B., zdrowiu
 14
 zdrowy 53 3B., zdrowego 21 3B.,
 zdrową 65 3B., zdrowszej 66 3B., zdrowi
 52, zdrowym 61
 zebrania 24 zw, zebraniem 44 3B.
 zebrawszy 42
 zeby 14, zebym 22
 zegnam 66 3B.
 zelył 10 3B., zelywszy 40 3B.
 zemskim 54 3B.
 zeno 50
 zesłaniem 15
 zesłany 15 3B., zesłanego 46
 zeszy 18, zeszy 18 3B., zeszy 18
 11, zeszy 6, zeszy 11, zeszy 13,
 zeszy 49 3B.
 zeysc 14
 zeysciu 18 3B., zeysciu 19
 zeznac 53, zeznał 20, zeznał 30 3B.,
 zeznaw 34 3B., zeznała 65 3B., zeznawa
 6 3B., zeznawam 36 3B., zeznawszy
 30 3B.
 zeznanie 30 3B., zeznania 20 3B.,
 zeznaniu 4 3B., zeznaniem 65 3B.
 zeznaný 5, zeznanego 4
 zeznanych 62, zeznanym 62
 zeznawaiąca 62 3B., zeznawaiącego
 29 3B., zeznawaiący 30 3B.
 zeznawaiącemu 59 3B., zeznawszych
 4 3B.
 zeznawany 52
 zezwolili 48
 zgadzało 66 3B.
 zgodą 7, zgody 8,
 zgodzili 42
 zgoła 17 3B.
 zgonu 18 3B.
 zgorzenia 37
 zgromadzeni 28 3B., zgromadzionych
 33 3B., zgromadzonych 33
 zgwałcił 55 3B.

ziemi 40 3B., zemi 69 3B., ziemie
40 3B., zemie 68 3B., ziem 28 3B.,
ziemsky 9, ziemska 34, ziemskiego
8 3B., zemskiego 38, ziemskiey
34, ziemską 29 3B., ziemskie 5 3B.,
ziemskich 8, ziemskimi 17 3B.
ziemstwie 30
zięciowi 39
ziritowaney 46 3B.
ziritował 45, ziritowali 43 3B.
zjachał 3, zjachali 28, ziechali 10,
zjachawszy 43
zle 67 3B.
zliczyc 41, zlecam 23 3B.
zliskim 68
złączywszy 29 3B.
złego 40 3B., złemu 42
złota 58 3B., złocie 29 3B.
złotowych 41 3B.
złotych 41 3B., złotych 4
złowienia 55 3B.
złożył 46
zmacnia 65 3B.
zmarłych 22
znaiomy 11 3B., znaiomego 40 3B.
znak 9 3B., znakow 41
znalazwszy 39
znali 48
znamiona 42
znayduiące 25 3B.
znayduię 28 3B., znaydowało 21 3B.
zniesienia 60
znieść: znisc 34 3B., zniosszy 22,

znosząc 15
zniewazyli 16 3B.
znowu 37
zo 9 3B.
zobopolną 7
zobopolnie 15 3B.
zołnierza 60
zonki 38 3B., zonek 38 3B., zonami 16
zostaiącemu 55, zostaiącę 56
zostałych 28
zostawac 14, zostaię 22, zostaią 23,
został 19 3B., zostaw 26 3B., zostały 5 3B.,
zostali 3 3B., zostaiąc 24 3B., zostawuię
30 3B., zostawał 4 3B., zostawała 18 3B.,
zostawało 69, zostawali 5, zostawaiąc
13 3B., zostawuiąc 24 3B.
zostawaiącę 29 3B., zostaiącey 29 3B.,
zostawaiącemu 13 3B., zostaiących 13 3B.
zostawic 69 3B., zostawił 22,
zostawił 4, zostawiw 14, zostawiłem
23 3B., zostawiwszy 39 3B.,
zostawionego 45, zostawionych
42 3B.
zpisana 4 3B.
zranianie 42 3B., zranienia 42 3B.,
zranienie 39 3B.
zrazu 50 3B.
zruinowane 5 3B., zruinowaniu 5 3B.
zrzekam 69, zrzekamy 53
zszedrzy 49 3B.
ztwierdzą 65 3B.
zubowskich 49 3B., zubowskie 50
zupełney 53
zwerifikowania 38

zwierzynnemi 12 3B.
związczą 41 3B.
zwłok 60 3B.
zwyczajaiu 9 3B.
zwyczajną 49
zwykł 21 3B.
zycie 66 3B., zycia 21 3B.
zycząc 69 3B.
zyczę 69 3B.
zyczliwa 69 3B.
zyiąc 30
zyiący 66
zyscie 35 3B.
zyskiem 2 3B., zyskami 44 3B.,
zyskach 43 3B.
zyta 47 3B.
zywego 41
zywota 26, zywocie 26
ż 5, że 37, ze 15
electa 31
eliberuiąc 65 3B.
excepty 52 3B.
executiey 6, executiey 31 3B.,
exicutiey 2 3B., executiey 10, executiach
34, executią 43, executionis 45
executorowie 22 3B., executorow
21 3B., executorom 25, executorami 22
exekutuiąc 25
expersonali 44 3B.
expulsią 32, expulsiey 44 3B.
extendowania 45 3B.
extract 20, extract 53, ekstrakcie 20

СЛОВНИК

МАЛОЗРОЗУМЛИХ СЛІВ

- автентык** – правовий документ, який має силу доказу
- акт** – документ
- акта** – судові та урядові книги
- апробацыя** – згода, затвердження; доказ
- водлуг** – згідно з
- вечистыи** – вічний
- воєводство** – певна кількість повітів, які знаходяться під управлінням одного воєводи
- возныи** – помічник судді, нижчий судовий урядовець
- вписанє** – запис справи (документа) до судової книги
- вряд** – склад гродського суду
- генераль** – найвища юридична посада
- граничныи / кграничныи** – пограничний, прикордонний
- кгород** – замок, адміністративний центр воєводства
- кгородскии** – належний до певного суду
- кгрунта** – земське майно
- даровизна** – дарування, дарча
- дєдичныи** – належний згідно зі спадковим правом
- дєкрєт** – судове рішення
- добра** – рухоме або нерухоме майно
- добра лежачиє** – нерухоме майно
- добра дєдичныє** – спадкове майно
- добровольныи** – вільний від примусу
- єждженє** – приїзд
- єкзєкуцыя** – виконання вироку
- єксьтракт** – випис; територія, залишена після поділу землі
- зєшлыи** – померлий
- записанє** – запис, внесення до судової книги
- заручныи** (від 'зарука' – грошове забезпечення) – забезпечений певною грошовою сумою
- засажоныи** (від 'засажати' – заселяти) – заселений
- заставныи лист** – документ, умова, яка стосується застави
- застава** – забезпечення, зобов'язання
- згинєнє** – втрата
- зємскии** – який стосується землі як адміністративно-територіальної одиниці
- змоцнити** – закріпити, завірити
- зошлыи** – див. зєшлыи
- индємнитата** – непорушність, гарантія безпеки
- инсєрованиє** – доручення, яке стосується тексту документа
- интерцыза** – угода, документ, який переважно стосується права власності
- канцєлярия** – уряд, який упорядковує листи та правничі акти

- квит** – боргова сплата; документ, який засвідчує сплату боргу
- книги кгородские** – актова книга гродського суду
- коморник** – королівський урядник; судовий виконавець, возний
- короннии** – який стосується Польського королівства
- ксендз** – ксьондз
- листъ дальчии** – документ про передачу майна
- листъ заручнии** – документ, забезпечений певною грошовою сумою
- ловчии** – двірський урядовець, який виконував контроль над ловчими справами
- малжонка** – дружина
- малжонок** – чоловік
- маніфестація** – протест про порушення публічних або приватних прав; судове свідчення
- маршалок** – королівський урядовець
- мененьи** – названий
- мянованыи** – названий, згаданий
- мунимен** – протекція
- наместниковство** – заступництво в управлінні певною адміністративною одиницею
- наместник** – високопоставлений урядник, староста; заступник старости
- нонь патежаньт** – не відкриття, не виявлення
- облята** – внесення до актів
- обмовляти** – зазначати, заявляти
- описанє** – зазначення
- описаныи** – зазначений
- орынал** – документ, з якого здійснюють копіювання, переписування, стосується публічних книг
- отварте** – відкриття *справ*; відстрочка
- очевистьи** – очевидний
- очевисто** – особисто, власною персоною
- патентъ** – ясно, зрозуміло
- певныи** – визначений, окреслений, непорушний
- пер облятим** – відповідно до свідчення
- персоналитер** – особисто, власною персоною
- печатар** – свідок, що скріплює документ своєю печаткою
- писар** – земський або гродський урядник, який веде документацію в місцевій канцелярії
- повіт** – повіт, адміністративна одиниця, частина воєводства
- подаваючии** – позивач
- поданъє** – подання, переказ
- подкомории** – урядовець, який судив граничні справи
- подстароство** – уряд, правління підстарости
- подстарости** – підстароста, намісник старости
- положенє** – покладення; розташування

помененыи – згаданий, зазначений, названий
посесия – володіння, переважно земельне
право – закон; суд, судові роки
правне – згідно з законом
през – через
признане – зізнання, визнання
приняте – прийняття, затвердження
притєсенєне – утиск; судовий примус, зобов'язання
протєстацыя – публічне освідчення
протєст – *див.* протєстацыя
рєзнт – керівник, управитель
рєиндукцыя – повторний запис актів до гродських книг
рєляцыя – звинувачення, винесення скарги
рєст / рєс – річ, предмет справи, суперечки
рєформацыя – зміна, поправка
роборацыя – підтвердження внесення до судових справ
рожоны – кровний, належний до того самого роду
рота – суд; судова присяга
скрыт – лист
сознанє – зізнання, особисте повідомлення в суді
солєнє – формальність
справленє – відбуття, виконання
справа – судовий процес, питання, розглянуте на ньому
спроваженє – супровід

становши персоналитєр – будучи, ставши особисто, власною персоною
староство – правління певного старости; адміністративно-судовий округ
старостинскии – належний до староства
статут – зведення законів
судделєкгат – підделебуючий; особа, уповноважена іншою особою тимчасово виконувати її обов'язки
судя – суддя; член гродського / земського суду
сукцєссор – наступник, спадкоємець
сусцєптє – прийняття, стягнення
сусцєптованє – прийняття; оборона
тєстамєнт – заповіт
трибунальскии – який відноситься до трибуналу, пов'язаний з трибуналом; виданий, затверджений трибуналом
уписанє – *див.* вписанє
урожоны – шляхетного походження та суспільного стану
уряд – *див.* вряд
урядовыи – офіційний, посадовий
шляхетныи – визначник шляхти; який походить зі шляхти
юрамент – присяга

СЛОВНИК

ЛАТИНІЗМІВ

У словнику подані слова латинського походження, виявлені в пам'ятці у власне латинському написанні, пристосовані до польської мови, а також польські новотвори, які в основі мають латинські корені. Підставою до тлумачення став «Słownik Łacińsko-Polski dla prawników i historyków» Януша Сонделя

- absentia** 'absentia' – відсутність
- ad** 'ad' – до; при
- adiacentius** 'adiacentia' – подання; прилегли, сусідні території
- aditus** 'aditus' – право набуття
- administrator** 'administrator' – керуючий, правлячий
- admit** 'admitto' – допустити, дозволити, затвердити
- afect** 'affectio' – воля, намір; прихильність
- agrawatia** 'aggravatio' – утиск
- akcja** 'actio' – судова розправа; скарга; юридична чинність
- akt** 'actus' – документ
- akta** 'acta' – судові та урядові книги
- aktor** 'actor' – учасник судового процесу
- aktorat** 'actoratus' – запис справи до судового реєстру
- aktykować** 'actico' – вписувати до судових книг
- aktykowany** 'acticatio' – вносити до книг, виконувати – внесений до книг; виконаний
- an** 'an' – чи, або
- annihil** 'annihilo' – зневажити; знищити, зруйнувати
- anno domini** 'anno domini' – року панського (Р.В.)
- appellacja** – *див.* appellata
- appellata** 'appellatio' – оскаржена справа; відхилення вироку
- apperata** 'appertinentia' – майно
- approbo** 'approbo' – погоджуватись, санкціонувати
- approbowanie** 'approbatio' – затвердження
- aprilis** 'aprilis' – квітень
- arestum** 'arrestum' – виклик до суду
- argenteum** 'argenteum' – срібна застава, срібло
- armatny** 'armatus' – військовий, озброєний
- armo** 'armo' – закликати до оборони, озброюватися
- asistentia** 'assistentia' – товариство; оборона; допомога
- assecurować** 'assecuro' – забезпечувати, запевняти
- assecurowany** 'assecuro' – забезпечувати, запевняти – забезпечений, запевнений
- atq[ue]** 'atque' – також, і, навіть

attinentia ‘attinentia’ –
приналежність
august ‘augustus’ – серпень
autentyczny ‘authenticus’ –
правдивий, оригінальний
autentyk ‘authenticum’
– оригінальний документ,
першоджерело
awtencyzny – *див.* autentyczny
banicja ‘bannitio’ – судовий позов;
вигнання
banitia – *див.* banicja
beatissimus ‘beatissimus’ –
гоновий титул
bonis ‘bonum’ – майно; маєток
celebrujący ‘celebrator’ – той,
хто урочисто відправляє (службу),
проводить засідання суду
cerograf ‘cerographum’ –
власноручно писаний документ,
підписаний документ; зобов’язання
виплати, підтвердження виплати;
обітниця
cessio ‘cessio’ – відступ, втрата
circus ‘circus’ – площа; коло;
колесо
circumferentia ‘circumferentia’
– кордон навколо певної території
(визнаний урядом)
circumstantia ‘circumstantia’ –
обставина
cognomina ‘cognomino’ – прізвище
collegium ‘collegium’ – товариство,
група людей; колегіум
communicatus ‘communicatus’ –

спільнота
comparenta ‘comparitio’ –
присутність, наявність; виступ перед
судом
comparitio ‘comparitio’ –
присутність у суді
competentia ‘competentia’ –
відповідальність
complanatia ‘complanatio’ – згода
comprincipal ‘comprinceps’ –
співучасник; співвласник
condemnata ‘condemnata’ –
засуджуючий вирок
condioramen ‘conditio’ –
розпорядження; оплата, данина
coad ‘coaddo’ – додавати
conexus ‘conexus’ – союзник
conferowany ‘confero – вносити,
складати, дарувати’ – внесений до
судової книги; дарований
connotata ‘connotatio’ – означення
connotowany ‘connotatio –
означення’ – означений
consequenter ‘consequenter’ –
послідовно; згідно з
conserwata ‘conservatio’ –
збереження; представлення себе на
суді
conserwatny ‘conservatio –
представлення’ – представлений на
суді
consistent ‘consistentia’ – склад
constitucio ‘constitutio’ – постанова
contemnować ‘contemno’ – не
зважати, погорджувати

contenci ‘contente’ – задовільно
contract ‘contractum’ – угода
contradikować ‘contradico’ –
заперечувати
contrawentio ‘contraventio’ –
всупереч умові
contributio ‘contributio’ – податок,
данина
controwersa ‘controversia’ –
суперечка; судовий процес
conwent ‘conventio’ – зібрання
correxi ‘correcte’ – поправно,
старанно
creditor ‘creditor’ – кредитор;
заставник
criminalny ‘criminalis’ – карний
cum ‘cum’ – з; коли
currenti ‘currrens’ – зараз, в цей час;
сучасний, теперішній
de iure ‘de iure’ – законно; згідно з
законом
debito ‘debito’ – записати в заповіді
december ‘december’ – грудень
decessus ‘decessus’ – відхід, відступ
decisio ‘decisio’ – рішення,
постанова
declarować ‘declaro’ – оголошувати
decret ‘decretum’ – постанова,
ухвала, вирок
dekret – *див.* decret
delator ‘delator’ – позивач
deputator ‘deputator’ – посол
deregować ‘derogare’ – обмежувати
правочинність певного судового

документа

destinowany ‘destinatus’ –
призначений, визначений
destitucja ‘destitutio’ – звільнення;
урядова постанова
die ‘dies’ – дня (Р.в.)
difenda ‘defendo’ – не допускати;
боронити
dillacja ‘dilatio’ – відкладення
терміну, процесу
directia ‘directio’ – керівництво,
власність, розпорядження
discretia ‘discretio’ – обережність,
вміння тримати таємниці
dispercursio ‘dispercussio’ –
знищення, зруйнування
disponować ‘dispono’ –
впорядковувати; керувати
dispositia ‘dispositio’ – управління
disquisitio ‘disquisitio’ – пошук,
розслідування
donegować ‘nego’ – остаточно
заборонити, відмовити
dyllata – *див.* dillaca
dysponować – *див.* disponować
effect ‘effectus’ – виконання;
результат
electa ‘electa’ – виставлення,
представлення; обрання
elemilitatis ‘elimitatio’ –
розмежування, обмеження
eliberować ‘elibero’ – звільняти
en ‘en’ – те
et ‘et’ – і, також; однак, навіть

exceptio ‘exceptio’ – заперечення зі сторони особи (позваної до суду) що до скарги (окресленої в судовому процесі)

excessus ‘excessus’ – кінець певного терміну

excyrować ‘excipio’ – висунути заперечення перед судом

exekutia ‘executio’ – відбування, виконання вироку

exekutor ‘executor’ – судовий урядовець, виконавець

exekutować ‘executio’ – виконувати

expartio ‘expartio’ – відділений, відмежований

expersonali ‘ex personaliter’ – поза чисею присутністю

expulsia ‘expulsio’ – відбирання

extendowanie ‘extendo – продовжувати’ – поширення

extract ‘extractum’ – витяг, урядовий відпис із судових справ

factum ‘factum’ – справа; предмет суперечки; документ про передачу власності

familia ‘familia’ – те, що належить до певного дому (рухоме і нерухоме майно)

fatalia ‘fatalia’ – призначення

february ‘februarius’ – лютий

fel[l]itus ‘fellitus’ – гіркий

ferendis ‘ferendarius’ – сторона захисту в судовому процесі; радник

feria ‘feria’ – неробочий день

ferowany ‘fero’ – внесений,

поданий

fasta ‘fasta’ – свято

fortiter ‘fortiter’ – фактично; суворо; послідовно

forum ‘forum’ – суд, призначений до розгляду певної справи

fundacja ‘fundatio’ – підтвердження, пояснення; закладання, створення; підвалина

fundator ‘fundator’ – творець

funditus ‘funditus’ – напевно, цілком; від самого початку

fundować ‘fundo’ – закладати, творити; закріплювати

fur[i]bunde ‘furibunde’ – гнівно, шалено

generaliter ‘generaliter’ – загалом

granions ‘granum’ – обов’язково

quarta ‘quarta’ – чотири

quinta ‘quinta’ – п’ять

heredi ‘heredito’ – бути спадкоємцем

honestus ‘honestus’ – достойний, шанований, шляхетний; справедливий

hostile ‘hostilis’ – ворожий

impediment ‘impedimentum’ – перешкода; суперечка

impugnancia ‘impugnancia’ – наїзд, напад

impugnuiący ‘impugno’ – нападаючий, агресор

impresa ‘impresso’ – натискати, бити

in carceribus ‘in, carcer –

ув'язнення' – в ув'язненні

incassum 'incassum' – дарма;
задарма

incursio 'incursio' – напад; наїзд

in decursum 'decursio – плин часу'
– впродовж

in duabus 'duo – два' – удвох

indefectum 'indefectus' – брак,
нестача

indemnitati 'indemnitas' –
непорушно, безпечно

infamia 'infamia' – ганьба

in foro 'in, forum – засідання,
публічне місце' – на засіданні

in fundo 'in fundo' – в ув'язненні

in genere 'generaliter' – загалом

inkludować 'includo' – долучати,
уміщувати

inquanto 'inquanto' – продати

in quatum 'in, quantum' – в сумі

inquisitia 'inquisitio' – пошук,
слідство

in praesentia 'in, praesens –
теперішній час' – зараз, в теперішній
момент

in pugnatia 'pugnatia' – боротьба,
битва

insciltus 'inscitus' – невмілий,
нерозумний

instantia 'instantia' – вимога

instigator 'instigator' – бунтівник;
позивач

intentia 'intentia' – намір,
постанова

intentowany 'intento – оскаржити,
аргументувати' – скерований проти
кого

intervenio 'intervenio' – втручатися,
брати участь

intercyza 'intercisa' – документ,
угода, яка стосується майнових справ

interest 'interesse' – користь,
зацікавленість; прибуток

interowany 'inter' – вміщений

intra 'intra' – всередині; в певній
частині

intrata 'intrata' – прибуток, зиск

intromissia 'intromissio' –
документ, що надає право власності

intromitować 'intromitto' – за
допомогою суду входити в володіння
нерухомістю; вносити скаргу

ire 'ire' – іти

irritate 'irritatio' – порушення

iterum 'iterum' – вдруге, знову

iterum atque iterum – раз через
раз, раз за разом

januarius 'ianuarius' – січень

julius 'iulius' – липень

junius 'iunius' – червень

jurament 'iuramentum' – присяга

jure 'iure' – легально, законно

juridice 'iuridice' – законно, за
допомогою суду

juridictia 'iuridicus' – сила закону,
права

kompania 'companium' –
товариство, спільнота

komprincipal – *див.* comprincipal
kondycia – *див.* conditio
kontentować ‘contento’ –
задовольнитися
konwent – *див.* conwent
kopia ‘copia’ – відпис, копія
legatio ‘legatio’ – запис
maiestat ‘maiestas’ – повага
maius ‘maius’ – травень
manifestacja ‘manifestatio’ –
протест про порушення публічного
або приватного права; судове
засвідчення
mere ‘mere’ – очевидно
merito ‘merito’ – законно, згідно з
правдою
metolgować ‘meto’ – утинати, сікти,
вбивати
millesimo ‘millesimus’ – тисяча
modo ‘modo’ – тільки, лише
moneta ‘moneta’ – монета, грош
mortes ‘mortes’ – смерть; причина
смерті
motia ‘motio’ – звернення до вищої
інстанції, апеляція
nemine ‘nemo’ – жоден; ніхто
nescio ‘nescio’ – не знати
nirium (!) ‘nereum’ –
безпосередньо
nomina ‘nomino’ – ім’я
nomine ‘nomine’ – в чийомусь
імені
non ‘non’ – ні, ані
notatus ‘notatus’ – письмовий опис,

представлення
nowember ‘november’ – листопад
nowiter ‘noviter’ – по-новому,
знову
obitum ‘obitum’ – мша, жалоба
oblata ‘oblata’ – впис до урядових
книг
obligatorius ‘obligatorius’ –
зобов’язуючий
obligi ‘obligo’ – зобов’язати
obligować – *див.* obligi
occupatus ‘occupatus’ –
привласнений, зайнятий
octacis ‘octava’ – восьмий
october ‘october’ – жовтень
officialista ‘officialis’ – урядовець
officiase ‘officiose’ – урядово,
згідно з повинністю
okasia ‘occasio’ – здатність,
можливість
omnes ‘omnes’ – всі
onerować ‘onero’ – обтяжувати
(про гроші), зобов’язувати
onerowany ‘onero’ – обтяжений
(про гроші), зобов’язаний
ordinatia ‘ordinatio’ – рішення,
розпорядження
ordynować ‘ordino’ – вести (про
господарство), розпоряджатися
orto ‘orto’ – дрібна монета
oryginal ‘originalis’ – оригінал;
першоджерело
pacificus ‘pacificus’ – спокійний
pacifice ‘pacifice’ – спокійно

- pactum** ‘pactum’ – угода
- patens** ‘patens’ – доступний, відкритий, вільний
- pateo** ‘pateo’ – бути доступним, відкритим (про замкові книги)
- patronek** ‘patronus’ – захисник, речник
- pecuria** ‘pecus’ – свійські тварини
- peremptorius** ‘peremptorius’ – остаточний; який вирішує спір
- permedium** ‘permedium’ – половина
- personalis** ‘personalis’ – особистий
- personaliter** ‘personaliter’ – особисто, індивідуально
- posesja** ‘possessio’ – документ про право власності; володіння нерухомістю
- possesor** ‘possessor’ – власник
- post** ‘post’ – після, поза, у стосунку до чого
- posteritas** ‘posteritas’ – потомство
- pratextus** ‘praetextus’ – першотекст, передмова
- praecaueo** ‘praescautio’ – запобігливість, обережність
- praemissa** ‘praemissio’ – розміщення перед *чим*; публічно
- praepeditia** ‘praepeditio’ – перешкода; відстрочка
- praesigno** ‘praesigno’ – зазначити, вказати вище
- pridia** ‘pridie’ – напередодні
- primo** ‘primo’ – насамперед; поперше
- primus** ‘primus’ – перший
- principal** ‘principalis’ – володар; головний урядовець
- probacja** ‘probatio’ – доказ, підтвердження; затвердження
- procedo** ‘procedo’ – виступити, вчинити
- proces** ‘processus’ – судовий процес
- promisja** ‘promissio’ – обіцянка, запевнення
- promitować** ‘promitto’ – забезпечити виконання обов’язку
- propediment** ‘propedio’ – перешкода, утримання, запобігання, ускладнення
- proportia** ‘proportio’ – аналогія, віднесення
- proscripta** ‘proscriptio’ – позбавлення правочинності
- prosequentia** ‘prosequentia’ – внесення апеляції; доведення, доказ прав
- protestacja** ‘protestatio’ – публічне засвідчення; протест про порушення прав
- protestans** ‘protestans, protestantis’ – особа, яка вносить протест до суду
- prottest** – *див.* protestacia
- pugnować** ‘pugnatio’ – битва’ – битися; сперечатися
- punct** ‘punctum’ – параграф, частина тексту
- pure** ‘pure’ – ясно; безвинно; просто
- quam** ‘quam’ – до якої міри; як, ніж

quantum ‘quantum’ – скільки, на скільки
ratione¹ ‘ratio’ – майно
ratione² ‘ratio’ – згідно з чим, з огляду на що
realis ‘realis’ – фактичний, очевидний
realiter ‘realiter’ – реально, докладно, правдиво
rebelia ‘rebellio’ – бунт, повстання
rebellizant ‘rebellis’ – бунтівник, повстанець
recognitia ‘recognitio’ – підтвердження правдивості документа; квіт, перелік
regent ‘regens’ – намісник
regestr ‘regestrum’ – реєстр, запис
regnirować ‘regno’ – керувати, управляти; встановлювати
requisitia ‘requisitio’ – скарга, вимога
reinductia ‘reinductio’ – повторний запис
rektor ‘rector’ – керівник; намісник; ректор
rellacja ‘relatio’ – звинувачення, винесення скарги
remissa ‘remissio’ – повторне слухання справи
residium ‘residuum’ – решта, залишок
respectio ‘respectio’ – розглядати; брати до уваги
rigor ‘rigor’ – суворість
roborowany ‘roborare’ –

підтверджений, затверджений
rumacja ‘rumatio’ – час, призначений власнику на звільнення землі; усунення, вивезення
salować ‘solvo’ – відкласти
sancta ‘sancta’ – святий, сакраментальний
secundo ‘secundo’ – вдруге, повторно
securitas ‘securitas’ – безпечність, забезпечення, гарантія
september ‘september’ – вересень
septimo ‘septimo’ – сьомий
septuagesimo ‘septuagesimus’ – сімдесятий
sexcentesimo ‘sexcentesimum’ – шістсотий
simplici ‘simpliciter’ – звичайний
sine ‘sine’ – без
skript ‘scripte’ – запис
societas ‘societas’ – товариство, зв’язок
soleniter ‘solemniter’ – формально
solutio ‘solutio’ – плата
solutować ‘solutio – плата, виконання’ – виконувати обов’язок, платити
sors ‘sors’ – спадок
speciales ‘specialis’ – спеціальний; індивідуальний, приватний
specie ‘specificatio – відокремлення, виділення’ – зокрема
specifowany ‘specificus’ – характерний, властивий

spolium ‘spolium’ – грабіж
steriles ‘sterilis’ – спустошення
sub ‘sub’ – під; до, близько, поза
subdelegat ‘sub-delegator’ – помічник посла, делегата
submitować się ‘submitto’ – підлягати; обгрунтовувати
subsequenter ‘subsequenter’ – по черзі, одне за одним
substantia ‘substantia’ – майно
successionalne prawo ‘successio - наступництво’ – право наступництва
successive ‘successive’ – спадково
successor ‘successor’ – наступник, спадкоємець
sui ‘sui’ – собі
superata ‘superatus’ – підвищення вартості товару
superior ‘superior’ – вищий, який має перевагу
suplika ‘suplico’ – просити
suscepta ‘suscepta’ – внесення до гродської книги
suspensio ‘suspensio’ – призупинення розгляду справи судом
termin ‘terminus’ – судовий процес, засідання суду
tertio ‘tertio’ – по-третє; втретє
testament ‘testamentum’ – заповіт
tota[li] ‘totalis’ – цілий, певний
traktować ‘tracto’ – обговорювати, роздумувати над чим
trakt ‘tractus’ – напрямок
transfundować ‘transfundo’ –

переносити

transfuzia ‘transfusio’ – змішування; зміна; переказ
trybunał ‘tribunal’ – трибунал, суд
tuto ‘tuto’ – безпечно
usufructus ‘usufructus’ – використання
uti ‘uti’ – в який спосіб
vadium ‘vadium’ – застава
verbum ‘verbum’ – слово
verificatione ‘verifico’ – перевірити
vero ‘vero’ – цілком
vigore ‘vigore’ – в силі
violator ‘violator’ – злочинець
violenter ‘violenter’ – злочинно
violentia ‘violentia’ – сила, бунт
violo ‘violo’ – згвалтувати; скривдити; знеславити; знищити
virefikowany ‘verifico’ – перевірений
virginis ‘virgo’ – діва
voco ‘voco’ – називати, називатися
voso – *див.* voco

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Аксак Стефан київський земський суддя – 7, 9

Бовсуновские *див.* Bowsunowski – 41 зв.

Бовсуновский *див.* Bowsunowski – 30

Бреский *див.* Brzeski Jan – 43

Бялобрєзькіє *див.* Białobrzescy – 27

Варєвий – 31 зв.

Вишполский Миколай шляхтич – 3 зв.

Вишполский Стефан овруцький городський писар – 1, 43 зв., 47, 54 зв., 55 зв.

Геєвськіє *див.* Hejewski – 51, 52

Геєвський Івань *див.* Hejewski Jwan – 52

Геєвський Лавринь *див.* Hejewski Ławryn – 52

Ганский Венторий шляхтич – 18

Грушина – 68 зв.

Дєдович Янь шляхтич з села Гошова – 9

Далєвич *див.* Dalkiewicz – 40

Дмитрович Дємян возний – 9 зв.

Ельцы – 49

Збурковський *див.* Zburkowski Jan – 31

Гголянський *див.* Golański – 10 зв.

Ггривський Ян *див.* Grywski Jan – 43 зв.

Климъчицкий Стефан *див.* Klimczycki Stefan – 17, 20

Кнегининьска *див.* Kniehinińska – 57, 58

Кочаковський Михал намісник Овруцького підстароства – 4зв., 61

Криницкий *див.* Krynicki Stefan – 31 зв.

Куприяненко Яцко овруцький міщанин – 10

Лєвковський Федор *див.* Lewkowski Fedor – 35, 50 зв., 51, 53

Лєвковские – 49

Лєвковський Михал *див.* Lewkowski Michał – 52

Лоньцький *див.* Łącky – 54 зв.

Марєцкий шляхтич – 13

Маркєвич мстиславський земський суддя – 38

Милкєвичи – 38

Мрочковський Янь шляхтич – 59

Немирыч олевський шляхтич – 14

Пелчицький Еры *див.* Pelczycki Jerzy – 68

Погорска (Покгирска) Анастазыя Ленкевичовна шляхтянка – 35

Покгирска речицька маршалкова – 66

Покгирский Леон Жан шляхтич – 35

Потоцки Францишскъ шляхтич – 15зв., 29, 53, 53 зв.

Потоцький Сєвєрин шляхтич – 21зв.

Потоцький шляхтич – 29

Рєдьчич Андрій шляхтич, намісник Овруцького підстароства – 1, 55 зв.

Сємен козак Ханенка – 55 зв.

Сапєга Миколай овруцький городський староста – 1

Сингасвський Яцько – 17 зв.

Скипор Михал *див.* Skipor Michał – 10

Стадєцкиє – 32 зв.

Сурин Вацлав шляхтич – 5 зв.

Сурин Константи *див.* Suryn Konstanty – 61, 63

Сурин Миколай *див.* Suryn Mikołaj – 59, 63

Сурин Рємян овруцький городський підстароста; новгородський ловчий – 1, 43, 59, 65, 61, 63

Суринове – 44

Сыньггур Андрей *див.* Syngur Andrzej – 7

Сыньггур Олизар *див.* Syngur Olizar – 7

Тєрлєцький ксьондз – 15 зв., 44

Трипольский Янь *див.* Trypolski Jan – 7, 14

Трыполский Остаф *див.* Trypolski Ostaf(ij) – 14

Ханєнко запорізький гетьман – 55 зв.

Ходаковськийє шляхтичі – 50 зв.

Ходаковский Иван Григорєвич шляхтич – 17

Ходаковський Павло *див.* Chodakowski Paweł – 4 зв.

Черникова *див.* Czernikowa Hrehorowa – 28 зв.

Яцько козак Ханенка – 55 зв.

Aksak Stefan київський земський суддя – 9

Aksakcy – 22 зв.

Alexandra Strybyłówna Jwanowa Trypolska шляхтянка, мати Янової Кнегінїнської – 57 зв.

Alexandrowicz Jan шляхтич – 2

Alimpij млинар з села Велідники – 40 зв.

Aniotka шляхтянка, дочка Вентурія Ганського – 18 зв.

- Babniewska** шляхтянка – 39
- Berezecki Roman** шляхтич – 42 зв.
- Bialobrzescy** – 27
- Bialobrzeski** – 25 зв.
- Bialobrzeski Alexandr**
присяжний намісник, підстароста
Володимирського замку – 65, 62 зв.
- Bialonszczak** – 25
- Bialoszycki** – 25
- Bialoszycky Teodor** – 54 зв.
- Bielecki** – 25
- Bielecki Mikołaj** – 26, 26 зв.
- Bilski Mikołaj** підстароста
Хупковської волості – 6
- Bojelecka Zuzanna** – 25
- Borlecki Stefan** шляхтич – 4
- Bowsunowski Alexandr**
Olizarowicz потомок шляхтича
Олізара Бовсуновського – 41 зв., 42 зв.
- Bowsunowski Hapon** шляхтич –
30 зв.
- Bowsunowski Hrehory** шляхтич –
41 зв., 42 зв.
- Bowsunowski Jwan Olizarowicz**
потомок шляхтича Олізара
Бовсуновського – 41 зв., 42 зв.
- Bowsunowski Lesko** шляхтич –
30 зв.
- Bowsunowski Suszko** шляхтич –
30 зв.
- Bowsunowski Wasil** шляхтич –
41 зв., 42 зв.
- Bowsunowski Wasko** шляхтич –
30 зв.
- Bowsunowski Zewzyk** шляхтич –
30 зв.
- Brilenko Jesko** робітник села
Велідники – 40 зв.
- Brzeska Anna Marianna**
Łubowickiego ‘pierwszego
małżeństwa Dominikowa Charlińska,
a terażnieyszego powtórnego Janowa
Brzeska’ шляхтянка – 43
- Brzeska Marianna Łubowickiego**
‘pierwszego małżeństwa Dominikowa
Charlinska, a teraz wtorego Brzeska’
шляхтянка – 46 зв.
- Brzeski Jan** шляхтич – 43, 46 зв.
- Buiak** овруцький міщанин – 44
- Bukry Fedor Michał** війт села
Сущани – 16
- Burzyński Jan** слуга Стефана
Вишпольського – 55 зв.
- Chanienko** *див.* Hanienko – 56
- Charliński Dominik** шляхтич,
спадкоємець міста Хабне – 32, 34 зв.,
43, 46 зв.
- Charliński Szczęsny** шляхтич – 32
- Chodakowski Hrehory Fedorowicz**
шляхтич – 5
- Chodakowski Hrehory Hrebicki**
шляхтич – 5

Chodakowski Hrehory шляхтич – 5, 17

Chodakowski Jaśko – 50 зв.

Chodakowski Jwan Hrebicki
шляхтич – 5

Chodakowski Jwan Hrehorowicz
шляхтич – 17

Chodakowski Jwan Jesipowicz
шляхтич – 17 зв.

Chodakowski Klim – 5

Chodakowski Opanas – 50 зв.

Chodakowski Pawel – 4 зв.

Chodakowski Piotr – 4 зв.

Chodakowski Roman
Markianowicz – 5

Chodakowski Suprun – 5

Chodakowski Tyszko – 50 зв.

Chomicz Filip підданий Андрія
Сингура – 7 зв.

Chomicz Stefan підданий Андрія
Сингура – 7 зв.

Choynacki Andrzej шляхтич – 63

Ciechanowski Maciej – 31

Cieklińska Theophila
Niemiryczówna ‘pierwszego
małżeństwa Alexandrowa Hańska’
шляхтянка – 18 зв.

Ciekliński Alexander шляхтич – 18

Cisowski Wojc(i)ech шляхтич – 50,
50 зв.

Czaplica Marcin – 33

Czemski – 27

Czermiński Jan – 26

Czernikowa Hrehorowa шляхтянка
– 28 зв.

Czorny Piotrok підданий Андрія
Сингура – 7 зв.

Czudowski велідницький намісник
– 40 зв.

Czyrski Stanisław велідницький
ксьондз, плебан – 23

D(i)mitrowicz Demian шляхтич,
возний генерал Київського,
Волинського, Браславського та
Чернігівського воєводств – 1 зв., 57

Dachnowsky Daniel шляхетний
возний генерал Київського,
Волинського, Браславського та
Чернігівського воєводств – 70

Dalkiewicz Franciszek
адміністратор Кам’янецької волості –
40, 40 зв., 41

Danil Maximenko зеревський
підданий – 38 зв.

Dedowicz Jan шляхетний возний
генерал Київського воєводства – 41

Dedowicz Jan шляхтич з села
Гошова – 9 зв.

Demian робітник, литківський
підданий – 56

Dobryniec Anton – 64 зв.

Domaracka Zulanna
Krzysztophowa Swiderskiego
шляхтянка – 11

Doszkowski Włodzimierz – 68 зв.

Drzewicki Adam – 26

Dumiński Krzysztof – шляхтич 44

Falibowski Stanisław – 38

Filikowicz Jan слуга Лукаша
Франчішка Далкєвіча – 40, 41

Gniewosz Krzysztof шляхтич – 22

Golańska Katarzyna Mikołajowa
Rostkowskiego шляхтянка – 11

Golański Łukasz Franciszek
шляхтич – 11

Golański Mikołaj шляхтич – 11

Grewski Jan отець єзуїтів – 48

Grywski Jan *див.* Grewski Jan – 43

Grzegocki Stefan – шляхтич 70

Hanienko вельможний запорізький
гетьман – 70

Hański Wentury шляхтич – 18,
19 зв.

Hawryłowicz Sak[!] підданий
Андрія Сингура – 7 зв.

Hejewski Jwan – 51 зв., 52, 53

Hejewski Ławryn – 51 зв., 52, 53

Hejewski Teodor – 53

Hejowska Maryna Yliowna
Lewkowskiego мати Геєвських Івана,
Лаврина і Теодора – 52

Hoholko Anton підданий Олізара
Сингура – 8

Holubik Petro вїт з міста
Олевська – 3

Hruszyna Helzbeta – 68 зв.

Hruziewicz Andrzej шляхтич –
11 зв.

Hryniewicky Jan Grzegorz – 62 зв.

Hulewiczowa Anna Hanskiego
Danielowa ‘pierwszego Andrzejowa
Peredilska, wtórego Kazimirzowa
Stanisławska’ – 18 зв.

Humenicki Theodor суддя – 20

Hutor Fedor підданий Олізара
Сингура – 8

Hutor Pawel підданий Олізара
Сингура – 8

Hutor Zdanem підданий Олізара
Сингура – 8

Hutorenko Fedor підданий Олізара
Сингура – 8

Hyrsky Stefan – 54 зв.

Jakim робітник, литківський
підданий – 56

Jakow священник з села Борова – 6

Jasiński Władysław – 28 зв., 31 зв.,
33 зв.

Jasko – 8

Jasko підданий Олізара Сингура
– 8

Jędzey – 25 зв.

Jelec Jgnacy ксьондз, офіціал і намісник Київського біскупства, фундатор Ксаверівського колегіуму – 12

Jelec Michal київський хорунжий – 49 зв., 50

Jwan варевницький підданий – 32

Jwan робочий, новаківський підданий – 49 зв.

Kaczewski Alexander – 64 зв.

Kaleński Mikołaj – 20 зв.

Kaleński Prokopij – 41 зв.

Karpo остапівський підданий – 47 зв.

Karponos Siemion підданий Олізара Сингура – 8

Kierzkowski Stefan шляхтич – 11 зв.

Kirikowicz Jacko шляхтич, земський возний, генерал Київського, Браславського і Чернігівського воєводств – 63

Klawdyj *див.* Klawdyj Jan – 39

Klawdyj Jan слуга Фалібовського – 39

Klawdyj Krzysztof син Яна Клавдего – 38 зв.

Klimczycki Stefan – 17, 20

Kniehi(ni)ński Stefan Druczani – 57, 58

Kniehinińska Janowa – 57 зв.

Kniehinińska Marta Trypolskiego Janowa Druczaniowa Kniehininska шляхтянка – 57, 58

Knipiński¹ Bazyly – 70

Knipiński² Stefan – 70

Kobyliński Andrzej шляхтич – 49

Kokora Dmitr – 64 зв.

Konarsky Jan – 17

Kopylenko – 64 зв.

Korczewski Adam – 11

Korkoszka Stefan шляхтич – 28, 44

Korniej Garbaty робочий, новаківський підданий – 49 зв.

Korytko Stanislaw шляхтич – 1 зв.

Korytkowa Justyna Pruszyńskiego шляхтянка – 1 зв.

Kostecki Pawel отець єзуїтів – 48

Kotko робочий, новаківський підданий – 49 зв.

Kowal Filip спадковий олевський підданий – 16

Kowal Jwan спадковий олевський підданий – 16

Kowal Łukasz спадковий олевський підданий – 16

Kowal Michaył спадковий олевський підданий – 16

Kowalewski Kazimierz – 33

1 Krupinski

2 Krupinski

- Kowalewski Stanisław** – 33
- Kowalowscy** – 28 зв., 31 зв.
- Kowalowska Krzystyna Staweckiego** київська ловчиня – 47
- Kowalowski Stanisław Kazimierz** київський ловчий – 47
- Kowalowski Stanisław** *див.*
Kowalowski Stanisław Kazimierz – 31
- Kozłowski Mikołaj** – 44
- Krynicky Stefan** – 32
- Kuchta Misko** урядник війта міста Хабного – 46
- Kuchtenko Misko** *див.* Kuchta Misko – 34 зв.
- Kupryjanenko Jacko** овруцький міщанин – 10
- Łącky Heliasz** хорунжий Пруських земель, генерал артилерії чужоземних військ, заставний володар села Бондарівки – 55
- Łącky** *див.* Łącky Heliasz – 55
- Łagowsky Stanisław** – 17 зв.
- Ławrynowić Bohdan** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Ławrynowić Jakub** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Ławrynowić Jurko** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Ławrynowić Mikołaj** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Ławrynowić Paweł** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Leszczyński Jan z Leszna** канцелярист Великопольського коронного генерала – 9 зв.
- Lewkowska Barbara Szczeniowskiego** – 49 зв.
- Lewkowski** – 25
- Lewkowski Fedor** шляхтич – 35, 42 зв., 49, 50 зв., 53 зв.
- Lewkowski Michał** шляхтич – 51 зв.
- Lewkowski Siemion Marcinowicz** шляхтич – 51 зв.
- Lewkowski Wasil Ostaf** *див.*
Lewkowski Wasil – 52
- Lewkowski Wasil** син Федора Левковського – 50 зв.
- Lewkowski Yhnat Leon** шляхтич – 52 зв.
- Lewkowskiego Piotra** шляхтич – 51 зв.
- Lewon** зеревський підданий – 38 зв.
- Liniewsky Rafał** – 60 зв.
- Lipiński Paweł** – 28 зв., 31 зв., 33 зв.
- Liplański Konstanty** шляхтич – 48
- Listwiński Jan** шляхтич – 18
- Lubieniecki Michał z Lubieńca** володимирський бурграбій – 63

Lubieniecky Michael de Lubieniec
див. Lubieniecki Michał z Lubieńca – 64

Lucko вїт – 64 зв.

Lukaszowić Jurko підданий
Андрія Сингура – 7 зв.

Lukaszowić Michal підданий
Андрія Сингура – 7 зв.

Lukiański Andrzej вїт з села
Довгосїлля – 3

Luzkowski Marcin – 33

Macele Tymosz – 33

Maliszewski – 25

Marcinowicz Stas підданий Андрія
Сингура – 7 зв.

Markiewicz Woroniecki Stefan
мстиславський земський суддя,
спадкоємець сіл Лясків, Зерева,
Давидків і Болотниці – 38, 40

Markuszewski Jerzy шляхтич – 70

Martin робочий, новаківський
підданий – 49 зв.

Martyn Łycinko зеревський
підданий – 38 зв.

Maxim зеревський підданий
– 38 зв.

Maximowicz Jarmola підданий
Андрія Сингура – 7 зв.

Meleniewski Semen – 20 зв.

Memirycz Jozef Karol шляхтич –
2 зв., 3

Memirycz Alexandr шляхтич – 3

Michal польський король – 9 зв., 70

Michalewicz Alexander урядовець
– 38 зв., 39, 66

Miekotka Jacko – 64 зв.

Milkiewicz Daniel шляхтич – 38

Milkiewicz Jerzy Karol шляхтич,
син Даніеля Мілкевича – 38, 38 зв.

Milkiewicz Karol шляхтич – 48

Miniuk підданий Олізара Сингура
– 8

Mirecki шляхтич – 13 зв.

Monarowski Kondracki урядовець
– 55

Moskalenko Misko – 33

Moszczanicki Andrzej – 15

Moszczeniccy – 27

Moszczenicki Andrzej *див.*
Moszczanicki Andrzej – 28

Moszkowski Jan шляхтич – 41

Moszkowski Nikon шляхтич – 4,
11, 27,

Mroczkowski Jan шляхтич – 2, 27,
61, 63

Niemirycz Alexander шляхтич,
батько Немірича Юзефа Кароля –
44 зв.

Niemirycz Jerzy шляхтич,
київський підкоморій – 70

Niemirycz Józef Karol олевський
шляхтич, син Александра Немірича –
14 зв., 44 зв.

Niemiryecz шляхтич, овруцький староста – 58

Niewmirycky Stefan – 44

Obuhowicz Fedor мозирський земський писар – 7

Ohapka wdowa піддана Андрія Сингура – 7 зв.

Okoliński Waclaw шляхтич – 57, 58

Olexy підданий Олізара Сингура – 8

Olszański Ian шляхтич – 51 зв.

Orzechowska Maryna z Łochowa ‘pierwszego małżeństwa Lasocina, wtórego Szczyrska, a trzeciego Orzechowska’ шляхтянка – 44 зв.

Orzechowski Kaspr³ шляхтич – 3

Osmolskie Woyciech шляхтич – 51 зв.

Ostapienko Demian – 47 зв.

Pawłowski Jan шляхтич – 46

Pelczycki Jerzy – 68

Peńscy – 27

Perepieczenko Jwan підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Petrenko Kondrat – 50 зв.

Piekurowiç Paweł підданий Олізара Сингура – 8

Piekurowiç Yhnat підданий Олізара Сингура – 8

Pieslak – 9

Piotrowicwiç Ambrozey підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Piotrowicwiç Fedor підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Piotrowicwiç Michal підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Piotrowicwiç Siemion підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Piotrowicwiç Stefan підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Podborsky Łukasz – 54 зв.

Pogirska Constantia речиська маршалківна – 29 зв., 35

Pogirski Leon вельможний речиський маршалек – 66 зв.

Pogirsky Leo Jan *див.* Pogirski Leon – 35, 37 зв.

Pohorska Anastazia Lenkiewiczówna Leonowa Pogirska вельможна шляхтянка, речиська маршалкова – 16, 66, 68

Pohorska Nastazyja Strydyłówna Lenkiewiczowa мозирська земська писарова – 29 зв.

Pohorski Alexander Lenkiewicz помічник мозирського судді – 36 зв.

Pohorsky Roman Lenkiewicz мозирський підчаший – 36, 38

Pohorsky Władysław Lenkiewicz мозирський підкоморний – 36, 38

Popławski Stanisław шляхтич – 18

3 Kaspor

Potocka Constantia Pogirska Franciszkowa шляхтянка, дочка Северина Потоцького, дружина Францішка Потоцького – 36 зв., 37, 67

Potocka Nastazia Pilipowskiego шляхтянка, дружина Северина Потоцького – 22 зв.

Potocka Zofia Treścińskiego дружина Северина Потоцького – 22, 24

Potocki Andrzej син Северина Потоцького – 22, 22 зв., 26

Potocki Arnolf – 23 зв.

Potocki Franciszek шляхтич, спадкоємець міста Велідник, син Северина Потоцького – 22 зв., 36 зв., 40 зв., 49, 53 зв., 67

Potocki Jan шляхтич, син Северина Потоцького – 22, 26

Potocki Karol шляхтич, син Северина Потоцького – 22, 26

Potocki Seweryn (Soweryn) шляхтич – 21 зв., 26 зв.

Potocki Szymon шляхтич, син Северина Потоцького – 22 зв.

Potocky Franciszek шляхтич – 16, 29

Pruszyński Florian шляхтич – 1 зв.

Pruszyński Kazimir шляхтич – 1 зв.

Przyma Filip Lewonowey підданий Олізара Сингура – 8

Przyma Jwan підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Przybuzski Wasil – 5

Przybylenko Jesko – 41

Puchalewicz Alexandr урядник отців єзуїтів Ксаверівського колегіуму – 12 зв.

Putrański Jan Franciszek – 68 зв.

Redczycz Andrzej шляхтич, намісник Овруцького підстароства – 1

Redczycz Jan шляхтич – 44

Rembiesky Mikołaj – 8 зв.

Rozanecky Łukasz ксьондз, київський канонік – 8 зв.

Rylski Andrzej ксьондз, люблінський канонік і пробош – 24, 28, 48

Rylsky Wojcech – 20 зв.

Sawicky Thomasz намісник староства і Володимирського замка – 60 зв.

Sawicz Fedor – 8, 41 зв., 42 зв

Sawicz Fedor підданий Олізара Сингура – 8

Sawicz Siemion підданий Олізара Сингура – 8

Sawka робочий, новаківський підданий – 49 зв.

Semen, Iacko козаки Ханенка – 56

Siemaszko Jwan підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Simko Jwan шляхетний возний генерал Київського, Волинського, Браславського і Чернігівського воєводств – 3 зв., 10 зв., 39, 49

Sinhaiewsky Pawel – 53

Skipor Jan – 28

Skipor Michal – 14

Skipor Mikołaj – 28

Skroba Jwan млинар з села Прибитків – 40 зв., 41

Skulimowski Kazimierz – 33

Slugocki Alexandr – 23 зв.

Slugocki Kostanty – 23 зв.

Sokolowsky Jan шляхтич, генерал – 8 зв.

Solohub Wasko підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Sornel Jerzy – 26

Stas підданий Олізара Сингура – 8

Stawecki Michal – 33

Stawecki Zachariasz – 33

Steccy власники села Стеччани – 14

Stecki Jan шляхтич, київський мічник – 13

Stecki Wacław шляхтич, житомирський війський – 13

Stesio робочий, новаківський підданий – 49 зв.

Stocky Jan – 38

Strybyl Piotr шляхтич, київський війський – 58 зв.

Suchodolski – 25

Suryn Jan шляхтич – 60 зв., 62 зв.

Suryn Konstanty шляхтич – 59, 60 зв., 61, 62 зв. 63

Suryn Mikołaj шляхтич – 59, 63

Suryn Remian шляхтич, новгородський ловчий, овруцький городський підстароста – 1, 43, 46 зв., 59, 63

Suryn Wacław шляхтич – 5 зв.

Surynowa Marianna Czerwińskiego ‘przed tym Samuelowa Kaszewska, a terazniejszego wtórego Konstantowa Surynowa’ шляхтянка – 61, 63 зв., 65

Surynowa Zofia Orzechowskiego див. Surynowa Zofia Remianowa z Orzechowa – 3 зв., 44 зв., 45 зв.

Surynowa Zofia Remianowa z Orzechowa шляхтянка, новгородська ловчиня, дружина Реміяна Сурина – 11 зв.

Suszek Jan – 60 зв.

Świdorski Andrzej – 11

Świdorski Pawel – 11

Syngur Andrzej шляхтич – 7

Syngur Olizar шляхтич – 7

Szczyrka Maryna Stanisławowa z Lochowa ‘pierwszego małżeństwa Jeryzyna Lasocina’ шляхтянка – 2 зв.

- Szeniuta Moyiesej** – 26
- Szeniuta Waclaw** – 26
- Szestak Andrzej** отаман села
Борова – 6
- Szkarupa** велідницький господар
– 40 зв.
- Szolyh** овруцький міщанин – 44
- Szylenko Makar** – 64 зв.
- Szymański Jan** – 11
- Szymko** підданий Олізара Сингура
– 8
- Szyrniewicz Artem** підданий
Олізара Сингура – 8
- Szyrniewicz Bohdan** підданий
Олізара Сингура – 8
- Szyrniewicz Tymoch** підданий
Олізара Сингура – 8
- Szyszkowski Mikołaj** шляхтич – 63
- Tedor** робочий, новаківський
підданий – 49 зв.
- Terlecki Piotr** – 44 зв.
- Terlecky Kazimierz z Terła**
ксьондз, преор Олевського конвенту
кармалітанського ордену – 3, 15зв.
- Teter Wasko** – 42
- Topik Hrycko** вїт з села
Білокоровичі – 3
- Trypolski Fedor** шляхтич – 48
- Trypolski Jan** шляхтич – 15, 27
- Trypolski Michal** київський
земський писар – 57 зв., 58 зв.
- Trypolski Ostaf(ij)** шляхтич – 15,
27
- Trypolski Stefan** шляхтич – 57, 58
- Trypolski Teodor** шляхтич – 28
- Trypolski** мічник – 58 зв.
- Trypolsky Marfey** – 8 зв.
- Trypolsky Pawel** – 36
- Tublicki Stanisław** шляхтич – 41
- Tymoch** зеревський підданий
– 38 зв.
- Tyrawski Marcin** ксьондз, ректор
Ксаверівського колегіуму – 28, 38, 66,
68 зв.
- Tyrawski Muzin⁴** *див.* Tyrawski
Marcin – 12
- Tyszkiewicz Karol** – 68 зв.
- Tyszkiewicz Krzysztof z Łohoyska**
– 26
- Tyszkiewicz Mikołaj** хупковський
воляновський урядник – 6
- Tyszkiewicz Ostafij** підкоморний,
вїт брезький – 6
- Tyszkiewiczowa Teopchila**
Gasparskiego – 32
- Tyszkiewiczowie** – 6
- Udodowić Filon** підданий Андрія
Сингура – 7 зв.

4 Marcin

Udodowić Jerko підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Kondrat Makarowicz підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Mamijło підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Misko Jwanowicz підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Misko підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Tyszko підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Udodowić Wacsula підданий Андрія Сингура – 7 зв.

Uszczapowski Serhij – 44

Waliszczewicz Samuel слуга Степана Вороньцького – 38, 40

Wasil шляхтич – 41 зв.

Wasilkowski Petr козак – 70

Wasław Jan київський чешник – 49 зв.

Weleszkiewicz Mikołaj шляхтич – 40

Werpowski Fedor шляхтич – 49

Wityński Jan помічник київського воєводи – 17

Wolczkiewicz Ludwik Olizar *див.* Wolczkiewicz Olizar – 57 зв.

Wolczkiewicz Olizar помічник київського судді – 57 зв.

Worowiecki Stefan Markiewicz мстиславський земський суддя – 48

Wyhowsky – 20 зв.

Wyszpolska Anna Stefanowa шляхтянка, київська гранична коморникова – 4

Wyszpolski Mikołaj овруцький городський регент – 15

Wyszpolski Mikołaj шляхтич – 4

Wyszpolski Stefan київський граничний коморний, овруцький городський писар, спадкоємець добр Літкова, Остапів і Радогощі; граничний коморний Київського воєводства, бурграбій Володимирського замку – 2, 4, 44, 47, 55, 56, 70

Zahorowska Helena

Kowalowskiego Janowa дружина володимирського судді – 28 зв., 31 зв., 47

Zamoyski Jan na Zamoysciu – 26

Zawalski Marcin шляхтич – 50, 50 зв

Zborowski Jan шляхтич – 40

Zburkowski Jan – 31

Zdrok Artem вїт всієї Кам'янецької волості, підданий з села Тібожина – 40 зв.

Zewzyk Hapon шляхтич – 41 зв., 42

Zewzyk Pawel шляхтич – 41 зв., 42

- Zmiiowski Alexandr** – 68 зв.
- Zmijowska Helena** ‘prima voco Rudnicka’ – 68 зв.
- Udodowić Misko** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Udodowić Tyszko** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Udodowić Wacsula** підданий Андрія Сингура – 7 зв.
- Uszczapowski Serhij** – 44
- Waliszczewicz Samuel** слуга Степана Вороньцького – 38, 40
- Wasil** шляхтич – 41 зв.
- Wasilkowski Petr** козак – 70
- Waslaw Jan** київський чешник – 49 зв.
- Weleszkiewicz Mikołaj** шляхтич – 40
- Werpowski Fedor** шляхтич – 49
- Wityński Jan** помічник київського воєводи – 17
- Wolczkiewicz Ludwik Olizar** *див.* Wolczkiewicz Olizar – 57 зв.
- Wolczkiewicz Olizar** помічник київського судді – 57 зв.
- Woroniecki Stefan Markiewicz** мстиславський земський суддя – 48
- Wyhowsky** – 20 зв.
- Wyszpolska Anna Stefanowa** шляхтянка, київська гранична коморникова – 4
- Wyszpolski Mikołaj** овруцький гродський регент – 15
- Wyszpolski Mikołaj** шляхтич – 4
- Wyszpolski Stefan** київський граничний коморний, овруцький гродський писар, спадкоємець добр Літкова, Остапів і Радогощі; граничний коморний Київського воєводства, бурграбій Володимирського замку – 2, 4, 44, 47, 55, 56, 70
- Zahorowska Helena**
- Kowalowskiego Janowa** дружина володимирського судді – 28 зв., 31 зв., 47
- Zamoyski Jan na Zamoysciu** – 26
- Zawalski Marcin** шляхтич – 50, 50 зв
- Zborowski Jan** шляхтич – 40
- Zburkowski Jan** – 31
- Zdrok Artem** вїт всієї Кам’янецької волості, підданий з села Тібожина – 40 зв.
- Zewzyk Hapon** шляхтич – 41 зв., 42
- Zewzyk Pawel** шляхтич – 41 зв., 42
- Zmiiowski Alexandr** – 68 зв.
- Zmijowska Helena** ‘prima voco Rudnicka’ – 68 зв.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Географічний покажчик укладено на основі даних, зафіксованих у пам'ятці, доповнено даними зі «Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich» та узгоджено з матеріалами, зібраними в «Історія міст і сіл Української РСР».

Боровоє село – Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Тишкевичів, відносилось до містечка Хупкова; зараз с. Борова Володарсько-Волинського р-ну Житомирської обл. – 1а, 5 зв.

Володимирський (Володимирский) кгород – Волинське воєводство, Володимирський повіт; сьогодні м. Володимир-Волинський, центр Володимир-Волинського р-ну Волинської обл. – 59, 62 зв.

Грозинцы село – Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Єрего Немирича, підкоморія київського; інші назви Hrozyn, Hrozne – 4а, 70

Києвське во(сво)дство – 2а

Костюшки – Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Олександра Чеклінського; сьогодні, можливо, с. Костовці (Костівці) Брусилівського р-ну Житомирської обл. – 2а, 18

Красная Волока село – Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Немірича, овруцького старости; сьогодні с. Красна Волока Лугинського р-ну Житомирської обл. – 4а, 58

Летков село – Київське

воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Літки Лугинського р-ну Житомирської обл. – 3 зв.

Липочая село – Київське воєводство, Макарівський ключ; сьогодні с. Липне Любарського р-ну Житомирської обл. – 1а, 3 зв.

Лугинки село – Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Ковалевських; сьогодні с. Лугинки Лугинського р-ну Житомирської обл. – 31

Лугини – Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Ковалевських; сьогодні с.м.т. Лугини, районний центр Лугинського р-ну Житомирської обл. – 3а, 28 зв.

Обиходи село – Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Суринів; сьогодні с. Обиходи Коростенського р-ну Житомирської обл. – 1а, 11 зв.

Олевск місто – Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Йозефа Меміцича; сьогодні районний центр Житомирської обл. – 1а, 2

Раковицина село – Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Раківщина Овруцького р-ну Житомирської обл. – 2а, 27 зв.

Раковищина село – див.
Раковищина – 2а, 27

Свиридовька село – Київське
воєводство, Овруцький повіт; сьогодні
с. Свиридівка Малинського р-ну
Житомирської обл. – 57

Сидоровичи село – Київське
воєводство, Овруцький повіт – 57

Хабноє містечко – Київське
воєводство, Овруцький повіт,
спадкове майно Домініка
Харлінського; сьогодні селище
Поліське Київської обл. – 3а, 34

Яцкевичи село – власність
Вентурія Ганського; Київське
воєводство, Овруцький повіт,
сьогодні с. Яцковичі Овруцького р-ну
Житомирської обл. – 2а, 18

Barany село – Барани (нестача
даних) – 68 зв.

**Berdyczowski klasztor
karmalitański** – Бердичівський
кармалітанський монастир – 22

Biała Ruś – Білорусь – 38 зв.

Białokurowicze село –
Білокоровичі; Київське воєводство,
Овруцький повіт; сьогодні с.
Білокоровичі Олевського р-ну
Житомирської обл. – 2 зв., 3, 45

Biely урочище – Бели; власність
Деміана Остапенка, с. Лугинки – 47
зв.

Bobynicze село – Бобиничі;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, маєтність Яна Дідовича;
сьогодні с. Бобиничі Народицького
р-ну Житомирської обл. – 48 зв.

Boków Mały село – Боків Малий;
Мінське воєводство, Мозирський
повіт, Білорусь – 67 зв.

Bolotnica село – Болотниця;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, власність Стефана
Воронецького, мстиславського судді;
сьогодні с. Словечно Овруцького р-ну
Житомирської обл. (за даними SKP)
або ж с. Болотниця Народицького р-ну
Житомирської обл. – 38

Bondarówka село – Бондарівка;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, власність Геліаша Лонцького
'chorąży ziem Pruskich, generał
alterei woysk cudzoziemskich, jego kr
msci Woyska Koronnego'; сьогодні
с. Бондарівка Овруцького р-ну

Житомирської обл. – 55

Borowa – Борова; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Тишкевичів, відносилось до с. Хупкова; сьогодні село Володарсько-Волинського р-ну Житомирської обл. – 5 зв., 6, 6 зв.

Bowsuny село – Бовсуни; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Бовсуновських ‘Jwan Olizarowicz Bowsunowsky, Alexandr Olizarowicz Bowsunowski’; сьогодні с. Бовсуни Лугинського р-ну Житомирської обл. – 41 зв.

Braslawskie województwo – Брацлавське воєводство – 1 зв., 18

Bułyzynszczyzna селище – Булизинщизна (нестача даних); власність Андрія Сингура – 7 зв.

Chabne містечко – Хабне; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Домініка Харлінського; сьогодні селище Поліське Київської обл. – 34, 43, 46

Chłupiańska włość – Хлуплянська волость; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Северина Потоцького; сьогодні с. Хлупляни Овруцького р-ну Житомирської обл. – 23

Chodaki село – Ходаки; Київське воєводство, Овруцький повіт, володіння шляхтичів Ходаківських; сьогодні с. Ходаки Коростенського р-ну Житомирської обл. – 4 зв., 5, 17 зв., 50 зв.

Chorzyn село – Хожин; Київське воєводство, Житомирський повіт; сьогодні с. Хажин Бердичівського р-ну Житомирської обл. – 3

Chupkowska włość – Хупківська волость; Київське воєводство, Овруцький повіт; *див.* Губків – 6

Chupków містечко – Хупків; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Потоцьких; сьогодні с. Губків Березинівського р-ну Рівненської обл. – 6, 6 зв.

Czerni[g/h]owicze село – Черніговичі; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Міхала і Захаріяша Ставецьких – 33

Czernihowskie województwo – Чернігівське воєводство – 1 зв., 18

Dawydki село – Давидки; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Стефана Воронецького; сьогодні с. Давидки Народицького р-ну Житомирської обл. – 38

Dąbrowa село – Дуброва; Люблінське воєводство, маєтність Северина Потоцького; сьогодні с. Dąbrowa Rzeczycka Підкарпатського воєводства, Стальововольський повіт, гміна Радомишль над Сяном, Польща – 23 зв., 24 зв.

Dolhynicze село – Довгиничі; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Довгиничі Овруцького повіту Житомирської обл. – 48

Dowhosiela село – Довгосілля; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Олександра Немирича; сьогодні с. Кам'янка Олевського р-ну Житомирської обл. – 3

Heiowicze – Гесвичі; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Гасвичі Овруцького р-ну Житомирської обл. – 53

Hińce – Гіньці; Київське воєводство, майно Яна Стецького; за даними SKP за адміністративним поділом II Речі Посполитої відносилось до Снятинського повіту Станіславівського воєводства – 13 зв.

Hodunowskie sieliszcze – Годуновське селище; маєтність Андрія Сингура; за даними SKP за адміністративним поділом II Речі Посполитої місцевість знаходилася в південній частині Бобруйського повіту Чернинської гміни; сьогодні можливо с. Годуни Жовтневого р-ну Гомельської обл., Білорусь – 7 зв.

Hoholczyna нива – Гогольщина (нестача даних); маєтність Олізара Сингура – 8

Horodne село – Городне; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні можливо с. Городець Овруцького р-ну Житомирської обл. – 27 зв.

Horzyn село – Гожин; Мозирський повіт, маєтність шляхтичів Погірських; в SKP згадується як с. Гужини Мозирського повіту; сьогодні с. Гуріни Мозирського району Гомельської обл., Білорусь – 67

Hoszowe село – Гошове; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Яна Дідовича; сьогодні с. Гошів Овруцького р-ну Житомирської обл. – 9 зв.

Hrozńce село – Грозинці; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкове майно Єрего Немірича, київського підкоморія; інші назви Hrozyn, Hrozne – 70

Hryniewiczze Wielkie – Гринкевичі Великі; село над р. Біаła, під Більськом, Підляське воєводство – 62 зв.

Jackiewiczze село – Яцкевичі; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Вентурія Ганського; сьогодні с. Яцковичі Овруцького р-ну Житомирської обл. – 19

Jarmolina niwa – Ярмолинова нива; власність Андрія Сингура в с. Ступищах – 8

Kamieniecka włość – Кам'янецька волость – 40 зв.

Kidibora село – Кідібора; Київське воєводство, Житомирський повіт, власність Павла Свідерського – 11

Kijowskie województwo – Київське воєводство – 1 зв., 6 зв., 18, 30

Kiszyn село – Кішин; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Кишин Олевського р-ну Житомирської обл. – 3

Klińce село – Клінці; Київське воєводство, Овруцький повіт – 48

Kopiszczka село – Копища; в SKP *Kopiszczka*, Київське воєводство,

Мозирський повіт; сьогодні с. Копище
Олевського р-ну Житомирської обл.
– 3

Koptewszczyzna село –
Коптевшина; Київське воєводство,
Овруцький повіт; сьогодні с.
Коптівщина Овруцького р-ну
Житомирської обл. – 1 зв.

Korcówka село – Корчівка;
Київське воєводство, Житомирський
повіт, власність Павла Свідерського;
сьогодні с. Корчівка Романівського
р-ну Житомирської обл. – 11

Korcynszczyzna селище –
Корчинцизна (нестача даних);
власність Андрія Сингура – 7 зв.

Korona Polska – Польська Корона
– 60, 61 зв.

Korpiłówka село – Корпилівка
(нестача даних); сьогодні с.
Корпилівка Шепетівського р-ну
Хмельницької області – 22 зв.

Koryszcze село – Корище; Мінське
воєводство, Мозирський повіт – 67 зв.

Korzec – Корець; сьогодні
м. Корець, Рівненська обл. – 49 зв.

Kostiuszki село – Костюшки
(нестача даних); власність шляхтичів
Чеклінських, передана у володіння
Вентурому Ганському; в СКР:
*Kościuszki, wś, pow. szawelski, gm.
kiryanowska* – 18 зв., 19

Kotczyszcz – Котчища; Мінське
воєводство, Речицький повіт,
власність шляхтичів Погірських – 29,
36 зв.

Krasna Włoka село – Красна

Волока; Київське воєводство,
Овруцький повіт, спадкове майно
Немірича, овруцького старости;
сьогодні с. Красна Волока
Лугинського р-ну Житомирської обл.
– 58

Krasny Bor урочище – Красний
Бір (нестача даних) – 55

Ksieniowszczyzna селище –
Ксенівщизна (нестача даних);
власність Олізара Сингура – 8

Laski село – Ліски; маєтність
Стефана Воронецького; сьогодні с.
Ліски Володар-Волинського р-ну
Житомирської обл. – 38

Letków село – *див.* Litków – 4

Lewkowicze село – Летковичі;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, маєтність Федора
Левковського; сьогодні с. Левковичі
Овруцького р-ну Житомирської обл. –
49, 51 зв., 52, 53 зв.

Lipowa село – Липова; Київське
воєводство, Макарівський ключ;
сьогодні с. Липівка Макарівського
р-ну Київської обл. – 4, 4 зв.

Litków село – Літків; Київське
воєводство, Овруцький повіт;
сьогодні с. Літки Лугинського р-ну
Житомирської обл. – 4, 4 зв., 47, 55 зв.

Lubelskie województwo –
Люблінське воєводство – 23 зв., 29

Lubieniec – Любенець
(нестача даних); можливо с.
Lubieniec, Люблінське воєводство,
Сьвідницький повіт, гміна Мелгев,
Польща – 63

Lublin – Люблін – 22 зв.

Lwów – Львів – 22 зв.

Lubiana – Лубяна (нестача даних); Київське воєводство в СКР: *Lubianka, wś, pow. kijowski, a також Lubianka, wś, pow. radomski* – 13 зв.

Luck – Луцьк – 51 зв.

Luhiny містечко – Лугини; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Ковалевських; сьогодні районний центр Лугинського р-ну Житомирської області – 28 зв.

Luhynki село – Лугинки; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Ковалевських; сьогодні с. Лугинки Лугинського р-ну Житомирської області – 28 зв., 47 зв.

Makarowski klucz – Макарівський ключ; Київське воєводство, Київський повіт – 4

Malce село – Мальці; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Олександра Чеклінського – 18, 19

Malewicz містечко – Малевичі; Мінське воєводство, Речицький повіт, власність шляхтичів Погірських – 29, 36 зв.

Metejkowszczyzna селище – Метейковщина (нестача даних); маєтність Олізара Сингура – 8

Mińskie województwo – Мінське воєводство – 29

Moszki село – Мошки; власність Олександра Чеклінського; за даними СКР: *Moszki, w dok. Moszkowce wś cerkiewna nad rz. Norynką, pow. owrucki*; сьогодні с. Мошківка Житомирського р-ну Житомирської обл. – 18, 19

Motuzowska niwa – Мотузівська нива (нестача даних); маєтність Олізара Сингура – 8

Niewmiryckie село – Немірицьке (нестача даних); власність Петра Левковського – 51 зв.

Noriń річка – р. Норинь – 10 зв.

Nowaky село – Новаки; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Єльців; сьогодні с. Новаки Коростенського р-ну Житомирської обл. – 36 зв., 49 зв.

Nozdysz – Ноздиш; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність овруцького монастиря – 8 зв.

Obychody село – Обиходи; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність шляхтичів Суринів; сьогодні с. Обиходи Коростенського р-ну Житомирської обл. – 11 зв., 12

Olewsk містечко – Олевськ; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкова власність Олександра Немірича; сьогодні районний центр Олевського р-ну Житомирської обл. – 2 зв., 3, 44 зв.

Ostapy село – Остапи; Київське воєводство, Овруцький повіт, раніше церковна власність (монастиря св.

Миколая в Києві), потім маєтність Стефана Вишпольського; сьогодні с. Остапи Лугинського р-ну Житомирської обл. – 47, 47 зв., 55

Owrucki powiat – Овруцький повіт; Київське воєводство – 1 зв., 27 зв., 18

Owruzcz містечко – Овруч; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні районний центр Овруцького р-ну Житомирської обл. – 10, 30

Owruczyj містечко – *див.* Owruzcz – 6

Pokolce⁵ урочище – Покільці/Погільці (нестача даних) – 55 зв.

Pole Bile урочище – Поле біле (нестача даних); Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Ковалевських – 47 зв.

Poleskie kraje – Поліські краї – 49 зв.

Poleskie województwo – Поліське воєводство – 70

Potapowicze село – Потаповичі; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Коритків; сьогодні с. Потаповичі Овруцького р-ну Житомирської обл. – 1 зв.

Potok село – Потік; Люблінське воєводство, власність шляхтичів Потоцьких – 16, 29

Prezów село – Прєжів; Київське воєводство, Житомирський повіт; сьогодні с. Пряжів Житомирського р-ну Житомирської обл. – 22 зв.

Puliny містечко – Пуліни; давніша назва Чортоліси; Київське воєводство, Житомирський повіт; сьогодні с.м.т. Червоноармійськ, районний центр Червоноармійського р-ну Житомирської обл. – 6

Pustowskie siedliszczce – Пустовське селище (нестача даних); власність Андрія Мощеницького – 28

Radohoszczca село – Радогоща; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Стефана Вишпольського; сьогодні с. Радогоща Лугинського р-ну Житомирської обл. – 47, 55

Rakowszczyzna село – Раківщизна; Київське воєводство, Овруцький повіт; сьогодні с. Раківщина Овруцького р-ну Житомирської обл. – 15 зв., 27 зв.

Rudnia село – Рудня; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Олександра Чеклінського; сьогодні с. Рудня Овруцького р-ну Житомирської обл. – 18, 19, 36 зв.

Rylska sloboda – Рильська слобода; пізніше ‘Złobuczow’; Київське воєводство, Житомирський повіт; сьогодні с. Злобичі Коростенського р-ну Житомирської обл. – 48 зв.

⁵ Pohlcach

Ryżków добра – Рижків; Мінське воєводство, Речицький повіт; власність Сченснего Харлінського – 32

Rzecz Pospolita – Річ Посполита – 30

Rzeczycki powiat – Речицький повіт; Мінське воєводство; сьогодні Речицький р-н Гомельської обл., Білорусь – 29

Sarnopol містечко – Сарнопіль; Київське воєводство, Овруцький повіт; за даними SKP: *Sarnowicze, ws nad rzka Oleszną, pow. owrucki przy wsi Obychody, zapisane w 1633 r. przez Jerzego Lassotę wnukom Moszczeńskim*; сьогодні с. Сарновичі Коростенського р-ну Житомирської обл. – 2 зв., 44 зв.

Sędomierz – Сендомир; сьогодні Sandomierz, місто та гміна в Святокризькому воєводстві, Польща – 24, 31

Sidorowicze село – Сидоровичі; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Кнегінинських; сьогодні можливо с. Свиридівка Малинського р-ну Житомирської обл. – 57

Skomorochy село – Скоморохи; Київське воєводство, Житомирський повіт, власність Северина Потоцького; сьогодні с. Скоморохи Житомирського р-ну Житомирської обл. – 22

Slucz річка – р. Случ – 6 зв.

Snowidowicze село – Сновидовичі; Київське воєводство, Овруцький повіт; за даними SKP: *sioło nad Stwiha, o 20 w. na zachód od Olewska*; сьогодні с. Сновидовичі Рокитнівського р-ну Рівненської обл. – 3

Sokolów містечко – Соколів; Київське воєводство, Житомирський повіт; сьогодні с. Соколів Червоноармійського р-ну Житомирської обл. – 6

Stare Obychody село – Стари Обиходи; Київське воєводство, Овруцький повіт; за даними SKP: *na początku XVII w. należały do Jerzego Lassoty, który testamentem w 1633 r. zapisał je wnukom Moszczeńskim* – 2 зв., 44 зв.

Staszkieviczowskie grunta – Сташкевичівські грунти (нестача даних); власність Вентурія Ганського – 18, 19

Steczany – Стечани; за даними SKP: *Steczanka, ws nad rzka Wijunką, pow. radomyski, pod koniec XVI w. dobra Stefana Olechnowicza Steckiego* – 13 зв.

Steczanka село – Стечанка; спадкове майно шляхтичів Стецьких; *див.* Steczany – 14

Stolpnia село – Стопня; Київське воєводство, Житомирський повіт, власність Павла Свідерського; сьогодні с. Стопнів Чуднівського р-ну Житомирської обл. – 11

Studena Woda село – Студена Вода; Київське воєводство, Житомирський повіт, власність шляхтичів Трипольських; сьогодні с. Студениця Коростишівського р-ну Житомирської обл. – 57 зв.

Stupiszcze – Ступище; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність Олізара Сингура – 8

Sumy місто – м. Суми – 23 зв.

Suszczany село – Сущани; Київське воєводство, Овруцький повіт, спадкова власність Єльців; сьогодні с. Сущани Олевського р-ну Житомирської обл. – 16, 16 зв.

Świridówka село – Свиридівка; Київське воєводство, Овруцький повіт, власність шляхтичів Кнегнінських; сьогодні можливо с. Свиридівка Малинського р-ну Житомирської обл. – 57

Tchorzyn село – Тхорин; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Ковалевських; за даними SKP: *Tchoryn, w dokum. Ducharyn, wś nad rz. Sławeczną, pow. owrucki*; сьогодні с. Тхорин Овруцького р-ну Житомирської обл. – 40 зв.

Terel – Терев (нестача даних) – 15 зв.

Tymoszowszczyzna урочище – Тимошовщина (нестача даних) – 55 зв.

Udodowscyżna селище – Удодовщина (нестача даних); власність Андрія Сингура – 7 зв.

Uszczapy село – Ущачи (нестача даних) – 44

Warewicz село – Варевичі (нестача даних); власність Сченснего Харлінського – 32

Warszawa – Варшава – 14 зв.

Welawsk – Велявськ (нестача даних) – 33

Wielelnicka włość – Веледницька волость – 23

Wielelnicki kościół – Веледницький костел – 23

Wielelniki містечко – Веледники; Київське воєводство, Овруцький повіт, маєтність Ковалевських; власність Францішка Потоцького; сьогодні с. Старі Веледники Овруцького р-ну Житомирської обл. – 16, 29, 37 зв., 40 зв., 54 зв.

Włodzimierz – Володимир; Волинське воєводство, Володимирський повіт; сьогодні м. Володимир-Волинський, центр Володимир-Волинського р-ну Волинської обл. – 59

Wola Rzczycka село – Воля Речицька; Люблінське воєводство, маєтність Северина Потоцького; сьогодні с. Wola Rzczycka Підкарпатського воєводства, Стальововольський повіт, гміна Радомишль над Сяном, Польща – 24 зв.

Wolosów ostrów – Волосів острів; Київське воєводство, Житомирський повіт; за даними SKP: *Wolosów, wś nad Hujwą, pow. żytomierski, własność*

Ludwika Olizara (1628 r.) – 49 зв.

Wołyń – Волинь – 41 зв.

Wołyńskie województwo –
Волинське воєводство – 1 зв., 2 зв.,
6 зв., 18, 30

Wystapowicze – *див.* Wystupowicze
– 59

Wystupowicze село – Київське
воєводство, Овруцький повіт,
власність шляхтичів Суринів;
сьогодні с. Виступовичі Овруцького
р-ну Житомирської обл. – 61 зв.

Zabolocki ostrów – Заболоцький
острів; Київське воєводство,
Овруцький повіт, власність
шляхтичів Ходаківських; за
даними SKP: *Zabolocie, wś, pow.*
radomyski; сьогодні с. Заболоть
Радомишльського р-ну Житомирської
обл. – 5

Zaleszczyzna – Заліщина; власність
шляхтичів Ходаківських; за даними
SKP: *Zaleszczyzna, ostrów, uroczysko*
na gruntach wsi Liplany, w pow.
owruckim – 17, 20 зв.

Zarudia село – Зарудня; Київське
воєводство, Овруцький повіт,
спадкове майно Міхала та Захаріяша
Ставецьких; сьогодні можливо
с. Зарудинці Ружинського р-ну
Житомирської обл. – 33

Zładycki ostrów село –
Зладицький острів (нестача даних)
– 5

Złobyczów – Злобичів; Київське
воєводство, Овруцький повіт;

за даними SKP: *Złobicze, wś,*
pow. owrucki, w dokumentach z
1618 r. wymienione jako własność
Sokolowskich; Złobicz, wś, pow.
żytomierski, na pograniczu pow.
owruckiego i radomyskiego; сьогодні
с. Злобичі Коростенського р-ну
Житомирської обл. – 48 зв.

Zubowszczyzna село – Зубівщина;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, власність шляхтичів
Левківських; згідно з даними SKP:
Zubowszczyzna, wś nad błotem Mostwa,
pow. radomyski; сьогодні с. Зубівщина
Коростенського р-ну Житомирської
обл. – 49 зв., 50 зв.

Zytomirski powiat –
Житомирський повіт; Київське
воєводство – 11, 22

Żerew село, слобода – Жерев;
Київське воєводство, Овруцький
повіт, спадкова власність Стефана
Воронєцького, мстиславського
земського судді; сьогодні с. Жерев
Народицького р-ну Житомирської
обл. – 38, 39, 48 зв.

ІЛЮСТРАЦІЇ

Ludzi wazny godziny Cana X kana Moskodywego y Panu Jura
 Potkowskiemu Mikolajowi y Podroze, Jez, jez, Cana, Katarzyn
 apka Golanckiego Syna Jozefa Polu Terazney paryzkie
 kosc. sz. rekonduekcy o smego uspi Marca dwudniecsego
 wtorego dnia Zabawia Onozna Bogdnie Polonim try
 wotnoskiewskola pwezim Tyjac pweziet pwez dniegi
 Treim dnia dwudniecsego swatkeg uspi Jull. od rasile
 y Podrozege Jz. uspi Cana Mikolaja Golanckie y Cana
 Katarzyn Potkowskiemu Mikolajowi Golanckiej Mat
 zaktos kab Podroze y idoga uspi Cana Kadrem Jander
 sium. y zuzan mie Kridersckiego Kzyz ppsowe komaru
 luej Gotsm kacs Cana Pawla Kridersckiego w swanie
 onie od stumiatmy Cety red Tyngi zto y id Goltoid Gnez
 y Cana Gowanys y Podroze mu y id samow porocwskie
 anney a od Cana Korocwskiego Terzemu Cami Mikola
 jowi Golanckiemu y Cami matrzace onego zastubien
 Brawa Polozey y Trymanaz Jez drit dowsi Holpmi Ki
 dibora y kowicowski wopowenie y pomirskim aw diewrostwie
 Kwaslim Teragys dobr Comierionego Cana Pawla Kriders
 ckiego Podnica Gowanys ato y Marodaria Tid do brwyo
 lesia w swime Marodariej dekretem Gzyz y dzorej Jez y id
 Cami Mikolajowej Golanckiej y synowi Jez, uspi do borscis dobr
 gad Brzpadat are y id w stad pomieniorjis zablnego
 Cez dlnego mezastat y pporcie pwez borsci Teli no mi de br
 trali ante Comierionego do bra Gwoty Granta Jez y id Cana
 Golanckiej y synowi Jez, uspi do borsciej Gwath y iatromi
 twat y wwey Jntromi reij Tid do br ni dnie Gromt ani
 le y Fadnym Bravem me odzywath y Tak Jez, uspi
 Cami Golancka z Gpami dwojm dnewicem by koto
 brami Tid do bo zotaki A Tak Comierion y woznij na
 jez swanie Gzyz y ko dnykani one ralerate od Brwiny y rany
 y lhowe brawuwa reznet Kellaua Gzyz qia i do acc y pzetabla
 y Gostymate y

miedzi Koczaremi Jednostkami Danij Summami
 zorkami Accozami a Rzeczidobnym a Bogu zeni
 ziętem murinemi tyrawskimi Koczorem Collegia
 ucrowskiego et tota Communitate eoz Collegia Saie
 tatis Jesu pozwanemu w sprawie i Koczey przez
 niego i Prozona Jednost Danij Muzne Leczowskiego
 primo Voto Lepiano, Secundo Szczęśliwio Terzio Voto
 Kasporyz Owebowstaj a Koczidzie terazniej szis
 Accozom ogwat towne, odebranie pomienionych Kocz
 obydwom ium ze udmet szlachowz i niemie zasle
 mases z tego drita Rzeczidobnym a Bogu zeni.
 pizdu Wyraemiu Jeltori officiatori i Janies
 Vihori Biskupstwa Kirovshiego a fundatorze
 eoz Collegium Koczowskiego czasay sprosobe
 przez eoz Jednost pizda Jolta naniestionij
 Upi De kocznie tym zety banalskim specifikowazij
 Originatow Procentowazij w bozrej sprawie Sądte
 razniej szij Trybanalski Koronny Lubelski nakazat
 aby do koczni Samme dziesizij zysizij z tym sz pol
 sliw Accozom zapomienione szlach od Adon Deu
 tu presentis nadzi i iuzto swiętego Jozzeia Apo
 stota swięta Koczowskiego w Zwodzie Koczimwstaj
 zaptach a in dacta Solutionis in duabus pomie
 nione dobra Cies obydwaj cum omni bus attencionis
 et Beneficiis od Kocznej Possessiej podali i postom
 pili Jozzawego Koczto Koczaj z pomienionym Kocz
 Koczaj infundat et loca podrehtu przy Koczaj

ЗМІСТ

ОВРУЦЬКА ЗАМКОВА КНИГА 1678 Р. ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ПОЛЬСЬКОЇ МОВ	5
АКТОВА КНИГА ОВРУЦЬКОГО ЗАМКОВОГО УРЯДУ 1678 Р.	26
ЗМІСТ ПАМ'ЯТКИ	26
ТЕКСТ ПАМ'ЯТКИ	31
ІНДЕКС УКРАЇНОМОВНОЇ ЧАСТИНИ СПРАВ	140
ІНДЕКС ПОЛЬСЬКОМОВНОЇ ЧАСТИНИ СПРАВ	147
СЛОВНИК МАЛОЗРОЗУМЛИХ СЛІВ	195
СЛОВНИК ЛАТИНІЗМІВ	198
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	207
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	221
ІЛЮСТРАЦІЇ	231

Довідково-наукове видання

**КНИГА ОВРУЦЬКОГО
ЗАМКОВОГО УРЯДУ**

Серію засновано в 1997 р.

Підготувала до видання О. Ю. Макарова

Відповідальні за випуск
В. М. МОЙСІЄНКО, Я. РІГЕР

Комп'ютерний набір та верстка *О. Ю. Макарової*

Формат 70х90/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 13,42
Обл.-вид. арк. 12,59.
Тираж 300 прим. Зам. 1401

Видрукувано з готових діапозитивів у Житомирському державному
комунальному книжково-газетному видавництві "Полісся".
10008 Житомир, вул. Шевченка, 18а.

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру: серія ЖТ №5 від
26.02.2004 року.*